Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Emanuela Pöttinga a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Olomouc

Pöttingova 624/2, 779 00 Olomouc

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

PRAKTICKÁ SESTRA

53-41-M/03

Platnost ŠVP: od 1. 9. 2024

Obsah

1 Základní údaje o škole 6

2 Charakteristika ŠVP 7

2.1 Cíle vzdělávání, výchovné a vzdělávací strategie 7

2.2 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných 8

2.3 Začlenění průřezových témat do výuky 12

2.4 Profil absolventa 15

2.5 Organizace výuky 17

2.6 Podmínky přijetí ke vzdělávání – organizace přijímacího řízení 22

2.7 Způsob ukončování studia – maturitní zkouška 22

2.8 Požadavky na bezpečnost 23

3 Učební plán 24

3.1 Transformace RVP do ŠVP (53-41-M/03 praktická sestra) 24

3.2 Učební plán oboru vzdělání praktická setra 25

3.3 Přehled využití týdnů ve školním roce 27

4 Učební osnovy 28

4.1 Název vyučovacího předmětu: Český jazyk a literatura (CJL) 28

4.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 28

4.1.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 32

4.2 Název vyučovacího předmětu: Anglický jazyk (ANJ)/první cizí jazyk 45

4.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 45

4.2.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 50

4.3 Název vyučovacího předmětu: Volitelný seminář z anglického jazyka (SAJ)/první cizí jazyk 62

4.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 62

4.3.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 67

4.4 Název vyučovacího předmětu: Německý jazyk (NEJ)/první cizí jazyk 71

4.4.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 71

4.4.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 76

4.5 Název vyučovacího předmětu: Volitelný seminář z německého jazyka (SNJ)/první cizí jazyk 91

4.5.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 91

4.5.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 96

4.6 Název vyučovacího předmětu: Anglický jazyk (ANJ)/druhý cizí jazyk 99

4.6.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 99

4.6.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 104

4.7 Název vyučovacího předmětu: Německý jazyk (NEJ)/druhý cizí jazyk 110
4.7.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 110
4.7.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 114
4.8 Název vyučovacího předmětu: Ruský jazyk (RUJ)/druhý cizí jazyk 121
4.8.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 121
4.8.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 126
4.9 Název vyučovacího předmětu: Italský jazyk (ITJ)/druhý cizí jazyk 130
4.9.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 130
4.9.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 135
4.10 Název vyučovacího předmětu: Občanská nauka (OBN) 141
4.10.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 141
4.10.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 145
4.11 Název vyučovacího předmětu: Dějepis (DEJ) 149
4.11.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 149
4.11.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 152
4.12 Název vyučovacího předmětu: Fyzika (FYZ) 156
4.12.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 156
4.12.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání: 159
4.13 Název vyučovacího předmětu: Chemie (CHE) 161
4.13.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 161
4.13.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 164
4.14 Název vyučovacího předmětu: Biologie a ekologie (BIE) 166
4.14.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 166
4.14.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 168
4.15 Název vyučovacího předmětu: Matematika (MAT) 171
4.15.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 171
4.15.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 174
4.16 Název vyučovacího předmětu: Volitelný seminář z matematiky (MVS) 179
4.16.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 179
4.16.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 180
4.17 Název vyučovacího předmětu: Tělesná výchova (TEV) 184
4.17.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 184
4.17.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 188
4.18 Název vyučovacího předmětu: První pomoc (PRP) 199

4.18.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 199
4.18.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 201
4.19 Název vyučovacího předmětu: Informační a komunikační technologie (IKT) 206
4.19.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 206
4.19.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 211
4.20 Název vyučovacího předmětu: Ekonomika (EKO) 215
4.20.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 215
4.20.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 218
4.21 Název vyučovacího předmětu: Somatologie (SOM) 221
4.21.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 221
4.21.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 224
4.22 Název vyučovacího předmětu: Klinická propedeutika a odborné názvosloví (KPN) 230
4.22.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 230
4.22.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 233
4.23 Název vyučovacího předmětu: Zdravotní výchova (ZDV) 235
4.23.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 235
4.23.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 238
4.24 Název vyučovacího předmětu: Patologie (PAT) 240
4.24.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 240
4.24.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 243
4.25 Název vyučovacího předmětu: Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygiena (MIEH) 246
4.25.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 246
4.25.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 248
4.26 Název vyučovacího předmětu: Ošetřovatelství (OSE) 250
4.26.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 250
4.26.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 256
4.27 Název vyučovacího předmětu: Ošetřování nemocných (OSN) 290
4.27.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 290
4.27.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 296
4.28 Název vyučovacího předmětu: Psychologie a komunikace (PSK) 307
4.28.1 Charakteristika vyučovacího předmětu 307
4.28.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 310

Seznam použitých zkratek

AK	adaptační kurz
AŠSK	Asociace školních sportovních klubů
BES	beseda
BOZ	bezpečnost a ochrana zdraví
BOZP	bezpečnost a ochrana zdraví při práci
ČR	Česká republika
DM	domov mládeže
EU	Evropská unie
IKT	informační a komunikační technologie
IVP	individuální vzdělávací plán
LVVZ	lyžařský výchovně výcvikový zájezd
MZ	maturitní zkouška
ODP	odborná praxe
PLPP	plán pedagogické podpory
PRO	projektové vyučování
PS	praktická setra
PT	průřezové téma
RVP	rámcový vzdělávací program
SIC	studentské informační centrum
SEM	seminář
SPC	speciálně pedagogické centrum
ŠMP	školní metodik prevence
STK	sportovně turistický kurz
SVP	speciální vzdělávací potřeby
ŠVP	školní vzdělávací program
ŠPZ	školské poradenské zařízení
TC	tematický celek
UP v Olomouci	Univerzita Palackého v Olomouci
FF UP v Olomouci	Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
FTK UP v Olomouci	Fakulta tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci
LF UP v Olomouci	Lékařská fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
PdF UP v Olomouci	Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
PřF UP v Olomouci	Přírodovědecká fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

1 Základní údaje o škole

Název:	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Emanuela Pöttinga a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Olomouc
Sídlo:	Pöttingova 624/2, 779 00 Olomouc
Právní forma:	Příspěvková organizace
IČ:	00600938
DIČ:	CZ00600938
RED IZO:	600020053
Zřizovatel:	Olomoucký kraj, Jeremenkova 40a, 779 11 Olomouc
Ředitel školy:	Mgr. Pavel Skula
Název ŠVP:	Praktická sestra
Kód a název oboru vzdělání:	53-41-M/03 praktická sestra
Délka a forma studia:	čtyřleté denní
Stupeň poskytnutého vzdělání:	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Kontakty pro komunikaci se školou:	sekretariát
Telefon:	585 704 114
E-mail:	sekretariat@epol.cz
Webové stránky:	www.epol.cz

Projednáno se školskou radou Střední zdravotnické školy Emanuela Pöttinga Olomouc dne 30. 8. 2024.

V Olomouci dne 30. 8. 2024

Mgr. Pavel Skula
ředitel školy

Č. j.: 3101/2024

2 Charakteristika ŠVP

2.1 Cíle vzdělávání, výchovné a vzdělávací strategie

Pojetí a cíle vzdělávání v daném oboru

Pojetí vzdělávacího programu je zaměřeno nejen na osvojování teoretických poznatků, ale zejména na rozvíjení klíčových a odborných kompetencí, na vytváření schopností aplikovat získané vědomosti a osvojené dovednosti a návyky v odborné praxi i běžném životě, analyzovat a řešit problémy, samostatně studovat a při studiu uplatňovat efektivní metody a postupy.

Podstatnou součástí vzdělávacího obsahu je odborné vzdělávání orientující se na zdravotnické disciplíny a stěžejní dovednosti formující předpoklady k úspěšnému vyššímu odbornému a vysokoškolskému vzdělávání v daném nebo příbuzném oboru.

Obecným cílem vzdělávání je připravit žáka na úspěšný, smysluplný a odpovědný osobní, občanský a profesní život v podmínkách neustále rychle se měnícího světa.

Součástmi tohoto cíle jsou schopnost učit se (osvojit si prostředky poznání a pochopení světa, umět prohlubovat a rozšiřovat poznatky o něm), učit se pracovat a jednat (být schopen vykonávat profesi a pracovní činnosti, pro které byl žák připravován, naučit se tvořivě a aktivně ovlivňovat prostředí, v němž žák žije a pracuje, vyrovnávat se s nejrůznějšími problematickými situacemi, umět pracovat v týmu), učit se být (rozumět vlastní osobnosti a jejímu formování, jednat v souladu s obecnou morálkou, na základě svébytného úsudku a osobní odpovědnosti) a schopnost učit se žít společně (učit se žít s ostatními, umět s nimi spolupracovat, podílet se na životě společnosti a najít v ní své místo).

Charakteristika vzdělávacích strategií

Na oboru praktická sestra jsou preferovány takové metody výuky, které kladou důraz na motivaci a aktivizaci žáků a vedou je k osvojení technik samostatného učení. Kromě běžných výukových metod (výklad, práce s textem) je využíván také e-learning jako metoda celoživotního vzdělávání, je kladen důraz na individuální práci žáků a práci ve skupinách, týmech a jsou uplatňovány metody RWCT (např. myšlenková mapa, skládankové učení, pětilístek, kritické myšlení, učíme se navzájem, kostka, metoda ano x ne, pexeso, metoda I.N.S.E.R.T., křížovky, brainstorming, diskuse k textu, kdo jsem?). Tyto vyučovací metody jsou aplikovány především v rámci praktických cvičení, která jsou realizována v odborných učebnách. Žáci řeší úkoly s využitím poznatků nabytých ve výuce, další potřebné informace vyhledávají v literatuře a na internetu. Nadaní žáci jsou individuálně podporováni a své znalosti, schopnosti a dovednosti mohou uplatnit v řadě olympiád a dalších soutěží. Během studia žáci absolvují exkurze na vybraných zdravotnických pracovištích a pětitýdenní odbornou praxi ve zdravotnických zařízeních, což jim umožní získat reálnou představu o jejich budoucí profesi.

Strategie, kterými se rozvíjejí klíčové kompetence

Vyučovací metody a aktivity školy jsou voleny tak, aby v maximální míře podpořily motivaci žáků, jejich kreativitu a aktivitu. Žáci jsou zapojeni do samostatných prací a jejich prezentací. Jsou vedeni k aktivní účasti v diskusích, umí srozumitelně a souvisle formulovat své myšlenky, na základě argumentů kultivovaným způsobem obhajovat své názory a postoje, respektují názory druhých. Jsou orientováni na samostatné učení, pracovitost, důslednost, odpovědnost, pečlivost a spolupráci s ostatními. Dovedou využívat informační a komunikační technologie – vyhledávat informace, kriticky je hodnotit, třídit a efektivně uplatňovat v odborné praxi, v občanském i soukromém životě, mj. získají přehled

o možnostech svého uplatnění na trhu práce v ČR a EU. Jsou vybaveni komunikativními, personálními a sociálními kompetencemi, jsou schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy.

Škola klade důraz na svoji otevřenost vůči odborné i laické veřejnosti, na její maximální informovanost o široké paletě školních aktivit – spolupráce se sociálními partnery (desítky státních i soukromých zdravotnických zařízení), Školskou radou, Radou rodičů a Nadačním fondem Emanuela Pöttinga, prezentace prostřednictvím webových stránek, v regionálním tisku a rozhlasu, na výstavách středních škol.

2.2 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

Způsob zajišťování vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných vychází z vyhlášky MŠMT č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů.

I. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci, kteří k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na vzdělávání na rovnoprávném základě s ostatními potřebují poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně lze uplatnit i bez doporučení školského poradenského zařízení a nemají normovanou finanční náročnost. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně může škola uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení a s informovaným souhlasem zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Systém péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole

Zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami:

- Školní poradenské pracoviště školy je tvořeno výchovným poradcem (koordinuje činnost pracoviště), kariérovým poradcem, metodikem prevence, školním psychologem (na škole pracuje na částečný úvazek) a speciálním pedagogem, který působí na domově mládeže.
- Výchovný poradce je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením v souvislosti s doporučením podpůrných opatření žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami, sleduje využívání a vyhodnocování podpůrných opatření, komunikuje s žáky i jejich rodiči, s dalšími pracovníky školy (např. s třídními učiteli, s učiteli příslušných předmětů, vychovatelkami na DM).
- Kariérový poradce poskytuje informace z hlavních oblastí kariérového poradenství – kariérovým vzděláváním a diagnosticko-poradenskými činnostmi zaměřenými k volbě vzdělávací cesty žáka a studenta, k volbě povolání žáka a studenta.
- Metodik prevence koordinuje aktivity školy zaměřené na prevenci sociálně-patologických jevů, spolupracuje s výchovným poradcem v oblasti řešení problémů záškoláctví a školní neúspěšnosti.
- Školní psycholog vykonává činnosti konzultační, poradenské, diagnostické, metodické a informační, pracuje se žáky, pedagogy i rodiči. Školní psycholog spolupracuje s výchovným

poradcem a metodikem prevence a se specializovanými školskými a dalšími poradenskými zařízeními, zejména pedagogicko-psychologickými poradnami a SPC.
- Speciální pedagog pracuje především na domově mládeže a spolupracuje na řešení problémů žáků se SVP s výchovným poradcem.

Postup školy při stanovení podpůrných opatření prvního stupně

- Vyučující zjistí na základě vlastní pedagogické diagnostiky, že žák potřebuje přímou podporu ve výuce, kterou mu pedagog poskytne formou individualizace výuky (změnou metod a výukových postupů, změnou v organizaci výuky, úpravami způsobů hodnocení, využitím možnosti kooperativního učení, využitím pomůcek, úkolů, konzultací apod.).
- Vyučující vyhodnotí, zda jím poskytnutá opatření byla efektivní, pokud nedojde ke zlepšení žáka, informuje třídního učitele a ve spolupráci s ním a s výchovným poradcem navrhuje nastavení plánu pedagogické podpory.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP)

- V případě, že speciální potřeby žáka jsou rozsáhlejší, zasahují více předmětů nebo vyžadují komunikaci více učitelů, sestavuje se pro žáka PLPP.
- PLPP sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli konkrétního vyučovacího předmětu a s výchovným poradcem dle Přílohy 3 vyhlášky č. 27/2016 Sb.
- Třídní učitel seznámí prokazatelným způsobem s PLPP vyučující jednotlivých předmětů.
- Třídní učitel seznámí s PLPP žáka, informuje jeho zákonné zástupce.
- PLPP může být v průběhu roku upravován dle potřeb žáka.
- Nejpozději po třech měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření vycházejících z PLPP třídní učitel vyhodnotí ve spolupráci s výchovným poradcem, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Třídní učitel vyzve jednotlivé vyučující, aby se k realizaci a efektivitě využití podpůrných opatření vyjádřili písemně, výsledky zpracuje.
- Pokud se ani s podporou pedagogů vzdělávání žáka nezlepší, bude žákovi a jeho zákonným zástupcům doporučena návštěva ve školském poradenském zařízení (ŠPZ).

Podpůrná opatření druhého a vyššího stupně

- Podpůrná opatření druhého a vyššího stupně jsou realizována na základě doporučení ŠPZ.
- Doporučení ze školského poradenského zařízení obdrží výchovný poradce přes datovou schránku, zajistí zápis do školní matriky a informuje třídního učitele, který předá všem vyučujícím v dané třídě informace o stanovení stupně podpůrného opatření a doporučení ŠPZ.
- Třídní učitel seznámí prokazatelným způsobem vyučující s doporučení ze ŠPZ, doporučení ŠPZ není v režimu důvěrné, je přístupné v kopii vyučujícím.
- Vyučující využívají individualizaci výuky, metody a postupy doporučené ŠPZ.
- Vyučující, třídní učitel a výchovný poradce sledují studijní výsledky žáků (vždy před ukončením pololetí) – vyhodnotí efektivitu poskytování podpůrných opatření, popř. navrhnou další řešení – doporučení k rediagnostice, konzultace se zákonným zástupcem apod.
- Za dodržování a realizaci podpůrných opatření odpovídají třídní učitelé a jednotliví vyučující.
- V rámci přijímacího řízení ke studiu a ukončování studia maturitní zkouškou jsou žákům se SVP stanoveny vhodné podmínky odpovídající jejich potřebám a bude přihlédnuto ke stupni přiznaných podpůrných opatření.

Individuální vzdělávací plán (IVP)

- IVP vytváří třídní učitel ve spolupráci s výchovným poradcem a s vyučujícími jednotlivých předmětů na základě doporučení školského poradenského zařízení a na základě žádosti zákonných zástupců nezletilého žáka, popř. zletilého žáka dle Přílohy 2 vyhlášky č. 27/2016 Sb.
- Ředitel školy seznámí nezletilého žáka a jeho zákonného zástupce, popř. zletilého žáka s průběhem vzdělávání podle IVP. Individuální vzdělávací plán, podepsaný ředitelem školy, žákem a zákonným zástupcem žáka, popř. zletilým žákem, se stává součástí osobní dokumentace žáka a je pravidelně vyhodnocován, což je zaznamenáno v příloze IVP.
- IVP může být během roku upravován dle potřeb žáka.
- IVP je zaznamenán ve školní matrice.
- Za dodržování a realizaci IVP odpovídají třídní učitelé a jednotliví vyučující.

II. Vzdělávání žáků nadaných

V souladu se zněním § 17 školského zákona a vyhlášky č. 27/2016 Sb. je povinností školy vytvářet podmínky pro rozvoj nadání žáků. Výuka by měla podněcovat rozvoj potenciálu žáků včetně různých druhů nadání a být zaměřena na to, aby se tato nadání mohla ve škole projevit a rozvíjet.
Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní stimulaci vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, intelektových činností nebo v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech (§ 27 odst. 2 vyhlášky č. 27/2016 Sb.).
Škola je povinna využít pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory, podpůrná opatření prvního stupně jsou určena pro nadané žáky např. s cílem stimulovat procesy objevování, které dané učivo nabízí, podpůrná opatření druhého až čtvrtého stupně jsou určena žákům s mimořádným intelektuálním nadáním a spočívají např. v rozšiřování a prohlubování učiva nad rámec předmětů ŠVP.

Systém péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

- U žáků s podpůrnými opatřeními prvního stupně je výuka zabezpečena formou úpravy metod, organizace a hodnocení vzdělávání. Podpůrnými opatřeními se rozumí např. doplnění, rozšíření nebo prohloubení vzdělávacího obsahu, zrychlený postup ve výuce, účast na projektech, účast na olympiádách, předmětových soutěžích nebo Středoškolské odborné činnosti, samostudium odborné literatury, e-learning, samostatné vyhledávání informací na internetu atd. Tyto způsoby se mohou různě doplňovat. Škola žákům rovněž nabízí možnost účastnit se mimoškolních zájmových aktivit, jež dále rozvíjejí jejich osobnost, kognitivní nadání či pohybový talent. Žáci si tak mohou rozšiřovat a prohlubovat znalosti z oblastí, které nejsou obsaženy v RVP a o které se zajímají.
- Pokud by k naplnění vzdělávacích potřeb nadaného nebo mimořádně nadaného žáka nepostačovalo poskytování podpůrných opatření prvního stupně, bude žákovi doporučena návštěva ŠPZ za účelem posouzení jeho speciálních vzdělávacích potřeb.
- Podpůrná opatření druhého až čtvrtého stupně se poskytují na základě doporučení ŠPZ.

- Na základě doporučení ŠPZ je žáku nadanému nebo mimořádně nadanému sestaven IVP dle Přílohy 2 vyhlášky č. 27/2016 Sb. a § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. IVP tohoto žáka sestavují společně učitelé vyučovaných předmětů, v nichž se projevuje mimořádné nadání žáka, společně s třídním učitelem, výchovným poradcem a ŠPZ.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka

- Má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka, popř. se zletilým žákem.
- IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné.
- IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.
- Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, popř. zletilého žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka, zletilým žákem a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka, zletilého žáka zajistí zaznamenání informací o zahájení poskytování podpůrných opatření do školní matriky.
- Za dodržování a realizaci IVP odpovídají třídní učitelé a jednotliví vyučující.

Spolupráce s dalšími subjekty, zapojenými do systému péče o žáky se SVP, nadanými a mimořádně nadanými

- Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných a realizaci PLPP a IVP spolupracuje škola s dalšími organizacemi, které poskytují související služby z oblasti sociální, zdravotnické, preventivní nebo poradenské, zpravidla na doporučení školského poradenského zařízení.

2.3 Začlenění průřezových témat do výuky

Průřezová témata prostupují jako formativní prvek celým vzděláváním. Mají především výchovný charakter a měla by ovlivňovat či korigovat postoje, hodnotový systém, chování a jednání žáků. Příznivě ovlivňují osvojování a naplňování klíčových kompetencí. Jsou povinnou součástí základního, gymnaziálního a středního odborného vzdělávání. Promítají se do obsahu vzdělávání svým výchovným zaměřením i obsahem. Pomáhají doplňovat či propojovat to, co se již žáci během studia naučili.

Způsob začlenění průřezových témat do výuky jednotlivých předmětů je konkretizován v rámci osnov těchto předmětů. Čtyři průřezová témata pro obor praktická sestra je možné realizovat jako součást TC (tematického celku), ale také jako samostatné semináře (SEM), dále pak formou besedy (BES) nebo se průřezové téma stane součástí projektu či projektového vyučování (PRO).

Občan v demokratické společnosti

Ročník	*Osobnost a její rozvoj*	*Komunikace, vyjednávání řešení konfliktů*	*Společnost a historický vývoj*	*Stát, politický systém*	*Morálka, odpovědnost, tolerance*	*Právní minimum, masová média*
1	ITJ, RUJ/TC OBN/TC DEJ/TC BIE/TC MAT/TC IKT/TC KPN/TC ZDV/TC	OBN/TC FYZ/TC CHE/TC TEV/TC IKT/TC SOM/TC ZDV/SEM OSE/TC	CJL/TC DEJ/TC FYZ/PRO BIE/TC IKT/TC OSE/TC	DEJ/TC	CJL/TC TEV/TC KPN/TC OSE/BES	ANJ, NEJ/TC PRP/TC
2	ANJ, NEJ/TC MAT/TC PAT/TC PSK/TC	OSE/BES ANJ, NEJ/TC DEJ/TC FYZ/TC CHE/TC TEV/TC PRP/TC IKT/TC	CJL/TC DEJ/PRO OBN/TC	OBN/TC EKO/BES	OBN/TC DEJ/PRO CHE/TC TEV/TC PRP/TC IKT/TC PAT/TC MEH/TC OSE/BES PSK/TC	OBN/TC ANJ, NEJ/TC IKT/TC EKO/TC
3	MAT/TC	TEV/TC EKO/BES OSE/BES OSN/TC PSK/TC	ANJ, NEJ/TC	ITJ, RUJ/TC	ANJ, NEJ/TC TEV/TC EKO/BES OSE/BES	
4		TEV/TC OSE/BES OSN/TC PSK/TC	OBN/SEM	ANJ, NEJ/TC OBN/SEM	ITJ, RUJ/TC TEV/TC OSE/BES	

Člověk a životní prostředí

Ročník	*Biologické podmínky života ochrana přírody a krajiny*	*Současné problémy ve vztahu člověka a životního prostředí*	*Způsoby řešení environmentálních problémů a zajištění dlouhodobé udržitelnosti životního prostředí v daném oboru vzdělávání a v občanském životě*
1	OSE/TC CHE/TC BIE/ TC SOM/TC ZDV/TC DEJ/TC	OSE/BES ANJ, NEJ/TC CHE/TC BIE/PRO TEV/BES ZDV/TC	BIE/BES
2	CJL/TC ANJ, NEJ/TC FYZ/TC CHE/TC PRP/PRO KPN/TC PSK/TC	DEJ/PRO OSE/BES FYZ/TC CHE/TC TEV/BES PAT/TC MEH/TC	ITJ, RUJ/TC FYZ/TC
3		ANJ, NEJ/TC OSE/BES	EKO/BES
4		OBN/BES OSE/BES	OBN/BES ANJ, NEJ/TC

Člověk a svět práce

Ročník	*Typické znaky práce a charakter trhu práce*	*Vzdělávací soustava v ČR, další profesní vzdělávání, práce s informačními médii*	*Sebeprezentace písemná a verbální*	*Právní normy týkající se zaměstnanosti*
1	OSE/TC ANJ, NEJ/TC DEJ/TC	OSE/TC ANJ, NEJ/TC ITJ, RUJ/TC CHE/TC IKT/TC SOM/BES, EXKURZE ZDV/TC	CJL/TC RUJ/TC CHE/PRO BIE/PRO IKT/TC ZDV/SEM	OSE/TC ZDV/TC
2	EKO/TC OSE/TC	ITJ, RUJ/TC IKT/TC PRP/BES KPN/PRO PSK/TC	CJL/TC RUJ/TC DEJ/PRO CHE/PRO IKT/PRO PAT/TC MEH/TC	OBN/TC OSE/TC
3	OSE/BES MAT/TC ANJ, NEJ/TC OSN/ODP	TEV/TC EKO/TC	CJL/TC ANJ, NEJ/TC EKO/SEM OSN/TC-dětské odd.	EKO/TC
4	OSE/BES	OSP/BES	CJL/TC OBN/PRO PSK/SEM	ANJ, NEJ/TC

Informační a komunikační technologie

Ročník	*Schopnost aplikace základních počítačových programů ve výuce daného předmětu a v domácí přípravě na ni*	*Schopnost aplikace IKT v rámci projektové výuky*
1	OSE/SEM FYZ/TC BIE/TC SOM/PRO KPN/PRO	ANJ, ANJ/PRO FYZ/PRO CHE/PRO BIE/PRO SOM/PRO ZDV/PRO
2	FYZ/TC OSE/SEM PRP/PRO	DEJ/PRO CHE/PRO PRP/PRO KPN/PRO
3	OSE/SEM MAT/TC EKO/SEM	PSK/PRO
4	ANJ, NEJ/TC OBN/PRO OSE/SEM	

2.4 Profil absolventa

I. Základní identifikační údaje

Název a adresa školy	**Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Emanuela Pöttinga a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Olomouc** **Pöttingova 624/2, 779 00 Olomouc**
Název ŠVP	Praktická sestra
Kód a název oboru vzdělání	53-41-M/03 praktická sestra
Platnost ŠVP	od 1. 9. 2024

II. Uplatnění absolventky, absolventa

Studium oboru **praktická sestra (PS)** vede k získání vědomostí, dovedností a návyků potřebných k výkonu profese a současně poskytuje i širší všeobecné vzdělání nutné pro další vzdělávání a uplatnění na trhu práce.

Absolvent je připraven poskytovat preventivní a ošetřovatelskou péči dětem i dospělým a podílet se na preventivní, diagnostické, léčebné a dispenzární péči. Uplatní se v různých zdravotnických zařízeních lůžkového i ambulantního charakteru a také v zařízeních sociální péče a služeb, např. v léčebnách dlouhodobě nemocných, ústavech sociální péče, ve stacionářích pro seniory apod. Součástí učebního plánu oboru jsou všeobecně vzdělávací předměty (český jazyk a literatura, cizí jazyk, občanská nauka, dějepis, matematika, fyzika, chemie, biologie a ekologie, informační a komunikační technologie, tělesná výchova, ekonomika), odborné předměty (zdravotní výchova, první pomoc, psychologie a komunikace, klinická propedeutika a odborné názvosloví, somatologie, patologie, základy mikrobiologie, epidemiologie a hygieny, ošetřovatelství a ošetřování nemocných) a odborná praxe. Po absolvování maturitní zkoušky má možnost pokračovat ve studiu na vysoké nebo vyšší odborné škole zaměřené zejména na zdravotnické a sociální obory.

III. Kompetence absolventky, absolventa

Absolventky, absolventi vzdělávacího programu praktická sestra splňují požadavky vycházející z právních norem pro nelékařské zdravotnické pracovníky zdravotnických oborů, především ze zákona č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů ve znění pozdějších předpisů, z vyhlášky č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky č. 39/2005 Sb., kterou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání ve znění pozdějších předpisů.

Absolventky, absolventi vzdělávacího programu praktická sestra jsou v návaznosti na základní vzdělávání a s ohledem na úroveň odpovídající jejich individuálním schopnostem a studijním předpokladům připraveni k těmto klíčovým a odborným kompetencím:

Klíčové kompetence

Absolventky, absolventi jsou vedeni, aby:

- učili se efektivně vyhodnocovat dosažené výsledky a reálně si stanovovali potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání,
- jednali v souladu s normami a pravidly společenského chování,
- samostatně řešili běžné pracovní a mimopracovní problémy,
- vyjadřovali se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích,
- stanovovali si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle svého osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovali o své zdraví, spolupracovali s ostatními a přispívali k utváření vhodných mezilidských vztahů,
- uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury,
- optimálně využívali svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a pro s tím související celoživotní učení,
- využívali matematické dovednosti v různých životních situacích,
- pracovali s osobním počítačem a jeho základním a aplikačním vybavením i s ostatními prostředky ICT a využívali adekvátní zdroje informací a efektivně s nimi pracovali.

Odborné kompetence

Absolventky, absolventi jsou vedeni, aby:

- Poskytovali nebo zajišťovali bez odborného dohledu a bez indikace a v souladu s diagnózou stanovenou lékařem nebo zubním lékařem základní ošetřovatelskou péči.
- Podíleli se pod odborným dohledem nebo přímým vedením všeobecné sestry, dětské sestry nebo porodní asistentky na poskytování specializované nebo vysoce specializované ošetřovatelské péče:
  - poskytovali ošetřovatelskou péči v souladu s danými postupy, právními předpisy a standardy,
  - sledovali a zaznamenávali fyziologické funkce pacienta za použití zdravotnických prostředků, jeho fyzický a psychický stav a schopnost příjmu potravin,
  - prováděli komplexní hygienickou péči, včetně prevence proleženin a opruzenin, sledovali poruchy celistvosti kůže,
  - rozdělovali stravu pacientům podle diet a dbali na jejich dodržování, dohlíželi na dodržování pitného režimu, sledovali bilanci tekutin, pečovali o vyprazdňování,
  - aplikovali zábaly, obklady, léčivé koupele, teplé a studené procedury,
  - prováděli sociální aktivizaci zejména v rámci péče o seniory,
  - pečovali o zajištění psychické pohody pacienta, pocitu jistoty, bezpečí a sociálního kontaktu,
  - vykonávali činnosti při zajištění herních aktivit dětí,
  - prováděli ve spolupráci s fyzioterapeutem, ergoterapeutem, všeobecnou sestrou, dětskou sestrou a porodní asistentkou rehabilitační ošetřovatelství včetně metod bazální stimulace,
  - pečovali o močové katetry pacientů starších tří let,
  - ošetřovali periferní žilní vstupy,
  - zajišťovali činnosti spojené s příjmem, přemisťováním a propuštěním pacientů,
  - poskytovali a zajišťovali psychickou podporu umírajícím a jejich blízkým a po stanovení smrti lékařem zajišťovali péči o tělo zemřelého a činnosti spojené s úmrtím pacienta,
  - vykonávali v rozsahu své odborné způsobilosti činnosti při přejímání, kontrole, manipulaci a uložení léčivých prostředků a činnosti při přejímání, kontrole, manipulaci a uložení zdravotnických prostředků včetně prádla, jejich dezinfekci a sterilizaci a zajišťovali jejich dostatečné zásoby,

- vykonávali činnosti při stálé připravenosti pracoviště včetně jeho vybavení a funkčnosti zdravotnických prostředků,
- při všech činnostech dbali na dodržování hygienicko-epidemiologického režimu v souladu s právními předpisy,
- prováděli zápisy do zdravotnické dokumentace a vykonávali administrativní činnosti související s poskytováním zdravotní péče, pracovali s informačním systémem pracoviště,
- poskytovali pacientovi informace v souladu se svou odbornou způsobilostí a pokyny lékaře, dbali na ochranu osobních údajů,
- motivovali a edukovali jedince, rodiny a skupiny osob k přijetí zdravého životního stylu a k péči o sebe,
- při komunikaci s pacienty a dalšími osobami jednali v souladu se společenskými pravidly a profesní etikou, zohledňovali jejich osobnostní, sociální a kulturní specifika, zvládali základní komunikaci s pacienty v cizím jazyce,
- spolupracovali v rozsahu své odborné způsobilosti při řešení následků mimořádné události nebo krizové situace, poskytovali neodkladnou první pomoc,
- pracovali jako člen zdravotnického týmu, dbali na dodržování pracovněprávních norem a interních předpisů zařízení.

- Vykonávali bez odborného dohledu na základě indikace lékaře nebo zubního lékaře jednoduché výkony při poskytování zdravotní péče v rámci svých kompetencí:
  - podávali léčivé přípravky s výjimkou radiofarmak,
  - prováděli odsávání sekretů z horních cest dýchacích u pacientů při vědomí starších deseti let a zajišťovali jejich průchodnost,
  - zaváděli a udržovali inhalační a kyslíkovou terapii, odebírali kapilární a žilní krev a jiný biologický materiál,
  - prováděli vyšetření biologického materiálu získaného neinvazivní cestou a vyšetření kapilární krve,
  - prováděli ošetření nekomplikovaných chronických ran, ošetřovali stomie,
  - podávali potraviny pro zvláštní lékařské účely.
- Pod odborným dohledem zubního lékaře zpracovávali dentální materiály v ordinaci a vykonávali činnost zubní instrumentářky.
- Dbali na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci.
- Usilovali o nejvyšší kvalitu své práce a zdravotních služeb.
- Jednali ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje.

IV. Způsob ukončení vzdělávání a potvrzení dosaženého vzdělání a kvalifikace

Vzdělávání v oboru praktická sestra je ukončeno maturitní zkouškou. Dokladem o jejím vykonání je vysvědčení o maturitní zkoušce. Maturitní zkouška je organizována v souladu s vyhláškou č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou, v platném znění a v souladu příkazem ředitele školy k MZ v daném školním roce. Dosažený stupeň vzdělání – střední vzdělání s maturitní zkouškou, kvalifikační úroveň EQF 4.

2.5 Organizace výuky

Výchovně vzdělávací proces je realizován formou čtyřletého denního studia dle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Je plánován v 1. – 3. ročníku na 40 týdnů ročně, ve 4. ročníku na 37 týdnů. Jeho součástí jsou tři kurzy – úvodní adaptační na začátku studia pro žáky 1. ročníku, fakultativní lyžařský výchovně výcvikový

v zimních měsících v 1. ročníku studia a sportovně turistický na konci 2. ročníku studia. Pro žáky školy jsou plánovány a realizovány i další mimo vyučovací výchovné akce (například návštěvy filmových a divadelních představení, besedy na aktuální společenská témata, přednášky, exkurze, olympiády a soutěže).

Organizace teoretického vyučování

Teoretická výuka probíhá ve školních učebnách. Řada z nich je vybavena jako primární učebna pro určitý vyučovací předmět (učebna anglického jazyka, německého jazyka, fyziky, somatologie, dějepisu, českého jazyka a literatury). Výuka informačních technologií je realizována v počítačových učebnách standardně vybavených počítačovými stanicemi s připojením na internet a didaktickou technikou (dataprojektor). Výuka řady předmětů je doplněna o odborné exkurze. Žáci mají nabídku nepovinných předmětů, která se vždy v září aktualizuje pro nový školní rok. Při výběru nabídky těchto předmětů vychází škola z poptávky a zájmu žáků. Výuka nepovinných předmětů je zajištěna kvalifikovanými pedagogickými pracovníky.

Organizace praktického vyučování

Od 3. ročníku chodí žáci na výuku předmětu ošetřování nemocných do zdravotnických zařízení. Praxe probíhá ve smluvních zdravotnických a sociálních zařízeních. Největší část výuky je realizována ve Fakultní nemocnici Olomouc. Na konci 3. ročníku je realizována odborná praxe v rozsahu pět týdnů. Většina žáků absolvuje odbornou praxi ve Fakultní nemocnici Olomouc. Během studia absolvují žáci odborné exkurze. Jedná se o exkurze motivační, úvodní (před probíráním tematického celku) nebo častěji o exkurzi závěrečnou (po probrání daného tématu). Během studia absolvují žáci praxi na interních, chirurgických, dětských odděleních a v zařízeních komunitní péče. Výuka odborných předmětů probíhá také ve škole, má teoreticko-praktický charakter. První dva roky se žáci učí a procvičují jednotlivé ošetřovatelské dovednosti, ve třetím a čtvrtém ročníku se zaměřují na ošetřovatelskou péči o pacienty s určitými onemocněními. Tato výuka je realizována ve standardních i odborných učebnách vybavených potřebnou didaktickou technikou.

Materiální zabezpečení výuky

K výuce žáků oboru praktická sestra je k dispozici celkem 33 učeben, z toho osm učeben je vybaveno specificky pro potřeby oboru. Všechny učebny jsou vybaveny PC, připojením k internetu a dataprojektorem. Dále mají žáci k dispozici dvě tělocvičny a SIC – studijní a informační centrum.

Studijní a informační centrum

Má 76 míst a poskytuje žákům a učitelům možnost zapůjčení odborných publikací souvisejících se vzdělávacími programy realizovanými na naší škole i celé řady děl beletristické literatury nejrůznějších žánrů, např. poezie, historické literatury či literatury faktu. V centru je více než 8 000 svazků knih 1 500 titulů.

Dále jsou zde k dispozici odborné časopisy a audiovizuální dokumenty. V neposlední řadě je pak centrum využíváno k nejrůznějším prezentacím a přednáškám učitelů i žáků a k odborným přednáškám specialistů z řad lékařů i nelékařů.

Materiální zabezpečení odborného vzdělávání

Výuka profilového předmětu **ošetřovatelství** probíhá ve čtyřech odborných učebnách ošetřovatelství. Učebny slouží k nácviku ošetřovatelských dovedností a také k teoretické výuce předmětu ošetřovatelství. V každé učebně je k dispozici PC a dataprojektor. Všechny učebny jsou kompletně vybaveny pomůckami k nácviku ošetřovatelských výkonů (aplikace injekcí, přípravy infuzí, hygienické péče, podávání léků apod.) a částečně simulují prostředí zdravotnického zařízení.

Somatologie je vyučována v učebně, kterou lze využít i pro výuku jiných předmětů, případně pro menší semináře a konference. Učebna je vybavena audiovizuální technikou a značným množstvím názorných pomůcek k výuce somatologie (názorné modely částí lidského těla, velké množství výukových map).

Učebna **první pomoci** je prostorově uzpůsobena k nácviku dovedností umožňujících poskytování laické první pomoci. Učebna je kompletně vybavena pomůckami k poskytování první pomoci (simulátor pro nácvik neodkladné resuscitace dítěte, kojence i dospělého), PC, dataprojektorem a promítacím plátnem.

Předmět **psychologie a komunikace** je vyučován ve třech učebnách. Dvě prostorově umožňují realizaci komunikačních, relaxačních a jiných psychologických cvičení. Třetí učebna je standardní kmenová učebna.

Praktická výuka (předmět **ošetřování nemocných**) je realizována v přirozených podmínkách ve smluvních zdravotnických zařízeních.

Materiální zabezpečení výuky všeobecně vzdělávacích předmětů

Učebna pro výuku českého jazyka a literatury

Multimediální učebna, jejíž vybavení zahrnuje počítač s příslušenstvím (projektor, ozvučení) a DVD přehrávač.

Jazykové učebny pro výuku anglického jazyka

Dvě jazykové učebny pro výuku anglického jazyka jsou vybaveny audiosystémem v podobě interkomunikačních sluchátek s mikrofonem, které jsou součástí každé lavice. Pomocí těchto sluchátek žák poslouchá cizojazyčnou nahrávku ve vysoké kvalitě, aniž je rušen okolními zvuky. Tato sluchátka jsou řízena centrální jednotkou s hardwarem. K poslechu jsou používány přehrávače CD nebo PC, které jsou k audiosystému připojeny. Další využití sluchátek je možné při konverzaci mezi žáky navzájem, při čemž je učitel může monitorovat, či konverzaci mezi žákem a učitelem. Studijní skupina může být rozdělena na dvojice či dvě poloviny, které mohou spolu konverzovat. Součástí vybavení jazykových učeben je systém skříní, které slouží jako úložný prostor pro slovníky či cizojazyčné časopisy a jiné pomůcky, které se během vyučování používají.

Jazyková učebna

Prostorově jde o menší učebnu pro 20 žáků. Každý žák má svoji lavici, což umožňuje kromě běžných výukových metod, realizaci samostatné práce žáků, týmové práce a komunikačních cvičení. Učebna je vybavena audiovizuální technikou.

Učebna – využití pro výuku německého, ruského jazyka a italského jazyka

Učebna je určena pro 30 žáků, uspořádání odpovídá požadavkům výuky. Vybavení umožňuje, kromě běžných výukových metod, realizaci samostatné práce žáků, týmové práce, komunikačních cvičení.

Učebna pro výuku dějepisu

Učebna je vybavena typizovaným nábytkem a interaktivní tabulí.

Učebna fyziky

Uspořádání lavic umožňuje vytvoření pracovišť pro práci na projektech nebo měření laboratorních prací. Plyn je přiveden pouze na katedru, což pro práce v 1. ročníku postačuje. Stěny jsou využity k vystavení nástěnných obrazů a nejzdařilejších prací žáků.

Laboratoř fyziky

V laboratoři je k dispozici pět samostatných pracovišť pro skupiny po třech žácích vybavených rozvodem plynu a stejnosměrného nebo střídavého nízkého napětí pro laboratorní práce ve 2. ročníku. Zároveň slouží k umístění pomůcek pro žákovské pokusy. Na čelní stěně je umístěna malá sklokeramická tabule.

Laboratoř chemie

Pro výuku laboratorních cvičení z chemie je určena chemická laboratoř. V laboratoři je k dispozici osm prostorných a plně vybavených pracovišť (laboratorní sklo, plastové a kovové pomůcky), určených pro experimentální činnost dvojic žáků. Laboratoř je dále vybavena digestoří s aktivním odtahem par a plynů, rozvodem plynu, vody a elektřiny, laboratorním destilačním přístrojem a váhovnou s moderními digitálními vahami. K laboratoři přísluší standardně zásobený sklad chemikálií.

Laboratoř biologie – cvičení

Pro výuku laboratorních cvičení z biologie je určena biologická laboratoř. V laboratoři je 15 pracovních míst. Je zde k dispozici 15 mikroskopů určených pro experimentální činnost dvojic žáků, součástí vybavení laboratoře jsou také sady mikroskopických preparátů a preparačních soustav (pinzeta, skalpel, podložní sklíčka, krycí sklíčka), řada odborných publikací, modely a nástěnné obrazy rostlinných orgánů.

Učebna IKT 1

Počet žákovských stanic: 15, počet učitelských stanic: jedna, další vybavení: dataprojektor, promítací plátno, reproduktory, scanner, tiskárna

Učebna IKT 2

Počet žákovských stanic: 15, počet učitelských stanic: jedna, další vybavení: dataprojektor, promítací plátno, reproduktory. Škola dodržuje autorská práva a licenční ujednání. Škola používá výhradně legálně nabyté nebo volně šiřitelné programové vybavení.

Velká tělocvična

Jde o rozsáhlý prostor (28 x 16 m), který lze využívat k velmi pestrému spektru sportovních činností – míčové hry (volejbal, basketbal, fotbal), dále florball, fresbee, brännball, pálkovací hry, tenis, gymnastika, aerobic atp. Ke všem těmto aktivitám je tělocvična vybavena náčiním a nářadím.

Malá tělocvična

Jde o menší prostor (15 x 8 m), který je využíván zejména ke gymnastickým cvičením, k jejichž provozování je dobře vybaven (kruhy, hrazdy, kladiny, ribstoly atp.). Dále je tato tělocvična vhodná k nácviku volejbalových herních činností a ke kondičnímu posilování.

Personální zabezpečení vzdělávání – charakteristika pedagogického sboru

Na výuce žáků oboru praktická sestra se podílejí vyučující všeobecně vzdělávacích předmětů a vyučující odborných předmětů. Někteří pedagogové školy dlouhodobě spolupracují s příslušnými katedrami PdF, PřF, FTK, LF a FF UP v Olomouci, a to především při zajištění pedagogické praxe studentů na naší škole. Působí také jako členové komisí pro státní závěrečné zkoušky.

Učitelé všeobecně vzdělávacích předmětů mají příslušné vysokoškolské vzdělání – splňují podmínky pedagogické způsobilosti. Část učitelů má tři aprobační předměty. Většina učitelů všeobecně vzdělávacích předmětů si dlouhodobě prohlubuje své vzdělání absolvováním odborných a metodických seminářů týkajících se jejich aprobačních předmětů. Někteří učitelé vyvíjejí publikační činnost – jsou autory či spoluautory učebnic a skript svých předmětů.

Učitelé odborných předmětů oboru praktická sestra mají vysokoškolské magisterské vzdělání, a to aprobace psychologie a pedagogika, pedagogika – péče o nemocné nebo učitelství pro SZŠ. Učitelé odborných předmětů si prohlubují své vzdělání absolvováním odborných a metodických seminářů týkajících se jejich aprobačních předmětů. Řada učitelů odborných předmětů vyvíjí publikační činnost při vydávání odborných učebnic pro praktické sestry a pro obor diplomovaná všeobecná sestra nebo publikací v odborném tisku. Všechny odborné vyučující na oboru praktická sestra se podílejí na výuce předmětu ošetřování nemocných v nemocnicích a v ostatních zdravotnických zařízeních, s nimiž má škola uzavřenu smlouvu. Tím naplňují úzké propojení teorie s praxí a vedou žáky k osvojování nových poznatků v oboru.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků vychází ze zákona č. 561/2004 Sb., který je dále upraven vyhláškou č.13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři, v platném znění.

Hodnocení žáků je průběžný a plánovitý proces provázející vzdělávání žáků na škole od prvního vstupu po ukončení studia složením maturitní zkoušky. Každému hodnocení předchází seznámení žáka s cíli vzdělávání a kritérii hodnocení. Hodnocení má pozitivní a motivační charakter, učí žáka pracovat s chybou. Pravidla pro hodnocení žáků jsou závazná pro všechny učitele, jsou s nimi průkazně seznámeni žáci i jejich rodiče. Podrobná pravidla hodnocení jsou stanovena ve Školním řádu SZŠ.

Výchovné poradenství je zajištěno kvalifikovaným pedagogickým pracovníkem, který splňuje podmínky kvalifikační přípravy pro výkon této funkce.

Karierové poradenství je zajištěno kvalifikovaným pedagogickým pracovníkem.

Prevenci sociálně nežádoucích jevů u žáků a studentů Střední zdravotnické školy a Vyšší odborné školy zdravotnické Emanuela Pöttinga a Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky Olomouc zajišťuje **školní metodik prevence**, taktéž absolvent kvalifikačního studia týkajícího se této problematiky.

Spolupráce s rodiči a se sociálními partnery při realizaci ŠVP

Škola úzce spolupracuje s rodičovskou veřejností, případně jinými zákonnými zástupci žáků. Během každého školního roku se konají dvě informační schůzky s rodiči, v jejichž rámci vždy probíhá schůze Rady rodičů. V ní má každá třída střední zdravotnické školy svého zástupce, který pak o důležitých

záležitostech týkajících se činnosti školy informuje ostatní rodiče. Všichni žáci a jejich rodiče jsou seznámeni s adresou webových stránek školy (www.epol.cz), kde jsou zveřejněny veškeré informace o škole. Kromě Rady rodičů působí i Školská rada SZŠ. Dále na škole pracuje Rada žáků SZŠ, která se jednou měsíčně schází s vedením školy a řeší aktuální problémy chodu školy a výchovně vzdělávacího procesu.

Škola dlouhodobě spolupracuje s řadou státních i soukromých zdravotnických zařízení a sociálních institucí města i regionu. Mnohé z nich jsou smluvně využívány k realizaci praktické výuky odborných předmětů, zejména ošetřovatelské péče, a pro vykonávání odborné praxe na konci 3. ročníku studia.

2.6 Podmínky přijetí ke vzdělávání – organizace přijímacího řízení

Pro přijetí ke vzdělávání je nutné splnění povinné školní docházky nebo úspěšné ukončení základního vzdělání před splněním povinné školní docházky a splnění podmínek přijímacího řízení včetně podmínek zdravotní způsobilosti uchazeče o studium.

Zdravotní požadavky na uchazeče o vzdělávání v oboru praktická sestra

Zdravotní požadavky na uchazeče o vzdělávání v oboru praktická setra jsou definovány v platných právních dokumentech, v nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, v platném znění.

Pro studium oboru vzdělání praktická setra **nejsou zdravotně způsobilí uchazeči** trpící zejména:

- prognosticky závažnými onemocněními podpůrného a pohybového aparátu znemožňujícími zátěž páteře a trupu;
- prognosticky závažnými onemocněními omezujícími funkce končetin;
- prognosticky závažnými chronickými onemocněními kůže a spojivek včetně onemocnění alergických, pokud při praktickém vyučování nelze vyloučit kontakt s alergizujícími látkami;
- prognosticky závažnými chronickými onemocněními dýchacích cest a plic včetně onemocnění alergických, pokud při praktickém vyučování nelze vyloučit dráždivé a alergizující látky;
- prognosticky závažnými onemocněními srdce a oběhové soustavy vylučujícími středně velkou zátěž;
- přecitlivělostí na alergizující látky používané při praktickém vyučování;
- prognosticky závažnými poruchami mechanismu imunity;
- prognosticky závažnými nemocemi oka znemožňujícími zvýšenou fyzickou zátěž a manipulaci s břemeny;
- závažnými duševními nemocemi a poruchami chování.

K posouzení zdravotního stavu uchazeče je oprávněn registrující praktický lékař.

2.7 Způsob ukončování studia – maturitní zkouška

Vzdělávání v oboru praktická setra je ukončeno maturitní zkouškou, jejíž forma a obsah jsou v souladu s platnými právními předpisy. Maturitní zkouška se skládá ze společné a profilové části. Žák získá střední vzdělání s maturitní zkouškou, jestliže úspěšně vykoná obě části maturitní zkoušky.

Předměty společné části maturitní zkoušky stanoví v souladu s aktuálně platnou vyhláškou o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou ředitel školy.

Předměty profilové části maturitní zkoušky tvoří dle školního vzdělávacího programu ošetřovatelství, psychologie a komunikace a praktická zkouška z ošetřování nemocných. Praktická zkouška se koná

v přirozených podmínkách v nemocnici z předmětu ošetřování nemocných. Žák před maturitní komisí vykonává ošetřovatelskou péči u vybrané skupiny pacientů na interním nebo chirurgickém oddělení.

2.8 Požadavky na bezpečnost

Výchova k bezpečné a zdraví neohrožující práci a uplatnění požadavků bezpečnosti a ochrany zdraví ve výchovně vzdělávacím procesu vychází z platných právních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v platném znění (zákonů, nařízení vlády, vyhlášek, technických předpisů, českých státních technických norem a vnitřních řídicích aktů školy, např. Směrnice k zajištění podmínek BOZ a BOZP na škole).

Základními podmínkami bezpečnosti a ochrany zdraví při realizaci školního vzdělávacího programu se rozumí:

1. Důkladné seznámení žáků s platnými právními předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví, s organizací práce a pracovními postupy.
2. Prokazatelné poučení žáků o bezpečnosti a ochraně zdraví a ověření jejich znalostí v této oblasti.
3. Používání přístrojů a zařízení, pracovních nástrojů a pomůcek, které odpovídají bezpečnostním předpisům. Pokud žáci v rámci teoretické či praktické výuky pracují s přístroji a zařízeními, musí být prokazatelně seznámeni s návodem k jejich použití.
4. Používání osobních ochranných pracovních prostředků žáky podle vyhodnocených rizik pracovních činností, které je specifikováno ve Směrnici Střední zdravotnické školy a Vyšší odborné školy zdravotnické Emanuela Pöttinga a Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky Olomouc – Poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čistících a dezinfekčních prostředků.

3 Učební plán

3.1 Transformace RVP do ŠVP (53-41-M/03 praktická sestra)

Vzdělávací oblast a obsahové okruhy	RVP	Předmět	ŠVP	Celkem za studium		Přidáno disponibilních hodin
Jazykové vzdělání + Estetické vzdělávání	**5 + 5**	Český jazyk a literatura	**13**	433	**433**	**3**
	10	Cizí jazyk I	**16**	433	**536**	**6**
		Cizí jazyk II		103		
Společenskovědní vzdělávání	**5**	Občanská nauka	**6**	101	**206**	**1**
		Dějepis		105		
Přírodovědné vzdělání	**4**	Fyzika	**8**	105	**280**	**4**
		Chemie		105		
		Biologie a ekologie		70		
Matematické vzdělávání	**7**	Matematika	**8**	276	**276**	**1**
Vzdělávání pro zdraví	**8**	Tělesná výchova	**9**	268	**303**	**1**
		První pomoc		35		
Vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích	**4**	Informační a komunikační technologie	**4**	140	**140**	**0**
Ekonomické vzdělávání	**2**	Ekonomika	**2**	64	**64**	**0**
Základ pro poskytování ošetřovatelské péče	**8**	Somatologie	**9**	140	**315**	**1**
		Klinická propedeutika a odborné názvosloví		70		
		Zdravotní výchova		35		
		Patologie		35		
		Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygiena		35		
Ošetřovatelství a ošetřování nemocných	**54**	Ošetřovatelství **	**54**	672	**1 768**	**0**
		Ošetřování nemocných**		896		
		Odborná praxe		200		
Sociální vztahy a dovednosti	**5**	Psychologie a komunikace**	**6**	198	**198**	**1**
Disponibilní hodiny v RVP	**11**		**–**			**18**
CELKEM:	**128**		**135**		**4 519**	

3.2 Učební plán oboru vzdělání praktická setra

Předmět	Týdenní počet vyučovacích hodin v ročníku					
	minimum podle RVP	**1. roč.**	**2. roč.**	**3. roč.**	**4. roč.**	**celkem**
Český jazyk a literatura, estetické vzdělávání	10	3	3	3	4	***13***
Cizí jazyk I	10	3(3)	3(3)	3(3)	2(2)	***14***
Cizí jazyk II		1(1)	1(1)	1(1)	-	
Občanská nauka	5	1	1	-	1	***6***
Dějepis		2	1	-	-	
Fyzika	4	2	1(1)	-	-	***8***
Chemie		2(1)	1(1)	-	-	
Biologie a ekologie		2(1)	-	-	-	
Matematika	7	3(1)	3(1)	2	-	***8***
Tělesná výchova	8	2(2)*	2(2)*	2(2)	2(2)	***9***
První pomoc		-	1(1)	-	-	
Informační a komunikační technologie	4	2(2)	2(2)	-	-	***4***
Ekonomika	2	-	-	1	1	***2***
Seminář povinně volitelný (ANJ – cizí jazyk I/MAT dle MZ)		-	-	-	2(2)	**2**
Somatologie	8	4	-	-	-	***9***
Klinická propedeutika a odborné názvosloví		1	1	-	-	
Zdravotní výchova		1	-	-	-	
Patologie		-	1	-	-	
Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygiena		-	1	-	-	
Ošetřovatelství **	54	4	6(6,6)	6	4	***20***
Ošetřování nemocných**		-	-	14(14,14)	14(14,14)	***34***
Odborná praxe		-	-	200 hodin	-	
Psychologie a komunikace**	5	-	2	2(1)	2(1)	***6***
Disponibilní hodiny	11					***(18)***
H ukazatel	max. hodnota **61**	44	54	69	67	***58,50***
H ukazatel celkový	max. hodnota **61**	44 + 1,4= 45,4	54 + 0,86= 54,86	69 + 6,06= 75,06	67	***60,58***
CELKEM:	**128**	**33**	**30**	**34*****	**32**	***129***

Poznámky k učebnímu plánu:

* 1. roč. AK (16), LVVZ (33), 2. roč. STK (30), 3. roč. ODP (200)

Pro celkové počty hodin: 1. až 4. ročník: týdny/školní rok (35, 35, 33, 31).

H ukazatel je průměrný týdenní počet hodin odučených ve třídě během školního roku.

H ukazatel celkový je průměrný týdenní počet hodin odučených ve třídě během školního roku včetně AK a LVVZ (1. roč.), STK (2. roč.) a ODP (3. roč.).

** Označené předměty jsou povinnými předměty profilové části maturitní zkoušky

*** V případě odborné praxe v rámci praktického vyučování je 40 povinných vyučovacích hodin týdně (§26, odst. 2 školského zákona).

Disponibilní časová dotace je využita v souladu s doporučeními RVP, zaměřením školy a požadavky maturitní zkoušky. V oblasti jazykového a estetického vzdělávání (předmět český jazyk a literatura) jde o tři hodiny, v oblasti jazykového vzdělávání (předměty anglický jazyk, německý jazyk, ruský jazyk) o čtyři hodiny (pro žáky, kteří si zvolili maturitní zkoušku z cizího jazyka o šest hodin), v oblasti společenskovědního vzdělávání (předměty občanská nauka, dějepis) o hodinu, v oblasti přírodovědného vzdělávání (předměty fyzika, chemie, biologie a ekologie) o čtyři hodiny, v oblasti matematického vzdělávání o jednu hodinu (pro žáky kteří si zvolili maturitní zkoušku z matematiky o tři hodiny), v oblasti vzdělávání pro zdraví (předměty tělesná výchova a první pomoc) o jednu hodinu, v oblasti základů pro poskytování ošetřovatelské péče (předměty somatologie, klinická propedeutika a odborné názvosloví, zdravotní výchova, patologie, základy mikrobiologie, epidemiologie a hygieny) o jednu hodinu a v oblasti sociálních vztahů a dovedností (předmět psychologie a komunikace) o jednu hodinu, celkem tedy o 18 hodin.

Učivo předmětu český jazyk a literatura se vztahuje ke dvěma vzdělávacím oblastem – jazykové a estetické. Vede žáky k správnému užívání českého jazyka jako prostředku dorozumívání, myšlení a kritického hodnocení a současně rozvíjí jejich jazykové a slohové znalosti a dovednosti; k dosažení těchto cílů přispívá i literatura, neboť jazykové znalosti žáků prohlubuje a zároveň kultivuje jejich jazykový projev. Literatura navíc svou estetickou funkcí pomáhá formovat postoje žáků a jejich hodnotové orientace jak v oblasti umělecké a kulturní, tak i v oblasti společenské a mezilidské. Na základě poznání stěžejních uměleckých děl a získání základních poznatků z oblasti kultury, filozofie a náboženství jsou žáci vedeni k pochopení významu duchovního a uměleckého odkazu předků a potažmo také k formování osobního vkusu a estetického cítění. Jsou vedeni k tomu, aby si vytvořili svůj vlastní žebříček hodnot a priorit.

V předmětu základy mikrobiologie, epidemiologie a hygieny se žáci seznámí s běžnými původci nemocí, zásadami jejich kontroly. Předmětem výuky je ochrana zdraví a bezpečnost práce praktické sestry. Předmět patologie zprostředkovává žákům poznatky o příčinách nemocí, patologických procesech probíhajících v lidském organismu a změnách v organismu při poruchách jednotlivých tkání. Učivo tvoří základ pro výuku ošetřovatelství zejména ve 3. a 4. ročníku, kdy se žáci seznamují s jednotlivými chorobami.

Předmět zdravotní výchova v sobě zahrnuje tři okruhy z oblasti Základ pro poskytování ošetřovatelské péče, a to ochranu veřejného zdraví, prevenci nemocí a výchovu ke zdraví a základy radiační ochrany. Předmět je zaměřen preventivně, výuka je koncipována interaktivně, s maximálním zapojením žáků. Je kladen důraz na edukaci zdravých i nemocných spoluobčanů.

V souladu s RVP oboru 53-41-M/03 praktická sestra se podle učebního plánu výuka v několika předmětech dělí na dvě až tři skupiny. Cílem je zajištění úspěšné realizace vzdělávání vytvářením vhodných podmínek pro osvojení požadovaných praktických dovedností a činností formou cvičení v laboratořích a odborných učebnách a učební a odborné praxe probíhající na základních odděleních zdravotnických zařízení, tj. na interně a chirurgii. Důležitým důvodem dělení výuky na skupiny je bezpečnost a ochrana zdraví žáků při práci a hygienické požadavky podle platných právních předpisů.

Při výuce cizích jazyků je, v souladu s § 2 odst. 7 vyhlášky č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři, nejnižší průměrný počet žáků ve skupině v jednom ročníku 9 a nejvyšší počet žáků ve skupině je 23.

Cizí jazyk – dělení výuky třídy většinou na dvě skupiny.

Fyzika – v praktických cvičeních dělení výuky na dvě skupiny.

Chemie – v praktických cvičeních dělení výuky na dvě skupiny.

Biologie a ekologie – v praktických cvičeních dělení výuky na dvě skupiny.

Matematika – ve cvičeních dělení výuky na dvě skupiny.

Tělesná výchova – dělení veškeré výuky na dvě skupiny.

První pomoc – dělení výuky (jde o cvičení) na dvě skupiny.

Informační a komunikační technologie – dělení veškeré výuky na dvě skupiny.

Ošetřovatelství – dělení výuky ve 2. ročníku na dvě až tři skupiny.

Ošetřování nemocných – výuka probíhá ve 3. a 4. ročníku a je dělena na dvě až tři skupiny.

3.3 Přehled využití týdnů ve školním roce

Činnost	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Výuka	35	35	33	31
Adaptační kurz	0,5	-	-	-
Sportovní kurzy	1 (LVVZ)	1 (STK)	-	-
Odborná praxe	-	-	5	-
Maturitní zkouška	-	-	-	5
Rezerva	3,5	4	2	1
Celkem týdnů	40	40	40	37

4 Učební osnovy

4.1 Název vyučovacího předmětu: Český jazyk a literatura (CJL)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 13/433

Vzdělávací oblasti: Jazykové vzdělávání, estetické vzdělávání

4.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Obecnými cíli předmětu český jazyk a literatura jsou rozvoj komunikačních, odborných a sociálních kompetencí žáků a utváření jejich kladného vztahu k materiálním a duchovním hodnotám.

Jazykové vzdělávání vede žáky ke správnému užívání českého jazyka jako prostředku dorozumívání, myšlení a kritického hodnocení a zároveň rozvíjí jejich jazykové a slohové znalosti a dovednosti. K dosažení těchto cílů přispívá i literatura, neboť jazykové znalosti žáků prohlubuje a zároveň kultivuje jejich jazykový projev. Literatura navíc svou estetickou funkcí pomáhá formovat postoje žáků a jejich hodnotové orientace jak v oblasti umělecké a kulturní, tak i v oblasti společenské a mezilidské.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Předmět český jazyk a literatura je součástí jazykového a estetického vzdělávání. Skládá se ze čtyř oblastí, které se vzájemně prolínají, vhodně doplňují a podporují. Jedná se o oblast jazykových znalostí a dovedností, oblast komunikační a slohové výchovy, oblast literární a estetickou a oblast získávání informací.

Oblast jazykových znalostí a dovedností: žáci se učí užívat správnou (kodifikovanou) podobu jazyka a chápou jazyk jako výsledek kulturně-historického vývoje naší společnosti. Jsou schopni rozlišit a adekvátně situaci použít jednotlivé vrstvy mateřského jazyka, dokáží rozlišit jazyk spisovný a nespisovný, obecnou češtinu a dialekt i stylově a sociálně příznakové a bezpříznakové jevy. Žáci rozvíjejí své znalosti z morfologie, lexikologie a syntaxe, ovládají základní jazykové pojmy a kategorie a dokáží pracovat s jazykovými příručkami.

Oblast komunikační a slohové výchovy: žáci jsou vedeni ke kultivovanému osobnímu projevu, který je podmínkou pro jejich integraci do společnosti a pracovní uplatnění. Jsou seznámeni s hlavními slohovými postupy, specifiky psaného i mluveného projevu. Dovedou se samostatně ústně i písemně vyjádřit na dané i zvolené téma, jsou schopni pracovat s textem a získávat z něj informace. Svých znalostí dovedou následně využít při styku s veřejnoprávními institucemi i při kontaktu s lidmi různého věku a společenského postavení.

Oblast literární a estetická: žáci jsou seznámeni s historickým vývojem národní literatury v celoevropském kontextu. Celá literární a estetická oblast je spojena s vývojem národních, případně evropských dějin a občanskou výchovou. Žáci se orientují v jednotlivých historických etapách a uměleckých směrech, jsou vedeni k vlastní čtenářské zkušenosti a učí se vnímat umělecký text nejen z hlediska obsahu, ale i z hlediska jeho formy a estetické účinnosti. Na základě poznání stěžejních uměleckých děl a získání základních poznatků z oblasti kultury, filozofie a náboženství jsou žáci vedeni k pochopení významu duchovního a uměleckého odkazu předků a potažmo také k formování osobního vkusu a estetického cítění. Jsou vedeni k tomu, aby si vytvořili svůj vlastní žebříček hodnot a priorit.

Oblast získávání informací: žáci se seznámí se základními útvary informačního charakteru, mají přehled o denním tisku, časopisech, knihovnách a jejich nabídce a službách. Dovedou získat a zpracovat informace z dostupných zdrojů jako jsou odborné příručky, naučná literatura, tisk, internet, média apod. a následně je využít k rozšíření svých vědomostí, pro argumentaci a posílení vlastních stanovisek.

Mezipředmětové vztahy: Ve výuce předmětu se uplatňuje úzká souvislost s obsahem učiva předmětů dějepis, anglický jazyk, německý jazyk a občanská nauka.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka předmětu český jazyk a literatura směřuje k tomu, aby žáci:

- rozvíjeli své sebevědomí a pochopili význam a hodnotu svých názorů a nápadů;
- s respektem naslouchali různým názorům, vytvářeli vstřícné mezilidské vztahy;
- rozvíjeli své komunikační schopnosti a dovednosti a byli připraveni formulovat; své úsudky, případně byli schopni se jich držet;
- utvářeli svou hodnotovou orientaci, a to nejen v oblasti umělecké a kulturní, ale i v oblasti společenské a mezilidské;
- využili vytvořený systém kulturních hodnot k formování svých postojů tak, aby tyto mohly být ochranou proti jejich snadné manipulaci;
- vytvářeli si kladný vztah k materiálním a duchovním hodnotám, směřujícím k jejich kultivaci, snažili se přispívat k jejich tvorbě a ochraně.

Metody a formy práce

Výuka předmětu český jazyk a literatura navazuje na vědomosti a dovednosti žáka získané na základní škole a rozvíjí je vzhledem k jeho společenskému a profesnímu zaměření.

Cílem výuky je prohloubit tyto vědomosti a dovednosti tak, aby se zvýšila jejich kvalitativní i kvantitativní úroveň.

Učitelé uplatňují postupy, metody a formy práce, které ve vyučovacím předmětu český jazyk a literatura povedou nejen k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka, ale vytvoří efektivní systém výuky, který povede k motivaci a aktivizaci žáka, k jeho schopnosti využívat teoretické poznatky i praktické dovednosti v dalším studiu, při výkonu povolání i v osobním životě.

Důraz je kladen na využívání co nejširší škály metod a forem výuky a jejich účelné střídání: nejrůznější motivační metody – úvodní i průběžné, dále práce s verbálními, ikonickými a kombinovanými texty (včetně filmu), práce s elektronickými informacemi (elektronická učebnice literatury, vyhledávání informací na internetu).

Učitelé využívají nejen tradičních výukových postupů, ale důraz je kladen zejména na využití dialogických a diskusních metod. Aby se učení stalo úspěšným, jsou využívány především aktivizující metody, které rozvíjejí více kreativitu žáka, jeho pozitivní vztah ke škole a k učení, podporují jeho zvídavost a samostatnost, ale také navozují atmosféru týmové spolupráce žáka (metody RWCT, projektové vyučování).

Součástí výuky je zapojení žáků do školních, okresních a regionálních soutěží – jazykových (školní a okresní olympiády z českého jazyka), recitačních i literárních (školní a regionální soutěže).

Vyučující organizují pro žáky i netradiční formy jako návštěvy filmových a divadelních představení a výstav, exkurze do nejrůznějších kulturních institucí (knihovny, galerie, muzea). Učitelé kladou důraz na mezipředmětové vztahy a pomáhají žákům utvářet vědomí historických a kulturních souvislostí.

Zvolené metody a formy práce přesunují roli vyučujícího směrem k pozici konzultanta a poradce, a navíc usilují o to, aby bylo možné je využívat nejen jako nástroj žákovy výchovy, ale následně i jeho sebevýchovy.

Hodnocení výsledků žáků

Vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která tvoří přílohu Školního řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Výuka je zaměřena tak, aby v žácích probouzela pozitivní vztah ke vzdělání. Motivuje je k tomu, aby si pro sebe vytvořili pravidelný studijní režim, s plným soustředěním poslouchali mluvené projevy (např. výklad), uplatňovali různé způsoby práce s textem (uměleckým i neuměleckým), účelně vyhledávali a zpracovávali informace, aby sebekriticky hodnotili pokrok při dosahování učebních cílů a byli schopni přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí. Žáci jsou systematicky vedeni k čtenářské gramotnosti.

Kompetence k řešení problémů

Výuka směřuje k tomu, aby žáci dokázali pochopit a analyzovat zadání úkolu, aby dovedli zvolit vhodný pracovní postup, metodu k řešení problému, aby uměli poznat a použít slohový postup a útvar, a to především prakticky při vypracování domácích úkolů, slohových prací, referátů a projektových úkolů.

Komunikativní kompetence

Tyto kompetence jsou prioritou předmětu. Žáci v průběhu čtyřletého studia získávají nejen teoretické poučení o jazykových jevech, o komunikační a slohové problematice, o tom, jak pracovat s odborným a uměleckým textem, jak získávat informace, ale jsou také schopni praktické aplikace nabytých znalostí. Vyjadřují vlastní názory a prožitky při interpretaci uměleckých textů, a přitom dbají na to, aby své myšlenky formulovali srozumitelně a souvisle, aby si rozšiřovali slovní zásobu a zdokonalovali své vyjadřovací schopnosti.

Personální a sociální kompetence

Tyto kompetence jsou rozvíjeny na základě týmové práce při řešení zadaného úkolu, zejména při práci s naučnými a uměleckými texty. Žáci jsou vedeni k aktivní spolupráci s ostatními ve skupině, přijímají hodnocení, účastní se diskuse, tj. obhajují své názory a učí se respektovat mínění druhých, přijímat jejich kritiku a adekvátně na ni reagovat.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Výuka vede žáky k uznávání hodnot a postojů podstatných pro život v demokratické společnosti a k jejich dodržování. Vede žáky k zodpovědnosti, k jednání v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, k jednání v souladu s respektováním práv a osobnosti druhých lidí. Výuka vede žáky k uznávání hodnot a kulturních tradic vlastního národa a k chápání jeho minulosti i současnosti v evropském, popř. světovém kontextu a k vytvoření pozitivního vztahu k hodnotám regionální, národní, evropské a světové kultury.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Výuka žáky směřuje k využití osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění na trhu práce, v rámci hodin českého jazyka a slohu je vede ke vhodné komunikaci s případnými zaměstnavateli a k adekvátní prezentaci jejich odborného potenciálu a profesních cílů.

Matematické kompetence

Výuka motivuje žáky k funkčnímu využití základních matematických dovedností, např. při procentuálním zhodnocením úspěšnosti v prověrkách a testech nebo v hodinách literární výchovy při orientaci na časové ose v rámci desetiletí, století a tisíciletí.

Kompetence k využívání prostředků informačních a komunikačních technologií a k práci s informacemi

Výuka žáky motivuje k samostatnému získávání nových potřebných informací z otevřených zdrojů, k tomu, aby získané informace dovedli kriticky zhodnotit, utřídit a následně adekvátně využít při studiu, domácí přípravě, tvorbě referátů, projektových úloh apod.

Předmět český jazyk a literatura aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci jsou vedeni k zodpovědnosti při plnění zadaných úkolů za sebe i za skupinu, k taktnímu a zdvořilému jednání, ke kulturnímu chování, k úctě ke kulturním a uměleckým hodnotám naší společnosti, k respektování českých tradic a k vlastenectví na jedné straně a k respektování tradic jiných zemí a kultur na straně druhé. Výuka je zaměřena tak, aby žáci dokázali vyhodnotit důvěryhodné informace a dovedli odolat jednoduché myšlenkové manipulaci. PT se zaměřením na společnost a historický vývoj bude začleněno v TC 1. roč. Středověká česká literatura a v TC 2. roč. Realismus v české literatuře – historická próza. PT se zaměřením na morálku a odpovědnost bude zařazeno do TC 1. roč. Starověké písemnictví.

Člověk a životní prostředí

Některá témata v rámci výuky literatury a jazyka jsou příležitostí k obhajování nutnosti řešit problematiku životního prostředí, vedou k pochopení významu zdravého životního prostředí a vnímání přírodních krás včetně nutnosti jejich ochrany. PT se zaměřením na ochranu přírody bude začleněn v TC 2. roč., a to lumírovci – J. V. Sládek a Česká moderna – A. Sova.

Člověk a svět práce

S rozvojem komunikativní kompetence souvisí i rozvoj schopnosti posouzení informací o profesních příležitostech a dovednosti orientovat se v nich, rozvoj posouzení vzdělávací nabídky z hlediska osobních předpokladů a dosažení vlastních profesních cílů. PT se zaměřením na sebeprezentaci písemnou a verbální bude začleněno v 1. – 4. roč. a realizováno formou kontrolních slohových prací.

Informační a komunikační technologie

Výuka je zaměřena tak, aby žáci při svém studiu využívali osobní počítač a další prostředky informačních a komunikačních technologií, a to např. při zpracovávání referátů, vyhledávání potřebných informací při samostudiu, tvorbě projektových úloh, při práci spojené s vydáváním školního časopisu apod.

4.1.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Počet hodin týdně / za školní rok: 3/105

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - definuje základní pojmy literární teorie; - určí dílo z hlediska literárního druhu, žánru; - vyhledá, popíše a aplikuje základní jazykové prostředky spoluvytvářející estetickou funkci textu.	**Základy literární teorie** literatura, poezie a próza, literární druhy a žánry, výstavba literárního díla.	2
Žák: - interpretuje literaturu a písemnictví jako nedílnou součást kultury lidstva; - využívá historické a geografické znalosti; - charakterizuje písemnictví jednotlivých starověkých civilizací; - pojmenuje hlavní představitele a jejich stěžejní díla; - aplikuje komunikační dovednosti a jazykové znalosti při rozboru literárních ukázek.	**Starověké písemnictví** společensko-historické pozadí, literatura nejstarších civilizací (Sumer, Egypt, Čína, hebrejské písemnictví, Řecko, Řím), její hlavní představitelé a stěžejní díla, četba. Rozbor a interpretace vybraných literárních textů – komunikační výchova.	7
Žák: - definuje základní pojmy lingvistiky a používá je; - používá nejnovější normativní příručky českého jazyka; - získává, zpracovává a následně využívá informace z různých (autentických) zdrojů.	**Obecné poznatky o jazyce** jazykověda a její hlavní disciplíny, národní jazyk, příbuznost jazyků, základy informatiky – získávání a zpracování informací, jazyková cvičení.	4
Žák: - vysvětlí vývoj literatury v souvislosti s historicko-společenskými událostmi; - objasní hlavní rysy středověké literatury ve světě a její hlavní díla.	**Středověká evropská literatura** společensko-historické pozadí, románský styl a gotika, francouzská, španělská, anglická, německá a ruská literatura, četba.	9
Žák: - na pozadí historických a společenských událostí doby popíše příčiny vzniku a vývoje českého písemnictví; - charakterizuje typické literární žánry a rysy literatury daného období; pojmenuje hlavní autory a díla daného období.	**Středověká česká literatura** společensko-historické pozadí, staroslověnské písemnictví, latinské a české písemnictví, literatura v době husitské a pohusitské, četba.	8

Žák: - aplikuje jazykové znalosti a komunikační dovednosti při rozboru literárních ukázek.	Rozbor a interpretace vybraných literárních textů – komunikační výchova.	4
Žák: - rozezná jednoznačnost a mnohoznačnost slov, homonyma, - synonyma, antonyma.	**Nauka o slovní zásobě** význam slov, změny významu, slovníky.	5
Žák: - vysvětlí význam komunikace jako prostředku jazykového dorozumívání; - definuje druhy komunikace; - rozliší komunikační funkce textu; - rozezná vyjádření domněnky a různé míry pravděpodobnosti od konstatování skutečnosti, postihne situaci navozovanou textem.	**Nauka o textu** komunikace, záznam výpovědi v textu, výstavba textu, jazykové prostředky soudržnosti textu, členění souvislého textu, praktická cvičení.	4
Žák: - objasní uměleckou komplexnost humanismu a renesance; - porovná základní díla evropského umění dané doby; - čte výrazně úryvky z děl a recituje vybranou poezii; - vybere hlavní autory a zhodnotí jejich význam pro danou dobu i současnost; - demonstruje uměleckou komplexnost humanismu a renesance.	**Renesance a humanismus v evropské literatuře** společensko-historické pozadí, jednotlivé národní literatury, jejich charakteristika a hlavní autoři, četba.	7
Žák: - charakterizuje základní díla českého umění dané doby; - čte výrazně úryvky z děl a recituje vybranou poezii; - určí hlavní autory a posoudí jejich význam pro danou dobu i pro současnost.	**Renesance a humanismus v české literatuře** společensko-historické pozadí, latinská a česká linie v literatuře, četba.	6
Žák: - aplikuje jazykové znalosti a komunikační dovednosti při rozboru literárních ukázek.	Rozbor a interpretace vybraných literárních textů – komunikační výchova.	7
Žák: - definuje základní pojmy stylistiky a používá je; - rozlišuje jazykové prostředky textové výstavby; - identifikuje slohotvorné činitele, slohové postupy, základní slohové útvary a popíše pravidla kompozice textu.	**Úvod do stylistiky** jazykový styl, slohotvorní činitelé, funkční styly, slohové postupy a útvary, jazyková kultura, praktická cvičení, jazyková cvičení.	6

Žák: - charakterizuje specifika prostě sdělovacího funkčního stylu; - definuje jazykové prostředky prostě sdělovacího stylu, vytvoří je a funk-čně používá při komunikaci; - rozpozná a samostatně sestaví útvary prostě sdělovacího stylu (zejména zprávu, oznámení, neodborný referát, vypravování, charakteristiku osob, líčení, osobní dopis).	**Prostě sdělovací styl** slohotvorní činitelé, slohové útvary (zpráva, oznámení, inzerát, osobní dopis); umělecký styl: vypravování, líčení, charakteristika); jazyková cvičení; kontrolní slohové práce (2 za školní rok).	9
Žák: - přiřadí dílo k příslušnému myšlenkovému směru a uměleckému stylu; - popíše vývoj literatury v historických a společenských souvislostech; - vysvětlí promítnutí společenských událostí do tvorby autorů, porovná jejich stěžejní díla.	**Baroko v evropské literatuře** společensko-historické pozadí, jednotlivé literatury a jejich představitelé, četba; baroko v české literatuře: společensko-historické pozadí, domácí literatura, exulantská literatura, četba.	4
Žák: - aplikuje jazykové znalosti a komunikační dovednosti při rozboru literárních ukázek.	Rozbor a interpretace vybraných literárních textů.	7
Žák: - popíše souvislosti mezi změnami ve společnosti a vývojem literatury daného období; - objasní proměny společenských hodnot; - vybere nejvýznamnější autory klasicismu a porovná jejich díla.	**Klasicismus a preromantismus v evropské literatuře** společensko-historické pozadí, klasicismus, osvícenství a racionalismus, preromantismus, četba.	4
Žák: - aplikuje poznatky z literární teorie při rozboru textu a jazykové znalosti a komunikační dovednosti při rozboru literárních ukázek.	Rozbor a interpretace vybraných literárních textů.	3
Žák: - pochopí význam NO, porovná význam hlavních autorů doby NO; - aplikuje jazykové znalosti a komunikační dovednosti při rozboru literárních ukázek.	**Národní obrození** význam, proud vědecký a lidový, etapy, slovanská vzájemnost.	8
Žák: - systematizuje jazykové a literární znalosti.	**Opakování.**	1

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 3/105

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - systematizuje základní znalosti středověké literatuře v historických souvislostech; - rozliší literární žánry tohoto období; - zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž žil a tvořil, i pro současnost; - aplikuje komunikační dovednosti při vyjádření vlastního hodnocení.	**Opakování literárního učiva 1. ročníku**	4
Žák: - diferencuje spisovný jazyk, hovorový jazyk, dialekty a stylově příznakové jevy a ve vlastním projevu volí prostředky adekvátní komunikační situaci; - respektuje zásady spisovné výslovnosti; - v písemném projevu uplatňuje znalosti českého pravopisu; - odhaluje a opravuje jazykové nedostatky a chyby.	**Opakování a prohlubování jazykových dovedností** cvičení pravopisná (pravopisné prověrky), cvičení morfologická (zvláště na slovesné kategorie), lexikální a syntaktická, opakování základních pojmů ze stylistiky.	4
Žák: - vhodně se prezentuje, argumentuje a obhajuje svá stanoviska; - ovládá techniku mluveného slova; - vyjádří postoje pozitivní (pochvala) i negativní (citlivá kritika); - vyjadřuje se věcně správně a srozumitelně.	**Kultura mluveného projevu**: charakteristické rysy mluvených projevů, zvuková stránka řeči, dialogická a monologická cvičení.	6
Žák: - rozeznává typické znaky romantického umění; - charakterizuje romantického hrdinu; - umělecký směr časově i myšlenkově zařadí; - klasifikuje ukázky z hlediska literárních druhů a žánrů; - přiřadí typické ukázky k autorům; - hodnotí užité jazykové prostředky romantických děl; - čte výrazně úryvky z děl; - recituje vybranou poezii; - diskutuje o vlastních uměleckých zážitcích; - posoudí význam tvorby autorů.	**Romantismus ve světové literatuře** umění a kultura, anglický romantismus, francouzský romantismus, ruský romantismus; analýza textů, komunikační výchova.	11

Žák: - objasní rozdíly mezi popisem prostým, odborným a uměleckým, subjektivním a objektivním, dynamickým a statickým; - samostatně sestaví popis pracovního postupu a jednoduchý odborný popis; - aplikuje osvojený pracovní postup při nových činnostech; - vyjadřuje se odborně správně o jevech svého oboru; - zjišťuje potřebné informace z dostupných zdrojů; - vybírá jazykové prostředky odpovídající stylistickému záměru; - rozpozná v uměleckém textu popis a charakteristiku.	**Slohový postup popisný** popis subjektivní, objektivní, statický, dynamický, výstavba popisu, popis pracovního postupu; popis a charakteristika v umělecké literatuře; cvičné písemné i ústní práce; kontrolní slohová práce.	6
Žák: - hodnotí význam autora pro dobu, v níž tvořil, i pro další generace; - rozlišuje lidovou slovesnost a díla jí inspirovaná; - čte a recituje vybrané ukázky; - diskutuje o filmovém zpracování literární předlohy.	**Období romantismu v české literatuře** lidová slovesnost jako inspirace pro dílo K. J. Erbena; moderní česká poezie – K. H. Mácha; dramatická tvorba – J. K. Tyl; stavba divadelní hry; rozbor a interpretace textů, komunikační výchova.	8
Žák: - dokazuje promítnutí společenských událostí do tvorby autorů; - vyhledá v literárním díle popis a charakteristiku; - aplikuje zeměpisné a dějepisné poznatky v souvislosti s životními osudy autorů; - rozpozná touhu po kráse a spravedlnosti; - diskutuje o nedemokratické společnosti 19. století; - hodnotí životní postoje autorů v občanském i osobním životě; - aplikuje komunikační dovednosti při prezentování svých znalostí.	**Přechod k realismu** K. Havlíček Borovský, B. Němcová; syntéza poznatků; analýza a interpretace literárních textů, komunikační výchova.	8
Žák: - zařadí běžná slova ke slovním druhům podle základních kritérií; - určí mluvnické kategorie jmen a sloves; - aplikuje morfologické znalosti při analýze a tvorbě věty a pravopisné znalosti v písemném projevu; - vysvětlí neustálý vývoj jazyka a změny slovní zásoby;	**Tvarosloví** slovní druhy – mluvnické kategorie, vývojové tendence v tvarosloví současné češtiny; procvičování pravopisu; cvičné písemné práce a upevňování učiva.	8

- používá jazykové příručky; - vědomě užívá ve spisovném projevu tvary slohově neutrální, vhodně vybírá i tvary slohově zabarvené.		
Žák: - definuje literární pojmy; - popíše souvislosti mezi změnami společnosti a uměleckými díly dané doby; - objasní proměny společenských hodnot; - využívá znalostí z dějepisu a zeměpisu; - charakterizuje základní díla evropského realismu; - rozpozná etické a umělecké hodnoty literárního díla; - uplatní znalosti z literární teorie při rozboru textu; - vyjádří vlastní prožitky z četby.	**Kritický realismus a naturalismus ve světové literatuře** umění a kultura, francouzská literatura, ruská literatura, anglická literatura; analýza textů, komunikační výchova; syntéza poznatků.	8
Žák: - přiřadí dílo a autora k příslušné literární skupině; - rozliší poezii a prózu; - objasní vliv společenských událostí a autorových prožitků na jeho dílo; - vystihne a vysvětlí odlišné přístupy autorů k poslání literatury; - uvede příklady uměleckého ztvárnění skutečnosti; - recituje vybrané básně; - používá knihovnické služby; - rozpozná etické a umělecké hodnoty díla.	**Májovci, ruchovci, lumírovci** J. Neruda, V. Hálek, K. Světlá J. Arbes, Sv. Čech, J. V. Sládek, J. Vrchlický; analýza textů, komunikační výchova; syntéza a upevňování poznatků.	12
Žák: - popíše zvláštnosti české a světové realistické tvorby; - využívá dějepisné a zeměpisné znalosti; - rozliší historické podoby jazyka a nářečí; - hodnotí odlišné postavení ženy ve společnosti minulé a dnešní; - aplikuje komunikační dovednosti při obhajobě vlastních názorů; - vysvětlí nadhodnocování některého díla a autora na základě společenských souvislostí; - objasní význam minulosti pro pochopení současnosti.	**Realismus a naturalismus v české literatuře** umění a kultura, historická próza (Z. Winter, A. Jirásek); venkovská próza (K. V. Rais); realistické drama (bratři Mrštíkové); analýza literárních textů; výstavba dramatu; syntéza a upevňování poznatků.	7

Žák: - používá spisovný jazyk a pravopisné normy v útvarech administrativního stylu; - respektuje pravidla grafické úpravy textu; - zpracuje jednoduchou žádost; - sestaví vlastní životopis jako souvislý i strukturovaný text; - vyjadřuje se jasně a srozumitelně; - volí vhodný způsob zprostředkování informací.	**Administrativní styl a jeho útvary** normy pravopisné, normy úpravy písemností, žádost, životopis (souvislý a strukturovaný); opakování pravopisu, velká písmena, tituly, zkratky, názvy institucí; cvičná písemná práce; kontrolní slohová práce.	6
Žák: - rozpozná znaky jednotlivých uměleckých směrů; - vyjmenuje představitele výtvarného umění a hudby; - zařadí typické ukázky k jednotlivým uměleckým směrům; - vyjádří vlastní prožitky z daných uměleckých děl; - objasní život a tvorbu autora ve společenských souvislostech; - vyhledá aktuální momenty díla a diskutuje o nich; - zdůvodní význam umění pro život člověka.	**Moderní umělecké směry** umění a kultura, impresionismus, symbolismus, dekadence; francouzští prokletí básníci; Česká moderna: A. Sova, O. Březina, K. Hlaváček, J. S. Machar; analýza textů, komunikační výchova; syntéza poznatků.	11
Žák: - vysvětlí podstatu jednotlivých uměleckých směrů; - přiřadí dílo a autora k příslušnému literárnímu směru; - popíše vliv společenských událostí a autorových prožitků na jeho dílo; - vystihne a vysvětlí odlišné přístupy autorů k poslání literatury; - uvede příklady uměleckého ztvárnění skutečnosti; - recituje vybrané básně; - používá slovník cizích slov k vysvětlení.	**Česká literatura na přelomu 19. a 20. století** anarchismus, vitalismus, civilismus, antimilitarismus, V. Dyk, F. Gellner, K. Toman, P. Bezruč, F. Šrámek; analýza textů, komunikační výchova, syntéza poznatků.	6

Ročník: 3.

Počet hodin týdně / za školní rok: 3/99

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - systematizuje základní znalosti; - vysvětlí podstatu jednotlivých uměleckých směrů a literárních skupin 19. stol.; - přiřadí dílo autora k uměleckému směru či literární skupině; - popíše vliv společenských a politických událostí a autorových prožitků na vznik jeho díla; - aplikuje komunikační dovednosti při vyjádření vlastního hodnocení.	**Opakování literárního učiva 2. ročníku**	6
Žák: - aplikuje základy českého pravopisu v písemném projevu; - analyzuje problematiku mluvnických kategorií; - respektuje pravidla skloňování a časování; - užívá spisovné tvary, odliší spisovné jevy od nespisovných; - vysvětlí změny ve slovním významu, popíše rozvrstvení slovní zásoby českého jazyka; - používá jazykové příručky; - vyjmenuje funkční styly, slohové postupy a útvary.	**Opakování a prohlubování jazykových dovedností** cvičení pravopisná – pravopisné prověrky, cvičení morfologická (zvláště na slovesné kategorie), lexikální a syntaktická, opakování základních pojmů ze stylistiky.	8
Žák: - charakterizuje hlavní literární směry, uvede jejich nejvýznamnější představitele, ilustruje rozrůzněnost světové meziválečné literatury; - využívá historické a geografické znalosti; - vysvětlí změny životních hodnot pod vlivem vypjatých situací a společenskopolitických událostí a přenese myšlenkové poslání textu do současnosti.	**Světová poezie, próza a drama první poloviny 20. století** umělecké směry a jejich představitelé; rozrůzněnost meziválečné literatury; četba, rozbor a interpretace vybraných literárních textů k tématu – komunikační výchova.	13
Žák: - aplikuje komunikační dovednosti při vyjádření vlastního názoru; - charakterizuje specifičnost publicistického stylu, zvláště jazykové prostředky a slohové útvary;	**Komunikace a slohová výchova** publicistický styl (jazykové prostředky a slohové útvary, zvláště reportáž, fejeton); odborný styl (jazykové prostředky a slohové útvary, především výklad, referát, odborný popis, úvaha, esej,	10

- samostatně napíše fejeton nebo reportáž; - charakterizuje specifičnost odborného stylu; - vyjadřuje se odborně správně ve svém oboru; - vytvoří referát o přečtené knize; - na ukázce vysvětlí rozdíl mezi textem odborným, uměleckým a publicistickým; - z odborného textu sestaví výtah a výpisky; - v textu rozpozná úvahový postup, objasní rozdíl mezi úvahovým a výkladovým postupem; - samostatně napíše úvahu.	kritika, recenze); jazyková cvičení; kontrolní slohové práce (2 za školní rok).	
Žák: - posoudí vliv společenských událostí a autorových prožitků na jeho dílo (periodizace); - vysvětlí podstatu uměleckých směrů a přiřadí autora a dílo; - rozliší použité umělecké prostředky a jazykové zvláštnosti; - rozpozná etické a umělecké hodnoty díla; - recituje vybrané verše; - aplikuje komunikační dovednosti při vyjádření vlastních názorů a pocitů na základě přečtených úryvků z čítanky a při prezentaci individuální četby; - na základě vlastní četby vytvoří myšlenkovou mapu.	**Česká meziválečná poezie a poezie za okupace** Devětsil, proletářská poezie, poetismus a surrealismus; spirituální a katolický proud, nová generace za okupace; četba, rozbor a interpretace vybraných literárních textů – komunikační výchova.	19
Žák: - rozpozná základní, rozvíjející a několikanásobné větné členy; - rozliší větu jednočlennou a dvoučlennou; - charakterizuje stavbu souvětí, provede jeho rozbor; - rozpozná chyby ve větné stavbě, provede korekturu a zdůvodní svůj postup.	**Vybrané kapitoly ze skladby** větné členy (zejména atribut a predikativní atribut); stavba souvětí, druhy vedlejších vět a poměry mezi větami, interpunkce, nepravidelnosti a chyby ve větné stavbě, procvičování.	12
- ilustruje mnohotvárnost české meziválečné prózy, objasní její zvláštnosti, posoudí její etické a umělecké hodnoty; - vysvětlí vliv politických a společenských událostí a autorových prožitků na jeho dílo;	**Česká meziválečná próza a próza za okupace** odraz 1. světové války v české literatuře (zvláště J. Hašek); avantgardní próza (zejména V. Vančura); demokratický proud (zvláště K. Čapek, K. Poláček); katolicky orientovaná a ruralistická próza;	25

- pracuje s naučným textem, objasní jeho obsah, čerpá z něho informace, třídí je a hodnotí; - rozpozná funkční jazykové prostředky užité v uměleckém textu (zvláště spisovnou, hovorovou a obecnou češtinu, dialekt, knižní a expresivní výrazy, archaismy, obrazná pojmenování); - aplikuje komunikační dovednosti při rozboru literárních ukázek, při interpretaci díla na základě individuální četby a při obhajobě vlastního názoru; - na základě vlastní četby sestaví myšlenkovou mapu.	specifika české prózy za okupace; četba, rozbor a interpretace vybraných literárních textů – komunikační výchova.	
Žák: - rozpozná etické a umělecké hodnoty dramatické tvorby a zvláštnosti české avantgardní scény; - rozliší humor a politickou satiru; - popíše promítnutí společenských událostí do uměleckého díla; - aplikuje komunikační dovednosti při rozboru ukázek, interpretaci nabytých znalostí a prezentaci vlastních názorů.	**České meziválečné drama** kamenná divadla, avantgardní scény, divadlo pro lidové vrstvy; četba, rozbor a interpretace vybraných literárních textů – komunikační výchova.	6

Ročník: 4.

Počet hodin týdně/za školní rok: 4/124

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - utřídí si základní získané znalosti z minulého ročníku; - vysvětlí podstatu jednotlivých uměleckých směrů počátku 20. stol.; - přiřadí dílo autora k uměleckému směru; - uceleně a systematicky hovoří o české meziválečné literatuře (próza, poezie, drama); - popíše vliv společenských a politických událostí a autorových prožitků na vznik jeho díla; - aplikuje komunikační dovednosti při vyjádření vlastního hodnocení.	**Opakování literárního učiva 3. ročníku**	8

Žák: - určuje větné členy, druhy vedlejších vět i souvětí; - rozlišuje spojení volná a těsná; - rozlišuje a v praxi aplikuje druhy mluvených a písemných projevů a jejich stavbu; - je schopen členit text do odstavců a kapitol a rozumí významu členění textu; - aplikuje získané poznatky z interpunkce do svého psaného projevu; - pracuje s pořádkem slov ve větě a využívá aktuálního členění větného; - utřídí a rozlišuje jednotlivé funkční styly; - pracuje s jazykovými příručkami.	**Opakování a prohlubování jazykových a slohových dovedností a komunikační výchova** systematizace jazykových a slohových poznatků z morfologie, lexikologie a syntaxe: pravopisná cvičení, opakování jmenných a slovesných kategorií, skladba textu a věty, odchylky od pravidelné větné stavby, větné členy, interpunkce, stylistika.	10
Žák: - využívá znalosti historické, geografické, kulturně-společenské a na jejich základě uceleně charakterizuje období po 2. světové válce ve světě; - rozlišuje u spisovatelů různá pojetí a různé pohledy na téma 2. světové války v literatuře; - charakterizuje hlavní literární směry, uvede jejich hlavní představitele; - interpretuje literární text a zaujímá k přečtenému vlastní stanovisko; - aplikuje komunikační dovednosti při vyjádření vlastního názoru.	**Světová literatura ve 2. polovině 20. století** pohled na období 2. světové války, nové prvky a rysy světové poválečné literatury, hlavní umělecké směry a orientace, jejich představitelé; četba ukázek z jejich děl a jejich následná interpretace, zaujetí osobního stanoviska – komunikační výchova.	20
Žák: - popisuje promítnutí historických událostí do uměleckého díla; - hodnotí a rozlišuje uměleckou i etickou kvalitu českého poválečného dramatu; - rozlišuje budovatelské drama a rozpozná v dramatické tvorbě dobovou schematičnost; - rozpozná etické a umělecké hodnoty dramatické tvorby po 2. světové válce u nás; - uvede hlavní poválečné dramatiky a charakterizuje jejich stěžejní díla v kontextu dobových událostí; - uvede hlavní české divadelní scény a charakterizuje divadelní scény v regionu; - aplikuje komunikační dovednosti při vyjádření vlastního názoru.	**České drama a jeho vývoj ve 2. polovině 20. století** budovatelské drama, divadelní scény, studiová divadla, absurdní drama, současné drama a naše hlavní i regionální divadelní scény; rozbor a interpretace vybraných dramatických textů, zaujetí osobního stanoviska – komunikační výchova.	14

Žák: - charakterizuje jednotlivé styly, jazykové prostředky, slohové útvary; - na ukázce vysvětlí typické znaky textu prostě sdělovacího, administrativního, odborného, uměleckého a publicistického; - v textu rozpozná postup vyprávěcí, popisný, informační, výkladový, úvahový, pochopí rozdíl mezi nimi; - samostatně napíše úvahu (zamyšlení).	**Komunikace a slohová výchova (shrnutí, opakování)** funkční styly, slohové postupy a útvary, jazykové prostředky, jazyková a slohová cvičení, kontrolní slohová práce (1 za školní rok). Rozbor neuměleckých textů k ústní části státní maturitní zkoušky	20
Žák: - periodizuje poezii na základě získaných znalostí – využívá znalosti historické, geografické, kulturně-společenské a na jejich základě uceleně charakterizuje období po 2. světové válce a postavení české poezie v něm; - charakterizuje a rozlišuje literární skupiny, uvede jejich hlavní představitele (básníky) a díla; - vysvětlí vztah umělecké literatury a literárního schematismu a frézismu; - charakterizuje a rozlišuje literární časopisy, uvede jejich hlavní osobnosti; - uvědomí si postavení zpívané poezie, a především undergroundu v české kultuře tohoto období; - rozpozná etické a umělecké hodnoty díla; - na základě vlastní četby interpretuje poezii; - aplikuje komunikační dovednosti při vyjádření vlastního názoru.	**Česká poezie po 2. světové válce** literární skupiny, poezie všedního dne, schematismus, literární časopisy, osobnosti, zpívaná poezie a underground; četba, rozbor a interpretace vybraných básnických ukázek a úryvků – komunikační výchova.	20
Žák: - využívá znalosti historické, geografické, kulturně-společenské a na jejich základě uceleně charakterizuje období po 2. světové válce a postavení české prózy v něm; - aplikuje své kulturně-politicko-historické znalosti doby a spisovatelova života při práci s textem; - charakterizuje a zároveň rozlišuje poválečnou českou prózu, prózu 50. a 60. let, prózu období normalizace i prózu 90. let 20. století u nás; - vysvětlí vliv politických, společenských událostí a autorových prožitků na jeho dílo;	**Česká próza po 2. světové válce** tematika války, próza 50. let a budovatelský román, historická próza, próza v době normalizace, autoři a jejich díla oficiální, samizdatové a exilové literatury, významní autoři prózy 90. let 20. století; četba, rozbor a interpretace vybraných literárních textů – komunikační výchova.	24

- rozliší schematičnost a dogmatismus literárního textu poplatného dobovému režimu, stejně tak rozliší literaturu hodnotnou a kvalitní; - orientuje se v dílech a autorech oficiální, samizdatové a exilové literatury, stejně jako literatury 90. let, a uvědomí si rozdíly těchto literatur; - pracuje s textem krásné literatury a interpretuje jej na základě vlastní četby a vlastního postoje; - aplikuje komunikační dovednosti při vyjádření vlastního názoru.		
Žák: - rozlišuje individuální styly promluvy a vyjadřování sebe sama i svého okolí; - situačně správně volí a zaměňuje svůj individuální vyjadřovací styl.	**Vyjadřování a individuální styl žáků, slohová a komunikační výchova**	8

4.2 Název vyučovacího předmětu: Anglický jazyk (ANJ)/první cizí jazyk

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 11 (11) / 371 (371)

Vzdělávací oblasti: Jazykové vzdělávání

4.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Vyučování cizím jazykům je součástí všeobecného vzdělávání, prohlubuje a doplňuje systém jazykového vzdělávání, které je propojeno s dalšími vyučovacími předměty a zdroji informací. Jazyková výuka obohacuje poznatkové struktury a přispívá k rozvoji myšlenkových procesů a samostatné duševní práce. Podmiňuje kvalitu soustavného odborného růstu. Jazykové vzdělávání vede k rozvoji jazykových znalostí a dovedností potřebných k dorozumění v cizím jazyce v různých situacích každodenního osobního, veřejného a pracovního života i k rozvoji osobnosti žáka a jeho morálních a charakterových vlastností. Cílem výuky předmětu je prohlubování řečových dovedností (receptivních, produktivních, interaktivních a mediačních) a osvojení schopnosti pracovat s informacemi a jejich zdroji v cizím jazyce včetně internetu, CD-ROM, slovníků a příruček a využívat tyto zdroje ke studiu jazyka i k prohlubování všeobecných vědomostí a dovedností. Žáci jsou vedeni k vědomí potřebnosti celoživotního vzdělávání.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Předmět je součástí vzdělávací oblasti Jazykové vzdělávání. Obsah výuky vede žáky k tomu, aby byly systematicky rozšiřovány a prohlubovány znalosti, dovednosti a návyky získané v průběhu základního vzdělávání, které směřují k plnění komunikativního vzdělávacího cíle. Mimo jiné si žáci osvojí komunikaci v odborných situacích spojených s výkonem zdravotnického povolání.

Výuka cizího jazyka využívá a propojuje znalosti nabyté při výuce jiných předmětů, jako jsou dějepis a zeměpis, kde se žáci dozvídají o historickém vývoji anglofonních zemí, či občanská nauka, kde žáci diskutují o různých státoprávních uspořádáních, kulturách, zvycích, tradicích apod. V neposlední řadě jsou ve výuce cizích jazyků využívány znalosti z oblasti informačních a komunikačních technologií, a to v rámci vyhledávání informací na internetu a elektronického zpracování prezentací k jednotlivým tématům, a z českého jazyka a literatury, kdy žáci se snaží v cizím jazyce představit svou rodnou zemi, svůj region a místo svého bydliště.

1. Jazykové dovednosti

- receptivní řečové dovednosti: poslech s porozuměním monologických i dialogických projevů, čtení textů včetně odborných, práce s textem;
- produktivní řečové dovednosti: ústní a písemné vyjadřování situačně i tematicky zaměřené, písemné zpracování textu (reprodukce, osnova, výpisky, anotace atp.), překlad;
- interaktivní řečové dovednosti: střídání receptivních a produktivních činností; dialogy; dopis.

2. Jazykové prostředky

- výslovnost (zvukové prostředky jazyka);
- slovní zásoba a její tvoření;
- gramatika (tvarosloví a větná skladba);
- grafická podoba jazyka a pravopis.

3. Tematické okruhy, komunikační situace a jazykové funkce

- tematické okruhy: osobní údaje, dům a domov, každodenní život, volný čas, zábava, jídlo a nápoje, služby, cestování, mezilidské vztahy, péče o tělo a zdraví, základní komunikace s pacientem, nakupování, vzdělávání, zaměstnání, příroda a počasí, Česká republika, reálie anglicky mluvících zemí;
- komunikační situace: získávání a předávání informací, formální a neformální ústní a písemný projev např. sjednání schůzky, objednávka služby, vyřízení vzkazu apod.
- jazykové funkce: obraty při zahájení a ukončení rozhovoru, vyjádření žádosti, prosby, omluvy, pozvání, odmítnutí, souhlasu či nesouhlasu, doporučení apod.

4. Poznatky o zemích

Vybrané poznatky všeobecného i odborného charakteru o anglicky mluvících zemích, jejich kultuře, umění a literatuře, tradicích a společenských zvyklostech. Informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Vzdělávání v cizím jazyce vede žáky k uvědomění významu osvojování cizojazyčných dovedností v širších souvislostech, které umožňují dobrou orientaci v sociální, politické a ekonomické realitě ostatních zemí. Důraz je kladen na vytvoření předpokladů pro navazování a upevňování pozitivních vztahů s příslušníky jiných národností, etnik, kultur či náboženství a jejich využívání k vzájemnému obohacení. Četnost kontaktů s cizinci stoupá zejména v souvislosti se členstvím České republiky v EU, který vedl a vede k výraznému rozšíření pracovních příležitostí a k rozvoji turistického ruchu. Důležité je rozvíjet postoje tolerance, respektu a otevřenosti k příslušníkům jiných národností nejen v kontextu s odborným zaměřením. To napomáhá žákům zbavovat se předsudků a stereotypů a vytvořit si vlastní úsudek. Využívání různých forem a metod výuky vede žáky k vyjasňování vlastních postojů, formulacím názorů, rozvíjení dovednosti racionální argumentace a schopnosti naslouchat. Nedílnou součástí vzdělávání v cizím jazyce je budování a posilování sebevědomí a sebedůvěry spojené se zažíváním pocitu úspěchu a ocenění. Žákům se poskytuje prostor pro práci v týmu, vzájemnou spolupráci a interakci. U žáků je podporována kreativita a samostatnost a rozvíjen pozitivní vztah k učení. Učitel dbá na přirozené dodržování taxonomie afektivních cílů, jako je přijímání, reagování, oceňování, integrování a internacionalizace hodnot.

Metody a formy práce

Vzdělávání v cizím jazyce směřuje k cílové úrovni B1 podle Společného evropského referenčního pro jazyky. Navazuje na vědomosti a dovednosti žáků získané na základní škole a rozvíjí je vzhledem k jejich společenskému a profesnímu zaměření. Výuka anglického jazyka je realizována 3 hodinami týdně během prvních třech let studia, 4 hodinami v maturitním ročníku. Studium je zakončeno maturitní zkouškou.

V rámci výuky jsou uplatňovány různé organizační formy výuky a využívány rozmanité didaktické a metodické postupy: motivační a aktivizující metody, jazykové hry, konverzační a komunikativní cvičení, audio-orální metody, práce s verbálními texty včetně odborných, s kombinovanými texty (včetně filmu) as elektronickými informacemi. Vyučující při výuce používají doplňkové materiály a plně vybavené a funkční jazykové učebny (CD a DVD přehrávače, dataprojektor, interaktivní tabuli). Vhodným zadáním úkolů motivují žáky k samostatné práci s překladovými nebo výkladovými slovníky, autentickými texty, písničkami, beletrií, odbornou literaturou, časopisy, internetem, filmy, a napomáhají jim tak utvářet vědomí o kulturně historických souvislostech. Vyučující aktivizují žáky ke

konverzaci pomocí vhodně zvolených témat. Do výuky je průběžně zařazována odborná terminologie, kterou žáci mohou využít při výkonu povolání nebo v dalším studiu. Výuka je orientována na autodidaktické metody (samostatné učení žáků) a na sociálně komunikativní aspekty učení (didaktické slovní metody).

Hodnocení výsledků žáka

Vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která tvoří přílohu Školního řádu. K hodnocení výsledků vzdělávání se využívá tradiční pětistupňové škály, kritéria hodnocení jsou dána klasifikačním řádem školy. Výstupem jazykového vzdělávání je maturitní zkouška po ukončení 4. ročníku. Během studia v jednotlivých ročnících vyučující průběžně kontrolují výsledky učení včetně domácí přípravy. Jsou zařazovány kontrolní didaktické testy osvojeného učiva, zaměřené na poslech a čtení cizojazyčných textů s porozuměním i na gramaticko-lexikální znalost jazykových prostředků. Žák je během výuky podporován v samostatném ústním projevu, a to při práci ve dvojicích či skupinách nebo při vyjadřování svých vlastních postojů. Učitel hodnotí gramaticko-lexikální úroveň, obsah a konzistenci projevu i vyvíjenou aktivitu. Při řízené konverzaci učitel neopravuje jednotlivé gramatické chyby, ale hodnotí projev jako celek s důrazem na jeho výpovědní hodnotu. Žák se tak více soustředí na obsahovou stránku, má pocit úspěšnosti při vyjádření myšlenky, což upevňuje jeho sebevědomí a navozuje pozitivní pracovní atmosféru ve výuce. Učitelé přistupují k průběžnému hodnocení vzdělávací činnosti žáků s vědomím motivační funkce hodnocení a jeho formativního významu. Přirozenou součástí hodnocení je také sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Vzdělávání v cizím jazyce slouží žákům ke zpřístupnění informací v daném jazyce a rozvíjí následující kompetence.

Kompetence k učení

- Žákům jsou zadávány úkoly, při nichž musejí sami vyhledávat informace z cizojazyčného tisku a odborné literatury, učí se je analyzovat a zpracovávat texty do referátů, zpráv a prezentací.
- Při řešení úkolů a cvičení z učebnice je žákům ponechán prostor pro vlastní postup práce a hledání správné formulace.
- Žákům jsou předkládány úkoly, ve kterých se prokazuje schopnost spojovat jejich znalosti z výuky cizího jazyka s poznatky z jiných předmětů.
- Žáci jsou podněcováni k vyhledávání informací v anglickém jazyce na internetu a jsou vedeni k samostatné práci.
- Žáci se setkávají s materiály se zdravotnickou tematikou.
- Zařazováním práce se slovníky a jinými učebními pomůckami jsou žáci podporováni k samostatnému využívání těchto informačních zdrojů.
- Na žácích je vyžadováno, ale také oceňováno důsledné plnění jejich povinností a jejich systematická příprava na výuku.

Kompetence k řešení problémů

- Během výuky jsou žákům úkoly a pokyny zadávány v cizím jazyce, čímž jsou vedeni k uplatnění osvojené slovní zásoby a k rozvíjení schopnosti odvozovat význam neznámých pojmů z kontextu.
- Žáci používají pracovní sešity, v nichž si individuálně procvičují učivo.
- Zařazováním soutěží a kvízů žáci uplatňují jazykové znalosti i vědomosti z jiných předmětů.
- Ve výuce jsou navozována témata běžného života, v nichž žáci uplatňují své zkušenosti a názory.

- Zadáváním jazykových úkolů jsou dány žákům možnosti hledání řešení situací a problémů, které mohou nastat v běžném životě.
- Žáci diskutují a obhajují svůj názor vhodnou argumentací.

Komunikativní kompetence

- Žáci jsou vedeni ke komunikaci v cizím jazyce řízeným dialogem, poslechem audionahrávek rodilých mluvčích a k jejich následné reprodukci vlastními slovy.
- Při ústním projevu je kladen důraz na plynulost a srozumitelnost vyjadřování, na zřetelnou artikulaci.
- Žáci jsou motivováni pro komunikativní využití internetu, ke psaní e-mailů nebo chatování s přáteli z cizích zemí.
- Žáci si osvojují různé útvary písemných projevů (dopis, vyprávění, popis, inzerát, reklama atd.).
- Žáci vyjadřují své názory a možné způsoby řešení problémů v rámci diskuse.

Personální a sociální kompetence

- Žákům jsou zadávány úkoly se simulací cizojazyčného prostředí a běžných životních situací, ve kterých žáci uplatňují své jazykové znalosti, vyjadřují své názory a obhajují svá stanoviska.
- Žákům je dán prostor pro práci v týmu a jsou vedeni k utváření hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii.
- Žáci se učí akceptovat názor druhých a tolerovat jiné postupy.
- Žáci přijímají hodnocení výsledků své práce a způsobů jednání i ze strany jiných lidí, přijímají radu a kritiku.
- Žáci jsou vedeni k pozitivní prezentaci a reprezentaci své osoby a školy.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- Žáci vyjadřují své názory a zaujímají stanoviska ke společenským, kulturním či ekologickým problémům.
- Do výuky jsou zařazovány reálie anglicky mluvících zemí, což žákům umožňuje pochopit jiné kulturní a etické hodnoty lidí žijících v odlišném jazykovém prostředí.
- Při práci s internetem jsou žáci vedeni ke sledování aktuálního vývoje v Evropě a ve světě a mají možnost pochopit nutnost přizpůsobování se měnícím životním a pracovním podmínkám

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- Žáci jsou vedeni k přijímání a odpovědnému plnění úkolů.
- Na žácích je vyžadováno dodržování pravidel, vzájemný respekt, schopnost týmové spolupráce.
- U žáků je průběžně rozvíjeno sebehodnocení, jazykové schopnosti, schopnosti využívat IT.
- Žáci si osvojují odbornou terminologii a zvyšují svou jazykovou způsobilost pro pracovní uplatnění.
- Žáci jsou vedeni k tomu, aby znali alternativy uplatnění jazykového vzdělání na trhu práce a požadavky zaměstnavatelů na jazykovou gramotnost.
- Žáci jsou podporováni v písemné i verbální komunikaci, aby se dokázali seberealizovat při vstupu na trh práce.
- Témata v rámci výuky obsahují informace z trhu práce, statistiky, inzeráty o zaměstnání, zabývají se popisem práce některých profesí, komunikací s potenciálním zaměstnavatelem, sepsáním životopisu či vyplněním formuláře s osobními údaji.
- Žákům je poskytován přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru.
- Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi.

- Žáci jsou podporováni v samostatném využívání informačních zdrojů.
- Žáci vyhledávají, třídí a kriticky hodnotí informace získané z různých mediálních zdrojů.
- Získané informace se žáci snaží adekvátně využít při studiu, domácí přípravě, při výkonu profese i v osobním životě.
- Žáci jsou podporováni v elektronické komunikaci s upozorněním na její možná rizika.

Předmět anglický jazyk aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci pracují s texty, dokumentárními filmy a dalšími zdroji zaměřenými na evropský a světový kontext, na rozvoj a fungování EU, protiklady a zvláštnosti jednotlivých kultur, uvědomují si existenci přetrvávajících nedemokratických systémů. Žáci jsou vedeni k zamyšlení nad demokratickým i nedemokratickým chováním, v rozhovorech jsou vybízeni ke kritickému přijímání informací médií, učí se dávat prostor jiným vyjádřit se a respektovat jejich názory. Formou diskuse si procvičují schopnost rozlišit extremistické postoje a jejich možné následky. Učí se toleranci a respektování jiných ras, národů a náboženství, zdvořilosti a slušnosti, multikulturální výchově – srovnání anglicky mluvících zemí s českou společností, diskuse o aktuálních problémech.

Oblast Právní minimum, masová média bude začleněno do tematických celků ve 2. ročníku a 4. ročníku, oblasti Společnost a historický vývoj do TC ve 2. ročníku.

Člověk a životní prostředí

V hodinách anglického jazyka žáci řeší problémy (formou čtení, psaní, poslechu, konverzace) spojené s ochranou přírody, s globálními problémy (oteplování, likvidace deštných pralesů, přelidnění, nedostatek pitné vody, chudoba v rozvojových zemích), porovnávají přístup k ochraně životního prostředí v jednotlivých zemích. Žáci jsou vedeni k ekologickému chování. Uvědomují si spojitost životního prostředí se svým vlastním zdravím, vědí, co může způsobit a způsobuje člověku znečištěné životní prostředí. Formou projektů a prezentací se snaží hledat nové alternativní zdroje, vize do budoucnosti. Práce s internetem žákům poskytuje nejnovější poznatky, objevy a informace z této oblasti. Součástí tohoto problému je i zdravý životní styl. Žáci se učí v cizím jazyce diskutovat a porovnávat zdravý a nezdravý životní styl.

Oblast Současné problémy ve vztahu člověka a životního prostředí se promítne v TC „Global Issues“ ve 3. a 4. ročníku.

Člověk a svět práce

Součástí výuky je práce s informacemi, které žákům pomohou v orientaci na trhu práce, prohlubují jejich znalosti jednotlivých profesí (perspektivní obory, obory s převládající nezaměstnaností atd.). Žáci jsou vedeni k sebekritičnosti a realistickému posouzení vlastních schopností a možností, ke správnému rozhodnutí při výběru budoucího povolání. Formou dialogů v anglickém jazyce se učí dovednostem prezentovat vlastní osobu v souvislosti s hledáním zaměstnání – zejména pohovor, sestavování písemných projevů jako je motivační dopis, životopis atd. Čtením článků v anglickém jazyce si žáci v této oblasti rozšiřují slovní zásobu, a tak si formují základní pracovní návyky a schopnost postupovat při řešení problémů logicky.

Oblast Typické znaky práce a charakter trhu práce bude probrána v TC v 1. a 4. ročníku, oblast Vzdělávací soustava v ČR, další profesní vzdělávání, práce s informačními médii pak v TC spojených s maturitními tématy ve 3. a 4. ročníku.

Informační a komunikační technologie

Uplatňováním informačních a komunikačních technologií ve výuce (používání internetu, CD-ROM, DVD, dataprojektorů, multimediálních výukových programů) se žáci zdokonalují v práci s cizojazyčným textem. Procvičují orientaci v textu, vyhledávají informace a kriticky je zpracovávají. Žáci si uvědomují nutnost používání anglického jazyka pro studium odborné literatury i pro samostudium. Žáci pracují na skupinových projektech a multimediálních prezentacích (PowerPoint), které je motivují k používání prostředků informačních a komunikačních technologií. Toto téma se promítá během celého studia v projektech na téma „Technology".

4.2.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Počet hodin týdně / za školní rok: 3 (3) / 105 (105)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Receptivní řečové dovednosti Žák: - rozumí obsahu a informacím v chatu mezi vrstevníky; - odvodí význam lexikální jednotky na základě definice; - porozumí otázkám kvízu, který se týká kultury a umění; - rozumí informacím v letáku o festivalu umění; - porozumí hlavním bodům a myšlenkám čteného textu o vyčištění pláže dobrovolníky; - porozumí hlavním bodům a myšlenkám textu o obchodech v centru měst. **Produktivní řečové dovednosti** Žák: - vyjmenuje oblečení; - popíše vzhled a oblečení osoby na fotografii; - sestaví krátký text, popis osoby; - gramaticky správně tvoří otázky a věty týkající se nedávných činností; - napíše krátký text o životě na venkově; - porovná obrázek města v roce 1920 a obrázek měst v současnosti. **Interaktivní řečové dovednosti** Žák: - klade vrstevníkovi otázky týkající se nedávných činností a událostí a na podobné otázky odpoví;	**Tematický celek: Opakování učiva ze základní školy, ujednocení znalostí jednotlivých žáků, vyjádření jejich zájmů a preferencí** (likes x dislikes). **Témata, komunikační situace a typy textů** - popis osoby – oblečení, vzhled; - kultura, umění; - město, venkov; - nakupování. **Mezipředmětové vztahy** Psychologie – popis osobnosti Zeměpis – kultura jiných zemí Člověk a společnost – občanský a společenskovědní základ **Průřezové téma** Občan v demokratické společnosti Osobnost a její rozvoj – sociální komunikace Environmentální výchova – člověk a životní prostředí **Slovní zásoba** – popis osoby, koníčky, volný čas, názvy obchodů. **Gramatika:** přítomný čas prostý vs. přítomný čas průběhový, předpřítomný čas prostý, určité a neurčité členy, vazba: there is, there are, there was, there were. **Výslovnost:**	29

- diskutuje s vrstevníkem o výhodách a nevýhodách života na venkově. **Mediační řečové dovednosti** Žák: - prezentuje své postoje a názory.	hláskování (spelling), určitý člen „the“, seznámení s fonetickým přepisem.	
Receptivní řečové dovednosti Žák: - rozumí hlavní myšlence čteného příběhu; - postihne hlavní myšlenku krátkého, čteného i slyšeného článku a vyhledá v něm specifické informace. **Produktivní řečové dovednosti** Žák: - popíše situaci na fotografii; - uvede, jak obvykle tráví jednodenní výlet; - převypráví krátký příběh; - uvede, kam by rád jel, jaký dopravní prostředek by využil a co by na místě dělal; - gramaticky správně tvoří otázky týkající se minulých činností a událostí. **Interaktivní řečové dovednosti** Žák: - hovoří s vrstevníky o tom, jak tráví prázdniny, jak trávili prázdniny rodiče, když byli v jeho věku; - diskutuje s vrstevníky o přípravě jednodenního výletu; - diskutuje s vrstevníkem o vhodných dopravních prostředcích pro různé osoby a účely; - diskutuje s kamarádem o tom, co dělal v uplynulých dnech; - reaguje na sdělení kamaráda. **Mediační řečové dovednosti** Žák: - vypráví o tom, co zažil.	**Tematický celek: Cestování** **Témata, komunikační situace a typy textů** - výlet, cestování, dopravní prostředky; - dovolená; - víkend; - popis atrakce. **Mezipředmětové vztahy** Člověk a společnost – občanský a společenskovědní základ Jazyk a jazyková komunikace – český jazyk a literatura Člověk a svět práce **Průřezové téma** Občan v demokratické společnosti Osobnost a její rozvoj Enviromentální výchova – člověk a životní prostředí **Slovní zásoba**: složená podstatná jména, slovní zásoba týkající se cestování. **Gramatika:** minulý čas prostý. **Výslovnost:** koncové „-ed“, slovní a větný přízvuk, intonace. **Písemný projev**: neformální email, popis místa.	26
Receptivní řečové dovednosti Žák: - rozumí podrobnějšímu popisu; - postihne hlavní body čteného a slyšeného textu; - rozumí popisu a orientuje se v textu; - pochopí hlavní myšlenku a v textu vyhledá specifické informace.	**Tematický celek: Bydlení** **Témata, komunikační situace a typy textů** - popis domu, bytu; - domácí práce; - pocity a nálady; - aplikace;	25

Produktivní řečové dovednosti Žák: - podrobně ale s běžnou slovní zásobou popíše fotografii, vyjadřuje své domněnky; - vytváří otázky a odpovídá na ně; - uvede, které domácí práce vykonává, a jak často; - porozumí obsahu chatu mezi vrstevníky, který se týká domácích prací; - gramaticky správně tvoří věty vyjadřující, co dělal v určitou dobu v minulosti. **Interaktivní řečové dovednosti** Žák: - diskutuje o obrázcích, vyjadřuje své názory a preference; - vyměňuje si názory s kamarádem, vhodně a srozumitelně reprodukuje rozhovor mezi spolužáky; - vede rozhovor na dané téma. **Mediační řečové dovednosti** Žák: - popíše, co vidí na obrázku.	- vyjádření žádosti, reakce na žádost; - příspěvek na internetové fórum; **Mezipředmětové vztahy** Člověk a společnost – občanský a společenskovědní základ Informatika **Slovní zásoba** – popis domu, činnosti, kolokace s do, kolokace s make **Gramatika:** Předložky, minulý čas prostý vs. minulý čas průběhový, while, when. **Výslovnost:** fonetický přepis slov a zvuková realizace práce se slovníkem, slovní a větný přízvuk. **Písemný projev:** vyprávění v minulém čase.	
Receptivní řečové dovednosti Žák: - porozumí hlavním bodům a myšlenkám rozhovoru, v textu zachytí konkrétní informace; - rozumí informacím v příspěvku na sociálních sítích - vyhledá v populárně-naučném textu specifické informace; - odvodí význam neznámých slov na základě kontextu; - vyjadřuje svůj názor na kontroverzní téma. **Produktivní řečové dovednosti** Žák: - běžnou slovní zásobou popíše situaci a aktivity na fotografii; - napíše definice slov a slovních spojení; - sdělí, zda vede zdravý životní styl a jak je pro něj těžké si ho udržet;	**Tematický celek: Zdravý životní styl** **Témata, komunikační situace a typy textů** - stravovací návyky; - sport; - zdravý životní styl; - vyjádření rady, žádost o radu; - vyjádření názoru. **Mezipředmětové vztahy** Člověk a společnost – občanský a společenskovědní základ Člověk a svět práce Člověk a zdraví – výchova ke zdraví, tělesná výchova **Slovní zásoba**	25

- uvede, co obvykle dělá o víkendu, jakých sportům se věnuje, které sporty umí či neumí, jaké má oblečení a vybavení. **Interaktivní řečové dovednosti** Žák: - vyměňuje si s kamarádem své názory na zdravý životní styl a stravu; - s kamarádem připraví a předvede rozhovor na dané téma; - diskutuje s vrstevníkem o obsahu a informacích v textu; - vede s vrstevníkem rozhovor, ve které požádá o radu a/nebo radu udělí. **Mediační řečové dovednosti** Žák: - prezentuje svůj názor zdravý životní styl.	sportovní a volnočasové aktivity s *play*, *do*, *go* kolokace s *make*, *do*, *take* kolokace s *give*, *go*, *have*, *play*, *take* **Gramatika:** vyjadřování množství, počitatelná a nepočitatelná podstatná jména modální slovesa must, mustn´t, needn´t. **Výslovnost:** slovní a větný přízvuk. **Písemný projev:** článek, blog.	

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 3 (3) / 105 (105)

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Receptivní řečové dovednosti Žák: - vyhledá informace v textu; - porozumí hlavním bodům a myšlenkám přiměřeně náročného poslechu; - porozumí hlavním bodům a myšlenkám přiměřeně náročného psaného textu. **Produktivní řečové dovednosti** Žák: - formuluje jednoduše názory na běžná témata; - doplní chybějící fráze do textu; - jednoduše popíše počasí; - ústně popíše obrázek; - najde shody a rozdíly mezi dvěma obrázky; - spekuluje o obrázcích; - napíše článek, ve kterém formuluje svůj názor na globální problém podpořený argumenty.	**Tematický celek a slovní zásoba:** Popis počasí a teploty, ustálené fráze pro popis klimatické změny, přírodní katastrofy. **Témata, komunikační situace a typy textů** - počasí; - řešení problému; - přírodní katastrofy; - životní prostředí; - reakce na zprávu; - internetový příspěvek. Mezipředmětové vztahy Výchova ke zdraví – živelní pohromy Člověk a příroda – geografie Člověk a společnost Enviromentální výchova **Průřezové téma** Člověk a životní prostředí Sociální komunikace Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti **Slovní zásoba**	29

Interaktivní řečové dovednosti Žák: - reaguje na otázky užitím jednoduchých výrazů; - ve spolupráci s vrstevníkem uvede problém, navrhne různá řešení a vybere nejvhodnější řešení, diskutuje s ním. **Mediační řečové dovednosti** Žák: - vyjadřuje názor, souhlas a nesouhlas, porovnává obrázky (podobnosti a rozdíly).	počasí, přírodní katastrofy, přídavná jména. **Gramatika** stupňování přídavných jmen too/enough, předložky místa. **Písemný projev** Článek.	
Receptivní řečové dovednosti Žák: - porozumí hlavním bodům a myšlenkám přiměřeně náročného poslechu / textu - identifikuje strukturu textu - rozumí čtenému textu, neformálnímu emailu vrstevníkovi, a vyhledá v něm konkrétní informace - porozumí hlavním bodům a myšlenkám rozhovoru, ve kterém mluvčí hovoří o volbě povolání, a v textu zachytí konkrétní informace **Produktivní řečové dovednosti** Žák: - formuluje jednoduše názory na běžná témata - popíše činnosti a situace na fotografiích, které se týkají školy a vzdělávání - porovná brigády, vyjádří svůj názor na ně podpořený argumenty - mluví o svých plánech, gramaticky správně tvoří věty týkající se budoucnosti **Interaktivní řečové dovednosti** Žák: - reaguje na otázky užitím jednoduchých výrazů - vede rozhovor týkající se budoucích činností - hovoří o svých představách **Mediační řečové dovednosti** Žák: - vyjadřuje rozpor, názor, důvod, uvádí příklady, parafrázuje	**Tematický celek a slovní zásoba:** Vzdělávání a škola **Témata, komunikační situace a typy textů** - škola a vzdělávání; - volba povolání; - moderní technologie ve výuce; - vyjádření návrhu, souhlasu či nesouhlasu s návrhem; - úvaha pro a proti. **Mezipředmětové vztahy** Člověk a svět práce Člověk a společnost – Občanský a společenskovědní základ Informatika **Průřezové téma** Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Sociální komunikace Vzdělávání v Evropě **Gramatika** budoucí čas prostý, *going to*, typ 1 podmínkových vět **Písemný projev** úvaha	26

Receptivní řečové dovednosti Žák: - porozumí hlavním bodům a myšlenkám přiměřeně náročného poslechu / textu; - v textu vyhledá konkrétní informace a odhadne význam neznámých slov na základě kontextu. **Produktivní řečové dovednosti** Žák: - mluví o svých plánech; - navrhne aktivitu, přijme nebo odmítne návrh; - popíše obrázek, porovná dvě fotografie z dětství; - napíše neformální email kamarádovi nebo členu rodiny, ve kterém sdělí novinky, text vhodně zahájí a ukončí; - ústně popíše obrázek; - formuluje svůj názor podpořený argumenty; - stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu. **Interaktivní řečové dovednosti** Žák: - reaguje na otázky užitím jednoduchých výrazů; - klade otázky, co už udělal či neudělal, a na stejné otázky odpoví; - požádá o zopakování informace; - požádá o vysvětlení neznámého slova. **Mediační řečové dovednosti** Žák: - přijímá a odmítá návrh, vyjadřuje nestrannost.	**Tematický celek a slovní zásoba:** Etapy života **Témata, komunikační situace a typy textů** - životní zkušenosti a zážitky; - pravidla chování; - popis obrázku (fotografie); - porovnání obrázků (fotografií); - neformální email. **Mezipředmětové vztahy** Člověk a společnost Člověk a svět práce **Gramatika** předpřítomný čas prostý, kontrast minulého času prostého a předpřítomného času prostého. **Výslovnost** slovní a větný přízvuk. **Písemný projev** neformální email.	25
Receptivní řečové dovednosti Žák: - porozumí hlavním bodům a myšlenkám přiměřeně náročného poslechu / textu; - odvodí slovo na základě definice; - rozumí krátkým textům o vynálezcích a jejich vynálezech; - identifikuje strukturu textu. **Produktivní řečové dovednosti** Žák: - formuluje jednoduše názory na běžná témata; - ústně popíše obrázek;	**Tematický celek a slovní zásoba:** Průzkum vesmíru **Témata, komunikační situace a typy textů** - průzkum vesmíru; - vynálezy a vynálezci; - biografie; - instrukce; - zpráva. **Mezipředmětové vztahy** Český jazyk a literatura – principy výstavby textu Člověk a příroda – fyzika, geografie	25

- najde shody a rozdíly mezi dvěma obrázky; - spekuluje o obrázku; - ústně a písemně reprodukuje obsah čteného textu. **Interaktivní řečové dovednosti** Žák: - reaguje na otázky užitím jednoduchých výrazů; - vyjádří a obhájí své myšlenky a názory. **Mediační řečové dovednosti** Žák: - logicky uspořádá písemný a mluvený projev, obhajuje a shrne názor, porovnává obrázky (podobnosti a rozdíly).	informatika **Gramatika** typy podmínkových vět (kondicionál 2) trpný rod – přítomný a minulý čas prostý imperativ **Výslovnost** slovní a větný přízvuk **Písemný projev** instrukce, zpráva	

Ročník: 3.

Počet hodin týdně / za školní rok: 3 (3) / 99 (99)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Receptivní řečové dovednosti Žák: - v čteném popisu příhody postihne sled jednotlivých událostí; - postihne hlavní body čteného příběhu a pochopí význam neznámých slov z kontextu; - porozumí hlavním bodům rozhovoru s vrstevníky, kteří hovoří o svých brigádách, v textu identifikuje jednotlivé mluvčí a zachytí konkrétní informace; - porozumí hlavním bodům čteného textu a rozhovoru, vyhledá v něm specifické informace; - rozumí informacím ve formálním emailu, žádosti o zaměstnání. **Produktivní řečové dovednosti** Žák: - ve správné souslednosti reprodukuje něčí sdělení; - pojmenuje zaměstnání na fotografiích - uvede problémy, které přináší studium a zaměstnání; - gramaticky správně tvoří věty o činnostech a událostech v minulosti;	**Tematický celek: Zaměstnání a peníze** **Témata, komunikační situace a typy textů** - brigády, povolání; - inzerát na zaměstnání; - žádost o zaměstnání; - porovnání fotografií. **Mezipředmětové vztahy** Český jazyk – slohová práce – žádost o zaměstnání Člověk a svět práce Člověk a společnost **Průřezové téma** Občan v demokratické společnosti Sociální komunikace **Slovní zásoba** povolání frázová slovesa **Gramatika** předminulý čas nepřímá řeč	25

- popíše pracovní prostředí na fotografiích a uvede, kde by rád pracoval; - napíše formální žádost o zaměstnání, text jasně a logicky strukturuje a používá adekvátní výrazy. **Interaktivní řečové dovednosti** Žák: - obhájí a shrne názory, adekvátně reaguje na názory vrstevníků; - porovná obrázky (podobnosti a rozdíly). **Mediační řečové dovednosti** Žák: - napíše formální dopis – žádost o místo.	**Výslovnost** intonace zdůrazněného slova ve větě slovní a větný přízvuk **Písemný projev** formální dopis žádost o místo Procvičování maturitních dovedností (nácvik poslechu, práce s texty, opakování gramatiky) – práce s časopisem Bridge	
Receptivní řečové dovednosti Žák: - samostatně hovoří o stravovacích návycích v CZ, UK, USA; - podá informace o skladbě nezdravého a zdravého jídelníčku; - samostatně hovoří o svém jídelníčku – snídaně, oběd, večeře, svačina; - vyjmenuje typická jídla v CZ, UK, USA; - diskutuje o zdravém/nezdravém stravování.	**Tematický celek: Jídlo, stravovací návyky v CZ, UK, USA** **Mezipředmětové vztahy** Občanský a společenskovědní základ **Průřezové téma** Občan v kosmopolitní společnosti **Slovní zásoba** – jídlo, stravování, stravovací návyky.	25
Žák: - samostatně hovoří o dopravních prostředcích, o výhodách a nevýhodách jednotlivých dopravních prostředků; - hovoří o důvodech k cestování, zejména cestování do zahraničí – doklady potřebné k vycestování ze země; hovoří o svých zkušenostech z cestování. Žák: - hovoří o významných svátcích v CZ, UK, USA; - popíše Vánoce a Velikonoce a rozdíly v jednotlivých zemích – CZ, UK, USA; - hovoří samostatně o svém oblíbeném svátku nebo významném dni. Žák: - hovoří o jednotlivých sdělovacích prostředcích – televize, rádio, tisk a internet; - popíše výhody a nevýhody jednotlivých komunikačních prostředků;	**Tematický celek: Cestování** **Mezipředmětové vztahy** Občanský a společenskovědní základ **Průřezové téma** Občan v demokratické společnosti **Tematický celek: Svátky a významné dny** **Mezipředmětové vztahy** Občanský a společenskovědní základ **Průřezové téma** Občan v demokratické společnosti **Tematický celek: Masová média** Mezipředmětové vztahy Občanský a společenskovědní základ	25

- hovoří o nástrahách používání internetu v dnešní době. Žák: - rozpozná obecný smysl mluveného textu; - pochopí hlavní myšlenku, tedy i záměr, názor, pocity mluvčího; - postihne hlavní body/hlavní linii mluveného textu; - postihne specifické informace; - postihne podrobné informace; - porozumí podrobným orientačním pokynům; - porozumí jednoduchým technickým informacím. Žák: - pochopí hlavní myšlenku i hlavní závěry textu; - pochopí záměry, názory, pocity a přání; - porozumí popisu událostí; - vyhledá a shromáždí specifické informace v krátkých i delších textech různého typu; - porozumí jednoduše formulovaným návodům, pokynům týkajících se předmětů každodenní potřeby; - odhadne význam neznámých výrazů; - rozpozná v textu lexikální prostředky včetně vybrané frazeologie; - používá pravidla gramatiky; - používá základní pravidla stavby slov, větných a nadvětných celků. Žák: - popíše místo, cestu, věc, osobu, událost, zkušenost, zážitky a děj; - popíše pocity a reakce; - představí sebe nebo druhé osoby; - vyjádří vlastní myšlenky, názory, postoje; - umí vyjádřit úmysl, přání, omluvu, žádost, prosbu, nabídku, pozvaní a doporučení; - vysvětlí problém a navrhne jeho řešení; - sdělí/ověří zprávu a dílčí informace; - požádá o informace; - zeptá se na názor, postoj, pocity a problémy.	**Průřezové téma** Občan v demokratické společnosti **Maturitní dovednosti** **Poslech** **Čtení** **Písemná práce**	24

Žák: - popíše místo, cestu, věc, osobu, činnost nebo událost; - popíše a představí sebe i druhé; - poskytne jednoduché informace včetně patřičných detailů; - vyjádří myšlenky, názory, postoje, pocity, sny, naděje; - vyjádří souhlas i nesouhlas; - vypráví skutečný i smyšlený příběh; - přiblíží obsah knihy, filmu nebo divadelního představení; - uplatní komunikativní strategie (ujistí se, že správně rozumí, požádá o zopakování, objasnění nebo rozvedení toho, co bylo již řečeno); - zahájí, udržuje a ukončí jednoduchý rozhovor; - zodpoví běžné dotazy i dotazy týkající se detailů. Žák: - používá jednotlivé gramatické konstrukce jak v písemném, tak ústním projevu.	**Ústní zkouška** **Gramatické dovednosti:** - přítomný čas prostý a průběhový; - minulý čas prostý a průběhový; - budoucí čas (will/going to, přítomné časy pro vyjádření budoucnosti); - předpřítomný čas (v kontrastu s minulým časem); - slovesa have/like (fráze, užití); - zájmena osobní, tázací, přivlastňovací; - počitatelnost podstatných jmen, vyjádření množství (much/many, little/few, a lot of); - určitý, neurčitý a nulový člen; - slovesné vzorce (-ing/infinitive); - přídavná jména a jejich stupňování (as…as, enough, too); - přídavná jména s koncovkou –ed/-ing; - příslovce; - předložky místa a času; - předložkové vazby s podstatnými jmény, přídavnými jmény a slovesy; - číslovky základní, řadové, násobné; - desetinná čísla a základní matematické výrazy. Nácvik didaktických testů (Cermat) Procvičování maturitních dovedností (nácvik poslechu, práce s texty, opakování gramatiky) – práce s časopisem Bridge.	

Ročník: 4.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2 (2) / 62 (62)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - rozpozná obecný smysl mluveného textu; - pochopí hlavní myšlenku, tedy i záměr, názor, pocity mluvčího; - postihne hlavní body/hlavní linii mluveného textu; - postihne specifické informace; - postihne podrobné informace; - porozumí podrobným orientačním pokynům; - porozumí jednoduchým technickým informacím.	**Maturitní dovednosti** **Poslech**	21
Žák: - pochopí hlavní myšlenku i hlavní závěry textu; - pochopí záměry, názory, pocity a přání; - porozumí popisu událostí; - vyhledá a shromáždí specifické informace v krátkých i delších textech různého typu; - porozumí jednoduše formulovaným návodům, pokynům týkajících se předmětů každodenní potřeby; - odhadne význam neznámých výrazů; - rozpozná v textu lexikální prostředky včetně vybrané frazeologie; - používá pravidla gramatiky; - používá základní pravidla stavby slov, větných a nadvětných celků.	**Čtení**	21
Žák: - popíše místo, cestu, věc, osobu, událost, zkušenost, zážitky a děj; - popíše pocity a reakce; - představí sebe nebo druhé osoby; - vyjádří vlastní myšlenky, názory, postoje; - umí vyjádřit úmysl, přání, omluvu, žádost, prosbu, nabídku, pozvaní a doporučení; - vysvětlí problém a navrhne jeho řešení; - sdělí/ověří zprávu a dílčí informace; - požádá o informace;	**Písemná práce** - popis místa; - charakteristika; - neformální vzkaz; - formální dopis; - vypravování.	20

- zeptá se na názor, postoj, pocity a problémy. Žák: - popíše místo, cestu, věc, osobu, činnost nebo událost; - popíše a představí sebe i druhé; - poskytne jednoduché informace včetně patřičných detailů; - vyjádří myšlenky, názory, postoje, pocity, sny, naděje; - vyjádří souhlas i nesouhlas; - vypráví skutečný i smyšlený příběh; - přiblíží obsah knihy, filmu nebo divadelního představení; - uplatní komunikativní strategie (ujistí se, že správně rozumí, požádá o zopakování, objasnění nebo rozvedení toho, co bylo již řečeno); - zahájí, udržuje a ukončí jednoduchý rozhovor; - zodpoví běžné dotazy i dotazy týkající se detailů. Žák: - vytvoří a používá jednotlivé gramatické konstrukce jak v písemném, tak ústním projevu.	**Ústní zkouška** - odpovědi na otázky; - popis a srovnání obrázků; - samostatný projev na jedno z maturitních témat; - porozumění odbornému textu. **Gramatické dovednosti** - přítomný čas prostý a průběhový; - minulý čas prostý a průběhový; - budoucí čas (will/going to, přítomné časy pro vyjádření budoucnosti); - předpřítomný čas (v kontrastu s minulým časem); - slovesa have/like (fráze, užití); - zájmena osobní, tázací, přivlastňovací; - počitatelnost podstatných jmen, vyjádření množství (much/many, little/few, a lot of); - určitý, neurčitý a nulový člen; - slovesné vzorce (-ing/infinitive); - přídavná jména a jejich stupňování (as…as, enough, too); - přídavná jména s koncovkou –ed/-ing; - příslovce; - předložky místa a času; - předložkové vazby s podstatnými jmény, přídavnými jmény a slovesy; - číslovky základní, řadové, násobné; - desetinná čísla a základní matematické výrazy. Nácvik didaktických testů (Cermat) Procvičování maturitních dovedností (nácvik poslechu, práce s texty, opakování gramatiky) - práce s časopisem Bridge.	

Maturitní témata budou průběžně zařazována ve 3. a 4. ročníku.

4.3 Název vyučovacího předmětu: Volitelný seminář z anglického jazyka (SAJ)/první cizí jazyk

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 2 (2) / 62 (62)

Vzdělávací oblasti: Jazykové vzdělávání

4.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Vyučování cizím jazykům je součástí všeobecného vzdělávání, prohlubuje a doplňuje systém jazykového vzdělávání, které je propojeno s dalšími vyučovacími předměty a zdroji informací. Jazyková výuka obohacuje poznatkové struktury a přispívá k rozvoji myšlenkových procesů a samostatné duševní práce. Podmiňuje kvalitu soustavného odborného růstu. Jazykové vzdělávání vede k rozvoji jazykových znalostí a dovedností potřebných k dorozumění v cizím jazyce v různých situacích každodenního osobního, veřejného a pracovního života i k rozvoji osobnosti žáka a jeho morálních a charakterových vlastností. Cílem výuky předmětu je prohlubování řečových dovedností (receptivních, produktivních, interaktivních a mediačních) a osvojení schopnosti pracovat s informacemi a jejich zdroji v cizím jazyce včetně internetu, CD-ROM, slovníků a příruček a využívat tyto zdroje ke studiu jazyka i k prohlubování všeobecných vědomostí a dovedností. Žáci jsou vedeni k vědomí potřebnosti celoživotního vzdělávání.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Předmět je součástí vzdělávací oblasti Jazykové vzdělávání. Obsah výuky vede žáky k tomu, aby byly systematicky rozšiřovány a prohlubovány znalosti, dovednosti a návyky získané v průběhu základního vzdělávání, které směřují k plnění komunikativního vzdělávacího cíle. Mimo jiné si žáci osvojí komunikaci v odborných situacích spojených s výkonem zdravotnického povolání.

Výuka cizího jazyka využívá a propojuje znalosti nabyté při výuce jiných předmětů, jako jsou dějepis a zeměpis, kde se žáci dozvídají o historickém vývoji anglofonních zemí, či občanská nauka, kde žáci diskutují o různých státoprávních uspořádáních, kulturách, zvycích, tradicích apod. V neposlední řadě jsou ve výuce cizích jazyků využívány znalosti z oblasti informačních a komunikačních technologií, a to v rámci vyhledávání informací na internetu a elektronického zpracování prezentací k jednotlivým tématům, a z českého jazyka a literatury, kdy žáci se snaží v cizím jazyce představit svou rodnou zemi, svůj region a místo svého bydliště.

1. Jazykové dovednosti

- receptivní řečové dovednosti: poslech s porozuměním monologických i dialogických projevů, čtení textů včetně odborných, práce s textem;
- produktivní řečové dovednosti: ústní a písemné vyjadřování situačně i tematicky zaměřené, písemné zpracování textu (reprodukce, osnova, výpisky, anotace atp.), překlad;
- interaktivní řečové dovednosti: střídání receptivních a produktivních činností; dialogy; dopis.

2. Jazykové prostředky

- výslovnost (zvukové prostředky jazyka);
- slovní zásoba a její tvoření;
- gramatika (tvarosloví a větná skladba);
- grafická podoba jazyka a pravopis.

3. Tematické okruhy, komunikační situace a jazykové funkce

- tematické okruhy: osobní údaje, dům a domov, každodenní život, volný čas, zábava, jídlo a nápoje, služby, cestování, mezilidské vztahy, péče o tělo a zdraví, základní komunikace s pacientem, nakupování, vzdělávání, zaměstnání, příroda a počasí, Česká republika, reálie anglicky mluvících zemí;
- komunikační situace: získávání a předávání informací, formální a neformální ústní a písemný projev např. sjednání schůzky, objednávka služby, vyřízení vzkazu apod.;
- jazykové funkce: obraty při zahájení a ukončení rozhovoru, vyjádření žádosti, prosby, omluvy, pozvání, odmítnutí, souhlasu či nesouhlasu, doporučení apod.

4. Poznatky o zemích

Vybrané poznatky všeobecného i odborného charakteru o anglicky mluvících zemích, jejich kultuře, umění a literatuře, tradicích a společenských zvyklostech. Informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Vzdělávání v cizím jazyce vede žáky k uvědomění významu osvojování cizojazyčných dovedností v širších souvislostech, které umožňují dobrou orientaci v sociální, politické a ekonomické realitě ostatních zemí. Důraz je kladen na vytvoření předpokladů pro navazování a upevňování pozitivních vztahů s příslušníky jiných národností, etnik, kultur či náboženství a jejich využívání k vzájemnému obohacení. Četnost kontaktů s cizinci stoupá zejména v souvislosti se členstvím České republiky v EU, který vedl a vede k výraznému rozšíření pracovních příležitostí a k rozvoji turistického ruchu. Důležité je rozvíjet postoje tolerance, respektu a otevřenosti k příslušníkům jiných národností nejen v kontextu s odborným zaměřením. To napomáhá žákům zbavovat se předsudků a stereotypů a vytvořit si vlastní úsudek. Využívání různých forem a metod výuky vede žáky k vyjasňování vlastních postojů, formulacím názorů, rozvíjení dovednosti racionální argumentace a schopnosti naslouchat. Nedílnou součástí vzdělávání v cizím jazyce je budování a posilování sebevědomí a sebedůvěry spojené se zažíváním pocitu úspěchu a ocenění. Žákům se poskytuje prostor pro práci v týmu, vzájemnou spolupráci a interakci. U žáků je podporována kreativita a samostatnost a rozvíjen pozitivní vztah k učení. Učitel dbá na přirozené dodržování taxonomie afektivních cílů, jako je přijímání, reagování, oceňování, integrování a internacionalizace hodnot.

Metody a formy práce

Vzdělávání v cizím jazyce směřuje k cílové úrovni B1 podle Společného evropského referenčního pro jazyky. Navazuje na vědomosti a dovednosti žáků získané na základní škole a rozvíjí je vzhledem k jejich společenskému a profesnímu zaměření. Výuka povinně volitelného semináře z anglického jazyka je realizována 2 hodinami týdně během maturitního ročníku. Studium je zakončeno maturitní zkouškou.

V rámci výuky jsou uplatňovány různé organizační formy výuky a využívány rozmanité didaktické a metodické postupy: motivační a aktivizující metody, jazykové hry, konverzační a komunikativní cvičení, audio-orální metody, práce s verbálními texty včetně odborných, s kombinovanými texty (včetně filmu) as elektronickými informacemi. Vyučující při výuce používají doplňkové materiály a plně vybavené a funkční jazykové učebny (dataprojektor, interaktivní tabuli). Vhodným zadáním úkolů motivují žáky k samostatné práci s překladovými nebo výkladovými slovníky, autentickými texty, písničkami, beletrií, odbornou literaturou, časopisy, internetem, filmy, a napomáhají jim tak utvářet vědomí o kulturně historických souvislostech. Vyučující aktivizují žáky ke konverzaci pomocí vhodně

zvolených témat. Do výuky je průběžně zařazována odborná terminologie, kterou žáci mohou využít při výkonu povolání nebo v dalším studiu. Výuka je orientována na autodidaktické metody (samostatné učení žáků) a na sociálně komunikativní aspekty učení (didaktické slovní metody).

Hodnocení výsledků žáka

Vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která tvoří přílohu Školního řádu. K hodnocení výsledků vzdělávání se využívá tradiční pětistupňové škály, kritéria hodnocení jsou dána klasifikačním řádem školy. Výstupem jazykového vzdělávání je maturitní zkouška po ukončení 4. ročníku. Během studia v jednotlivých ročnících vyučující průběžně kontrolují výsledky učení včetně domácí přípravy. Jsou zařazovány kontrolní didaktické testy osvojeného učiva, zaměřené na poslech a čtení cizojazyčných textů s porozuměním i na gramaticko-lexikální znalost jazykových prostředků. Žák je během výuky podporován v samostatném ústním projevu, a to při práci ve dvojicích či skupinách nebo při vyjadřování svých vlastních postojů. Učitel hodnotí gramaticko-lexikální úroveň, obsah a konzistenci projevu i vyvíjenou aktivitu. Při řízené konverzaci učitel neopravuje jednotlivé gramatické chyby, ale hodnotí projev jako celek s důrazem na jeho výpovědní hodnotu. Žák se tak více soustředí na obsahovou stránku, má pocit úspěšnosti při vyjádření myšlenky, což upevňuje jeho sebevědomí a navozuje pozitivní pracovní atmosféru ve výuce. Učitelé přistupují k průběžnému hodnocení vzdělávací činnosti žáků s vědomím motivační funkce hodnocení a jeho formativního významu. Přirozenou součástí hodnocení je také sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Vzdělávání v cizím jazyce slouží žákům ke zpřístupnění informací v daném jazyce a rozvíjí následující kompetence.

Kompetence k učení

- Žákům jsou zadávány úkoly, při nichž musejí sami vyhledávat informace z cizojazyčného tisku a odborné literatury, učí se je analyzovat a zpracovávat texty do referátů, zpráv a prezentací.
- Při řešení úkolů a cvičení z učebnice je žákům ponechán prostor pro vlastní postup práce a hledání správné formulace.
- Žákům jsou předkládány úkoly, ve kterých se prokazuje schopnost spojovat jejich znalosti z výuky cizího jazyka s poznatky z jiných předmětů.
- Žáci jsou podněcováni k vyhledávání informací v anglickém jazyce na internetu a jsou vedeni k samostatné práci.
- Žáci se setkávají s materiály se zdravotnickou tematikou.
- Zařazováním práce se slovníky a jinými učebními pomůckami jsou žáci podporováni k samostatnému využívání těchto informačních zdrojů.
- Na žácích je vyžadováno, ale také oceňováno důsledné plnění jejich povinností a jejich systematická příprava na výuku.

Kompetence k řešení problémů

- Během výuky jsou žákům úkoly a pokyny zadávány v cizím jazyce, čímž jsou vedeni k uplatnění osvojené slovní zásoby a k rozvíjení schopnosti odvozovat význam neznámých pojmů z kontextu.
- Žáci používají pracovní sešity, v nichž si individuálně procvičují učivo.
- Zařazováním soutěží a kvízů žáci uplatňují jazykové znalosti i vědomosti z jiných předmětů.
- Ve výuce jsou navozována témata běžného života, v nichž žáci uplatňují své zkušenosti a názory.
- Zadáváním jazykových úkolů jsou dány žákům možnosti hledání řešení situací a problémů, které mohou nastat v běžném životě.
- Žáci diskutují a obhajují svůj názor vhodnou argumentací.

Komunikativní kompetence

- Žáci jsou vedeni ke komunikaci v cizím jazyce řízeným dialogem, poslechem audionahrávek rodilých mluvčích a k jejich následné reprodukci vlastními slovy.
- Při ústním projevu je kladen důraz na plynulost a srozumitelnost vyjadřování, na zřetelnou artikulaci.
- Žáci jsou motivováni pro komunikativní využití internetu, ke psaní e-mailů nebo chatování s přáteli z cizích zemí.
- Žáci si osvojují různé útvary písemných projevů (dopis, vyprávění, popis, inzerát, reklama atd.).
- Žáci vyjadřují své názory a možné způsoby řešení problémů v rámci diskuse.

Personální a sociální kompetence

- Žákům jsou zadávány úkoly se simulací cizojazyčného prostředí a běžných životních situací, ve kterých žáci uplatňují své jazykové znalosti, vyjadřují své názory a obhajují svá stanoviska.
- Žákům je dán prostor pro práci v týmu a jsou vedeni k utváření hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii.
- Žáci se učí akceptovat názor druhých a tolerovat jiné postupy.
- Žáci přijímají hodnocení výsledků své práce a způsobů jednání i ze strany jiných lidí, přijímají radu a kritiku.
- Žáci jsou vedeni k pozitivní prezentaci a reprezentaci své osoby a školy.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- Žáci vyjadřují své názory a zaujímají stanoviska ke společenským, kulturním či ekologickým problémům.
- Do výuky jsou zařazovány reálie anglicky mluvících zemí, což žákům umožňuje pochopit jiné kulturní a etické hodnoty lidí žijících v odlišném jazykovém prostředí.
- Při práci s internetem jsou žáci vedeni ke sledování aktuálního vývoje v Evropě a ve světě a mají možnost pochopit nutnost přizpůsobování se měnícím životním a pracovním podmínkám

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- Žáci jsou vedeni k přijímání a odpovědnému plnění úkolů.
- Na žácích je vyžadováno dodržování pravidel, vzájemný respekt, schopnost týmové spolupráce.
- U žáků je průběžně rozvíjeno sebehodnocení, jazykové schopnosti, schopnosti využívat IT.
- Žáci si osvojují odbornou terminologii a zvyšují svou jazykovou způsobilost pro pracovní uplatnění.
- Žáci jsou vedeni k tomu, aby znali alternativy uplatnění jazykového vzdělání na trhu práce a požadavky zaměstnavatelů na jazykovou gramotnost.
- Žáci jsou podporováni v písemné i verbální komunikaci, aby se dokázali seberealizovat při vstupu na trh práce.
- Témata v rámci výuky obsahují informace z trhu práce, statistiky, inzeráty o zaměstnání, zabývají se popisem práce některých profesí, komunikací s potenciálním zaměstnavatelem, sepsáním životopisu či vyplněním formuláře s osobními údaji.
- Žákům je poskytován přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru.
- Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi
- Žáci jsou podporováni v samostatném využívání informačních zdrojů.
- Žáci vyhledávají, třídí a kriticky hodnotí informace získané z různých mediálních zdrojů.
- Získané informace se žáci snaží adekvátně využít při studiu, domácí přípravě, při výkonu profese i v osobním životě.
- Žáci jsou podporováni v elektronické komunikaci s upozorněním na její možná rizika.

Předmět anglický jazyk aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci pracují s texty, dokumentárními filmy a dalšími zdroji zaměřenými na evropský a světový kontext, na rozvoj a fungování EU, protiklady a zvláštnosti jednotlivých kultur, uvědomují si existenci přetrvávajících nedemokratických systémů. Žáci jsou vedeni k zamyšlení nad demokratickým i nedemokratickým chováním, v rozhovorech jsou vybízeni ke kritickému přijímání informací médií, učí se dávat prostor jiným vyjádřit se a respektovat jejich názory. Formou diskuse si procvičují schopnost rozlišit extremistické postoje a jejich možné následky. Učí se toleranci a respektování jiných ras, národů a náboženství, zdvořilosti a slušnosti, multikulturální výchově – srovnání anglicky mluvících zemí s českou společností, diskuse o aktuálních problémech.

Oblast Právní minimum, masová média bude začleněno do tematických celků ve 4. ročníku.

Člověk a životní prostředí

V hodinách anglického jazyka žáci řeší problémy (formou čtení, psaní, poslechu, konverzace) spojené s ochranou přírody, s globálními problémy (oteplování, likvidace deštných pralesů, přelidnění, nedostatek pitné vody, chudoba v rozvojových zemích), porovnávají přístup k ochraně životního prostředí v jednotlivých zemích. Žáci jsou vedeni k ekologickému chování. Uvědomují si spojitost životního prostředí se svým vlastním zdravím, vědí, co může způsobit a způsobuje člověku znečištěné životní prostředí. Formou projektů a prezentací se snaží hledat nové alternativní zdroje, vize do budoucnosti. Práce s internetem žákům poskytuje nejnovější poznatky, objevy a informace z této oblasti. Součástí tohoto problému je i zdravý životní styl. Žáci se učí v cizím jazyce diskutovat a porovnávat zdravý a nezdravý životní styl.

Oblast Současné problémy ve vztahu člověka a životního prostředí se promítne v TC „Global Issues“.

Člověk a svět práce

Součástí výuky je práce s informacemi, které žákům pomohou v orientaci na trhu práce, prohlubují jejich znalosti jednotlivých profesí (perspektivní obory, obory s převládající nezaměstnaností atd.). Žáci jsou vedeni k sebekritičnosti a realistickému posouzení vlastních schopností a možností, ke správnému rozhodnutí při výběru budoucího povolání. Formou dialogů v anglickém jazyce se učí dovednostem prezentovat vlastní osobu v souvislosti s hledáním zaměstnání – zejména pohovor, sestavování písemných projevů jako je motivační dopis, životopis atd. Čtením článků v anglickém jazyce si žáci v této oblasti rozšiřují slovní zásobu, a tak si formují základní pracovní návyky a schopnost postupovat při řešení problémů logicky.

Oblast Typické znaky práce a charakter trhu práce bude probrána v TC ve 4. ročníku, oblast Vzdělávací soustava v ČR, další profesní vzdělávání, práce s informačními médii pak v TC spojených s maturitními tématy ve 4. ročníku.

Informační a komunikační technologie

Uplatňováním informačních a komunikačních technologií ve výuce (používání internetu, CD-ROM, DVD, dataprojektorů, multimediálních výukových programů) se žáci zdokonalují v práci s cizojazyčným textem. Procvičují orientaci v textu, vyhledávají informace a kriticky je zpracovávají. Žáci si uvědomují nutnost používání anglického jazyka pro studium odborné literatury i pro samostudium. Žáci pracují na skupinových projektech a multimediálních prezentacích (PowerPoint), které je motivují k používání prostředků informačních a komunikačních technologií. Toto téma se promítá během celého studia v projektech na téma „Technology“.

4.3.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 4.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2 (2) / 62 (62)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - samostatně hovoří o vzdělávacích systémech v České republice, Velké Británii a USA; - popíše svůj obor, svoji školu, její vybavení; - podá informace o běžném dni ve škole; - mluví o svém budoucím povolání. Žák: - samostatně hovoří o životě ve Velké Británii; - podá informace o historii, politickém uspořádání VB; - pracuje s mapou, vyhledá důležité zeměpisné údaje; - hovoří o kulturním a sportovním životě ve VB; - vyjmenuje a popíše důležité svátky. Žák: - samostatně hovoří o životě v USA; - podá informace o historii, politickém systému; - pracuje s mapou, vyhledá důležité zeměpisné údaje; - hovoří o kulturní a sportovním životě v USA; - vyjmenuje a popíše důležité svátky. Žák: - sestaví souvislé sdělení o nakupování a službách; - používá vhodnou slovní zásobu a fráze v komunikační situaci týkající se nakupování a služeb; - vyjmenuje typy obchodů; - pohovoří o typech a formách nákupu. Žák: - sestaví souvislé sdělení o trávení volného času; - vyjmenuje a pohovoří o různých typech sportu;	**Ústní zkouška** - odpovědi na otázky - popis a srovnání obrázků - samostatný projev na jedno z maturitních témat - porozumění odbornému textu **Maturitní témata** **Tematický celek: Vzdělání a kariéra** **Tematický celek: Velká Británie** **Tematický celek: USA** **Tematický celek: Nakupování a služby** **Tematický celek: Volný čas. Sport a hry**	21

- samostatně hovoří o sportu v ČR a v anglicky mluvících zemích. Žák: - samostatně hovoří o zdravém životním stylu; - hovoří o zdravé a nezdravé stravě, o základních složkách potravy; - popíše vliv sportu, aktivní zábavy na zdravý život člověka; - pohovoří o negativních dopadech nezdravého životního stylu a nezdravé životosprávy. Žák: - detailně popíše lidské tělo, jeho části a orgány; - pohovoří o tělních systémech. Žák: - pohovoří o příčinách vzniku nemocí, jejich příznacích a léčbě; - sestaví souvislé sdělení o prevenci vzniku nemocí a správné životosprávě. Žák: - hovoří o poskytování první pomoci v závažných i méně závažných případech; - popíše správné kroky při resuscitaci. Žák: - samostatně hovoří o životě v ČR; - podá informace o historii, politickém systému; - pracuje s mapou, zmíní důležité zeměpisné údaje; - hovoří o zajímavých památkách a místech v ČR; - poskytne informace o průmyslovém rozvoji a kulturním životě v ČR. Žák: - samostatně hovoří o historii Prahy a jejím vývoji; - podá informaci o historických památkách a důležitých místech v Praze. Žák - samostatně hovoří o životě v Austrálii a na Novém Zélandu	**Tematický celek: Zdravý životní styl** **Tematický celek: Lidské tělo** **Tematický celek: Nemoci** **Tematický celek: První pomoc** **Tematický celek: Česká republika** **Tematický celek: Praha** **Tematický celek: Austrálie, Nový Zéland**	21

- podá informace o historii, politickém systému; - pracuje s mapou, zmíní důležité zeměpisné údaje; - hovoří o kulturním životě v Austrálii a na Novém Zélandu; - vyjmenuje a popíše důležité svátky. Žák: - samostatně hovoří o životě v Kanadě; - podá informace o historii, politickém systému; - pracuje s mapou, zmíní důležité zeměpisné údaje; - hovoří o kulturním životě v Kanadě; - vyjmenuje a popíše důležité svátky. Žák: - popíše návštěvu u praktického lékaře - vyjmenuje typy lékařů – specialistů a druhy vyšetřovacích metod; - požívá fráze spojené s návštěvou lékaře - vyjmenuje a popíše běžné nemoci a jejich léčbu. Žák - vyjmenuje a popíše oddělení v nemocnici; - vyjmenuje typy lékařů a zdravotnického personálu; - popíše práci sestry, jednoduché i složitější výkony; - popíše typický pokoj pacienta v nemocnici; - popíše dutinu ústní; - popíše základy ústní hygieny; - popíše návštěvu u zubaře; - vyjmenuje základní vybavení laboratoře, pojmenuje nástroje; - charakterizuje pravidla práce v laboratoři a zásady první pomoci; - samostatně hovoří o zdravé a nezdravé stravě; - popíše potravinovou pyramidu a vyváženou stravu. Žák: - samostatně hovoří o bydlení v ČR, Velké Británii a USA; - popíše svůj dům/byt a pokoj; - porovná výhody/nevýhody bydlení na venkově a ve městě;	**Tematický celek: Kanada** **Tematický celek: U lékaře** **Tematický celek: Nemocnice/Zuby/Laboratoř/Výživa** **Tematický celek: Bydlení**	20

Žák: - sestaví souvislé vypravování o kulturním životě v ČR e svém rodném městě; - popíše své trávení volného času se zaměřením na kulturní život a sociální vztahy. Žák - souvisle vypravuje o současných problémech světa; - zmiňuje a popisuje problémy spojené se životním prostředím, růstem obyvatelstva, růstem napětí ve společnosti; - pohovoří, co sám dělá pro zlepšení životního prostředí a vztahů ve společnosti. Žák: - samostatně hovoří o střídání ročních období; - popisuje jednotlivá roční období; - popíše počasí teď a počasí pro jednotlivá roční období; - vyjmenuje rostliny a zvířata žijící v ČR, VB, USA.	**Tematický celek: Kulturní a sociální život** **Tematický celek: Globální problémy** **Tematický celek: Příroda, počasí, roční období**	

4.4 Název vyučovacího předmětu: Německý jazyk (NEJ)/první cizí jazyk

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 11 (11) / 371 (371)

Vzdělávací oblast: Jazykové vzdělávání

4.4.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Vyučování cizím jazykům je součástí všeobecného vzdělávání, prohlubuje a doplňuje systém jazykového vzdělávání, které je propojeno s dalšími vyučovacími předměty a zdroji informací. Jazyková výuka obohacuje poznatkové struktury a přispívá k rozvoji myšlenkových procesů a samostatné duševní práce. Podmiňuje kvalitu soustavného odborného růstu. Jazykové vzdělávání vede k rozvoji jazykových znalostí a dovedností potřebných k dorozumění v cizím jazyce v různých situacích každodenního osobního, veřejného a pracovního života i k rozvoji osobnosti žáka a jeho morálních a charakterových vlastností. Cílem výuky předmětu je prohlubování řečových dovedností (receptivních, produktivních, interaktivních a mediačních) a osvojení schopnosti pracovat s informacemi a jejich zdroji v cizím jazyce včetně internetu, slovníků a příruček a využívat tyto zdroje ke studiu jazyka i k prohlubování všeobecných vědomostí a dovedností. Žáci jsou vedeni k vědomí potřebnosti celoživotního vzdělávání.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Předmět je součástí vzdělávací oblasti Jazykové vzdělávání. Obsah výuky vede žáky k tomu, aby byly systematicky rozšiřovány a prohlubovány znalosti, dovednosti a návyky získané v průběhu základního vzdělávání, které směřují k plnění komunikativního vzdělávacího cíle.

1. Jazykové dovednosti

- receptivní řečové dovednosti: poslech s porozuměním monologických i dialogických projevů, čtení textů včetně odborných, práce s textem;
- produktivní řečové dovednosti: ústní a písemné vyjadřování situačně i tematicky zaměřené, písemné zpracování textu (reprodukce, osnova, výpisky, anotace atp.), překlad;
- interaktivní řečové dovednosti: střídání receptivních a produktivních činností; dialogy;
- dopis.

2. Jazykové prostředky

- výslovnost (zvukové prostředky jazyka);
- slovní zásoba a její tvoření;
- gramatika (tvarosloví a větná skladba);
- grafická podoba jazyka a pravopis.

3. Tematické okruhy, komunikační situace a jazykové funkce

- tematické okruhy: osobní údaje, dům a domov, každodenní život, volný čas, zábava, jídlo a nápoje, služby, cestování, mezilidské vztahy, péče o tělo a zdraví, nakupování, vzdělávání, zaměstnání, příroda a počasí, Česká republika, reálie německy mluvících zemí;

- komunikační situace: získávání a předávání informací, formální a neformální ústní a písemný projev, např. sjednání schůzky, objednávka služby, vyřízení vzkazu apod.;
- jazykové funkce: obraty při zahájení a ukončení rozhovoru, vyjádření žádosti, prosby, omluvy, pozvání, odmítnutí, souhlasu či nesouhlasu, doporučení apod.

4. Poznatky o zemích

Vybrané poznatky všeobecného i odborného charakteru o německy mluvících zemích, jejich kultuře, umění a literatuře, tradicích, společenských zvyklostech. Informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice.

Mezipředmětové vztahy

Výuka cizího jazyka využívá a propojuje znalosti nabyté při výuce jiných předmětů, jako jsou dějepis, kde se žáci dozvídají o historickém vývoji německy mluvících zemí, či občanská nauka, v níž žáci diskutují o různých státoprávních uspořádáních, kulturách, zvycích, tradicích apod. Dále jsou ve výuce cizích jazyků využívány znalosti z oblasti informačních a komunikačních technologií, a to v rámci vyhledávání informací na Internetu a elektronického zpracování prezentací k jednotlivým tématům, a z českého jazyka a literatury, kdy žáci se snaží v cizím jazyce představit svou rodnou zemi, svůj region a místo svého bydliště.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Vzdělávání v cizím jazyce vede žáky k uvědomění významu osvojování cizojazyčných dovedností v širších souvislostech, které umožňují dobrou orientaci v sociální, politické a ekonomické realitě ostatních zemí. Důraz je kladen na vytvoření předpokladů pro navazování a upevňování pozitivních vztahů s příslušníky jiných národností, etnik, kultur či náboženství a jejich využívání k vzájemnému obohacení. Důležité je rozvíjet postoje tolerance, respektu a otevřenosti k příslušníkům jiných národností nejen v kontextu s odborným zaměřením. To napomáhá žákům zbavovat se předsudků a stereotypů a vytvořit si vlastní úsudek. Využívání různých forem a metod výuky vede žáky k vyjasňování vlastních postojů, formulacím názorů, rozvíjení dovednosti racionální argumentace a schopnosti naslouchat. Nedílnou součástí vzdělávání v cizím jazyce je budování a posilování sebevědomí a sebedůvěry spojené se zažíváním pocitu úspěchu a ocenění. Žákům se poskytuje prostor pro práci v týmu, vzájemnou spolupráci a interakci. U žáků je podporována kreativita a samostatnost a rozvíjen pozitivní vztah k učení. Učitel dbá na přirozené dodržování taxonomie afektivních cílů, jako je přijímání, reagování, oceňování, integrování a internacionalizace hodnot.

Metody a formy práce

Vzdělávání v cizím jazyce směřuje k cílové úrovni B1 podle Společenského evropského referenčního rámce pro jazyky. Navazuje na vědomosti a dovednosti žáků získané na základní škole a rozvíjí je vzhledem k jejich společenskému a profesnímu zaměření. V prvním, druhém a třetím ročníku se realizují 3 hodiny týdně, ve čtvrtém 4 hodiny týdně, z toho 2 hodiny povinně volitelného semináře. Studium je zakončeno maturitní zkouškou.

V rámci výuky jsou uplatňovány různé organizační formy výuky a využívány rozmanité didaktické a metodické postupy: motivační a aktivizující metody, jazykové hry, konverzační a komunikativní cvičení, audio-orální metody, práce s verbálními texty včetně odborných, s kombinovanými texty (včetně filmu) a s elektronickými informacemi. Vhodným zadáním úkolů motivují žáky k samostatné

práci s překladovými nebo výkladovými slovníky, autentickými texty, písničkami, beletrií, odbornou literaturou, časopisy, internetem, filmy, a napomáhají jim tak utvářet vědomí o kulturně historických souvislostech. Vyučující aktivizují žáky ke konverzaci pomocí vhodně zvolených témat. Do výuky je průběžně zařazována odborná terminologie, kterou žáci mohou využít při výkonu povolání nebo v dalším studiu. Výuka je orientována na autodidaktické metody (samostatné učení žáků) a na sociálně komunikativní aspekty učení (didaktické slovní metody).

Hodnocení výsledků žáka

Vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která tvoří přílohu Školního řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Vzdělávání v cizím jazyce slouží žákům ke zpřístupnění informací v daném jazyce a rozvíjí následující kompetence:

Kompetence k učení

- žákům jsou zadávány úkoly, při nichž musejí sami vyhledávat informace z cizojazyčného tisku a odborné literatury, učí se je analyzovat a zpracovávat texty do referátů, zpráv a prezentací;
- při řešení úkolů a cvičení z učebnice je žákům ponechán prostor pro vlastní postup práce a hledání správné formulace;
- žákům jsou předkládány úkoly, ve kterých se prokazuje schopnost spojovat jejich znalosti z výuky cizího jazyka s poznatky z jiných předmětů;
- žáci jsou podněcováni k vyhledávání informací v německém jazyce na internetu a jsou vedeni k samostatné práci;
- žáci se setkávají s materiály se zdravotnickou tematikou;
- zařazováním práce se slovníky a jinými učebními pomůckami jsou žáci podporováni k samostatnému využívání těchto informačních zdrojů;
- na žácích je vyžadováno, ale také oceňováno důsledné plnění jejich povinností a jejich systematická příprava na výuku.

Kompetence k řešení problémů

- během výuky jsou žákům úkoly a pokyny zadávány v cizím jazyce, čímž jsou vedeni k uplatnění osvojené slovní zásoby a k rozvíjení schopnosti odvozovat význam neznámých pojmů z kontextu;
- žáci používají pracovní sešity, v nichž si individuálně procvičují učivo;
- zařazováním soutěží a kvízů žáci uplatňují jazykové znalosti i vědomosti z jiných předmětů;
- ve výuce jsou navozována témata běžného života, v nichž žáci uplatňují své zkušenosti a názory;
- zadáváním jazykových úkolů jsou dány žákům možnosti hledání řešení situací a problémů, které mohou nastat v běžném životě;
- žáci diskutují a obhajují svůj názor vhodnou argumentací.

Komunikativní kompetence

- žáci jsou vedeni ke komunikaci v cizím jazyce řízeným dialogem, poslechem audionahrávek rodilých mluvčích a k jejich následné reprodukci vlastními slovy;
- při ústním projevu je kladen důraz na plynulost a srozumitelnost vyjadřování, na zřetelnou artikulaci;
- žáci jsou motivováni ke psaní e-mailů nebo chatování s přáteli z cizích zemí;
- žáci si osvojují různé útvary písemných projevů (dopis, vyprávění, popis, inzerát, reklama atd.);
- žáci vyjadřují své názory a možné způsoby řešení problémů v rámci diskuse.

Personální a sociální kompetence

- žákům jsou zadávány úkoly se simulací cizojazyčného prostředí a běžných životních situací, ve kterých žáci uplatňují své jazykové znalosti, vyjadřují své názory a obhajují svá stanoviska;
- žákům je dán prostor pro práci v týmu a jsou vedeni k utváření hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii;
- žáci se učí akceptovat názor druhých a tolerovat jiné postupy;
- žáci přijímají hodnocení výsledků své práce a způsobů jednání i ze strany jiných lidí, přijímají radu a kritiku;
- žáci jsou vedeni k pozitivní prezentaci a reprezentaci své osoby a školy.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- žáci vyjadřují své názory a zaujímají stanoviska ke společenským, kulturním či ekologickým problémům;
- do výuky jsou zařazovány reálie německy mluvících zemí, což žákům umožňuje pochopit jiné kulturní a etické hodnoty lidí žijících v odlišném jazykovém prostředí;
- žáci vedeni ke sledování aktuálního vývoje v Evropě a ve světě a mají možnost pochopit nutnost přizpůsobování se měnícím životním a pracovním podmínkám.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žáci jsou vedeni k přijímání a odpovědnému plnění úkolů:

- na žácích je vyžadováno dodržování pravidel, vzájemný respekt, schopnost týmové spolupráce;
- u žáků je průběžně rozvíjeno sebehodnocení, jazykové schopnosti, schopnosti využívat IT
- žáci si osvojují odbornou terminologii a zvyšují svou jazykovou způsobilost pro pracovní uplatnění;
- žáci jsou vedeni k tomu, aby znali alternativy uplatnění jazykového vzdělání na trhu práce a požadavky zaměstnavatelů na jazykovou gramotnost;
- žáci jsou podporováni v písemné i verbální komunikaci, aby se dokázali seberealizovat při vstupu na trh práce;
- témata v rámci výuky obsahují informace z trhu práce, statistiky, inzeráty zaměstnání, zabývají se popisem práce některých profesí, komunikací s potenciálním zaměstnavatelem, sepsáním životopisu či vyplněním formuláře s osobními údaji;
- žákům je poskytován přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

- žáci jsou podporováni v samostatném využívání informačních zdrojů;
- žáci vyhledávají, třídí a kriticky hodnotí informace získané z různých mediálních
- zdrojů;
- získané informace se žáci snaží adekvátně využít při studiu, domácí přípravě, při výkonu profese i v osobním životě;
- žáci jsou upozorňováni na její možná rizika elektronické komunikace.

<u>Předmět německý jazyk aplikuje průřezová témata ve výuce takto:</u>

Občan v demokratické společnosti

Žáci pracují s texty, dokumentárními filmy a dalšími zdroji zaměřenými na evropský a světový kontext, na rozvoj a fungování EU, protiklady a zvláštnosti jednotlivých kultur, uvědomuje si existenci přetrvávajících nedemokratických systémů. Žáci jsou vedeni k zamyšlení nad demokratickým

i nedemokratickým chováním, v rozhovorech jsou vybízeni ke kritickému přijímání informací médií, učí se dávat prostor jiným vyjádřit se a respektovat jejich názory. Formou diskuse si procvičují schopnost rozlišit extremistické postoje a jejich možné následky. Učí se toleranci a respektování jiných ras, národů a náboženství, zdvořilosti a slušnosti, multikulturální výchově – srovnání německy mluvících zemí s českou společností, diskuse o aktuálních problémech. PT se zaměřením na osobnost a její rozvoj, na komunikaci, vyjednávání a řešení konfliktů je začleněno v TC Mezilidské vztahy a Charakteristika osobnosti ve 2. ročníku. Ve 3. ročníku je v rámci TC Svět kolem nás – historické události rozvíjeno téma společnost a historický vývoj, téma morálka, odpovědnost, tolerance je začleněno v TC Osobní a společenský život – povahové rysy. Ve 4. ročníku je realizováno téma stát, politický systém v rámci TC Reálie německy mluvících zemí ve spojitosti a v porovnání s reáliemi ČR.

Člověk a životní prostředí

V hodinách německého jazyka žáci řeší problémy (formou čtení, psaní, poslechu, konverzace) spojené s ochranou přírody, s globálními problémy (oteplování, mizení deštných pralesů, přelidnění, nedostatek pitné vody, chudoba v rozvojových zemích), porovnávají přístup k ochraně životního prostředí v jednotlivých zemích. Žáci jsou vedeni k vlastnímu ekologickému chování. Uvědomují si spojitost životního prostředí se svým vlastním zdravím, vědí, co může způsobit a způsobuje člověku znečištěné životní prostředí. Formou projektů a prezentací se snaží hledat nové alternativní zdroje, vize do budoucnosti. Žáci se učí v německém jazyce diskutovat a porovnávat zdravý a nezdravý životní styl. TC Svět kolem nás – příroda v ohrožení ve 3. ročníku je věnován současným problémům ve vztahu člověka a životního prostředí. Ve 4. ročníku je navazující TC Životní prostředí, který zahrnuje téma způsob řešení environmentálních problémů.

Člověk a svět práce

Součástí výuky je práce s informacemi, které žákům pomohou v orientaci na trhu práce, prohlubují jejich znalosti jednotlivých profesí (perspektivní obory, obory s převládající nezaměstnaností atd.). Žáci jsou vedeni k sebekritičnosti a realistickému posouzení vlastních schopností a možností, ke správnému rozhodnutí při výběru budoucího povolání.

Formou dialogů v německém jazyce se učí dovednostem prezentovat vlastní osobu v souvislosti s hledáním zaměstnání – zejména pohovor, sestavování písemných projevů jako je motivační dopis, životopis atd. Čtením článků v německém jazyce si žáci v této oblasti rozšiřují slovní zásobu a formují si tak základní pracovní návyky a schopnost postupovat při řešení problémů logicky. V 2. ročníku je v rámci TC Škola realizováno téma vzdělávací soustava v ČR. Ve 3. ročníku je výuka v rámci TC Zaměstnání a Plány do budoucna zaměřena na typické znaky práce a charakter trhu práce, a to písemnou i verbální sebeprezentací.

Informační a komunikační technologie

Uplatňováním informačních a komunikačních technologií ve výuce se žáci zdokonalují v práci s cizojazyčným textem. Procvičují orientaci v textu, vyhledávají informace a kriticky je zpracovávají. Žáci si uvědomují nutnost používání německého jazyka pro studium odborné literatury i pro samostudium. Žáci pracují na skupinových projektech a multimediálních prezentacích.

4.4.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Počet hodin týdně / za školní rok: 3 (3) / 105 (105)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - interpretuje jádro hovoru, pokud mluvčí hovoří pomalu, se zřetelnou výslovností a dostatečně dlouhými pauzami; - aplikuje jednoduchá sdělení, otázky a pokyny, základní číslovky, jsou-li vysloveny pomalu a zřetelně; - získá informace o jiných lidech; - objasní obsah článků o lidech a běžných životních situacích; - informuje o svém budoucím zaměstnání a zaměstnání ostatních - analyzuje jednoduché texty; - aplikuje krátké pokyny (pozdravy); - komunikuje v jednoduché podobě, aplikuje v dialogu pozdravy, osobní informace, čísla; - představí sebe nebo jiné osoby; - sdělí informace o sobě nebo jiných osobách metodou řízeného rozhovoru; - vytvoří jednoduché věty a popíše specifika slovosledu v německé větě; - vyčasuje slovesa v přítomném čase a vhodně je aplikuje.	**Osobní údaje** **Poslech s porozuměním** krátkých dialogických i monologických projevů v pomalejším řečovém tempu. **Čtení jednoduchých textů** - upevňování správné výslovnosti; - jednoduchý překlad; - reprodukce jednoduchého textu. **Konverzace** - upevňování správné výslovnosti; - rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: obraty při seznamování, vítání a loučení. **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou adekvátně procvičovány, upevňovány a testovány: - přítomný čas sloves; - rod podstatných jmen; - zájmena; - slovosled v německé větě; - základní číslovky.	29
Žák: - interpretuje jádro hovoru, pokud mluvčí hovoří pomalu, se zřetelnou výslovností a dostatečně dlouhými pauzami; - aplikuje jednoduchá sdělení, otázky a pokyny, jsou-li vysloveny pomalu a zřetelně; - získá a podá informace o členech své rodiny a vztazích;	**Rodina** **Poslech s porozuměním** krátkých dialogických i monologických projevů v pomalejším řečovém tempu.	

- objasní obsah článků o lidech a běžných životních situacích; - vyhledá informace z inzerátů - informuje o své rodině, domácích zvířatech - analyzuje jednoduché texty; - komunikuje v jednoduché podobě, dorozumí se při běžných rodinných situacích; - vyjádří rodinné vztahy - vede anketu - vypráví o rodině; - aplikuje základní pravopisné normy; - ve formulářích vyplní základní údaje o sobě; - napíše jednoduchý text o své rodině; - vytvoří jednoduché věty a popíše specifika slovosledu v německé větě; - vyčasuje slovesa v přítomném čase a vhodně je aplikuje; - aplikuje v rozhovorech zdvořilostní formu – vykání; - použije ve větách negaci.	**Čtení jednoduchých textů** - upevňování správné výslovnosti; - jednoduchý překlad; - reprodukce jednoduchého textu. **Konverzace** - upevňování správné výslovnosti; - rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: obraty pro anketu; - řízené rozhovory na běžná životní témata. **Krátké texty** Vyprávění o své osobě a škole. Sestavení inzerátu. **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou adekvátně procvičovány, upevňovány a testovány: - přítomný čas sloves; - skloňování podstatných jmen; - zájmena; - množné číslo podstatných jmen; - zápor.	
Žák: - objasní smysl krátkého textu prezentovaného ve standardním řečovém tempu; - interpretuje hlavní smysl krátkých, jasných a jednoduchých sdělení a oznámení; - řadí výpovědi do správného sledu na základě poslechového textu; - zvolí adekvátní výpověď z daných možností; - čte krátké, jednoduché texty; - vyslovuje srozumitelně; - vyhodnotí nejdůležitější informace z textu, písemných zpráv; - vhodně používá slovní zásobu lekce; - popíše a charakterizuje osoby; - sdělí svoje mínění o jiných lidech; - vypráví o svém životě;	**Přátelství, přátelé** **Poslech s porozuměním** monologů a jednoduchých dialogů ve standardním řečovém tempu. **Čtení jednoduchých textů** - práce s textem; - přiřazování správných výpovědí k daným textům. **Konverzace** - rozvíjení a tvoření slovní zásoby - řízené rozhovory na běžná životní témata; - popis, charakteristika osoby;	26

- vysvětlí význam vět a často používaných slov z oblastí, k nimž má bezprostřední osobní vztah, např.: vlastní osoba, rodina, nakupování, blízké okolí; - popíše obrázky s pomocí otázek; - aktivně užívá přítomný čas; - skloňuje podstatná jména v probraných pádech; - napíše soukromý dopis, e-mail.	- vyjádření mínění o jiných lidech. **Gramatické jevy** - přítomný čas; - zájmena osobní, přivlastňovací; - skloňování podstatných jmen; - tázací zájmena. **Krátké texty** Jednoduché **písemné zpracování** dopisu, e-mailu.	
Žák: - interpretuje jádro hovoru, pokud mluvčí hovoří pomalu, se zřetelnou výslovností a dostatečně dlouhými pauzami; - aplikuje jednoduchá sdělení, otázky a pokyny, jsou-li vysloveny pomalu a zřetelně; - získá a podá informace o bytě nebo domě; - objasní obsah článků o lidech a běžných životních situacích; - vyhledá informace z inzerátů; - analyzuje jednoduché texty; - komunikuje v jednoduché podobě, dorozumí se při běžných situacích; - informuje o svém bydlišti; - vyjádří názor na byt a dům; - popíše svůj byt nebo pokoj; - aplikuje základní pravopisné normy; - ve formulářích vyplní základní údaje o sobě; - napíše jednoduchý text o bydlení; - vytvoří jednoduché věty a popíše specifika slovosledu v německé větě; - vyčasuje slovesa v přítomném čase a vhodně je aplikuje; - aplikuje v rozhovorech zdvořilostní společenské otázky.	**Dům a domov** **Poslech s porozuměním** krátkých dialogických i monologických projevů v pomalejším řečovém tempu. **Čtení jednoduchých textů** - upevňování správné výslovnosti; - jednoduchý překlad; - reprodukce jednoduchého textu. **Konverzace** - upevňování správné výslovnosti; - rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: obraty pro vyjádření názoru, sdělení informací o bydlení; - řízené rozhovory na běžná životní témata. **Krátké texty** Vyprávění o svém bydlení. Napsání inzerátu. **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou adekvátně procvičovány, upevňovány a testovány: - přítomný čas sloves; - skloňování podstatných jmen; - zájmena; - zápor; - slovosled v německé větě.	25

Žák: - interpretuje jádro hovoru, pokud mluvčí hovoří pomalu, se zřetelnou výslovností a dostatečně dlouhými pauzami; - aplikuje jednoduchá sdělení, otázky a pokyny, jsou-li vysloveny pomalu a zřetelně; - získá a podá informace o potravinách a stravovacích návycích; - objasní obsah článků o lidech a běžných životních situacích; - vyhledá potřebné informace z textu a analyzuje jednoduché texty; - získá a podá informace o potravinách a stravovacích návycích; - komunikuje v jednoduché podobě, dorozumí se při běžných situacích; - vyjádří se o svých stravovacích návycích; - vyjádří názor na pokrmy; - objedná jídlo a pití v restauraci; - aplikuje základní pravopisné normy; - ve formulářích vyplní základní údaje o sobě; - napíše jednoduchý text o stravování; - vytvoří jednoduché věty a popíše specifika slovosledu v německé větě; - vyčasuje slovesa v přítomném čase a vhodně je aplikuje; - aplikuje v rozhovorech zdvořilostní společenské otázky; - použije ve větách negaci.	**Stravování** **Poslech s porozuměním** krátkých dialogických i monologických projevů ve standardním řečovém tempu. **Čtení jednoduchých textů** - upevňování správné výslovnosti; - jednoduchý překlad; - reprodukce jednoduchého textu. **Konverzace** - upevňování správné výslovnosti; - rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: obraty pro vyjádření názoru, stížnosti; - řízené rozhovory na běžná životní témata. **Krátké texty** Vyprávění o svých stravovacích návycích. Vyhledání informací z inzerátu. **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou adekvátně procvičovány, upevňovány a testovány: - přítomný čas nepravidelných sloves; - skloňování podstatných jmen; - zápor; - slovosled v německé větě; - všeobecný podmět „man“.	15
Žák: - interpretuje jádro hovoru, pokud mluvčí hovoří pomalu, se zřetelnou výslovností a dostatečně dlouhými pauzami; - aplikuje jednoduchá sdělení a otázky, jsou-li vysloveny pomalu a zřetelně; - objasní obsah článků o lidech a jejich zálibách;	**Koníčky a volný čas** **Poslech s porozuměním** přiměřených souvislých dialogických i monologických projevů ve standardním řečovém tempu. **Čtení jednoduchých textů** - upevňování správné výslovnosti; - jednoduchý překlad; - reprodukce jednoduchého textu.	10

- vyhledá potřebné informace z textu; - analyzuje jednoduché texty; - na základě textu povypráví o volnočasových aktivitách jiných lidí; - komunikuje v jednoduché podobě, dorozumí se při běžných situacích; - vyjádří se o volnočasových aktivitách; - zeptá se na koníčky svého kamaráda; - aplikuje základní pravopisné normy; - napíše jednoduchý text o svých zálibách - napíše e-mail; - vytvoří jednoduché věty a popíše specifika slovosledu v německé větě; - vyčasuje slovesa v přítomném čase a vhodně je aplikuje; - aplikuje v rozhovorech zdvořilostní společenské otázky; - použije ve větách předložky - vhodně využívá modální slovesa.	**Konverzace** - upevňování správné výslovnosti; - rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: obraty pro vyjadřování na téma koníčky, tvoření otázek; - řízené rozhovory na běžná životní témata. **Krátké texty** Vyprávění o zálibách. E-mail příteli. **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou adekvátně procvičovány, upevňovány a testovány: - přítomný čas nepravidelných sloves; - předložky; - tázací věty; - slovosled v německé větě a v otázce; - způsobová slovesa.	

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 3 (3) / 105 (105)

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - interpretuje jádro hovoru, pokud mluvčí hovoří pomalu, se zřetelnou výslovností a dostatečně dlouhými pauzami; - aplikuje jednoduchá sdělení, otázky a pokyny, čísla a údaje o čase, jsou-li vysloveny pomalu a zřetelně; - získá informace o činnostech týkající se školního života; - objasní obsah článků o lidech a běžných životních situacích; - informuje o svém rozvrhu hodin; - pojmenuje školní předměty; - analyzuje jednoduché texty;	**Škola a běžný den** **Poslech s porozuměním** krátkých dialogických i monologických projevů v pomalejším řečovém tempu. **Čtení jednoduchých textů** - upevňování správné výslovnosti; - jednoduchý překlad; - reprodukce jednoduchého textu. **Konverzace** - upevňování správné výslovnosti;	29

- komunikuje v jednoduché podobě, dorozumí při běžných školních situacích; - aplikuje v dialogu čísla, údaje o čase; - vyjádří své názory na téma škola, školní předměty; - sdělí informace o zájmech a zálibách; - aplikuje základní pravopisné normy; - ve formulářích vyplní základní údaje o sobě; - napíše jednoduchý text o sobě; - vytvoří jednoduché věty a popíše specifika slovosledu v německé větě; - vyčasuje slovesa v přítomném čase a vhodně je aplikuje; - aplikuje v rozhovorech zdvořilostní formu – vykání; - použije ve větách negaci.	- rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: obraty pro vyjádření názoru; - řízené rozhovory na běžná životní témata. **Krátké texty** Vyprávění o své osobě a škole. **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou adekvátně procvičovány, upevňovány a testovány: - přítomný čas sloves; - rod podstatných jmen; - zájmena; - slovosled v německé větě; - odlučitelné a neodlučitelné předpony.	
Žák: - interpretuje jádro hovoru, pokud mluvčí hovoří pomalu, se zřetelnou výslovností a dostatečně dlouhými pauzami; - aplikuje jednoduchá sdělení, otázky a pokyny, jsou-li vysloveny pomalu a zřetelně; - získá a podá informace o názvech míst a institucí ve městě; - objasní obsah článků o lidech a běžných životních situacích; - vyhledá potřebné informace z textu - analyzuje jednoduché texty; - získá a podá informace o názvech míst a institucí ve městě; - na základě textu popíše polohu institucí a památek ve městě; - komunikuje v jednoduché podobě, dorozumí se při běžných situacích; - vyjádří se o institucích a památkách ve městě; - zeptá se na cestu, dopravní prostředky, instituce; - popíše cestu a polohu institucí a památek (pomocí plánu) - vypráví o městě;	**Orientace ve městě** **Poslech s porozuměním** přiměřených souvislých dialogických i monologických projevů ve standardním řečovém tempu. **Čtení jednoduchých textů** - upevňování správné výslovnosti; - jednoduchý překlad; - reprodukce jednoduchého textu. **Konverzace** - upevňování správné výslovnosti; - rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: obraty pro popis cesty a polohy institucí, dopravní prostředky a adekvátní otázky; - řízené rozhovory na běžná životní témata.	26

- aplikuje základní pravopisné normy; - ve formulářích vyplní základní údaje o sobě; - napíše jednoduchý text o městě; - napíše vzkaz; - vytvoří jednoduché věty a popíše specifika slovosledu v německé větě; - vyčasuje slovesa v přítomném čase a vhodně je aplikuje; - aplikuje v rozhovorech zdvořilostní společenské otázky; - použije ve větách předložky - vhodně využívá rozkazovací způsob.	**Krátké texty** Vyprávění o městě. Vzkaz příteli. **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou adekvátně procvičovány, upevňovány a testovány: - přítomný čas nepravidelných sloves; - předložky; - rozkazovací způsob; - slovosled v německé větě; - způsobová slovesa.	
Žák: - interpretuje jádro hovoru, pokud mluvčí hovoří pomalu, se zřetelnou výslovností a dostatečně dlouhými pauzami; - aplikuje jednoduchá sdělení, otázky a pokyny, čísla a údaje o cenách a o čase, jsou-li vysloveny pomalu a zřetelně; - získá a podá informace ohledně obchodů a nakupování; - objasní obsah článků o lidech a běžných životních situacích; - vyhledá potřebné informace z textu - analyzuje jednoduché texty; - získá a podá informace ohledně obchodů a nakupování; - na základě textu popíše polohu objektu; - komunikuje v jednoduché podobě, dorozumí se při běžných situacích; - vyjádří se o obchodech a nakupování; - aplikuje v dialogu čísla, údaje o množství, cenách a čase; - formuluje nabídku, její přijetí nebo odmítnutí; - popíše polohu objektu; - podá informace o činnostech týkajících se volného času; - aplikuje základní pravopisné normy; - ve formulářích vyplní základní údaje o sobě;	**Nakupování** **Poslech s porozuměním** přiměřených souvislých dialogických i monologických projevů ve standardním řečovém tempu. **Čtení jednoduchých textů** - upevňování správné výslovnosti; - jednoduchý překlad; - reprodukce jednoduchého textu. **Konverzace** - upevňování správné výslovnosti; - rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: obraty pro popis cesty a polohy objektů, vytvoření nabídky, domluvení schůzky; - řízené rozhovory na běžná životní témata. **Krátké texty** Vyprávění o volném čase. Pozvánka.	25

- napíše jednoduchý text o možnostech využití volného času; - sestaví pozvánku; - vytvoří jednoduché věty a popíše specifika slovosledu v německé větě; - vyčasuje slovesa v přítomném čase a vhodně je aplikuje; - aplikuje v rozhovorech zdvořilostní společenské otázky; - použije vhodně ve větách předložky - demonstruje časové údaje.	**Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou adekvátně procvičovány, upevňovány a testovány: - přítomný čas nepravidelných sloves; - předložky; - slovosled v německé větě; - způsobová slovesa a určení času.	
Žák: - objasní význam krátkého textu, který je prezentován ve standardním řečovém tempu; - určí stěžejní body krátkého poslechového textu; - čte krátké, jednoduché texty; - prezentuje hlavní myšlenky textu na základě doplňujících cvičení; - vysvětlí význam vět a často používaných slov, které se týkají probíraného tématu; - interpretuje hlavní smysl krátkých, jasných a jednoduchých sdělení a oznámení; - získává a sděluje informace; - vyslovuje srozumitelně; - popíše obrázky s pomocí otázek; - v jednoduchých větách charakterizuje aspekty zdraví a péče o zdraví; - vysvětlí význam vět a často používaných slov, které se týkají probíraného tématu; - aktivně užívá imperativ; - vhodně aplikuje způsobová slovesa; - umí používat zvratná slovesa; - analyzuje větný celek; - umí písemně zpracovat anketu.	**Zdraví, péče o zdraví** **Poslech s porozuměním** ve standardním řečovém tempu. **Čtení jednoduchých textů** - práce s textem; - reprodukce textu. **Konverzace** - rozvíjení správné výslovnosti; - tvoření a rozvíjení slovní zásoby; - řízené rozhovory na běžná životní témata zdraví, hygiena, osobní a společenský život, životní styl. **Gramatické jevy** - způsobová slovesa; - zvratná zájmena; - imperativ; Jednoduché **písemné zpracování** ve formě ankety.	10
Žák: - objasní smysl krátkého textu prezentovaného ve standardním řečovém tempu; - interpretuje hlavní smysl krátkých, jasných a jednoduchých sdělení a oznámení; - určí stěžejní body krátkého	**Dovolená, plány** **Poslech s porozuměním** textu ve standardním řečovém tempu. **Čtení jednoduchých textů**	15

poslechového textu; - prezentuje hlavní myšlenky krátkých, jednoduchých textů; - reprodukuje text na základě probrané slovní zásoby; - interpretuje smysl textu na základě doplňujících cvičení; - vyslovuje srozumitelně; - popíše formu trávení prázdnin; - formuluje návrhy; - sdělí názor na téma prázdniny; - aplikuje slovní zásobu v souvislosti s dovolenou či prázdninami; - vyjádří se k tématu počasí; - popíše obrázky s pomocí otázek; - vhodně používá příslovečná určení; - aplikuje pravidla týkající se souvětí podřadného; - písemně zpracuje dopis.	- práce s textem – porozumění na základě doplňujících cvičení; - přiřazování správných výpovědí k daným textům; - překlad. **Konverzace** - rozvíjení a tvoření slovní zásoby; - řízené rozhovory na běžná životní témata; - vyprávění krátkého příběhu. **Gramatické jevy** - příslovečné určená místa; - souvětí podřadné; Jednoduché **písemné zpracování** formálního dopisu.	

Ročník: 3.

Počet hodin týdně / za školní rok: 3 (3) / 99 (99)

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - určí stěžejní body projevu, pokud mluvčí hovoří jasnou standardní řečí z okruhu tematického celku zaměstnání a činnosti; - prezentuje hlavní myšlenky autentického rozhovoru; - interpretuje obsah psaného textu (životopisu) jiných osob; - objasní smysl inzerátů v novinách; - prezentuje základní myšlenky psaného textu, který je založen na probraném tematickém celku; - rozliší podstatné informace v textu; - pojmenuje zaměstnání a činnosti s nimi související; - vyjmenuje povahové vlastnosti a dovednosti potřebné k jejich vykonání; - mluví o výběru povolání a odůvodní je; - charakterizuje své plány a projekty; - sestaví krátký písemný útvar inzerát;	**Zaměstnání** **Poslech s porozuměním** přiměřených souvislých dialogických i monologických projevů ve standardním řečovém tempu: - poslech a procvičování správné intonace. **Čtení jednoduchých textů** - životopis; - inzeráty; - zprávy z novin. **Konverzace** - rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: formulace rady, vyjádření přání, názoru, jazykové prostředky pro formulaci svých argumentů; - sdělování a získávání informací; - vyprávění; - sdělení informace vlastními slovy.	25

- napíše životopis; - vhodně aplikuje a použije nově probrané spojky; - interpretuje vedlejší věty; - analyzuje větný celek; - zdůvodní skladbu věty.	**Písemný projev** - inzerát; - životopis. **Gramatické jevy** - infinitivní konstrukce; - skloňování podstatných jmen; - vedlejší věty; - slabé skloňování. **Průřezové téma** Člověk a svět práce Informační a komunikační technologie	
Žák: - určí stěžejní body projevu, pokud mluvčí hovoří jasnou standardní řečí z okruhu tematického okruhu; - čte zprávy o politických událostech; - prezentuje hlavní myšlenky autentického rozhovoru; - interpretuje obsah psaného textu; - čte zprávy o politických událostech a vyjádří jejich hlavní body; - prezentuje základní myšlenky psaného textu, který je založen na probraném tematickém celku; - rozliší podstatné informace v textu; - vypráví o svých zážitcích, o sobě a o jiných lidech; - sdělí informace, vyjádří své mínění; - diskutuje o událostech; - formuluje otázky a diskutuje v rámci tematického okruhu; - napíše krátký písemný útvar na základě přečteného článku; - písemně vyjádří své zkušenosti a dojmy; - aplikuje časové spojky ve vyprávění - interpretuje obsah čtené zprávy.	**Svět kolem nás, společnost** **Poslech s porozuměním** přiměřených souvislých dialogických i monologických projevů ve standardním řečovém tempu - poslech a procvičování správné intonace. **Čtení jednoduchých textů** - zprávy z novin; - poznámka; - texty týkající se všedního života. **Konverzace** - rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: formulace rady, vyjádření přání, mínění, jazykové prostředky pro formulaci svých argumentů. **Písemný projev** - poznámka. **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou průběžně procvičovány, upevňovány a testovány: - časové věty, préteritum pravidelných, nepravidelných a způsobových sloves **Průřezové téma** Člověk a životní prostředí Občan v demokratické společnosti	25

Žák: - určí stěžejní body projevu, pokud mluvčí hovoří jasnou standardní řečí z okruhu tematického okruhu plány do budoucna; - prezentuje hlavní myšlenky autentického rozhovoru; - prezentuje základní myšlenky psaného textu, který je založen na probraném tematickém celku; - rozliší podstatné informace v textu; - vyjádří představu o své budoucnosti, diskutuje o událostech; - charakterizuje své plány a projekty; - vyjádří přání, sděluje a získává informace; - formuluje otázky a diskutuje v rámci tematického okruhu; - napíše jednoduchý formální dopis; - písemně vyjádří své plány do budoucnosti; - vhodně aplikuje slovesný čas futurum; - analyzuje větný celek; - zdůvodní skladbu věty; - provede rozbor svého gramatického projevu a analyzuje případné nedostatky.	**Plány do budoucna** **Poslech s porozuměním** přiměřených souvislých dialogických i monologických projevů ve standardním řečovém tempu - poslech a procvičování správné intonace. **Čtení jednoduchých textů** - čtení textů všeobecných i odborných; - práce s textem; - reprodukce textu. **Konverzace** - rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: formulace rady, vyjádření přání, mínění, jazykové prostředky pro formulaci svých argumentů; - sdělení informace vlastními slovy **Písemný projev** - formální dopis **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou průběžně procvičovány, upevňovány a testovány: - futurum I; - vedlejší věty; - nepřímá otázka; - přímá otázka. **Průřezové téma** Člověk a svět práce	
Žák: - určí stěžejní body, myšlenky a hlavní informace projevu, pokud mluvčí hovoří jasnou standardní řečí z okruhu tématu osobní a společenský život; - prezentuje hlavní myšlenky autentického rozhovoru; - interpretuje obsah psaného textu; - prezentuje základní myšlenky psaného textu, který je založen na probraném tematickém celku; - vypráví o svých zážitcích, o sobě a o jiných lidech;	**Osobní a společenský život** Poslech s porozuměním přiměřených souvislých dialogických i monologických projevů ve standardním řečovém tempu **Čtení jednoduchých textů** - inzeráty; - zprávy z novin; - poznámka; - texty týkající se všedního života. **Konverzace** - rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: formulace rady, vyjádření přání, mínění, jazykové	25

- vypráví o svých zájmech i zájmech jiných lidí, o vlastnostech, vzhledu a povahových rysech; - sděluje a získává informace; - formuluje otázky a diskutuje v rámci tematického okruhu; - procvičí metodu řízeného rozhovoru; - sestaví krátký písemný útvar – poznámku, inzerát; - aplikuje nově získané gramatické prostředky ve vyprávění o zájmech svých a jiných lidí.	prostředky pro formulaci svých argumentů; - sdělování a získávání informací; - sdělení informace vlastními slovy. **Písemný projev** - inzerát; - poznámka. **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou průběžně procvičovány, upevňovány a testovány: - přídavné jméno v přívlastku; - tázací zájmena. **Průřezové téma** Občan v demokratické společnosti	
Žák: - určí stěžejní body projevu, pokud mluvčí hovoří jasnou standardní řečí z okruhu probíraného tématu; - uvádí hlavní informace, pokud mluvčí hovoří relativně pomalu a srozumitelně; - prezentuje hlavní myšlenky autentického rozhovoru; - interpretuje obsah psaného textu jiných osob; - prezentuje základní myšlenky psaného textu; - vypráví o svých zážitcích, o sobě a o jiných lidech; - vypráví o vlastnostech a povahových rysech; - formuluje emoce, rady; - vyjádří přání, sděluje a získává informace; - formuluje otázky a diskutuje v rámci tematického okruhu; - napíše jednoduchý formální dopis; - sestaví krátký písemný útvar – poznámku, mail;	**Vztahy** **Poslech s porozuměním** přiměřených souvislých dialogických i monologických projevů ve standardním řečovém tempu - poslech a procvičování správné intonace. **Čtení jednoduchých textů** - poznámka; - krátký dopis, mail; - texty týkající se všedního života. **Konverzace** - rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: formulace rady, vyjádření přání, mínění, jazykové prostředky pro formulaci svých argumentů; - vysvětlování; - vyprávění; - sdělení informace vlastními slovy. **Písemný projev** - poznámka; - krátký formální dopis; - mail.	24

- vhodně používá podmiňovací způsob.	**Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou průběžně procvičovány, upevňovány a testovány: - podmiňovací způsob.	
Žák: - určí stěžejní body projevu, pokud mluvčí hovoří jasnou standardní řečí z okruhu tématu plány a sny a probraných maturitních témat; - prezentuje hlavní myšlenky autentického rozhovoru; - interpretuje obsah psaného textu jiných osob; - prezentuje základní myšlenky psaného textu, který je založen na probraných tematických celcích; - rozliší podstatné informace v textu; - charakterizuje své plány a projekty; - sděluje a získává informace; - vyjádří své mínění o televizních soutěžích; - formuluje otázky a diskutuje v rámci tematických okruhů; - napíše životopis, dopis, jednoduchý formální dopis; - sestaví krátký písemný útvar – poznámku; - vhodně aplikuje slovesné časy a vazby sloves; - rozlišuje předložky dle pádu a významu; - analyzuje větný celek, zdůvodní skladbu věty; - provede rozbor svého gramatického projevu a analyzuje případné nedostatky.	**Plány do budoucna** **Poslech s porozuměním** přiměřených souvislých dialogických i monologických projevů ve standardním řečovém tempu - poslech a procvičování správné intonace. **Čtení jednoduchých textů** - poznámka; - texty týkající se všedního života a texty, ve kterých se vyskytuje odborná terminologie. **Konverzace** - rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: formulace rady, vyjádření přání, mínění, jazykové prostředky pro formulaci svých argumentů; - sdělení informace vlastními slovy. **Písemný projev** - životopis; - poznámka; - formální dopis. **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou průběžně procvičovány, upevňovány a testovány: - vazby sloves; - zájmenná příslovce.	

Ročník: 4.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2 (2) / 62 (62)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - na základě poslechu sdělí/doplní základní informace; - srozumitelně se vyjádří k vyslechnutému textu; - plynule čte kratší i delší texty; - interpretuje nejdůležitější informace; - provede jazykovou analýzu; - hovoří na téma reálie a události v německy mluvících zemích; - získá a také poskytne potřebné informace; - demonstruje své znalosti v běžných konverzačních situacích; - napíše dopis (formální i neformální); - adekvátně vyjádří omluvu, lítost, vyjádří vlastní názor; - aplikuje tvary trpného rodu v mluveném i písemném projevu; - v textu rozpozná příčestí přítomné a minulé a provede adekvátní překlad do češtiny;	**Reálie německy mluvících zemí a události v nich** **Poslech s porozuměním** - poslech nahrávek mluvy rodilých mluvčích v souvislosti s tématem; - fonetická cvičení. **Čtení** textů k danému tématu - obsahová a jazyková analýza textu. **Mluvený projev** - rozvíjení slovní zásoby včetně frazeologie a odborné terminologie; - jazykové prostředky; pro argumentaci, diskusi, popis grafiky a obrázků, vyjádření a obhájení vlastního názoru; - dialogy na běžná životní témata. **Písemné zpracování textu** - dopis; - vyjádření omluvy, lítosti, vlastního názoru. **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou průběžně procvičovány, upevňovány a testovány: - trpný rod; - příčestí přítomné. **Průřezové téma** Občan v demokratické společnosti	31
Žák: - na základě poslechu si ověří pochopení gramatického jevu; - srozumitelně se vyjádří k vyslechnutému textu; - plynule čte kratší i delší texty; - interpretuje nejdůležitější informace; - provede jazykovou analýzu;	**Média** **Poslech s porozuměním** - poslech nahrávek mluvy rodilých mluvčích v souvislosti s tématem; - fonetická cvičení. **Čtení** textů k danému tématu - porozumění; - obsahová a jazyková analýza textu.	31

- hovoří na téma média, získá a také poskytne potřebné informace; - vyslovuje srozumitelně a co nejblíže přirozené výslovnosti; - demonstruje své znalosti v běžných konverzačních situacích; - vysvětlí své postoje, názory a plány; - napíše sdělení s informacemi k danému tématu; - v textu rozpozná konjunktiv nepřímé řeči, pasivně jej zvládá a provede adekvátní překlad do češtiny.	**Mluvený projev** k danému tématu a v souvislosti s běžnými životními situacemi - rozvíjení slovní zásoby včetně frazeologie a odborné terminologie; - jazykové prostředky pro argumentaci, diskusi, popis. **Písemné zpracování textu** - sdělení. **Gramatické jevy** v kontextu tematického celku, průběžné procvičování, upevňování a prověřování - konjunktiv, nepřímá řeč. **Průřezové téma** Informační a komunikační technologie	

4.5 Název vyučovacího předmětu: Volitelný seminář z německého jazyka (SNJ)/první cizí jazyk

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 2 (2) / 62 (62)

Vzdělávací oblasti: Jazykové vzdělávání

4.5.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Vyučování cizím jazykům je součástí všeobecného vzdělávání, prohlubuje a doplňuje systém jazykového vzdělávání, které je propojeno s dalšími vyučovacími předměty a zdroji informací. Jazyková výuka obohacuje poznatkové struktury a přispívá k rozvoji myšlenkových procesů a samostatné duševní práce. Podmiňuje kvalitu soustavného odborného růstu. Jazykové vzdělávání vede k rozvoji jazykových znalostí a dovedností potřebných k dorozumění v cizím jazyce v různých situacích každodenního osobního, veřejného a pracovního života i k rozvoji osobnosti žáka a jeho morálních a charakterových vlastností. Cílem výuky předmětu je prohlubování řečových dovedností (receptivních, produktivních, interaktivních a mediačních) a osvojení schopnosti pracovat s informacemi a jejich zdroji v cizím jazyce včetně internetu, CD-ROM, slovníků a příruček a využívat tyto zdroje ke studiu jazyka i k prohlubování všeobecných vědomostí a dovedností. Žáci jsou vedeni k vědomí potřebnosti celoživotního vzdělávání.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Předmět je součástí vzdělávací oblasti Jazykové vzdělávání. Obsah výuky vede žáky k tomu, aby byly systematicky rozšiřovány a prohlubovány znalosti, dovednosti a návyky získané v průběhu základního vzdělávání, které směřují k plnění komunikativního vzdělávacího cíle. Mimo jiné si žáci osvojí komunikaci v odborných situacích spojených s výkonem zdravotnického povolání.

Výuka cizího jazyka využívá a propojuje znalosti nabyté při výuce jiných předmětů, jako jsou dějepis a zeměpis, kde se žáci dozvídají o historickém vývoji anglofonních zemí, či občanská nauka, kde žáci diskutují o různých státoprávních uspořádáních, kulturách, zvycích, tradicích apod. V neposlední řadě jsou ve výuce cizích jazyků využívány znalosti z oblasti informačních a komunikačních technologií, a to v rámci vyhledávání informací na internetu a elektronického zpracování prezentací k jednotlivým tématům, a z českého jazyka a literatury, kdy žáci se snaží v cizím jazyce představit svou rodnou zemi, svůj region a místo svého bydliště.

1. Jazykové dovednosti

- receptivní řečové dovednosti: poslech s porozuměním monologických i dialogických projevů, čtení textů včetně odborných, práce s textem
- produktivní řečové dovednosti: ústní a písemné vyjadřování situačně i tematicky zaměřené, písemné zpracování textu (reprodukce, osnova, výpisky, anotace atp.), překlad
- interaktivní řečové dovednosti: střídání receptivních a produktivních činností; dialogy; dopis.

2. Jazykové prostředky

- výslovnost (zvukové prostředky jazyka);
- slovní zásoba a její tvoření;
- gramatika (tvarosloví a větná skladba);
- grafická podoba jazyka a pravopis.

3. Tematické okruhy, komunikační situace a jazykové funkce

- tematické okruhy: osobní údaje, dům a domov, každodenní život, volný čas, zábava, jídlo a nápoje, služby, cestování, mezilidské vztahy, péče o tělo a zdraví, základní komunikace s pacientem, nakupování, vzdělávání, zaměstnání, příroda a počasí, Česká republika, reálie anglicky mluvících zemí;
- komunikační situace: získávání a předávání informací, formální a neformální ústní a písemný projev např. sjednání schůzky, objednávka služby, vyřízení vzkazu apod.;
- jazykové funkce: obraty při zahájení a ukončení rozhovoru, vyjádření žádosti, prosby, omluvy, pozvání, odmítnutí, souhlasu či nesouhlasu, doporučení apod.

4. Poznatky o zemích

Vybrané poznatky všeobecného i odborného charakteru o anglicky mluvících zemích, jejich kultuře, umění a literatuře, tradicích a společenských zvyklostech. Informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Vzdělávání v cizím jazyce vede žáky k uvědomění významu osvojování cizojazyčných dovedností v širších souvislostech, které umožňují dobrou orientaci v sociální, politické a ekonomické realitě ostatních zemí. Důraz je kladen na vytvoření předpokladů pro navazování a upevňování pozitivních vztahů s příslušníky jiných národností, etnik, kultur či náboženství a jejich využívání k vzájemnému obohacení. Četnost kontaktů s cizinci stoupá zejména v souvislosti se členstvím České republiky v EU, který vedl a vede k výraznému rozšíření pracovních příležitostí a k rozvoji turistického ruchu. Důležité je rozvíjet postoje tolerance, respektu a otevřenosti k příslušníkům jiných národností nejen v kontextu s odborným zaměřením. To napomáhá žákům zbavovat se předsudků a stereotypů a vytvořit si vlastní úsudek. Využívání různých forem a metod výuky vede žáky k vyjasňování vlastních postojů, formulacím názorů, rozvíjení dovednosti racionální argumentace a schopnosti naslouchat. Nedílnou součástí vzdělávání v cizím jazyce je budování a posilování sebevědomí a sebedůvěry spojené se zažíváním pocitu úspěchu a ocenění. Žákům se poskytuje prostor pro práci v týmu, vzájemnou spolupráci a interakci. U žáků je podporována kreativita a samostatnost a rozvíjen pozitivní vztah k učení. Učitel dbá na přirozené dodržování taxonomie afektivních cílů, jako je přijímání, reagování, oceňování, integrování a internacionalizace hodnot.

Metody a formy práce

Vzdělávání v cizím jazyce směřuje k cílové úrovni B1 podle Společného evropského referenčního pro jazyky. Navazuje na vědomosti a dovednosti žáků získané na základní škole a rozvíjí je vzhledem k jejich společenskému a profesnímu zaměření. Výuka je realizována 2 hodinami týdně během maturitního ročníku. Studium je zakončeno maturitní zkouškou.

V rámci výuky jsou uplatňovány různé organizační formy výuky a využívány rozmanité didaktické a metodické postupy: motivační a aktivizující metody, jazykové hry, konverzační a komunikativní cvičení, audio-orální metody, práce s verbálními texty včetně odborných, s kombinovanými texty (včetně filmu) as elektronickými informacemi. Vyučující při výuce používají doplňkové materiály a plně vybavené a funkční jazykové učebny (CD a DVD přehrávače, dataprojektor, interaktivní tabuli). Vhodným zadáním úkolů motivují žáky k samostatné práci s překladovými nebo výkladovými slovníky, autentickými texty, písničkami, beletrií, odbornou literaturou, časopisy, internetem, filmy, a napomáhají jim tak utvářet vědomí o kulturně historických souvislostech. Vyučující aktivizují žáky ke konverzaci pomocí vhodně zvolených témat. Do výuky je průběžně zařazována odborná terminologie,

kterou žáci mohou využít při výkonu povolání nebo v dalším studiu. Výuka je orientována na autodidaktické metody (samostatné učení žáků) a na sociálně komunikativní aspekty učení (didaktické slovní metody).

Hodnocení výsledků žáka

Vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která tvoří přílohu Školního řádu. K hodnocení výsledků vzdělávání se využívá tradiční pětistupňové škály, kritéria hodnocení jsou dána klasifikačním řádem školy. Výstupem jazykového vzdělávání je maturitní zkouška po ukončení 4. ročníku. Během studia v jednotlivých ročnících vyučující průběžně kontrolují výsledky učení včetně domácí přípravy. Jsou zařazovány kontrolní didaktické testy osvojeného učiva, zaměřené na poslech a čtení cizojazyčných textů s porozuměním i na gramaticko-lexikální znalost jazykových prostředků. Žák je během výuky podporován v samostatném ústním projevu, a to při práci ve dvojicích či skupinách nebo při vyjadřování svých vlastních postojů. Učitel hodnotí gramaticko-lexikální úroveň, obsah a konzistenci projevu i vyvíjenou aktivitu. Při řízené konverzaci učitel neopravuje jednotlivé gramatické chyby, ale hodnotí projev jako celek s důrazem na jeho výpovědní hodnotu. Žák se tak více soustředí na obsahovou stránku, má pocit úspěšnosti při vyjádření myšlenky, což upevňuje jeho sebevědomí a navozuje pozitivní pracovní atmosféru ve výuce. Učitelé přistupují k průběžnému hodnocení vzdělávací činnosti žáků s vědomím motivační funkce hodnocení a jeho formativního významu. Přirozenou součástí hodnocení je také sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Vzdělávání v cizím jazyce slouží žákům ke zpřístupnění informací v daném jazyce a rozvíjí následující kompetence.

Kompetence k učení

- Žákům jsou zadávány úkoly, při nichž musejí sami vyhledávat informace z cizojazyčného tisku a odborné literatury, učí se je analyzovat a zpracovávat texty do referátů, zpráv a prezentací.
- Při řešení úkolů a cvičení z učebnice je žákům ponechán prostor pro vlastní postup práce a hledání správné formulace.
- Žákům jsou předkládány úkoly, ve kterých se prokazuje schopnost spojovat jejich znalosti z výuky cizího jazyka s poznatky z jiných předmětů.
- Žáci jsou podněcováni k vyhledávání informací v anglickém jazyce na internetu a jsou vedeni k samostatné práci.
- Žáci se setkávají s materiály se zdravotnickou tematikou.
- Zařazováním práce se slovníky a jinými učebními pomůckami jsou žáci podporováni k samostatnému využívání těchto informačních zdrojů.
- Na žácích je vyžadováno, ale také oceňováno důsledné plnění jejich povinností a jejich systematická příprava na výuku.

Kompetence k řešení problémů

- Během výuky jsou žákům úkoly a pokyny zadávány v cizím jazyce, čímž jsou vedeni k uplatnění osvojené slovní zásoby a k rozvíjení schopnosti odvozovat význam neznámých pojmů z kontextu.
- Žáci používají pracovní sešity, v nichž si individuálně procvičují učivo.
- Zařazováním soutěží a kvízů žáci uplatňují jazykové znalosti i vědomosti z jiných předmětů.
- Ve výuce jsou navozována témata běžného života, v nichž žáci uplatňují své zkušenosti a názory.
- Zadáváním jazykových úkolů jsou dány žákům možnosti hledání řešení situací a problémů, které mohou nastat v běžném životě.
- Žáci diskutují a obhajují svůj názor vhodnou argumentací.

Komunikativní kompetence

- Žáci jsou vedeni ke komunikaci v cizím jazyce řízeným dialogem, poslechem audionahrávek rodilých mluvčích a k jejich následné reprodukci vlastními slovy.
- Při ústním projevu je kladen důraz na plynulost a srozumitelnost vyjadřování, na zřetelnou artikulaci.
- Žáci jsou motivováni pro komunikativní využití internetu, ke psaní e-mailů nebo chatování s přáteli z cizích zemí.
- Žáci si osvojují různé útvary písemných projevů (dopis, vyprávění, popis, inzerát, reklama atd.).
- Žáci vyjadřují své názory a možné způsoby řešení problémů v rámci diskuse.

Personální a sociální kompetence

- Žákům jsou zadávány úkoly se simulací cizojazyčného prostředí a běžných životních situací, ve kterých žáci uplatňují své jazykové znalosti, vyjadřují své názory a obhajují svá stanoviska.
- Žákům je dán prostor pro práci v týmu a jsou vedeni k utváření hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii.
- Žáci se učí akceptovat názor druhých a tolerovat jiné postupy.
- Žáci přijímají hodnocení výsledků své práce a způsobů jednání i ze strany jiných lidí, přijímají radu a kritiku.
- Žáci jsou vedeni k pozitivní prezentaci a reprezentaci své osoby a školy.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- Žáci vyjadřují své názory a zaujímají stanoviska ke společenským, kulturním či ekologickým problémům.
- Do výuky jsou zařazovány reálie anglicky mluvících zemí, což žákům umožňuje pochopit jiné kulturní a etické hodnoty lidí žijících v odlišném jazykovém prostředí.
- Při práci s internetem jsou žáci vedeni ke sledování aktuálního vývoje v Evropě a ve světě a mají možnost pochopit nutnost přizpůsobování se měnícím životním a pracovním podmínkám

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- Žáci jsou vedeni k přijímání a odpovědnému plnění úkolů.
- Na žácích je vyžadováno dodržování pravidel, vzájemný respekt, schopnost týmové spolupráce.
- U žáků je průběžně rozvíjeno sebehodnocení, jazykové schopnosti, schopnosti využívat IT.
- Žáci si osvojují odbornou terminologii a zvyšují svou jazykovou způsobilost pro pracovní uplatnění.
- Žáci jsou vedeni k tomu, aby znali alternativy uplatnění jazykového vzdělání na trhu práce a požadavky zaměstnavatelů na jazykovou gramotnost.
- Žáci jsou podporováni v písemné i verbální komunikaci, aby se dokázali seberealizovat při vstupu na trh práce.
- Témata v rámci výuky obsahují informace z trhu práce, statistiky, inzeráty o zaměstnání, zabývají se popisem práce některých profesí, komunikací s potenciálním zaměstnavatelem, sepsáním životopisu či vyplněním formuláře s osobními údaji.
- Žákům je poskytován přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru.
- Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi
- Žáci jsou podporováni v samostatném využívání informačních zdrojů.
- Žáci vyhledávají, třídí a kriticky hodnotí informace získané z různých mediálních zdrojů.
- Získané informace se žáci snaží adekvátně využít při studiu, domácí přípravě, při výkonu profese i v osobním životě.
- Žáci jsou podporováni v elektronické komunikaci s upozorněním na její možná rizika.

Předmět aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci pracují s texty, dokumentárními filmy a dalšími zdroji zaměřenými na evropský a světový kontext, na rozvoj a fungování EU, protiklady a zvláštnosti jednotlivých kultur, uvědomují si existenci přetrvávajících nedemokratických systémů. Žáci jsou vedeni k zamyšlení nad demokratickým i nedemokratickým chováním, v rozhovorech jsou vybízeni ke kritickému přijímání informací médií, učí se dávat prostor jiným vyjádřit se a respektovat jejich názory. Formou diskuse si procvičují schopnost rozlišit extremistické postoje a jejich možné následky. Učí se toleranci a respektování jiných ras, národů a náboženství, zdvořilosti a slušnosti, multikulturální výchově – srovnání anglicky mluvících zemí s českou společností, diskuse o aktuálních problémech.

Oblast Právní minimum, masová média bude začleněno do tematických celků ve 4. ročníku.

Člověk a životní prostředí

V hodinách anglického jazyka žáci řeší problémy (formou čtení, psaní, poslechu, konverzace) spojené s ochranou přírody, s globálními problémy (oteplování, likvidace deštných pralesů, přelidnění, nedostatek pitné vody, chudoba v rozvojových zemích), porovnávají přístup k ochraně životního prostředí v jednotlivých zemích. Žáci jsou vedeni k ekologickému chování. Uvědomují si spojitost životního prostředí se svým vlastním zdravím, vědí, co může způsobit a způsobuje člověku znečištěné životní prostředí. Formou projektů a prezentací se snaží hledat nové alternativní zdroje, vize do budoucnosti. Práce s internetem žákům poskytuje nejnovější poznatky, objevy a informace z této oblasti. Součástí tohoto problému je i zdravý životní styl. Žáci se učí v cizím jazyce diskutovat a porovnávat zdravý a nezdravý životní styl.

Oblast Současné problémy ve vztahu člověka a životního prostředí se promítne v TC „Globální problémy“.

Člověk a svět práce

Součástí výuky je práce s informacemi, které žákům pomohou v orientaci na trhu práce, prohlubují jejich znalosti jednotlivých profesí (perspektivní obory, obory s převládající nezaměstnaností atd.). Žáci jsou vedeni k sebekritičnosti a realistickému posouzení vlastních schopností a možností, ke správnému rozhodnutí při výběru budoucího povolání. Formou dialogů v anglickém jazyce se učí dovednostem prezentovat vlastní osobu v souvislosti s hledáním zaměstnání – zejména pohovor, sestavování písemných projevů jako je motivační dopis, životopis atd. Čtením článků v anglickém jazyce si žáci v této oblasti rozšiřují slovní zásobu, a tak si formují základní pracovní návyky a schopnost postupovat při řešení problémů logicky.

Oblast Typické znaky práce a charakter trhu práce bude probrána v TC ve 4. ročníku, oblast Vzdělávací soustava v ČR, další profesní vzdělávání, práce s informačními médii pak v TC spojených s maturitními tématy ve 4. ročníku.

Informační a komunikační technologie

Uplatňováním informačních a komunikačních technologií ve výuce (používání internetu, CD-ROM, DVD, dataprojektorů, multimediálních výukových programů) se žáci zdokonalují v práci s cizojazyčným textem. Procvičují orientaci v textu, vyhledávají informace a kriticky je zpracovávají. Žáci si uvědomují nutnost používání anglického jazyka pro studium odborné literatury i pro samostudium. Žáci pracují na skupinových projektech a multimediálních prezentacích (PowerPoint), které je motivují k používání prostředků informačních a komunikačních technologií. Toto téma se promítá během celého studia v projektech na téma „Technologie“.

4.5.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 4.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2 (2) / 62 (62)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - na základě poslechu sdělí/doplní nejdůležitější informace; - srozumitelně se vyjádří k vyslechnutému textu; - plynule čte delší texty; - na základě pročtení textu získá a poskytne informace; - provede jazykovou analýzu; - hovoří na téma životní prostředí, počasí; - získá a také poskytne potřebné informace; - vyslovuje srozumitelně a co nejblíže přirozené výslovnosti; - demonstruje své znalosti v běžných konverzačních situacích; - vysvětlí své postoje a názory; - napíše e-mailovou zprávu nebo dopis s informací související s tématem; - v textu rozpozná kompozita, přeloží do češtiny; - používá aktivně nejběžnější kompozita v písemném i mluveném projevu; - používá běžné předložkové vazby.	**Životní prostředí** **Poslech s porozuměním** - poslech nahrávek mluvy rodilých mluvčích v souvislosti s tématem; - fonetická cvičení. **Čtení** textů k danému tématu - porozumění; - obsahová a jazyková analýza textu; - reprodukce textu. **Mluvený projev** k danému tématu a projev v souvislosti s běžnými životními situacemi - rozvíjení slovní zásoby včetně frazeologie a odborné terminologie; - dialogy na běžná životní témata. **Písemné zpracování textu** - e-mail. **Gramatické jevy** v kontextu tematického celku, průběžné procvičování, upevňování a prověřování: - kompozita; - předložkové vazby. **Průřezové téma** Člověk a životní prostředí	20
Žák: - na základě poslechu doplní chybějící informace; - srozumitelně se vyjádří k vyslechnutému textu; - plynule čte delší texty;	**Globální problémy, společnost** **Poslech s porozuměním** - poslech nahrávek mluvy rodilých mluvčích v souvislosti s tématem; - fonetická cvičení. **Čtení** textů k danému tématu - porozumění textu; - obsahová a jazyková analýza textu; - reprodukce textu.	20

- vyjádří svůj názor na danou problematiku; - hovoří na téma globální problémy - získá a také poskytne potřebné informace; - vyslovuje srozumitelně a co nejblíže přirozené výslovnosti; - vysvětlí své postoje a názory; - napíše dopis s prvky vypravování; - orientuje se v jednotlivých gramatických jevech a mluvnických kategoriích; - vyjadřuje se po stránce mluvnické na takové úrovni, že globální, popř. lokální chyby neztěžují ve větší míře porozumění.	**Mluvený projev** k danému tématu - rozvíjení slovní zásoby včetně frazeologie a odborné terminologie; - jazykové prostředky pro diskusi, popis obrázků, vyjádření a obhájení vlastního názoru; - dialogy/monology na běžná životní témata. **Písemné zpracování textu** - vypravování. **Gramatické jevy** - průběžné procvičování, upevňování, prověřování a závěrečné opakování.	
Žák: - na základě poslechu doplní chybějící informace; - srozumitelně se vyjádří k vyslechnutému textu; - plynule čte delší texty; - na základě pročtení textu získá a poskytne informace; - hovoří na téma Česká republika (reálie); - získá a také poskytne potřebné informace; - vyslovuje srozumitelně a co nejblíže přirozené výslovnosti; - demonstruje své znalosti v běžných konverzačních situacích; - sestaví písemný projev s využitím znalosti reálií ČR; - orientuje se v jednotlivých gramatických jevech a mluvnických kategoriích; - vyjadřuje se po stránce mluvnické na takové úrovni, že lokální, popř. globální	**Česká republika** **Poslech s porozuměním** - poslech nahrávek mluvy rodilých mluvčích v souvislosti s tématem; fonetická cvičení. **Čtení** textů k danému tématu - porozumění; - obsahová a jazyková analýza textu; - reprodukce textu. **Mluvený projev** k danému tématu a v souvislosti s běžnými životními situacemi: - rozvíjení slovní zásoby včetně frazeologie a odborné terminologie; - jazykové prostředky; pro argumentaci, diskusi, popis obrázků, vyjádření a obhájení vlastního názoru; - dialogy/monology na běžná životní témata. **Písemné zpracování textu** - dopis; - vypravování. **Gramatické jevy** v kontextu tematického celku – průběžné procvičování, upevňování, prověřování a závěrečné opakování.	12

chyby neztěžují ve větší míře porozumění.	**Průřezové téma** Občan v demokratické společnosti	
Žák: - komunikuje v souvislosti s jednotlivými tématy, reaguje interaktivně.	**Opakování, příprava k maturitní zkoušce** - opakování maturitních témat všeobecných id odborných; upevňování slovní zásoby; frazeologie, odborné terminologie.	10

4.6 Název vyučovacího předmětu: Anglický jazyk (ANJ)/druhý cizí jazyk

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 3 (3) / 103 (103)

Vzdělávací oblast: Jazykové vzdělávání

4.6.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Vyučování cizím jazykům je součástí všeobecného vzdělávání, prohlubuje a doplňuje systém jazykového vzdělávání, které je propojeno s dalšími vyučovacími předměty a zdroji informací. Jazyková výuka obohacuje poznatkové struktury a přispívá k rozvoji myšlenkových procesů a samostatné duševní práce. Podmiňuje kvalitu soustavného odborného růstu. Jazykové vzdělávání vede k rozvoji jazykových znalostí a dovedností potřebných k dorozumění v cizím jazyce v různých situacích každodenního osobního, veřejného a pracovního života i k rozvoji osobnosti žáka a jeho morálních a charakterových vlastností. Cílem výuky předmětu je prohlubování řečových dovedností (receptivních, produktivních, interaktivních a mediačních) a osvojení schopnosti pracovat s informacemi a jejich zdroji v cizím jazyce včetně internetu, CD-ROM, slovníků a příruček a využívat tyto zdroje ke studiu jazyka i k prohlubování všeobecných vědomostí a dovedností. Žáci jsou vedeni k vědomí potřebnosti celoživotního vzdělávání

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Předmět je součástí vzdělávací oblasti Jazykové vzdělávání. Obsah výuky vede žáky k tomu, aby byly systematicky rozšiřovány a prohlubovány znalosti, dovednosti a návyky získané v průběhu základního vzdělávání, které směřují k plnění komunikativního vzdělávacího cíle.

Výuka cizího jazyka využívá a propojuje znalosti nabyté při výuce jiných předmětů, jako jsou dějepis, kde se žáci dozvídají o historickém vývoji německy mluvících zemí, či občanská nauka, v níž žáci diskutují o různých státoprávních uspořádáních, kulturách, zvycích, tradicích apod. Dále jsou ve výuce cizích jazyků využívány znalosti z oblasti informačních a komunikačních technologií, a to v rámci vyhledávání informací na Internetu a elektronického zpracování prezentací k jednotlivým tématům, a z českého jazyka a literatury, kdy žáci se snaží v cizím jazyce představit svou rodnou zemi, svůj region a místo svého bydliště.

1. Jazykové dovednosti

- receptivní řečové dovednosti: poslech s porozuměním monologických i dialogických projevů, čtení textů, práce s textem;
- produktivní řečové dovednosti: ústní a písemné vyjadřování situačně i tematicky zaměřené, překlad;
- interaktivní řečové dovednosti: střídání receptivních a produktivních činností; dialogy; dopis.

2. Jazykové prostředky

- výslovnost (zvukové prostředky jazyka);
- slovní zásoba a její tvoření;
- gramatika (tvarosloví a větná skladba);
- grafická podoba jazyka a pravopis.

3. Tematické okruhy, komunikační situace a jazykové funkce

- tematické okruhy: osobní údaje, dům a domov, každodenní život a volný čas, zábava, jídlo a nápoje, nakupování, cestování, mezilidské vztahy, vzdělávání a zaměstnání;
- komunikační situace: získávání a předávání informací, formální a neformální ústní a písemný projev, např. sjednání schůzky, vyřízení vzkazu apod.;
- jazykové funkce: obraty při zahájení a ukončení rozhovoru, vyjádření žádosti, prosby, omluvy, pozvání, odmítnutí, souhlasu či nesouhlasu apod.

4. Poznatky o zemích

Vybrané poznatky všeobecného i odborného charakteru o anglicky mluvících zemích, jejich kultuře, umění a literatuře, tradicích a společenských zvyklostech. Informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Vzdělávání v cizím jazyce vede žáky k uvědomění významu osvojování cizojazyčných dovedností v širších souvislostech, které umožňují dobrou orientaci v sociální, politické a ekonomické realitě ostatních zemí. Důraz je kladen na vytvoření předpokladů pro navazování a upevňování pozitivních vztahů s příslušníky jiných národností, etnik, kultur či náboženství a jejich využívání k vzájemnému obohacení. Četnost kontaktů s cizinci stoupá zejména v souvislosti se členstvím České republiky v EU, který vedl a vede k výraznému rozšíření pracovních příležitostí a k rozvoji turistického ruchu. Důležité je rozvíjet postoje tolerance, respektu a otevřenosti k příslušníkům jiných národností nejen v kontextu s odborným zaměřením. To napomáhá žákům zbavovat se předsudků a stereotypů a vytvořit si vlastní úsudek. Využívání různých forem a metod výuky vede žáky k vyjasňování vlastních postojů, formulacím názorů, rozvíjení dovednosti racionální argumentace a schopnosti naslouchat. Nedílnou součástí vzdělávání v cizím jazyce je budování a posilování sebevědomí a sebedůvěry spojené se zažíváním pocitu úspěchu a ocenění. Žákům se poskytuje prostor pro práci v týmu, vzájemnou spolupráci a interakci. U žáků je podporována kreativita a samostatnost a rozvíjen pozitivní vztah k učení. Učitel dbá na přirozené dodržování taxonomie afektivních cílů, jako je přijímání, reagování, oceňování, integrování a internacionalizace hodnot.

Metody a formy práce

Vzdělávání v cizím jazyce směřuje k cílové úrovni A1 – A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Představuje úvod do druhého cizího jazyka v základních komunikativních situacích vzhledem k hodinové dotaci. Výuka je realizována v rozsahu 1 hodiny týdně v 1.–3. ročníku. Studium není zakončeno maturitní zkouškou.

V rámci výuky jsou uplatňovány různé organizační formy výuky a využívány rozmanité didaktické a metodické postupy: motivační a aktivizující metody, jazykové hry, konverzační a komunikativní cvičení, audio-orální metody, práce s verbálními texty včetně odborných, s kombinovanými texty (včetně filmu) as elektronickými informacemi. Vyučující při výuce používají doplňkové materiály a plně vybavené a funkční jazykové učebny (videopřehrávače, CD a DVD-přehrávače, dataprojektor, interaktivní tabule). Vhodným zadáním úkolů motivují žáky k samostatné práci s překladovými nebo výkladovými slovníky, autentickými texty, písničkami, beletrií, odbornou literaturou, časopisy, internetem, filmy, a napomáhají jim tak utvářet vědomí o kulturně historických souvislostech. Vyučující aktivizují žáky ke konverzaci pomocí vhodně zvolených témat. Výuka je orientována na autodidaktické metody (samostatné učení žáků) a na sociálně komunikativní aspekty učení (didaktické slovní metody).

Hodnocení výsledků žáka

Vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která tvoří přílohu Školního řádu. K hodnocení výsledků vzdělávání se využívá tradiční pětistupňové škály, kritéria hodnocení jsou dána klasifikačním řádem školy. Během studia v jednotlivých ročnících vyučující průběžně kontrolují výsledky učení včetně domácí přípravy. Jsou zařazovány kontrolní didaktické testy osvojeného učiva, zaměřené na poslech a čtení cizojazyčných textů s porozuměním, na gramaticko-lexikální znalost jazykových prostředků. Žák je během výuky podporován v samostatném ústním projevu, a to při práci ve dvojicích či skupinách nebo při vyjadřování svých vlastních postojů. Učitel hodnotí gramaticko-lexikální úroveň, obsah a konzistenci projevu i vyvíjenou aktivitu. Při řízené konverzaci učitel neopravuje jednotlivé gramatické chyby, ale hodnotí projev jako celek s důrazem na jeho výpovědní hodnotu. Žák se tak více soustředí na obsahovou stránku, má pocit úspěšnosti při vyjádření myšlenky, což upevňuje jeho sebevědomí a navozuje pozitivní pracovní atmosféru ve výuce. Učitelé přistupují k průběžnému hodnocení vzdělávací činnosti žáků s vědomím motivační funkce hodnocení a jeho formativního významu. Přirozenou součástí hodnocení je také sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Vzdělávání v cizím jazyce slouží žákům ke zpřístupnění informací v daném jazyce a rozvíjí následující kompetence.

Kompetence k učení

- Žákům jsou zadávány úkoly, při nichž musejí sami vyhledávat informace z cizojazyčného tisku a odborné literatury, učí se je analyzovat a zpracovávat texty do referátů, zpráv a prezentací.
- Při řešení úkolů a cvičení z učebnice je žákům ponechán prostor pro vlastní postup práce a hledání správné formulace.
- Žákům jsou předkládány úkoly, ve kterých se prokazuje schopnost spojovat jejich znalosti z výuky cizího jazyka s poznatky z jiných předmětů.
- Žáci jsou podněcováni k vyhledávání informací v anglickém jazyce na internetu a jsou vedeni k samostatné práci.
- Žáci se setkávají s materiály se zdravotnickou tematikou.
- Zařazováním práce se slovníky a jinými učebními pomůckami jsou žáci podporováni k samostatnému využívání těchto informačních zdrojů.
- Na žácích je vyžadováno, ale také oceňováno důsledné plnění jejich povinností a jejich systematická příprava na výuku.

Kompetence k řešení problémů

- Během výuky jsou žákům úkoly a pokyny zadávány v cizím jazyce, čímž jsou vedeni k uplatnění osvojené slovní zásoby a k rozvíjení schopnosti odvozovat význam neznámých pojmů z kontextu.
- Žáci používají pracovní sešity, v nichž si individuálně procvičují učivo.
- Zařazováním soutěží a kvízů žáci uplatňují jazykové znalosti i vědomosti z jiných předmětů.
- Ve výuce jsou navozována témata běžného života, v nichž žáci uplatňují své zkušenosti a názory.
- Zadáváním jazykových úkolů jsou dány žákům možnosti hledání řešení situací a problémů, které mohou nastat v běžném životě.
- Žáci diskutují a obhajují svůj názor vhodnou argumentací.

Komunikativní kompetence

- Žáci jsou vedeni ke komunikaci v cizím jazyce řízeným dialogem, poslechem audionahrávek rodilých mluvčích a k jejich následné reprodukci vlastními slovy.
- Při ústním projevu je kladen důraz na plynulost a srozumitelnost vyjadřování, na zřetelnou artikulaci.
- Žáci jsou motivováni pro komunikativní využití internetu, ke psaní e-mailů nebo chatování s přáteli z cizích zemí.
- Žáci si osvojují různé útvary písemných projevů (dopis, vyprávění, popis, inzerát, reklama atd.)
- Žáci vyjadřují své názory a možné způsoby řešení problémů v rámci diskuse.

Personální a sociální kompetence

- Žákům jsou zadávány úkoly se simulací cizojazyčného prostředí a běžných životních situací, ve kterých žáci uplatňují své jazykové znalosti, vyjadřují své názory a obhajují svá stanoviska.
- Žákům je dán prostor pro práci v týmu a jsou vedeni k utváření hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii.
- Žáci se učí akceptovat názor druhých a tolerovat jiné postupy.
- Žáci přijímají hodnocení výsledků své práce a způsobů jednání i ze strany jiných lidí, přijímají radu a kritiku.
- Žáci jsou vedeni k pozitivní prezentaci a reprezentaci své osoby a školy.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žáci vyjadřují své názory a zaujímají stanoviska ke společenským, kulturním či ekologickým problémům.

Do výuky jsou zařazovány reálie anglicky mluvících zemí, což žákům umožňuje pochopit jiné kulturní a etické hodnoty lidí žijících v odlišném jazykovém prostředí.

Při práci s internetem jsou žáci vedeni ke sledování aktuálního vývoje v Evropě a ve světě a mají možnost pochopit nutnost přizpůsobování se měnícím životním a pracovním podmínkám.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žáci jsou vedeni k přijímání a odpovědnému plnění úkolů.

- Na žácích je vyžadováno dodržování pravidel, vzájemný respekt, schopnost týmové spolupráce.
- U žáků je průběžně rozvíjeno sebehodnocení, jazykové schopnosti, schopnosti využívat IT.
- Žáci si osvojují odbornou terminologii a zvyšují svou jazykovou způsobilost pro pracovní uplatnění.
- Žáci jsou vedeni k tomu, aby znali alternativy uplatnění jazykového vzdělání na trhu práce a požadavky zaměstnavatelů na jazykovou gramotnost.
- Žáci jsou podporováni v písemné i verbální komunikaci, aby se dokázali seberealizovat při vstupu na trh práce.
- Témata v rámci výuky obsahují informace z trhu práce, statistiky, inzeráty o zaměstnání, zabývají se popisem práce některých profesí, komunikací s potenciálním zaměstnavatelem, sepsáním životopisu či vyplněním formuláře s osobními údaji.
- Žákům je poskytován přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

- Žáci jsou podporováni v samostatném využívání informačních zdrojů.
- Žáci vyhledávají, třídí a kriticky hodnotí informace získané z různých mediálních zdrojů.

- Získané informace se žáci snaží adekvátně využít při studiu, domácí přípravě, při výkonu profese i v osobním životě.
- Žáci jsou podporováni v elektronické komunikaci s upozorněním na její možná rizika.

Předmět anglický jazyk aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci pracují s texty, dokumentárními filmy a dalšími zdroji zaměřenými na evropský a světový kontext, na rozvoj a fungování EU, protiklady a zvláštnosti jednotlivých kultur, uvědomuje si existenci přetrvávajících nedemokratických systémů. Žáci jsou vedeni k zamyšlení nad demokratickým i nedemokratickým chováním, v rozhovorech jsou vybízeni ke kritickému přijímání informací médií, učí se dávat prostor jiným vyjádřit se a respektovat jejich názory. Formou diskuse si procvičují schopnost rozlišit extremistické postoje a jejich možné následky. Učí se toleranci a respektování jiných ras, národů a náboženství, zdvořilosti a slušnosti, multikulturální výchově – srovnání anglicky mluvících zemí s českou společností, diskuse o aktuálních problémech.

Člověk a životní prostředí

V hodinách anglického jazyka žáci řeší problémy (formou čtení, psaní, poslech, konverzace) spojené s ochranou přírody, s globálními problémy (oteplování, likvidace deštných pralesů, přelidnění, nedostatek pitné vody, chudoba v rozvojových zemích), porovnávají přístup k ochraně životního prostředí v jednotlivých zemích. Žáci jsou vedeni k ekologickému chování. Uvědomují si spojitost životního prostředí se svým vlastním zdravím, vědí, co může způsobit a způsobuje člověku znečištěné životní prostředí. Formou projektů a prezentací se snaží hledat nové alternativní zdroje, vize do budoucnosti. Práce s internetem žákům poskytuje nejnovější poznatky, objevy a informace z této oblasti. Součástí tohoto problému je i zdravý životní styl. Žáci se učí v cizím jazyce diskutovat a porovnávat zdravý a nezdravý životní styl.

Člověk a svět práce

Součástí výuky je práce s informacemi, které žákům pomohou v orientaci na trhu práce, prohlubují jejich znalosti jednotlivých profesí (perspektivní obory, obory s převládající nezaměstnaností atd.). Žáci jsou vedeni k sebekritičnosti a realistickému posouzení vlastních schopností a možností, ke správnému rozhodnutí při výběru budoucího povolání. Formou dialogů v anglickém jazyce se učí dovednostem prezentovat vlastní osobu v souvislosti s hledáním zaměstnání – zejména pohovor, sestavování písemných projevů jako je motivační dopis, životopis atd. Čtením článků v anglickém jazyce si žáci v této oblasti rozšiřují slovní zásobu, a tak si formují základní pracovní návyky a schopnost postupovat při řešení problémů logicky.

Informační a komunikační technologie

Uplatňováním informačních a komunikačních technologií ve výuce (používání internetu, CD-ROM, DVD, dataprojektorů, multimediálních výukových programů) se žáci zdokonalují v práci s cizojazyčným textem. Procvičují orientaci v textu, vyhledávají informace a kriticky je zpracovávají. Žáci si uvědomují nutnost používání anglického jazyka pro studium odborné literatury i pro samostudium. Žáci pracují na skupinových projektech a multimediálních prezentacích (PowerPoint), které je motivují k používání prostředků informačních a komunikačních technologií.

4.6.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1 (1) / 35 (35)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Receptivní řečové dovednosti Žák: - přiřadí názvy členů rodiny k obrázkům; - prezentuje smysl otázek kladených v rozhovoru; - postihne hlavní informace ve slyšeném; - vysvětlí hlavní myšlenku krátkého článku; - rozumí základním instrukcím popisu cesty; - ve slyšeném rozhovoru postihne specifické informace. **Produktivní řečové dovednosti** Žák: - stručně popíše vnější charakteristiku člověka; - popíše jednoduché činnosti člověka; - vyjmenuje dny v týdnu, měsíce a roční období; - vyjádří přivlastňovací pád. **Interaktivní řečové dovednosti** Žák: - představí sebe i ostatní; - formuluje rozkaz; - zeptá se čas a dokáže odpovědět na dotaz o čase; - vyjádří datum a dokáže se na něj zeptat. **Mediační řečové dovednosti** Žák: - sestaví a napíše krátký neformální dopis či email a oznámení.	**Pozdravy a společenské fráze, představování sebe a druhých, abeceda, číslovky, rodina a přátelé** **Slovní zásoba** Tematická slovní zásoba, přídavná jména, dny, měsíce a roční období, členové rodiny. **Gramatika:** Sloveso být a mít v přítomném čase, zápor a otázka; přítomný čas prostý v oznamovacích větách, přivlastňovací zájmena. **Výslovnost:** intonace v otázkách, -s ve 3. osobě jednotného čísla.	15
Receptivní řečové dovednosti Žák: - přiřadí názvy sportů a volno-časových aktivit k obrázkům; - prezentuje smysl otázek kladených reportérem v rozhovoru se v rozhovoru se sportovcem; - postihne hlavní informace ve slyšeném profilu špičkového sportovce;	**Sport, koníčky a volnočasové aktivity, části těla** **Slovní zásoba** **Gramatika**: otázky v přítomném čase prostém, frekvenční příslovce, pád osobních zájmen, rozkazovací způsob. **Výslovnost**: intonace zájmen.	10

- vysvětlí hlavní body novinového článku o sportu; - objasní obsah čtené a slyšené písně; - ve slyšeném rozhovoru o oblíbených hudebních hvězdách postihne specifické informace. **Produktivní řečové dovednosti** Žák: - stručně charakterizuje běžné sporty a vyjádří svůj vztah k nim; - popíše svoje rutinní činnosti; - pojmenuje části těla; - vyjádří jednoduchým způsobem, co se mu líbí a co ne. **Interaktivní řečové dovednosti** Žák: - zeptá se jiných na jejich zájmy a koníčky a na podobné otázky odpoví; - zeptá se kamaráda na oblíbené a neoblíbené činnosti a na podobné otázky odpoví. **Mediační řečové dovednosti** Žák: - sestaví a napíše leták – oznámení o akci, kterou pořádají členové jeho kroužku.		
Receptivní řečové dovednosti Žák: - ve slyšeném textu rozliší, o jakých vyučovacích předmětech se hovoří; - přiřadí k předmětům jednotlivé učebnice podle jejich názvu; - vyjádří hlavní myšlenky krátkého naučného textu o vzdělávání. **Produktivní řečové dovednosti** Žák: - pojmenuje vyučovací předměty a sdělí, které má v oblibě; - popíše, co a kdo se nachází v dané místnosti, na daném místě/v prostoru; - vylíčí, jak si představuje ideální školu. **Interaktivní řečové dovednosti** Žák: - zeptá se kamaráda, jaké vyučovací předměty v ten den má ve škole a na stejnou otázku odpoví; - zeptá se kamaráda na jeho školu, na možnosti a povinnosti spojené s pobytem v ní.	**Vyučovací předměty, třída ve škole, nábytek** **Slovní zásoba:** téma + předložky místa. **Gramatika**: vazba “there is”/”there are”, sloveso „mít povinnost“ **Výslovnost**: intonace pokynů.	10

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1 (1) / 35 (35)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Receptivní řečové dovednosti Žák: - vyhledá v naučném textu o vzdělávání specifické informace; - prezentuje slyšený i čtený popis, jak se někam dostat v budově školy. **Produktivní řečové dovednosti** Žák: - podá instrukce, jak se v budově někam dostat; - popíše ústně i písemně typický týden ve škole. **Interaktivní řečové dovednosti** Žák: - vyjmenuje výhody a nevýhody vyučování na dálku, svoje stanovisko konfrontuje s kamarádem.	**Vyučovací předměty, třída ve škole, nábytek** **Slovní zásoba:** téma + předložky místa. **Gramatika:** vazba “there is”/”there are”, sloveso „mít povinnost“.	15
Receptivní řečové dovednosti Žák: - přiřadí názvy oblečení a barev k jejich zobrazení; - ze slyšeného rozhovoru odvodí, co mluvčí právě dělají; - postihne hlavní body charakteristiky filmové hvězdy; - prezentuje smysl otázek kladených novinářem v rozhovoru s profesionálním organizátorem večírků; - přiřadí názvy hudebních nástrojů k jejich vyobrazení. **Produktivní řečové dovednosti** Žák: - popíše, co má někdo na sobě a jak vypadá; - pojmenuje aktuální činnosti lidí v dané situaci; - postihne situaci na obrázku; - charakterizuje hudební festival; - sdělí, jak dobře nebo špatně zvládá běžné činnosti.	**Oblečení, hudební nástroje, večírek, činnosti ve volném čase** **Slovní zásoba**: téma + přídavná jména, předložky času. **Gramatika:** přítomný čas průběhový, sloveso „moci“/“nemoci“, příslovce. **Výslovnost**: koncové “-ing”.	10

Interaktivní řečové dovednosti Žák: - zeptá se kamaráda, jak zvládá některé činnosti a dovednosti; - domluví si schůzku. **Mediační řečové dovednosti** Žák: - vytvoří e-mailovou pozvánku na večírek.		
Receptivní řečové dovednosti Žák: - přiřadí geografické pojmy k jejich zobrazením; - objasní stěžejní body jednoduchých naučných textů o přírodě, přírodních parcích, divokých zvířatech apod. a vyhledá v nich specifické informace; - podle slyšeného popisu rozpozná, o kterém přírodním parku se mluví; - vyřeší jednoduchý zeměpisný kvíz; - přiřadí jména divokých zvířat k jejich zobrazení; - přičlení typy ubytování na dovolené k jejich vyobrazení. **Produktivní řečové dovednosti** Žák: - zeptá se, na kterém kontinentu se nachází známé přírodní úkazy a místa; - porovná kvalitu a velikost dvou položek, věcí, zvířat apod.; - popíše známý přírodní park; - charakterizuje extrémy mezi lidmi, zvířaty, věci, zeměpisnými místy apod. **Interaktivní řečové dovednosti** Žák: - vyměňuje si s kamarádem názor na „nej- “ kolem nás v běžných, známých situacích; - zeptá se na otvírací dobu a na vstupné do ZOO, Národního parku, muzea, galerie apod. a podobné informace sdělí. **Mediační řečové dovednosti** Žák: - napíše pohled z prázdnin, ve kterém sdělí, jak místo vypadá a co tam dělá.	**Geografické pojmy, kontinenty, divočina, divoká zvířata, činnosti v přírodě, ubytování na dovolené** **Slovní zásoba:** téma + přídavná jména míry, předložky místa. **Gramatika:** stupňování přídavných jmen, vyjádření „rád bych“ / „chtěl bych“, člen u zeměpisných názvů. **Výslovnost:** “ə”.	10

Ročník: 3.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1 (1) / 33 (33)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Receptivní řečové dovednosti Žák: - rozumí obsahu turistického prospektu; - ve slyšené reklamě rozpozná, o jakých památkách se hovoří; - charakterizuje hlavní body popisu sledu událostí běžného víkendu mladých lidí; - postihne sled událostí ve čteném textu; - vysvětlí obsah telefonního vzkazu a zapíše ho. **Produktivní řečové dovednosti** Žák: - dělí, jakými schopnostmi a dovednostmi disponuje kamarád; - převypráví přečtený příběh; - nechá kamarádovi vzkaz po telefonu. **Interaktivní řečové dovednosti** Žák: - zeptá se kamaráda na jeho dovednosti a na stejnou otázku odpoví; - zatelefonuje kamarádovi a nechá mu vzkaz. **Mediační řečové dovednosti** Žák: - vytvoří prospekt pro turisty; - předá telefonní vzkaz.	**Místa a budovy ve městě** **Slovní zásoba**: téma + časové výrazy, vyjádření následnosti děje. **Gramatika:** minulý čas sloves „být“ a „moci“, minulý čas pravidelných sloves – kladné věty. **Výslovnost:** koncové “-ed”, telefonní čísla.	13
Receptivní řečové dovednosti Žák: - přiřadí národnosti k odpovídajícím názvům států; - rozumí krátkému čtenému textu o životě známé osobnosti; - objasní hlavní myšlenku čteného životopisného příběhu a vyhledá v textu specifické informace; - ve slyšeném rozhovoru postihne hledaná slova. **Produktivní řečové dovednosti** Žák: - jednoduchým způsobem ústně popíše život slavné osobnosti; - vypráví o minulé události; - napíše o významných událostech a úspěších významné osobnosti;	**Země, národnosti, životní události, činnosti ve volném čase,** **Slovní zásoba**: téma + fráze k vyjádření sympatie, slovní spojení se slovesy „vyrábět“, „dělat“, „mít“ a „vzít. **Gramatika:** minulý čas nepravidelných sloves, zápor a otázka v minulém čase. **Výslovnost:** “-ought”, “-aught”, intonace ve výrazech překvapení.	10

- zeptá se na důležité okamžiky v životě významné osobnosti; - napíše e-mail kamarádovi, ve kterém popíše svůj minulý víkend. **Interaktivní řečové dovednosti** Žák: - zeptá se kamaráda, co dělal minulý víkend a na stejnou otázku odpoví; - vyměňuje si s kamarádem informace a údaje, které se týkají významných vědců.		
Receptivní řečové dovednosti Žák: - přiřadí názvy běžného jídla a pití k jejich vyobrazení; - ze slyšeného rozhovoru rozpozná, jaké jídlo mluvčí doma mají; - v čteném reklamním inzerátu na jídlo vyhledá specifické informace; - rozumí hlavní myšlence čteného textu o britském národním jídle a vyhledá v něm konkrétní informace. **Produktivní řečové dovednosti** Žák: - sdělí, co měl k jídlu; - zeptá se na množství, řekne, kolik, čeho je. **Interaktivní řečové dovednosti** Žák: - zeptá se kamaráda, co měl k snídani, a na stejnou otázku odpoví; - v rozhovoru s kamarádem zjišťuje, kolik běžných činností zvládá během dané časové jednotky.	**Jídlo a pití, způsoby porcování** **Slovní zásoba** **Gramatika:** počitatelná a nepočitatelná podstatná jména, určitý a neurčitý člen, vyjádření „nějaký“, „několik“, „něco“. **Výslovnost:** neurčitý člen, ceny (např. potravin).	10

4.7 Název vyučovacího předmětu: Německý jazyk (NEJ)/druhý cizí jazyk

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 3 (3) / 103 (103)

Vzdělávací oblast: Jazykové vzdělávání

4.7.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Vyučování cizím jazykům je součástí všeobecného vzdělávání, prohlubuje a doplňuje systém jazykového vzdělávání, které je propojeno s dalšími vyučovacími předměty a zdroji informací. Jazyková výuka obohacuje poznatkové struktury a přispívá k rozvoji myšlenkových procesů a samostatné duševní práce. Podmiňuje kvalitu soustavného odborného růstu. Jazykové vzdělávání vede k rozvoji jazykových znalostí a dovedností potřebných k dorozumění v cizím jazyce v různých situacích každodenního osobního, veřejného a pracovního života i k rozvoji osobnosti žáka a jeho morálních a charakterových vlastností. Cílem výuky předmětu je prohlubování řečových dovedností (receptivních, produktivních, interaktivních a mediačních) a osvojení schopnosti pracovat s informacemi a jejich zdroji v cizím jazyce včetně internetu, slovníků a příruček a využívat tyto zdroje ke studiu jazyka i k prohlubování všeobecných vědomostí a dovedností. Žáci jsou vedeni k vědomí potřebnosti celoživotního vzdělávání.

Charakteristika učiva

Předmět je součástí vzdělávací oblasti Jazykové vzdělávání. Obsah výuky vede žáky k tomu, aby byly systematicky rozšiřovány a prohlubovány znalosti, dovednosti a návyky získané v průběhu základního vzdělávání, které směřují k plnění komunikativního vzdělávacího cíle.

1. Jazykové dovednosti

- receptivní řečové dovednosti: poslech s porozuměním monologických i dialogických projevů, čtení textů, práce s textem;
- produktivní řečové dovednosti: ústní a písemné vyjadřování situačně i tematicky zaměřené, překlad;
- interaktivní řečové dovednosti: střídání receptivních a produktivních činností; dialogy; dopis.

2. Jazykové prostředky

- výslovnost (zvukové prostředky jazyka);
- slovní zásoba a její tvoření;
- gramatika (tvarosloví a větná skladba);
- grafická podoba jazyka a pravopis.

3. Tematické okruhy, komunikační situace a jazykové funkce

- tematické okruhy: osobní údaje, dům a domov, každodenní život a volný čas, zábava, jídlo a nápoje, nakupování, cestování, mezilidské vztahy, vzdělávání a zaměstnání;
- komunikační situace: získávání a předávání informací, formální a neformální ústní a písemný projev, např. sjednání schůzky, vyřízení vzkazu apod.;
- jazykové funkce: obraty při zahájení a ukončení rozhovoru, vyjádření žádosti, prosby, omluvy, pozvání, odmítnutí, souhlasu či nesouhlasu apod.

4. Poznatky o zemích

Vybrané poznatky všeobecného charakteru o německy mluvících zemích a jejich kultuře. Informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice.

Mezipředmětové vztahy

Výuka cizího jazyka využívá a propojuje znalosti nabyté při výuce jiných předmětů, jako jsou dějepis, kde se žáci dozvídají o historickém vývoji německy mluvících zemí, či občanská nauka, v níž žáci diskutují o různých státoprávních uspořádáních, kulturách, zvycích, tradicích apod. Dále jsou ve výuce cizích jazyků využívány znalosti z oblasti informačních a komunikačních technologií, a to v rámci vyhledávání informací na Internetu a elektronického zpracování prezentací k jednotlivým tématům, a z českého jazyka a literatury, kdy žáci se snaží v cizím jazyce představit svou rodnou zemi, svůj region a místo svého bydliště.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Vzdělávání v cizím jazyce vede žáky k uvědomění významu osvojování cizojazyčných dovedností v širších souvislostech, které umožňují dobrou orientaci v sociální, politické a ekonomické realitě ostatních zemí. Důraz je kladen na vytvoření předpokladů pro navazování a upevňování pozitivních vztahů s příslušníky jiných národností, etnik, kultur či náboženství a jejich využívání k vzájemnému obohacení. Důležité je rozvíjet postoje tolerance, respektu a otevřenosti k příslušníkům jiných národností. To napomáhá žákům zbavovat se předsudků a stereotypů a vytvořit si vlastní úsudek. Využívání různých forem a metod výuky vede žáky k vyjasňování vlastních postojů, formulacím názorů a schopnosti naslouchat. Nedílnou součástí vzdělávání v cizím jazyce je budování a posilování sebevědomí a sebedůvěry spojené se zažíváním pocitu úspěchu a ocenění. Žákům se poskytuje prostor pro práci v týmu, vzájemnou spolupráci a interakci. U žáků je podporována kreativita a samostatnost a rozvíjen pozitivní vztah k učení. Učitel dbá na přirozené dodržování taxonomie afektivních cílů, jako je přijímání, reagování, oceňování, integrování a internacionalizace hodnot.

Metody a formy práce

Vzdělávání v cizím jazyce směřuje k cílové úrovni A1–A2 podle Společenského evropského referenčního rámce pro jazyky. Navazuje na vědomosti a dovednosti žáků získané na základní škole a rozvíjí je vzhledem k jejich společenskému a profesnímu zaměření. V 1.-3. ročníku se realizuje jedna hodina týdně.

V rámci výuky jsou uplatňovány různé organizační formy výuky a využívány rozmanité didaktické a metodické postupy: motivační a aktivizující metody, jazykové hry, konverzační a komunikativní cvičení, audio-orální metody, práce s verbálními texty, kombinovanými texty (včetně filmu) a s elektronickými informacemi. Vhodným zadáním úkolů motivují žáky k samostatné práci s on-line materiály, autentickými texty, písničkami, filmy, a napomáhají jim tak utvářet vědomí o kulturně historických souvislostech. Vyučující aktivizují žáky ke konverzaci pomocí vhodně zvolených témat. Výuka je orientována na autodidaktické metody (samostatné učení žáků) a na sociálně komunikativní aspekty učení (didaktické slovní metody).

Hodnocení výsledků žáka

Vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která tvoří přílohu Školního řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Vzdělávání v cizím jazyce slouží žákům ke zpřístupnění informací v daném jazyce a rozvíjí následující kompetence:

Kompetence k učení

- žákům jsou zadávány úkoly, při nichž musejí sami vyhledávat informace z cizojazyčných materiálů;
- při řešení úkolů a cvičení z učebnice je žákům ponechán prostor pro vlastní postup práce a hledání správné formulace;
- žákům jsou předkládány úkoly, ve kterých se prokazuje schopnost spojovat jejich znalosti z výuky cizího jazyka s poznatky z jiných předmětů;
- žáci jsou podněcováni k vyhledávání informací v německém jazyce na internetu a jsou vedeni k samostatné práci;
- zařazováním práce se slovníky a jinými učebními pomůckami jsou žáci podporováni k samostatnému využívání těchto informačních zdrojů;
- na žácích je vyžadováno, ale také oceňováno důsledné plnění jejich povinností a jejich systematická příprava na výuku.

Kompetence k řešení problémů

- během výuky jsou žákům úkoly a pokyny zadávány částečně v cizím jazyce, čímž jsou vedeni k uplatnění osvojené slovní zásoby a k rozvíjení schopnosti odvozovat význam neznámých pojmů z kontextu;
- žáci používají pracovní sešity, v nichž si individuálně procvičují učivo;
- zařazováním soutěží a kvízů žáci uplatňují jazykové znalosti i vědomosti z jiných předmětů;
- ve výuce jsou navozována témata běžného života, v nichž žáci uplatňují své zkušenosti a názory;
- zadáváním jazykových úkolů jsou dány žákům možnosti hledání řešení situací a problémů, které mohou nastat v běžném životě.

Komunikativní kompetence

- žáci jsou vedeni ke komunikaci v cizím jazyce řízeným dialogem, poslechem audionahrávek rodilých mluvčích a k jejich následné reprodukci vlastními slovy;
- při ústním projevu je kladen důraz na srozumitelnost vyjadřování, na zřetelnou artikulaci;
- žáci jsou motivováni ke komunikativnímu využívání internetu, ke psaní krátkých slohových útvarů nebo chatování s přáteli z cizích zemí;
- žáci si osvojují jednoduché útvary písemných projevů (dopis, vyprávění, inzerát atd.);
- žáci vyjadřují jednoduchým způsobem své názory.

Personální a sociální kompetence

- žákům jsou zadávány úkoly se simulací cizojazyčného prostředí a běžných životních situací, ve kterých žáci uplatňují své jazykové znalosti;
- žákům je dán prostor pro práci v týmu a jsou vedeni k utváření hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii;
- žáci se učí akceptovat názor druhých a tolerovat jiné postupy;
- žáci přijímají hodnocení výsledků své práce a způsobů jednání i ze strany jiných lidí, přijímají radu a kritiku;
- žáci jsou vedeni k pozitivní prezentaci a reprezentaci své osoby a školy.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- žáci vyjadřují své názory a zaujímají stanoviska k různým problémům;

- do výuky jsou zařazovány reálie německy mluvících zemí, což žákům umožňuje pochopit jiné kulturní a etické hodnoty lidí žijících v odlišném jazykovém prostředí;
- při práci s internetem jsou žáci vedeni ke sledování aktuálního vývoje v Evropě a ve světě a mají možnost pochopit nutnost přizpůsobování se měnícím životním a pracovním podmínkám.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žáci jsou vedeni k přijímání a odpovědnému plnění úkolů:
- na žácích je vyžadováno dodržování pravidel, vzájemný respekt, schopnost týmové spolupráce;
- u žáků je průběžně rozvíjeno sebehodnocení, jazykové schopnosti, schopnosti využívat IT
- žáci jsou vedeni k tomu, aby znali alternativy uplatnění jazykového vzdělání na trhu práce a požadavky zaměstnavatelů na jazykovou gramotnost;
- žáci jsou podporováni v písemné i verbální komunikaci, aby se dokázali seberealizovat při vstupu na trh práce;
- témata v rámci výuky obsahují informace týkající se práce některých profesí, žáci se zabývají vyplněním formuláře s osobními údaji;
- žákům je poskytován přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

- žáci jsou podporováni v samostatném využívání informačních zdrojů;
- žáci vyhledávají, třídí a kriticky hodnotí informace získané z různých mediálních
- zdrojů;
- získané informace se žáci snaží adekvátně využít při studiu, domácí přípravě, při výkonu profese i v osobním životě;
- žáci jsou upozorňování na možná rizika elektronické komunikace.

Předmět německý jazyk aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci pracují s texty, dokumentárními filmy a dalšími zdroji zaměřenými na evropský a světový kontext, na rozvoj a fungování EU, protiklady a zvláštnosti jednotlivých kultur, uvědomuje si existenci přetrvávajících nedemokratických systémů. Žáci jsou vedeni k zamyšlení nad demokratickým i nedemokratickým chováním, v rozhovorech jsou vybízeni ke kritickému přijímání informací médií, učí se dávat prostor jiným vyjádřit se a respektovat jejich názory. Formou diskuse si procvičují schopnost rozlišit extremistické postoje a jejich možné následky. Učí se toleranci a respektování jiných ras, národů a náboženství, zdvořilosti a slušnosti, multikulturální výchově – srovnání německy mluvících zemí s českou společností, diskuse o aktuálních problémech. V průběhu studia jsou začleněna PT se zaměřením na osobnost a její rozvoj, na komunikaci, vyjednávání a řešení konfliktů (TC Mezilidské vztahy), téma Stát v rámci TC Reálie německy mluvících zemí ve spojitosti a v porovnání s reáliemi ČR, témata morálka, odpovědnost, tolerance, charakteristika osobnosti jsou začleněna v TC Osobní a společenský život.

Člověk a životní prostředí

V hodinách německého jazyka žáci řeší problémy (formou čtení, psaní, poslechu, konverzace) spojené s ochranou přírody. Žáci jsou vedeni k vlastnímu ekologickému chování. Uvědomují si spojitost životního prostředí se svým vlastním zdravím. Práce s internetem žákům poskytuje nejnovější poznatky, objevy a informace z této oblasti. Součástí tohoto problému je i zdravý životní styl. Žáci se

učí v německém jazyce diskutovat a porovnávat zdravý a nezdravý životní styl. V průběhu studia je věnována pozornost současným problémům ve vztahu člověka a životního prostředí.

Člověk a svět práce

Součástí výuky je práce s informacemi, které žákům pomohou v orientaci na trhu práce, prohlubují jejich znalosti jednotlivých profesí (perspektivní obory, obory s převládající nezaměstnaností atd.). Žáci jsou vedeni k sebekritičnosti a realistickému posouzení vlastních schopností a možností, ke správnému rozhodnutí při výběru budoucího povolání.

Formou dialogů v německém jazyce se učí dovednostem prezentovat vlastní osobu v souvislosti s hledáním zaměstnání. Čtením článků v německém jazyce si žáci v této oblasti rozšiřují slovní zásobu a formují si tak základní pracovní návyky a schopnost postupovat při řešení problémů logicky. V 1. -3. ročníku je v rámci TC Škola realizováno téma vzdělávací soustava v ČR a TC Denní program.

Informační a komunikační technologie

Uplatňováním informačních a komunikačních technologií ve výuce se žáci zdokonalují v práci s cizojazyčným textem. Procvičují orientaci v textu, vyhledávají informace a kriticky je zpracovávají. Žáci pracují na skupinových projektech a multimediálních prezentacích (TC Reálie německy mluvících zemí).

4.7.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1 (1) / 35 (35)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - rozumí přiměřeným kratším projevům o běžných tématech z každodenního života; - pochopí hlavní myšlenky jednoduchého textu, dovede zachytit některé detailní informace; - porozumí běžným školním pokynům; - čte s porozuměním přiměřené kratší texty, sdělí hlavní myšlenky či najde důležité informace; - rozumí jednoduchým popisům událostí nebo zážitků v osobních dopisech; - stručně sdělí svůj názor, vyjádří souhlas nebo nesouhlas; - stručně popíše ústně i písemně události nebo své zážitky; - přednese připravenou jednoduchou prezentaci z oblasti svého oboru nebo zájmu; - zapojí se do hovoru o tématech, která se týkají každodenního života (např.	**Receptivní a produktivní řečové dovednosti** - poslech s porozuměním kratších dialogických a monologických projevů; - čtení s porozuměním a práce s přiměřenými texty všeobecného zaměření; - ústní projev a interakce; - písemný projev.	10

rodina, zájmy, škola, práce, cestování apod.); - pracuje se zdroji informací – různé druhy slovníků, internet, příručky, časopisy, knihy; - napíše jednoduché kratší texty na témata, která dobře zná nebo která ho zajímají; - vyplní jednoduchý formulář; - napíše jednoduchý osobní dopis popisující zážitky nebo dojmy; - napíše krátký vzkaz, mail, pozdrav, omluvu, žádost, blahopřání); - přeloží přiměřený kratší text s pomocí slovníku.		
Žák: - vyslovuje ve větší míře srozumitelně, rozlišuje základní zvukové prostředky daného jazyka; - používá vybranou slovní zásobu v rámci témat z každodenního života a daných tematických okruhů; - používá osvojené gramatické prostředky a struktury v rámci běžných témat a situací (se zřejmým vlivem mateřského jazyka), většinou se vyvaruje zásadních chyb, které by bránily porozumění ústnímu nebo písemnému projevu; - dodržuje v přiměřené míře základní pravopisné normy, vhodnou interpunkci a pravidla výstavby textu.	**Jazykové prostředky** - výslovnost – jazyková průprava, fonetická cvičení; - slovní zásoba; - gramatika a syntax; - přítomný čas sloves; - rod podstatných jmen; - slovosled v německé větě a v otázce - základní číslovky; - skloňování podstatných jmen; - množné číslo podstatných jmen; - zápor; - zájmena osobní, přivlastňovací; - tázací zájmena; - přítomný čas nepravidelných sloves; - způsobová slovesa.	10
Žák: - sdělí základní informace o sobě, své rodině a přátelích, vyjádří jednoduše vztahy v rodině; - zeptá se na tyto informace jiných osob; - sdělí, kde bydlí; - povypráví o svém volném čase a zálibách; - požádá o zboží a služby každodenní potřeby, dovede obstarat lístky do kina, divadla, na koncert; - vyřídí jednoduché záležitosti v obchodech, získá informace o cenách; - pojmenuje vybraná jídla a nápoje, oblíbená jídla; - určí čas, vyjmenuje dny v týdnu, měsíce, roční období, stručně charakterizuje počasí;	**Tematické okruhy všeobecné a odborné, komunikační situace a jazykové funkce** **Tematické okruhy všeobecné a odborné:** - osobní údaje; - každodenní život; - volný čas a zábava; - stravování, jídlo a nápoje; - nakupování; - mezilidské vztahy; - počasí a roční období. **Komunikační situace:** - získávání a předávání jednoduchých informací v rámci témat z každodenního života. **Jazykové funkce:** - obraty při zahájení a ukončení rozhovoru;	10

- poprosí, poděkuje, omluví se, vyjádří, co se mu líbí a co ne.	- vyjádření prosby, poděkování, odmítnutí, radosti.	
Žák: - prokazuje základní znalosti o geografických, demografických, hospodářských, kulturních faktorech zemí dané jazykové oblasti; - uvede některé významné politické, kulturní, sportovní osobnosti zemí dané jazykové oblasti; - popíše některé známé symboly, události, svátky a tradice v zemích dané jazykové oblasti; - pozná vybrané základní pamětihodnosti zemí dané jazykové oblasti.	**Poznatky o zemích** - základní poznatky o zemích příslušné jazykové oblasti (kultura, tradice a společenské zvyklosti); - informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice.	5

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1 (1) / 35 (35)

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - rozumí přiměřeným kratším projevům o běžných tématech z každodenního života; - pochopí hlavní myšlenky jednoduchého textu, dovede zachytit některé detailní informace; - porozumí běžným školním pokynům; - čte s porozuměním přiměřené kratší texty, sdělí hlavní myšlenky či najde důležité informace; - rozumí jednoduchým popisům událostí nebo zážitků v osobních dopisech; - stručně sdělí svůj názor, vyjádří souhlas nebo nesouhlas; - stručně popíše ústně i písemně události nebo své zážitky; - přednese připravenou jednoduchou prezentaci z oblasti svého oboru nebo zájmu; - zapojí se do hovoru o tématech, která se týkají každodenního života (např. rodina, zájmy, škola, práce, cestování apod.); - pracuje se zdroji informací – různé druhy slovníků, internet, příručky, časopisy, knihy;	**Receptivní a produktivní řečové dovednosti** - poslech s porozuměním kratších dialogických a monologických projevů; - čtení s porozuměním a práce s přiměřenými texty všeobecného zaměření; - ústní projev a interakce; - písemný projev.	10

- napíše jednoduché kratší texty na témata, která dobře zná nebo která ho zajímají; - vyplní jednoduchý formulář; - napíše jednoduchý osobní dopis popisující zážitky nebo dojmy; - napíše krátký vzkaz, mail, pozdrav, omluvu, žádost, blahopřání; - přeloží přiměřený kratší text s pomocí slovníku.		
Žák: - vyslovuje ve větší míře srozumitelně, rozlišuje základní zvukové prostředky daného jazyka; - používá vybranou slovní zásobu v rámci témat z každodenního života a daných tematických okruhů; - používá osvojené gramatické prostředky a struktury v rámci běžných témat a situací (se zřejmým vlivem mateřského jazyka), většinou se vyvaruje zásadních chyb, které by bránily porozumění ústnímu nebo písemnému projevu; - dodržuje v přiměřené míře základní pravopisné normy, vhodnou interpunkci a pravidla výstavby textu.	**Jazykové prostředky** - výslovnost – jazyková průprava, fonetická cvičení; - slovní zásoba; - gramatika a syntax; - přítomný čas sloves; - rod podstatných jmen; - slovosled v německé větě a v otázce - základní číslovky; - skloňování podstatných jmen; - množné číslo podstatných jmen; - zápor; - zájmena osobní, přivlastňovací; - tázací zájmena; - přítomný čas nepravidelných sloves; - všeobecný podmět „man“; - předložky; - způsobová slovesa.	10
Žák: - sdělí základní informace o sobě, své rodině a přátelích, vyjádří jednoduše vztahy v rodině; - zeptá se na tyto informace jiných osob; - popíše svůj denní a týdenní režim; - povypráví o svém volném čase a zálibách; - požádá o zboží a služby každodenní potřeby, dovede obstarat lístky do kina, divadla, na koncert; - zeptá se na cestu, získá informace o cestování veřejnou dopravou (autobus, vlak, metro, taxi), koupí si jízdenky; - pojmenuje vybraná jídla a nápoje, popíše své stravovací zvyklosti a oblíbená jídla; - povypráví základní informace o škole, popíše výuku, pojmenuje předměty; - sdělí své plány do budoucna;	**Tematické okruhy všeobecné a odborné, komunikační situace a jazykové funkce** **Tematické okruhy všeobecné a odborné** - osobní údaje; - každodenní život; - volný čas a zábava; - stravování, jídlo a nápoje; - nakupování; - mezilidské vztahy; - vzdělávání; - zaměstnání; - počasí a roční období. **Komunikační situace** - získávání a předávání jednoduchých informací v rámci témat z každodenního života. **Jazykové funkce** - obraty při zahájení a ukončení rozhovoru;	10

- určí čas, vyjmenuje dny v týdnu, měsíce, roční období, stručně charakterizuje počasí; - užívá běžné zdvořilostní obraty pro přivítání a rozloučení, oslovení cizích osob i přátel; - poprosí, poděkuje, omluví se, vyjádří, co se mu líbí a co ne.	- vyjádření prosby, poděkování, odmítnutí, radosti, zklamání, lítosti, přání apod.	
Žák: - prokazuje základní znalosti o geografických, demografických, hospodářských, kulturních faktorech zemí dané jazykové oblasti; - uvede některé významné politické, kulturní, sportovní osobnosti zemí dané jazykové oblasti; - popíše některé známé symboly, události, svátky a tradice v zemích dané jazykové oblasti; - pozná vybrané základní pamětihodnosti zemí dané jazykové oblasti.	**Poznatky o zemích** - základní poznatky o zemích příslušné jazykové oblasti (kultura, tradice a společenské zvyklosti); - informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice.	5

Ročník: 3.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1 (1) / 33 (33)

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - rozumí přiměřeným kratším projevům o běžných tématech z každodenního života; - pochopí hlavní myšlenky jednoduchého textu, dovede zachytit některé detailní informace; - porozumí běžným školním pokynům; - čte s porozuměním přiměřené kratší texty, sdělí hlavní myšlenky či najde důležité informace; - rozumí jednoduchým popisům událostí nebo zážitků v osobních dopisech; - stručně sdělí svůj názor, vyjádří souhlas nebo nesouhlas; - stručně popíše ústně i písemně události nebo své zážitky; - přednese připravenou jednoduchou prezentaci z oblasti svého oboru nebo zájmu; - zapojí se do hovoru o tématech, která se týkají každodenního života (např.	**Receptivní a produktivní řečové dovednosti** - poslech s porozuměním kratších dialogických a monologických projevů; - čtení s porozuměním a práce s přiměřenými texty všeobecného zaměření; - ústní projev a interakce; - písemný projev.	10

rodina, zájmy, škola, práce, cestování apod.); - pracuje se zdroji informací – různé druhy slovníků, internet, příručky, časopisy, knihy; - napíše jednoduché kratší texty na témata, která dobře zná nebo která ho zajímají; - vyplní jednoduchý formulář; - napíše krátký vzkaz, mail, pozdrav, omluvu, žádost, blahopřání); - přeloží přiměřený kratší text s pomocí slovníku.		
Žák: - vyslovuje ve větší míře srozumitelně, rozlišuje základní zvukové prostředky daného jazyka; - používá vybranou slovní zásobu v rámci témat z každodenního života a daných tematických okruhů; - používá osvojené gramatické prostředky a struktury v rámci běžných témat a situací (se zřejmým vlivem mateřského jazyka), většinou se vyvaruje zásadních chyb, které by bránily porozumění ústnímu nebo písemnému projevu; - dodržuje v přiměřené míře základní pravopisné normy, vhodnou interpunkci a pravidla výstavby textu.	**Jazykové prostředky** - výslovnost – jazyková průprava, fonetická cvičení; - slovní zásoba; - gramatika a syntax; - přítomný čas sloves; - rod podstatných jmen; - slovosled v německé větě a v otázce; - základní číslovky; - skloňování podstatných jmen; - množné číslo podstatných jmen; - zápor; - zájmena osobní, přivlastňovací; - tázací zájmena; - přítomný čas nepravidelných sloves; - všeobecný podmět „man“; - předložky; - způsobová slovesa; - odlučitelné a neodlučitelné předpony; - imperativ.	10
Žák: - sdělí základní informace o sobě, své rodině a přátelích, vyjádří jednoduše vztahy v rodině; - zeptá se na tyto informace jiných osob; - sdělí, kde bydlí, stručně popíše dům či byt; - popíše svůj denní a týdenní režim; - povypráví o svém volném čase a zálibách; - požádá o zboží a služby každodenní potřeby, dovede obstarat lístky do kina, divadla, na koncert; - zeptá se na cestu, získá informace o cestování veřejnou dopravou (autobus, vlak, metro, taxi), koupí si jízdenky;	**Tematické okruhy všeobecné a odborné, komunikační situace a jazykové funkce** **Tematické okruhy všeobecné a odborné** - osobní údaje; - dům a domov; - každodenní život; - volný čas a zábava; - stravování, jídlo a nápoje; - nakupování; - mezilidské vztahy; - vzdělávání; - zaměstnání; - cestování; - lidské tělo; - zdraví, zdravý životní styl.	10

- vyřídí jednoduché záležitosti v obchodech, získá a poskytne informace o množství, cenách; - pojmenuje vybraná jídla a nápoje, popíše své stravovací zvyklosti a oblíbená jídla; - objedná si jídlo v restauraci; - sdělí své plány do budoucna, profesní plány; - určí čas, vyjmenuje dny v týdnu, měsíce, roční období, stručně charakterizuje počasí; - užívá běžné zdvořilostní obraty pro přivítání a rozloučení, oslovení cizích osob i přátel; - - poprosí, poděkuje, omluví se, vyjádří, co se mu líbí a co ne; - popíše běžné nemoci, pojmenuje části těla; - sdělí, jak pečuje o své zdraví.	**Komunikační situace** - získávání a předávání jednoduchých informací v rámci témat z každodenního života. **Jazykové funkce** - obraty při zahájení a ukončení rozhovoru; - vyjádření prosby, poděkování, odmítnutí, radosti, zklamání, lítosti, přání apod.	
Žák: - prokazuje základní znalosti o geografických, demografických, hospodářských, kulturních faktorech zemí dané jazykové oblasti; - uvede některé významné politické, kulturní, sportovní osobnosti zemí dané jazykové oblasti; - popíše některé známé symboly, události, svátky a tradice v zemích dané jazykové oblasti; - pozná vybrané základní pamětihodnosti zemí dané jazykové oblasti; - vyjádří základní informace o České republice (poloha, hlavní město, sousední země, rozdělení ČR, známé turistické destinace ČR).	**Poznatky o zemích** - základní poznatky o zemích příslušné jazykové oblasti (kultura, tradice a společenské zvyklosti); - informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice.	3

4.8 Název vyučovacího předmětu: Ruský jazyk (RUJ)/druhý cizí jazyk

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 3 (3) / 103 (103)

Vzdělávací oblast: Jazykové vzdělávání

4.8.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Vyučování cizím jazykům je součástí všeobecného vzdělávání, prohlubuje a doplňuje systém jazykového vzdělávání, které je propojeno s dalšími vyučovacími předměty a zdroji informací. Jazyková výuka obohacuje poznatkové struktury a přispívá k rozvoji myšlenkových procesů a samostatné duševní práce. Podmiňuje kvalitu soustavného odborného růstu. Jazykové vzdělávání vede k rozvoji jazykových znalostí a dovedností potřebných k dorozumění v cizím jazyce v různých situacích každodenního osobního, veřejného a pracovního života i k rozvoji osobnosti žáka a jeho morálních a charakterových vlastností. Cílem výuky předmětu je prohlubování řečových dovedností (receptivních, produktivních, interaktivních a mediačních) a osvojení schopnosti pracovat s informacemi a jejich zdroji v cizím jazyce včetně internetu, slovníků a příruček a využívat tyto zdroje ke studiu jazyka i k prohlubování všeobecných vědomostí a dovedností. Žáci jsou vedeni k vědomí potřebnosti celoživotního vzdělávání

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Předmět je součástí vzdělávací oblasti Jazykové vzdělávání. Obsah výuky vede žáky k tomu, aby byly systematicky rozšiřovány a prohlubovány znalosti, dovednosti a návyky získané v průběhu základního vzdělávání, které směřují k plnění komunikativního vzdělávacího cíle.

1. Jazykové dovednosti

- receptivní řečové dovednosti: poslech s porozuměním monologických i dialogických projevů, čtení textů včetně odborných, práce s textem;
- produktivní řečové dovednosti: ústní a písemné vyjadřování situačně i tematicky zaměřené, písemné zpracování textu (reprodukce, osnova, výpisky, anotace atp.), překlad;
- interaktivní řečové dovednosti: střídání receptivních a produktivních činností; dialogy; dopis.

2. Jazykové prostředky

- grafická podoba jazyka a pravopis (výuka ruské abecedy – azbuky bez jakékoli předchozí znalosti);
- výslovnost (zvukové prostředky jazyka);
- slovní zásoba a její tvoření;
- gramatika (tvarosloví a větná skladba).

3. Tematické okruhy, komunikační situace a jazykové funkce

- tematické okruhy: osobní údaje, dům a domov, každodenní život, volný čas, zábava, jídlo a nápoje, služby, cestování, mezilidské vztahy, péče o tělo a zdraví, nakupování, vzdělávání, zaměstnání, příroda a počasí, Česká republika, reálie Ruské federace;
- komunikační situace: získávání a předávání informací, formální a neformální ústní a písemný projev např. sjednání schůzky, objednávka služby, vyřízení vzkazu apod.;
- jazykové funkce: obraty při zahájení a ukončení rozhovoru, vyjádření žádosti, prosby, omluvy, pozvání, odmítnutí, souhlasu či nesouhlasu, doporučení apod.

4. Poznatky o zemích

Vybrané poznatky všeobecného i odborného charakteru o Ruské federaci, její kultuře, umění a literatuře, tradicích a společenských zvyklostech. Informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice.

Mezipředmětové vztahy

Výuka cizího jazyka využívá a propojuje znalosti nabyté při výuce jiných předmětů, jako jsou dějepis, kde se žáci dozvídají o historickém vývoji Ruska včetně zemí bývalého Sovětského svazu, či občanská nauka, kde žáci diskutují o různých státoprávních uspořádáních, kulturách, zvycích, tradicích apod. V neposlední řadě jsou ve výuce cizích jazyků využívány znalosti z oblasti informačních a komunikačních technologií, a to v rámci vyhledávání informací na internetu a elektronického zpracování prezentací k jednotlivým tématům, a z českého jazyka a literatury, kdy žáci se snaží v cizím jazyce představit svou rodnou zemi, svůj region a místo svého bydliště.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Vzdělávání v cizím jazyce vede žáky k uvědomění významu osvojování cizojazyčných dovedností v širších souvislostech, které umožňují dobrou orientaci v sociální, politické a ekonomické realitě ostatních zemí. Důraz je kladen na vytvoření předpokladů pro navazování a upevňování pozitivních vztahů s příslušníky jiných národností, etnik, kultur či náboženství a jejich využívání k vzájemnému obohacení. Četnost kontaktů s cizinci stoupá zejména v souvislosti s otevřením hranic České republiky po roce 1989, což vedlo a vede k výraznému rozšíření obchodních kontaktů a k rozvoji turistického ruchu. Důležité je rozvíjet postoje tolerance, respektu a otevřenosti k příslušníkům jiných národností nejen v kontextu s odborným zaměřením. To napomáhá žákům zbavovat se předsudků a stereotypů a vytvořit si vlastní úsudek. Využívání různých forem a metod výuky vede žáky k vyjasňování vlastních postojů, formulacím názorů, rozvíjení dovednosti racionální argumentace a schopnosti naslouchat. Nedílnou součástí vzdělávání v cizím jazyce je budování a posilování sebevědomí a sebedůvěry spojené se zažíváním pocitu úspěchu a ocenění. Žákům se poskytuje prostor pro práci v týmu, vzájemnou spolupráci a interakci. U žáků je podporována kreativita a samostatnost a rozvíjen pozitivní vztah k učení. Učitel dbá na přirozené dodržování taxonomie afektivních cílů, jako je přijímání, reagování, oceňování, integrování a internacionalizace hodnot.

Metody a formy práce

Vzdělávání v cizím jazyce směřuje k cílové úrovni A1 – A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Představuje úvod do druhého cizího jazyka v základních komunikativních situacích vzhledem k hodinové dotaci. Výuka je realizována v rozsahu 1 hodiny týdně v 1.–3-. ročníku. Studium není zakončeno maturitní zkouškou.

V rámci výuky jsou uplatňovány různé organizační formy výuky a využívány rozmanité didaktické a metodické postupy: motivační a aktivizující metody, jazykové hry, konverzační a komunikativní cvičení, audio-orální metody, práce s verbálními texty včetně odborných, s kombinovanými texty (včetně filmu) a s elektronickými informacemi. Vyučující při výuce používají doplňkové materiály a plně vybavené a funkční jazykové učebny (audiovizuální technika, dataprojektor, interaktivní tabule). Vhodným zadáním úkolů motivují žáky k samostatné práci s překladovými nebo výkladovými slovníky, autentickými texty, písničkami, beletrií, odbornou literaturou, časopisy, internetem, filmy, a napomáhají jim tak utvářet vědomí o kulturně historických souvislostech. Vyučující aktivizují žáky ke

konverzaci pomocí vhodně zvolených témat. Výuka je orientována na autodidaktické metody (samostatné učení žáků) a na sociálně komunikativní aspekty učení (didaktické slovní metody).

Hodnocení výsledků žáka

Vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která tvoří přílohu Školního řádu. K hodnocení výsledků vzdělávání se využívá tradiční pětistupňové škály, kritéria hodnocení jsou dána klasifikačním řádem školy. Během studia v jednotlivých ročnících vyučující průběžně kontrolují výsledky učení včetně domácí přípravy. Jsou zařazovány kontrolní didaktické testy osvojeného učiva, zaměřené na poslech a čtení cizojazyčných textů s porozuměním, na gramaticko-lexikální znalost jazykových prostředků. Žák je během výuky podporován v samostatném ústním projevu, a to při práci ve dvojicích či skupinách nebo při vyjadřování svých vlastních postojů. Učitel hodnotí gramaticko-lexikální úroveň, obsah a konzistenci projevu i vyvíjenou aktivitu. Při řízené konverzaci učitel neopravuje jednotlivé gramatické chyby, ale hodnotí projev jako celek s důrazem na jeho výpovědní hodnotu. Žák se tak více soustředí na obsahovou stránku, má pocit úspěšnosti při vyjádření myšlenky, což upevňuje jeho sebevědomí a navozuje pozitivní pracovní atmosféru ve výuce. Učitelé přistupují k průběžnému hodnocení vzdělávací činnosti žáků s vědomím motivační funkce hodnocení a jeho formativního významu. Přirozenou součástí hodnocení je také sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Vzdělávání v cizím jazyce slouží žákům ke zpřístupnění informací v daném jazyce a rozvíjí následující kompetence.

Kompetence k učení

- žákům jsou zadávány úkoly, při nichž musejí sami vyhledávat informace z cizojazyčného tisku;
- při řešení úkolů a cvičení z učebnice je žákům ponechán prostor pro vlastní postup práce a hledání správné formulace;
- žákům jsou předkládány úkoly, ve kterých se prokazuje schopnost spojovat jejich znalosti z výuky cizího jazyka s poznatky z jiných předmětů;
- žáci jsou podněcováni k vyhledávání informací v ruském jazyce na internetu a jsou vedeni k samostatné práci;
- zařazováním práce se slovníky a jinými učebními pomůckami jsou žáci podporováni k samostatnému využívání těchto informačních zdrojů;
- na žácích je vyžadováno, ale také oceňováno důsledné plnění jejich povinností a jejich systematická příprava na výuku.

Kompetence k řešení problémů

- během výuky jsou žákům úkoly a pokyny zadávány částečně v cizím jazyce, čímž jsou vedeni k uplatnění osvojené slovní zásoby a k rozvíjení schopnosti odvozovat význam neznámých pojmů z kontextu;
- žáci používají pracovní sešity, v nichž si individuálně procvičují učivo;
- zařazováním soutěží a kvízů žáci uplatňují jazykové znalosti i vědomosti z jiných předmětů;
- ve výuce jsou navozována témata běžného života, v nichž žáci uplatňují své zkušenosti a názory;
- zadáváním jazykových úkolů jsou dány žákům možnosti hledání řešení situací a problémů, které mohou nastat v běžném životě;

Komunikativní kompetence

- žáci jsou vedeni ke komunikaci v cizím jazyce řízeným dialogem, poslechem audio nahrávek rodilých mluvčích a k jejich následné reprodukci vlastními slovy;
- při ústním projevu je kladen důraz na srozumitelnost vyjadřování, na zřetelnou artikulaci;
- žáci jsou motivováni ke komunikativnímu využívání internetu, k psaní e-mailů nebo chatování s přáteli z cizích zemí;
- žáci si osvojují jednoduché útvary písemných projevů (dopis, vyprávění, inzerát, žádost atd.);
- žáci vyjadřují jednoduchým způsobem své názory.

Personální a sociální kompetence

- žákům jsou zadávány úkoly se simulací cizojazyčného prostředí a běžných životních situací, ve kterých žáci uplatňují své jazykové znalosti;
- žákům je dán prostor pro práci v týmu a jsou vedeni k utváření hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii;
- žáci se učí akceptovat názor druhých a tolerovat jiné postupy;
- žáci přijímají hodnocení výsledků své práce a způsobů jednání i ze strany jiných lidí, přijímají radu a kritiku;
- žáci jsou vedeni k pozitivní prezentaci a reprezentaci své osoby a školy.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- žáci vyjadřují své názory a zaujímají stanoviska k různým problémům;
- do výuky jsou zařazovány reálie Ruské federace, což žákům umožňuje pochopit jiné kulturní a etické hodnoty lidí žijících v odlišném jazykovém prostředí;
- při práci s internetem jsou žáci vedeni ke sledování aktuálního vývoje v Evropě a ve světě a mají možnost pochopit nutnost přizpůsobování se měnícím životním a pracovním podmínkám.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žáci jsou vedeni k přijímání a odpovědnému plnění úkolů:
- na žácích je vyžadováno dodržování pravidel, vzájemný respekt, schopnost týmové spolupráce;
- u žáků je průběžně rozvíjeno sebehodnocení, jazykové schopnosti, schopnosti využívat IT
- žáci jsou vedeni k tomu, aby znali alternativy uplatnění jazykového vzdělání na trhu práce a požadavky zaměstnavatelů na jazykovou gramotnost;
- žáci jsou podporováni v písemné i verbální komunikaci, aby se dokázali seberealizovat při vstupu na trh práce;
- témata v rámci výuky obsahují informace týkající se práce některých profesí, žáci se zabývají vyplněním formuláře s osobními údaji;
- žákům je poskytován přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

- žáci jsou podporováni v samostatném využívání informačních zdrojů;
- žáci vyhledávají, třídí a kriticky hodnotí informace získané z různých mediálních zdrojů;
- získané informace se žáci snaží adekvátně využít při studiu, domácí přípravě, při výkonu profese i v osobním životě;
- žáci jsou podporováni v elektronické komunikaci s upozorněním na její možná rizika.

Předmět ruský jazyk aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci pracují s texty, dokumentárními filmy a dalšími zdroji zaměřenými na evropský a světový kontext, na rozvoj a fungování EU a její spolupráce s Ruskem, protiklady a zvláštnosti jednotlivých kultur, uvědomuje si existenci přetrvávajících nedemokratických systémů. Žáci jsou vedeni k zamyšlení nad demokratickým i nedemokratickým chováním, v rozhovorech jsou vybízeni ke kritickému přijímání informací médií, učí se dávat prostor jiným vyjádřit se a respektovat jejich názory. Formou diskuse si procvičují schopnost rozlišit extremistické postoje a jejich možné následky. Učí se toleranci a respektování jiných ras, národů a náboženství, zdvořilosti a slušnosti, multikulturální výchově – srovnání ruské společnosti s českou, diskuse o aktuálních problémech.

Člověk a životní prostředí

V hodinách ruského jazyka žáci řeší problémy (formou čtení, psaní, poslech, konverzace) spojené s ochranou přírody, s globálními problémy (oteplování, likvidace deštných pralesů, přelidnění, nedostatek pitné vody, chudoba v rozvojových zemích), porovnávají přístup k ochraně životního prostředí v jednotlivých zemích. Žáci jsou vedeni k ekologickému chování. Uvědomují si spojitost životního prostředí se svým vlastním zdravím, vědí, co může způsobit a způsobuje člověku znečištěné životní prostředí. Formou projektů a prezentací se snaží hledat nové alternativní zdroje, vize do budoucnosti. Práce s internetem žákům poskytuje nejnovější poznatky, objevy a informace z této oblasti. Součástí tohoto problému je i zdravý životní styl.

Člověk a svět práce

Součástí výuky je práce s informacemi, které žákům pomohou v orientaci na trhu práce, prohlubují jejich znalosti jednotlivých profesí (perspektivní obory, obory s převládající nezaměstnaností atd.). Žáci jsou vedeni k sebekritičnosti a realistickému posouzení vlastních schopností a možností, ke správnému rozhodnutí při výběru budoucího povolání. Formou dialogů v ruském jazyce se učí dovednostem prezentovat vlastní osobu v souvislosti s hledáním zaměstnání – jde zejména o pohovor, sestavování písemných projevů jako je motivační dopis, životopis atd. Čtením textů v ruském jazyce si žáci v této oblasti rozšiřují slovní zásobu, a tak si formují základní pracovní návyky a schopnost postupovat při řešení problémů logicky.

Informační a komunikační technologie

Uplatňováním informačních a komunikačních technologií ve výuce (používání internetu, CD-ROM, DVD, dataprojektory, multimediální výukové programy) se žáci zdokonalují v práci s cizojazyčným textem. Procvičují orientaci v textu, vyhledávají informace a kriticky je zpracovávají. Žáci si uvědomují možnost používání ruského jazyka pro studium odborné literatury i pro samostudium. Žáci pracují na skupinových projektech a multimediálních prezentacích (Powerpoint), které je motivují k používání prostředků informačních a komunikačních technologií.

4.8.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1 (1) / 35 (35)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: osvojí si schopnost psaní a čtení textu v ruské abecedě. Žák: - uvede své jméno; - položí dotazy „Jak se jmenuješ?“ (Как тебя зовут?), „Kdo je to?“ (Кто это?); - aplikuje osvojené fráze při představování a seznamování; - adekvátně používá foneticky vybrané ruské hlásky; - vyslovuje krátké věty se správnou intonací; - rozpozná a správně užije přídavná jména tvrdá a měkká; - dokáže použít, příp. vynechat sloveso „být“.	**Úvod** Ruská abeceda – azbuka (ortografická podoba jazyka, základy fonetiky, přízvuk, intonace), souhrnné opakování azbuky. **Pozdravy**: fráze při přivítání, loučení, oslovování. Časování slovesa „být“. **Základní řečové situace** - základní poučení o přízvuku a intonaci; - porovnání české a ruské intonace; - představování; - sdělení informací o své osobě, vnější popis; - stručný popis obrázku. Základní údaje o Ruské federaci.	10
Žák: - v dané situaci (setkání a loučení) vhodně použije pozdrav; - telefonicky si domluví setkání v určitou hodinu a na určitém místě; - sdělí, kolikátého je dnes a kolik je hodin - rozlišuje přízvučné a nepřízvučné slabiky; - aplikuje správnou intonaci při použití oznamovacích a tázacích vět; - vyjmenuje číslovky 1–10; - vysvětlí správné používání 1. pádu podstatných jmen v oslovení; - představí sebe, kamaráda/kamarádku.	**Moje rodina, profese, domácí zvířata** - vyjádření vlastnictví; - přivlastňovací zájmena; - výslovnost vybraných hlásek. Jednoduchý **telefonický rozhovor** - telefonická domluva na setkání – místo, čas; - vyjádření data a času – kolikátého je, kolik je hodin; - představení sebe, členů své rodiny a svých přátel, charakterové vlastnosti; - nejrozšířenější ruská jména, jméno po otci a jejich případné ekvivalenty v českém jazyce.	10
Žák: - správně aplikuje znalost pohyblivého přízvuku; - užívá slovesa v záporu; - objasní pravopis jmen příslušníků národů; - vyjmenuje číslovky 11–20;	**Základní informace o svém bydlišti a vzdělání, o svém věku, pozvání na návštěvu, poděkování, omluva** - stručné sdělení odkud kdo je, kde bydlí, jaké jazyky ovládá/se učí; - pozvání na návštěvu; - poděkování; - omluva;	15

- vysvětlí používání spojení číslovek s podstatným jménem; - prezentuje morfologii vybraných sloves v přítomném čase.	- použití číslovek a jejich spojení s podstatnými jmény; - výslovnost vybraných hlásek, intonace otázek. **Národy a jazyky Ruské federace**	
Výuka bude průběžně doplňována prací s časopisem, ruskou literaturou a informacemi vyhledávanými online		

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1 (1) / 35 (35)

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
	Souhrnné opakování učiva 1. ročníku	3
Žák: - správně aplikuje výslovnost nepřízvučných samohlásek *o, a, e; redukce*; - správně použije pohyblivý přízvuk ve tvarech vybraných sloves; - prezentuje správné použití intonace ve zvolacích větách; - použije správné tvary 1. pádu číslovek; - vysvětlí používání spojení vyšších číslovek a podstatných jmen.	**Informace o rozvrhu, vyjádření názoru na téma škola a školní předměty** vyjádření radosti, zájmu a údivu, odstraňování jazykových nedorozumění - základní fráze používané při popisování svých zájmů a priorit; - vyjádření vlastnictví – sloveso „mít, vlastnit něco“; - jak kdo překonává jazykové obtíže; - časování sloves se změnou kmenové souhlásky; - výslovnost vybraných hlásek. **Vzdělávací systém v Rusku a ČR**	11
Žák: - správně použije intonaci otázek podle jejich smyslu, aplikuje pohyblivý přízvuk slovesa учиться; - prezentuje správné použití intonace v tázacích větách podle jejich smyslu; - aplikuje věty typu: Он врач. Папа - врач. У тебя есть брат? У меня нет брата.; - vysvětlí skloňování osobní zájmen v 1. - 3. pádě; - používá správné tvary 1. pádu přivlastňovacích zájmen v jednotném i množném čísle; - objasní časování sloves работать, учиться.	**Můj okruh přátel, jejich povolání a zájmy, moje budoucí profese, moje škola a studium.** - členové mé rodiny; - moji další příbuzní; - kde kdo studuje, pracuje; - moje studium a budoucí povolání; - tvoření a užití jména po otci; - pronikání cizích slov do ruského jazyka a jejich výslovnost a použití.	11

Žák: - vyjádří, co ho a jeho kamarády zajímá, popř. nezajímá; - sdělí, jakou profesi, kdo vykonává; - popíše, co se komu líbí, nelíbí; - prezentuje správnou intonaci otázek; - aplikuje správnou výslovnost де, те, не v přejatých slovech; - správně vyslovuje měkké souhlásky v ruských slovech; - vysvětlí časování slovesa хотеть; - objasní rozdíl slovesných tvarů нравится, нравятся, интересует, интересуют.	Informace o narozeninách: - roční období; měsíce; - způsob oslavy narozenin a jiných osobních výročí; svátky a zvyky; - vhodný výběr dárků dle zájmů. Gramatika: - 7. pád jednotného čísla vybraných podstatných jmen; - profese mužů a žen – problematika přechylování; - skloňování osobních zájmen; - časování slovesa хотеть; - slovesné tvary нравится, нравятся, интересует, интересуют. Souhrnné opakování probraného učiva.	10
Výuka bude průběžně doplňována prací s časopisem, ruskou literaturou a informacemi vyhledávanými online.		

Ročník: 3.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1 (1) / 33 (33)

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
	Souhrnné opakování učiva 2. ročníku	3
Žák: - sdělí, kdo má koho/co rád, co kdo rád dělá, čemu se věnuje ve volném čase; - popíše, jak někoho pozvat, jak přijmout a jak odmítnout pozvání; - sdělí, jaký vhodný dárek obstará a kde; - správně aplikuje výslovnost tvrdého a měkkého л a měkkých souhlásek; - prezentuje výslovnost nepřízvučných samohlásek; - vysvětlí časování sloves typů читать, жить, говорить, учить; - popíše specifika časování zvratných sloves; - aplikuje konjugaci sloves se změnou kmenových souhlásek typů писать, ходить.	Problematika **nakupování** – typy obchodů, druhy zboží: - vyjádření, že něco chceme, potřebujeme; - známá nákupní centra ČR a v Rusku. Gramatika: - I. a II. časování sloves typů читать, жить, говорить, учить; - slovesa se skupinou – ова-/-ева- - zvratná slovesa; - slovesa se změnou kmenových souhlásek typů писать, ходить; - slovesné vazby играть на чём, играть во что; - řadové číslovky.	15

Žák: - objasní, s kým a kdy navštěvuje restaurace; - charakterizuje, která jsou jeho oblíbená jídla a nápoje; - aplikuje tvary zvratných sloves; - správně aplikuje slovesné vazby интересоваться чем, увлекаться чем a tvary osobních zájmen; - používá číslovky do 1 000 i ve spojení s podstatnými jmény.	Problematika **stravování** – jak objednat jídlo, pochválit jídlo a nápoje: - mluvit o cenách; - moje oblíbená kavárna, restaurace; - jak často využívám tato zařízení; - moje oblíbené jídlo, nápoje; - typická česká a ruská jídla a nápoje. Gramatika: - slovesa se změnou kmenových souhlásek (pokračování); - zvratná slovesa (pokračování); - slovesné vazby *интересоваться чем, увлекаться чем;* - skloňování osobních zájmen. Souhrnné opakování probraného učiva.	15
Výuka bude průběžně doplňována prací s časopisem, ruskou literaturou a informacemi vyhledávanými online.		

4.9 Název vyučovacího předmětu: Italský jazyk (ITJ)/druhý cizí jazyk

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 3 (3) / 103 (103)

Vzdělávací oblast: Jazykové vzdělávání

4.9.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Vyučování cizím jazykům je součástí všeobecného vzdělávání, prohlubuje a doplňuje systém jazykového vzdělávání, které je propojeno s dalšími vyučovacími předměty a zdroji informací. Jazyková výuka obohacuje poznatkové struktury a přispívá k rozvoji myšlenkových procesů a samostatné duševní práce. Podmiňuje kvalitu soustavného odborného růstu. Jazykové vzdělávání vede k rozvoji jazykových znalostí a dovedností potřebných k dorozumění v cizím jazyce v různých situacích každodenního osobního, veřejného a pracovního života i k rozvoji osobnosti žáka a jeho morálních a charakterových vlastností. Cílem výuky předmětu je prohlubování řečových dovedností (receptivních, produktivních, interaktivních a mediačních) a osvojení schopnosti pracovat s informacemi a jejich zdroji v cizím jazyce včetně internetu, CD-ROM, slovníků a příruček a využívat tyto zdroje ke studiu jazyka i k prohlubování všeobecných vědomostí a dovedností. Žáci jsou vedeni k vědomí potřebnosti celoživotního vzdělávání.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Předmět je součástí vzdělávací oblasti Jazykové vzdělávání. Obsah výuky vede žáky k tomu, aby byly systematicky rozšiřovány a prohlubovány znalosti, dovednosti a návyky získané v průběhu základního vzdělávání, které směřují k plnění komunikativního vzdělávacího cíle.

1. Řečové dovednosti

- receptivní řečové dovednosti: poslech s porozuměním monologických i dialogických projevů, čtení textů včetně odborných, práce s textem;
- produktivní řečové dovednosti: ústní a písemné vyjadřování situačně i tematicky zaměřené, písemné zpracování textu (reprodukce, osnova, výpisky, anotace atp.), překlad;
- interaktivní řečové dovednosti: střídání receptivních a produktivních činností; dialogy; dopis.

2. Jazykové prostředky

- grafická podoba jazyka a pravopis;
- výslovnost (zvukové prostředky jazyka);
- slovní zásoba a její tvoření;
- gramatika (tvarosloví a větná skladba).

3. Tematické okruhy, komunikační situace a jazykové funkce

- tematické okruhy: curriculum vitae, rodina, dům a domov, každodenní život a volný čas, zábava, jídlo a nápoje, nakupování, cestování, mezilidské vztahy, vzdělávání a zaměstnání;
- komunikační situace: získávání a předávání informací, formální a neformální ústní a písemný projev, např. sjednání schůzky, vyřízení vzkazu, napsání dopisu, žádosti apod.;
- jazykové funkce: obraty při zahájení a ukončení rozhovoru, vyjádření žádosti, prosby, omluvy, pozvání, odmítnutí, souhlasu či nesouhlasu apod.

4. Poznatky o zemích

Vybrané poznatky všeobecného charakteru o Itálii, její historii a kultuře. Informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice.

Mezipředmětové vztahy

Výuka cizího jazyka využívá a propojuje znalosti nabyté při výuce jiných předmětů, jako jsou dějepis, kde se žáci dozvídají o historickém vývoji Itálie, zeměpis – geografické znalosti, či občanská nauka, v níž žáci diskutují o různých státoprávních uspořádáních, kulturách, zvycích, tradicích apod. Dále jsou ve výuce cizích jazyků využívány znalosti z oblasti informačních a komunikačních technologií, a to v rámci vyhledávání informací na Internetu a elektronického zpracování prezentací k jednotlivým tématům, a z českého jazyka a literatury, kdy žáci se snaží v cizím jazyce představit svou rodnou zemi, svůj region a místo svého bydliště.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Vzdělávání v cizím jazyce vede žáky k uvědomění významu osvojování cizojazyčných dovedností v širších souvislostech, které umožňují dobrou orientaci v sociální, politické a ekonomické realitě ostatních zemí. Důraz je kladen na vytvoření předpokladů pro navazování a upevňování pozitivních vztahů s příslušníky jiných národností, etnik, kultur či náboženství a jejich využívání k vzájemnému obohacení. Četnost kontaktů s cizinci stoupá zejména v souvislosti se vstupem České republiky do EU, který vedl a vede k výraznému rozšíření pracovních příležitostí a k rozvoji turistického ruchu. Důležité je rozvíjet postoje tolerance, respektu a otevřenosti k příslušníkům jiných národností. To napomáhá žákům zbavovat se předsudků a stereotypů a vytvořit si vlastní úsudek. Využívání různých forem a metod výuky vede žáky k vyjasňování vlastních postojů, formulacím názorů a schopnosti naslouchat. Nedílnou součástí vzdělávání v cizím jazyce je budování a posilování sebevědomí a sebedůvěry spojené se zažíváním pocitu úspěchu a ocenění. Žákům se poskytuje prostor pro práci v týmu, vzájemnou spolupráci a interakci. U žáků je podporována kreativita a samostatnost a rozvíjen pozitivní vztah k učení. Učitel dbá na přirozené dodržování taxonomie afektivních cílů, jako je přijímání, reagování, oceňování, integrování a internacionalizace hodnot.

Metody a formy práce

Vzdělávání v cizím jazyce směřuje k cílové úrovni A1 – A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Představuje úvod do druhého cizího jazyka v základních komunikativních situacích vzhledem k hodinové dotaci. Výuka je realizována v rozsahu 1 hodiny týdně v 1.–3. ročníku. Studium není zakončeno maturitní zkouškou.

V rámci výuky jsou uplatňovány různé organizační formy výuky a využívány rozmanité didaktické a metodické postupy: motivační a aktivizující metody, jazykové hry, konverzační a komunikativní cvičení, audio-orální metody, práce s verbálními texty včetně odborných, s kombinovanými texty (včetně filmu) a s elektronickými informacemi. Vyučující při výuce používají doplňkové materiály a plně vybavené a funkční jazykové učebny (videopřehrávače, CD a DVD-přehrávače, dataprojektor, interaktivní tabule). Vhodným zadáním úkolů motivují žáky k samostatné práci s překladovými nebo výkladovými slovníky, autentickými texty, písničkami, beletrií, odbornou literaturou, časopisy, internetem, filmy, a napomáhají jim tak utvářet vědomí o kulturně historických souvislostech. Vyučující aktivizují žáky ke konverzaci pomocí vhodně zvolených témat. Výuka je orientována na autodidaktické metody (samostatné učení žáků) a na sociálně komunikativní aspekty učení (didaktické slovní metody).

Hodnocení výsledků žáka

Vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která tvoří přílohu Školního řádu. K hodnocení výsledků vzdělávání se využívá tradiční pětistupňové škály, kritéria hodnocení jsou dána klasifikačním řádem školy. Během studia v jednotlivých ročnících vyučující průběžně kontrolují výsledky učení včetně domácí přípravy. Jsou zařazovány kontrolní didaktické testy osvojeného učiva, zaměřené na poslech a čtení cizojazyčných textů s porozuměním, na gramaticko-lexikální znalost jazykových prostředků. Žák je během výuky podporován v samostatném ústním projevu, a to při práci ve dvojicích či skupinách nebo při vyjadřování svých vlastních postojů. Učitel hodnotí gramaticko-lexikální úroveň, obsah a konzistenci projevu i vyvíjenou aktivitu. Při řízené konverzaci učitel neopravuje jednotlivé gramatické chyby, ale hodnotí projev jako celek s důrazem na jeho výpovědní hodnotu. Žák se tak více soustředí na obsahovou stránku, má pocit úspěšnosti při vyjádření myšlenky, což upevňuje jeho sebevědomí a navozuje pozitivní pracovní atmosféru ve výuce. Učitelé přistupují k průběžnému hodnocení vzdělávací činnosti žáků s vědomím motivační funkce hodnocení a jeho formativního významu. Přirozenou součástí hodnocení je také sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Vzdělávání v cizím jazyce slouží žákům ke zpřístupnění informací v daném jazyce a rozvíjí následující kompetence.

Kompetence k učení

- žákům jsou zadávány úkoly, při nichž musejí sami vyhledávat informace z cizojazyčného tisku;
- při řešení úkolů a cvičení z učebnice je žákům ponechán prostor pro vlastní postup práce a hledání správné formulace;
- žákům jsou předkládány úkoly, ve kterých se prokazuje schopnost spojovat jejich znalosti z výuky cizího jazyka s poznatky z jiných předmětů;
- žáci jsou podněcováni k vyhledávání informací v ruském jazyce na internetu a jsou vedeni k samostatné práci;
- zařazováním práce se slovníky a jinými učebními pomůckami jsou žáci podporováni k samostatnému využívání těchto informačních zdrojů;
- na žácích je vyžadováno, ale také oceňováno důsledné plnění jejich povinností a jejich systematická příprava na výuku.

Kompetence k řešení problémů

- během výuky jsou žákům úkoly a pokyny zadávány částečně v cizím jazyce, čímž jsou vedeni k uplatnění osvojené slovní zásoby a k rozvíjení schopnosti odvozovat význam neznámých pojmů z kontextu;
- žáci používají pracovní sešity, v nichž si individuálně procvičují učivo;
- zařazováním soutěží a kvízů žáci uplatňují jazykové znalosti i vědomosti z jiných předmětů;
- ve výuce jsou navozována témata běžného života, v nichž žáci uplatňují své zkušenosti a názory;
- zadáváním jazykových úkolů jsou dány žákům možnosti hledání řešení situací a problémů, které mohou nastat v běžném životě;

Komunikativní kompetence

- žáci jsou vedeni ke komunikaci v cizím jazyce řízeným dialogem, poslechem audio nahrávek rodilých mluvčích a k jejich následné reprodukci vlastními slovy;
- při ústním projevu je kladen důraz na srozumitelnost vyjadřování, na zřetelnou artikulaci;

- žáci jsou motivováni ke komunikativnímu využívání internetu, k psaní e-mailů nebo chatování s přáteli z cizích zemí;
- žáci si osvojují jednoduché útvary písemných projevů (dopis, vyprávění, inzerát, žádost atd.);
- žáci vyjadřují jednoduchým způsobem své názory.

Personální a sociální kompetence

- žákům jsou zadávány úkoly se simulací cizojazyčného prostředí a běžných životních situací, ve kterých žáci uplatňují své jazykové znalosti;
- žákům je dán prostor pro práci v týmu a jsou vedeni k utváření hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii;
- žáci se učí akceptovat názor druhých a tolerovat jiné postupy;
- žáci přijímají hodnocení výsledků své práce a způsobů jednání i ze strany jiných lidí, přijímají radu a kritiku;
- žáci jsou vedeni k pozitivní prezentaci a reprezentaci své osoby a školy.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- žáci vyjadřují své názory a zaujímají stanoviska k různým problémům;
- do výuky jsou zařazovány reálie Itálie, což žákům umožňuje pochopit jiné kulturní a etické hodnoty lidí žijících v odlišném jazykovém prostředí;
- při práci s internetem jsou žáci vedeni ke sledování aktuálního vývoje v Evropě a ve světě a mají možnost pochopit nutnost přizpůsobování se měnícím životním a pracovním podmínkám.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žáci jsou vedeni k přijímání a odpovědnému plnění úkolů:
- na žácích je vyžadováno dodržování pravidel, vzájemný respekt, schopnost týmové spolupráce;
- u žáků je průběžně rozvíjeno sebehodnocení, jazykové schopnosti, schopnosti využívat IT
- žáci jsou vedeni k tomu, aby znali alternativy uplatnění jazykového vzdělání na trhu práce a požadavky zaměstnavatelů na jazykovou gramotnost;
- žáci jsou podporováni v písemné i verbální komunikaci, aby se dokázali seberealizovat při vstupu na trh práce;
- témata v rámci výuky obsahují informace týkající se práce některých profesí, žáci se zabývají vyplněním formuláře s osobními údaji;
- žákům je poskytován přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

- žáci jsou podporováni v samostatném využívání informačních zdrojů;
- žáci vyhledávají, třídí a kriticky hodnotí informace získané z různých mediálních zdrojů;
- získané informace se žáci snaží adekvátně využít při studiu, domácí přípravě, při výkonu profese i v osobním životě;
- žáci jsou podporováni v elektronické komunikaci s upozorněním na její možná rizika.

<u>Předmět italský jazyk aplikuje průřezová témata ve výuce takto:</u>

Občan v demokratické společnosti

Žáci pracují s texty, dokumentárními filmy a dalšími zdroji zaměřenými na evropský a světový kontext, na rozvoj a fungování EU, protiklady a zvláštnosti jednotlivých kultur, uvědomuje si existenci přetrvávajících nedemokratických systémů. Žáci jsou vedeni k zamyšlení nad demokratickým

i nedemokratickým chováním, v rozhovorech jsou vybízeni ke kritickému přijímání informací médií, učí se dávat prostor jiným vyjádřit se a respektovat jejich názory. Formou diskuse si procvičují schopnost rozlišit extremistické postoje a jejich možné následky. Učí se toleranci a respektování jiných ras, národů a náboženství, zdvořilosti a slušnosti, multikulturální výchově – srovnání italské a české společnosti, diskuse o aktuálních problémech. PT se zaměřením na osobnost a její rozvoj, na komunikaci, vyjednávání a řešení konfliktů je začleněno v TC Mezilidské vztahy v 1. a 2. ročníku. Ve 3. ročníku je realizováno téma Stát v rámci TC Reálie Itálie ve spojitosti a v porovnání s reáliemi ČR a jiných evropských zemí.

Člověk a životní prostředí

V hodinách italského jazyka žáci řeší problémy (formou čtení, psaní, poslechu, konverzace) spojené s ochranou přírody. Žáci jsou vedeni k vlastnímu ekologickému chování. Uvědomují si spojitost životního prostředí se svým vlastním zdravím. Práce s internetem žákům poskytuje nejnovější poznatky, objevy a informace z této oblasti. Součástí tohoto problému je i zdravý životní styl. Žáci se učí v italském jazyce diskutovat a porovnávat zdravý a nezdravý životní styl. TC Můj svět ve 2. ročníku je věnován současným problémům ve vztahu člověka a životního prostředí.

Člověk a svět práce

Součástí výuky je práce s informacemi, které žákům pomohou v orientaci na trhu práce, prohlubují jejich znalosti jednotlivých profesí (perspektivní obory, obory s převládající nezaměstnaností atd.). Žáci jsou vedeni k sebekritičnosti a realistickému posouzení vlastních schopností a možností, ke správnému rozhodnutí při výběru budoucího povolání.

Formou dialogů v italském jazyce se učí dovednostem prezentovat vlastní osobu v souvislosti s hledáním zaměstnání. Čtením textů v italském jazyce si žáci v této oblasti rozšiřují slovní zásobu a formují si tak základní pracovní návyky a schopnost postupovat při řešení problémů logicky. V 1. ročníku je v rámci TC Škola realizováno téma vzdělávací soustava v ČR.

Informační a komunikační technologie

Uplatňováním informačních a komunikačních technologií ve výuce (používání internetu, CD-ROM, DVD, dataprojektory, multimediální výukové programy) se žáci zdokonalují v práci s cizojazyčným textem. Procvičují orientaci v textu, vyhledávají informace a kriticky je zpracovávají. Žáci pracují na skupinových projektech a multimediálních prezentacích (PowerPoint), které je motivují k používání prostředků informačních a komunikačních technologií.

4.9.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1 (1) / 35 (35)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - interpretuje jádro hovoru, pokud mluvčí hovoří pomalu, se zřetelnou výslovností a dostatečně dlouhými pauzami; - aplikuje jednoduchá sdělení, otázky a pokyny, základní číslovky, jsou-li vysloveny pomalu a zřetelně; - získá informace o jiných lidech; - objasní obsah článků o lidech a běžných životních situacích; - informuje o svém budoucím zaměstnání a zaměstnání ostatních; - analyzuje jednoduché texty; - aplikuje krátké pokyny (pozdravy); - komunikuje v jednoduché podobě, aplikuje **v** dialogu pozdravy, osobní informace, čísla; - představí sebe nebo jiné osoby; - sdělí informace o sobě nebo jiných osobách metodou řízeného rozhovoru; - vytvoří jednoduché věty oznamovací a tázací; - vyčasuje slovesa v přítomném čase a vhodně je aplikuje.	**Osobní údaje** **Poslech s porozuměním** krátkých dialogických i monologických projevů v pomalejším řečovém tempu. **Čtení jednoduchých textů** - upevňování správné výslovnosti; - jednoduchý překlad; - reprodukce jednoduchého textu. **Konverzace** - upevňování správné výslovnosti; - rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: obraty při seznamování, vítání a loučení. **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou adekvátně procvičovány, upevňovány a testovány: - přítomný čas pravidelných sloves - pomocná slovesa *essere, avere* – být, mít, vazba c´è, ci sono; - zájmena osobní; - rod a členy podstatných jmen; - slovosled v italské větě; - základní číslovky /1-20/.	20
Žák: - interpretuje jádro hovoru, pokud mluvčí hovoří pomalu, se zřetelnou výslovností a dostatečně dlouhými pauzami; - aplikuje jednoduchá sdělení, otázky a pokyny, čísla a údaje o čase, jsou-li vysloveny pomalu a zřetelně;	**Škola** **Poslech s porozuměním** krátkých dialogických i monologických projevů v pomalejším řečovém tempu.	15

- získá informace o činnostech týkající se školního života; - objasní obsah článků o lidech a běžných životních situacích; - informuje o svém rozvrhu hodin; - pojmenuje školní předměty; - analyzuje jednoduché texty; - komunikuje v jednoduché podobě, dorozumí při běžných školních situacích; - aplikuje **v** dialogu čísla, údaje o čase; - vyjádří své názory na téma škola, školní předměty; - sdělí informace o zájmech a zálibách; - aplikuje základní pravopisné normy; - ve formulářích vyplní základní údaje o sobě; - napíše jednoduchý text o sobě; - vytvoří jednoduché věty oznamovací a tázací; - vyčasuje slovesa v přítomném čase a vhodně je aplikuje; - aplikuje v rozhovorech zdvořilostní formu – vykání; - použije ve větách negaci.	**Čtení jednoduchých textů** - upevňování správné výslovnosti; - jednoduchý překlad; - reprodukce jednoduchého textu. **Konverzace** - upevňování správné výslovnosti. - rozvíjení slovní zásoby. - jazykové funkce: obraty pro vyjádření názoru. - řízené rozhovory na běžná životní témata. **Krátké texty** Vyprávění o své osobě a škole. **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou adekvátně procvičovány, upevňovány a testovány: - přítomný čas základních nepravidelných sloves; - plurál substantiv a adjektiv; - zájmena; - zápor; - číslovky základní – doplnění, řadové /hodiny, časové údaje/.	

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1 (1) / 35 (35)

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - interpretuje jádro hovoru, pokud mluvčí hovoří pomalu, se zřetelnou výslovností a dostatečně dlouhými pauzami; - aplikuje jednoduchá sdělení, otázky a pokyny, jsou-li vysloveny pomalu a zřetelně; - získá a podá informace o členech své rodiny a vztazích;	**Rodina** **Poslech s porozuměním** krátkých dialogických i monologických projevů v pomalejším řečovém tempu. **Čtení jednoduchých textů** - upevňování správné výslovnosti;	12

- objasní obsah článků o lidech a běžných životních situacích; - vyhledá informace z inzerátů; - informuje o své rodině, domácích zvířatech; - analyzuje jednoduché texty; - komunikuje v jednoduché podobě, dorozumí se při běžných rodinných situacích; - vyjádří rodinné vztahy; - vede anketu; - vypráví o rodině; - aplikuje základní pravopisné normy; - ve formulářích vyplní základní údaje o sobě; - napíše jednoduchý text o své rodině; - vyčasuje slovesa v přítomném čase a vhodně je aplikuje; - aplikuje v rozhovorech zdvořilostní formu – vykání; - použije ve větách negaci.	- jednoduchý překlad; - reprodukce jednoduchého textu. **Konverzace** - upevňování správné výslovnosti; - rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: obraty pro anketu; - řízené rozhovory na běžná životní témata. **Krátké texty** Vyprávění o své osobě, rodině a škole. Sestavení inzerátu. **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou adekvátně procvičovány, upevňovány a testovány: - minulý čas pravidelných sloves; - množné číslo substantiv a adjektiv; - zájmena přivlastňovací; - zápor.	
Žák: - interpretuje jádro hovoru, pokud mluvčí hovoří pomalu, se zřetelnou výslovností a dostatečně dlouhými pauzami; - aplikuje jednoduchá sdělení, otázky a pokyny, jsou-li vysloveny pomalu a zřetelně; - získá a podá informace o bytě nebo domě; - objasní obsah článků o lidech a běžných životních situacích; - vyhledá informace z inzerátů; - analyzuje jednoduché texty; - komunikuje v jednoduché podobě, dorozumí se při běžných situacích; - informuje o svém bydlišti; - vyjádří názor na byt a dům; - popíše svůj byt nebo pokoj; - aplikuje základní pravopisné normy;	**Dům a domov** **Poslech s porozuměním** krátkých dialogických i monologických projevů v pomalejším řečovém tempu. **Čtení jednoduchých textů** - upevňování správné výslovnosti; - jednoduchý překlad; - reprodukce jednoduchého textu. **Konverzace** - upevňování správné výslovnosti; - rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: obraty pro vyjádření názoru, sdělení informací o bydlení; - řízené rozhovory na běžná životní témata. **Krátké texty** Vyprávění o svém bydlení.	11

- ve formulářích vyplní základní údaje o sobě; - napíše jednoduchý text o bydlení; - vytvoří jednoduché věty a popíše specifika slovosledu v italské větě; - vytvoří minulý čas pravidelných sloves a vhodně jej aplikuje do vět; - aplikuje v rozhovorech zdvořilostní společenské otázky.	Napsání vyprávění. **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou adekvátně procvičovány, upevňovány a testovány: - minulý čas sloves; - zájmena ukazovací; - zájmena 3. + 4. pád.	
Žák: - interpretuje jádro hovoru, pokud mluvčí hovoří pomalu, se zřetelnou výslovností a dostatečně dlouhými pauzami; - aplikuje jednoduchá sdělení, otázky a pokyny, jsou-li vysloveny pomalu a zřetelně; - získá a podá informace o potravinách a stravovacích návycích; - objasní obsah článků o lidech a běžných životních situacích; - vyhledá potřebné informace z textu - analyzuje jednoduché texty; - získá a podá informace o potravinách a stravovacích návycích; - komunikuje v jednoduché podobě, dorozumí se při běžných situacích; - vyjádří se o svých stravovacích návycích; - vyjádří názor na pokrmy; - objedná jídlo a pití v restauraci; - aplikuje základní pravopisné normy; - ve formulářích vyplní základní údaje o sobě; - napíše jednoduchý text o stravování; - vytvoří minulý čas pravidelných sloves a vhodně jej aplikuje; - aplikuje v rozhovorech zdvořilostní společenské otázky; - použije ve větách negaci.	**Stravování – v baru a restauraci** **Poslech s porozuměním** krátkých dialogických i monologických projevů ve standardním řečovém tempu. **Čtení jednoduchých textů** - upevňování správné výslovnosti; - jednoduchý překlad; - reprodukce jednoduchého textu. **Konverzace** - upevňování správné výslovnosti; - rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: obraty pro vyjádření názoru, stížnosti; - řízené rozhovory na běžná životní témata. **Krátké texty** Vyprávění o svých stravovacích návycích. Vyhledání informací z inzerátu. **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou adekvátně procvičovány, upevňovány a testovány: - minulý čas /passato prossimo/; - slovosled v italské větě; - infinitivní slovesné vazby; - sloveso fare.	12

Ročník: 3.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1 (1) / 33 (33)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - interpretuje jádro hovoru, pokud mluvčí hovoří pomalu, se zřetelnou výslovností a dostatečně dlouhými pauzami; - aplikuje jednoduchá sdělení, otázky a pokyny, jsou-li vysloveny pomalu a zřetelně; - získá a podá informace o názvech míst a institucí ve městě; - objasní obsah článků o lidech a běžných životních situacích; - vyhledá potřebné informace z textu - analyzuje jednoduché texty; - získá a podá informace o názvech míst a institucí ve městě; - na základě textu popíše polohu institucí a památek ve městě; - komunikuje v jednoduché podobě, dorozumí se při běžných situacích; - vyjádří se o institucích a památkách ve městě; - zeptá se na cestu, dopravní prostředky, instituce; - popíše cestu a polohu institucí a památek (pomocí plánu) - vypráví o městě; - aplikuje základní pravopisné normy; - ve formulářích vyplní základní údaje o sobě; - napíše jednoduchý text o městě; - napíše vzkaz; - vyčasuje slovesa v přítomném a minulém čase a vhodně je aplikuje; - aplikuje v rozhovorech zdvořilostní společenské otázky; - použije ve větách předložky; - vhodně využívá rozkazovací způsob.	**Orientace ve městě** **Poslech s porozuměním** přiměřených souvislých dialogických i monologických projevů ve standardním řečovém tempu. **Čtení jednoduchých textů** - upevňování správné výslovnosti; - jednoduchý překlad; - reprodukce jednoduchého textu. **Konverzace** - upevňování správné výslovnosti; - rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: obraty pro popis cesty a polohy institucí, dopravní prostředky a adekvátní otázky; - řízené rozhovory na běžná životní témata. **Krátké texty** Vyprávění o městě. Vzkaz příteli. **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou adekvátně procvičovány, upevňovány a testovány: - slovesa – imperativ; - předložky a spojení s předložkami; - způsobová slovesa.	17

Žák: - interpretuje jádro hovoru, pokud mluvčí hovoří pomalu, se zřetelnou výslovností a dostatečně dlouhými pauzami; - aplikuje jednoduchá sdělení, otázky a pokyny, čísla a údaje o cenách a o čase, jsou-li vysloveny pomalu a zřetelně; - získá a podá informace ohledně obchodů a nakupování; - objasní obsah článků o lidech a běžných životních situacích; - vyhledá potřebné informace z textu; - analyzuje jednoduché texty; - získá a podá informace ohledně obchodů a nakupování; - na základě textu popíše polohu objektu; - komunikuje v jednoduché podobě, dorozumí se při běžných situacích; - vyjádří se o obchodech a nakupování - aplikuje v dialogu čísla, údaje o množství, cenách a čase; - formuluje nabídku, její přijetí nebo odmítnutí; - popíše polohu objektu; - podá informace o činnostech týkajících se volného času; - aplikuje základní pravopisné normy; - ve formulářích vyplní základní údaje o sobě; - napíše jednoduchý text o možnostech využití volného času; - sestaví pozvánku; - vyčasuje slovesa v přítomném a minulém čase a vhodně je aplikuje; - aplikuje v rozhovorech zdvořilostní společenské otázky; - použije vhodně ve větách předložky demonstruje časové údaje.	**Nakupování** **Poslech s porozuměním** přiměřených souvislých dialogických i monologických projevů ve standardním řečovém tempu. **Čtení jednoduchých textů** - upevňování správné výslovnosti; - jednoduchý překlad; - reprodukce jednoduchého textu. **Konverzace** - upevňování správné výslovnosti; - rozvíjení slovní zásoby; - jazykové funkce: obraty pro popis cesty a polohy objektů, vytvoření nabídky, domluvení schůzky; - řízené rozhovory na běžná životní témata. **Krátké texty** Vyprávění o volném čase. Pozvánka. **Gramatické jevy** jsou probírány v kontextu tematických celků, jsou adekvátně procvičovány, upevňovány a testovány: - minulý čas pravidelných a nepravidelných sloves /doplnění/; - předložky a předložková spojení; - slovesné vazby odlišné od češtiny.	16

4.10 Název vyučovacího předmětu: Občanská nauka (OBN)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 3/101

Vzdělávací oblast: Společenskovědní vzdělávání

4.10.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Připravit žáky na aktivní a odpovědný život v demokratické společnosti, pozitivně ovlivňovat hodnotový žebříček žáků tak, aby byli slušnými lidmi, kriticky mysleli, jednali uvážlivě, nenechali se manipulovat, a co nejvíce rozuměli světu, v němž žijí.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Učivo předmětu je součástí vzdělávací oblasti Společenskovědní vzdělávání. V kapitole Člověk v lidském společenství směřuje výuka k tomu, aby žáci byli vybaveni základními dovednostmi a sociálními návyky pro styk s lidmi, uvědomili si problémy sociální nerovnosti a zodpovědně přistupovali k řešení svých finančních záležitostí a měli představu, o tom, jak funguje rozpočet rodiny.

Žáci jsou během výuky poučeni o významu zodpovědné volby životního partnera, osvojí si pravidla slušného chování a schopnosti řídit se jimi.

Výuka směřuje také k tomu, aby byli žáci vybaveni základními poznatky o náboženství, byli si vědomi potřeby tolerance k lidem jiné víry i nevěřícím a chápali možnost zneužití duchovní závislosti.

Žáci jsou během výuky vedeni k uvažování o otázkách životní spokojenosti a štěstí, k hodnotové orientaci a zodpovědnosti za svůj život.

V kapitole Člověk jako občan výuka směřuje k tomu, aby žáci věděli, co je demokracie, a na praktických příkladech objasnili, co je politika. Měli by hlouběji porozumět politice a pracovat uvážlivě a kriticky s informacemi. Žáci jsou vedeni k tomu, aby rozuměli, na jakém základě vznikají rozdílné názory lidí na politiku a jaké jsou možnosti obrany před zneužíváním politické moci v demokratickém státě.

Výuka je dále zaměřena na rozvíjení schopností žáků rozlišovat záležitosti veřejného života od soukromých zájmů, umět vysvětlit rozdíl mezi demokratickou a nedemokratickou vládou a dokázat využít svých znalostí k objektivnímu posuzování událostí.

Žáci budou znát základní občanské ctnosti a chápat rozdíly mezi ideály a realitou společnosti.

V další části Člověk a právo je výuka orientována na kultivaci právního vědomí žáků, na to, aby znali pojem právní stát a měli základní představu o principech občanského práva. Žáci chápou podstatu soudní moci v demokratickém státě, jsou poučeni o kriminalitě dětí a mládeže a uvědomují si právní vztahy v rodině.

Kapitola Soudobý svět je věnována tomu, aby žáci uměli charakterizovat postavení ČR v Evropě a ve světě, dovedli uvést argumenty pro zapojení ČR do evropských a světových struktur, byli schopni etnické a náboženské tolerance a uvědomili si příčiny a důsledky globálních problémů. Žáci se učí chápat podstatu problémů soudobého světa, aby nepodléhali pesimismu, když přemýšlejí o budoucnosti.

Část Člověk a svět věnována také tomu, aby žáci ovládali vybraný pojmový filozofický aparát, dovedli přemýšlet o jevech a procesech a diskutovat o filozofických otázkách, a tím získat osobní svobodu. Žáci zaujmou kritické stanovisko ke světu, uvědomí si, že jsou za své názory a chování odpovědni vůči

ostatním lidem. Jsou ochotni přemýšlet o hodnotách, které lidé volí a preferují. Žáci se učí klást filozoficko-etické otázky a hledat na ně odpovědi.

Mezipředmětové vztahy: Český jazyk a literatura
Dějepis
IKT
Cizí jazyk
Matematika

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Předmět občanská nauka má výchovný charakter, není tedy předmětem naukovým. Vědomosti a zkušenosti, které žáci získají, mají pozitivně ovlivnit jejich hodnotovou orientaci a postoje.

Obecným cílem předmětu je přispět k přípravě žáků na soukromý a občanský život v demokratické společnosti a umožnit jim porozumět složitému světu kolem nich. Občanská nauka má žáky vést k osobní odpovědnosti a ke kritickému myšlení jako základu pro uvážlivé a smysluplné jednání v životě.

Výuka směřuje k tomu, aby žáci:

- získali optimální míru sebevědomí a současně pokory vůči svému okolí;
- jednali s jinými lidmi slušně a odpovědně ve smyslu společensky uznávané etiky, žili čestně;
- přijímali odpovědnost za svá rozhodnutí a své jednání;
- cítili potřebu občanské aktivity, vážili si demokracie a svobody, usilovali o její zachování a zdokonalování, hledali hranice mezi osobní svobodou a společenskou odpovědností;
- preferovali demokratické hodnoty a přístupy před nedemokratickými;
- jednali v souladu s demokratickými občanskými ctnostmi, respektovali lidská práva, chápali meze lidské svobody a tolerance, jednali solidárně a odpovědně;
- nenechali sebou manipulovat, tvořili si vlastní úsudek;
- uznávali, že základní hodnotou je život, a proto je třeba si jej vážit a chránit ho;
- oprostili se od předsudků, stereotypů a předsudečného jednání ve vztahu k lidem jiné víry, etnického původu a sociálního zařazení;
- byli ochotni klást si existenční a morální otázky a hledat na ně odpovědi;
- cílevědomě chránili přírodu a zlepšovali ve svém okolí životní prostředí, jednali ekologicky;
- vážili si materiálních a duchovních hodnot a snažili se je zachovat pro příští generace.

Metody a formy práce

Výuka občanské nauky má být pro žáky zajímavá a má je pozitivně motivovat. Je při ní využívána audiovizuální technika (PC, internet, dataprojektor), je aplikována skupinová práce, projektová výuka i metoda výkladu. Součástí výuky jsou exkurze, návštěvy výstav, besedy s různými hosty, dále práce s texty, rozbor a komunikace. Lze využít velkou škálu vyučovacích metod, např. aktivizující metody práce, debaty, diskuse, kooperativní vyučování. Základní metodou je práce žáků s verbálním a ikonickým textem a dále metody rozvíjející mediální gramotnost.

Je kladen důraz na rozvoj komunikačních dovedností včetně diskusních metod, uplatňuje se metoda simulační a hraní rolí. Jsou používány demonstrační metody a pomůcky, výukové videoprogramy, žáci pracují samostatně i ve skupinách s učebnicí a dalšími učebními texty.

Hodnocení výsledků žáků

Vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která tvoří přílohu Školního řádu. Základní formou hodnocení žáků bude ústní a písemné zkoušení. Podstatná zde bude hloubka žákova porozumění poznatkům, jeho schopnost aplikovat je při řešení problémů, kriticky myslet, dovednost práce s verbálními i ikonickými texty, samostatnost úsudku a schopnost výstižně formulovat myšlenky, argumentovat a diskutovat.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žáci jsou připraveni pracovat s učebnicemi, příručkami a další literaturou, orientovat se ve službách knihoven, pracovat s internetem. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání. Žáci mají pozitivní vztah k učení a vzdělávání, ovládají různé techniky učení, umějí si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky, uplatňovat různé způsoby práce s textem, umějí vyhledávat a zpracovávat informace – jsou čtenářsky gramotní. Ke svému učení využívají různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí. Sledují a hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení, znají možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména ve svém oboru.

Kompetence k řešení problémů

Žáci jsou schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy. Jsou připraveni porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace k jeho řešení, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky. Jsou schopni uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace. Volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, spolupracují při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Žáci se vyjadřují přiměřeně účelu jednání a dané situaci, své myšlenky formulují srozumitelně a souvisle, obhajují své názory a postoje, zpracovávají texty na běžná i odborná témata, aktivně se účastní diskusí, vyjadřují se a vystupují v souladu se zásadami spisovného projevu a společenského chování.

Personální a sociální kompetence

Žáci jsou připraveni reálně posuzovat své fyzické a duševní možnosti a na základě toho si stanovovat přiměřené osobní cíle v pracovní i zájmové oblasti, efektivně se učit a využívat zkušenosti jiných. Jsou schopni přijímat a odpovědně plnit zadané úkoly, adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky, pracovat samostatně i v týmu, přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů. Využívají prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně pracují s informacemi. Samostatně řeší běžné pracovní i mimopracovní problémy – určí jádro problému, navrhnou způsob řešení a vyhodnotí správnost zvoleného postupu. Uplatňují různé metody myšlení (logické, matematické, empirické).

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žáci umějí jednat odpovědně, samostatně a iniciativně, a to ve vlastním i veřejném zájmu. Dodržují zákony, respektují práva a osobnost druhých lidí. Jednají v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, uvědomují se – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobní identitu, k identitě druhých lidí přistupují s aktivní tolerancí. Zajímají se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě, chápou význam životního prostředí pro člověka a jednají v duchu dlouhodobě udržitelného rozvoje. Uznávají hodnotu života, uvědomují si odpovědnost za vlastní život a svou spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních. Uznávají tradice a hodnoty svého národa, chápou jeho dějiny a současnost v evropském a světovém kontextu. Podporují hodnoty místní, národní, evropské a světové kultury a mají k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žáci mají přehled o možnostech svého uplatnění na trhu práce, reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách, jsou schopni vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli a prezentovat své profesní cíle.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Žáci jsou schopni pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií, s běžným základním a aplikačním programovým vybavením, komunikují elektronickou poštou a využívají další prostředky on-line a off-line komunikace. Získávají informace z otevřených zdrojů, zejména pak z celosvětové sítě Internet. Pracují s informacemi z různých zdrojů (učebnice, odborná literatura, slovníky aj.).

Předmět občanská nauka aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci se přiměřeně ústně i písemně vyjadřují k probraným komunikačním situacím, jsou vedeni k vhodné míře sebevědomí a ke schopnosti morálního úsudku, k orientaci v masových médiích a kritickému hodnocení jimi publikovaných informací, k uvážlivému přemýšlení o materiálních a duchovních hodnotách. Oblasti se zaměřením na osobnost a její rozvoj, komunikaci, vyjednávání a řešení konfliktů budou začleněny do TC Člověk v lidském společenství v 1. ročníku, oblasti Společnost a historický vývoj, Stát a politický systém, Morálka, odpovědnost a tolerance do TC Člověk jako občan, Právní minimum a masová média do TC, Občan a právo ve 2. ročníku, oblasti Společnost a historický vývoj, Stát a politický systém do TC Soudobý svět ve 4. ročníku.

Člověk a životní prostředí

Žáci jsou vedeni k úctě k živé i neživé přírodě, k poznávání životního prostředí a jeho lepšímu porozumění. Seznamují se s přírodními hodnotami regionu a jsou vedeni k péči o jejich zachování pro budoucí generace. V TC Rozmanitost soudobého světa ve 4. ročníku bude kladen důraz na řešení globálních problémů, na vztah člověka a životního prostředí.

Člověk a svět práce

Žáci vyhledávají informace, pracují s nimi, efektivně je využívají, na základě získaných informací se odpovědně rozhodují. Umějí verbálně komunikovat při důležitých jednáních. V TC Člověk jako občan a Člověk a právo ve 4. ročníku se výuka zaměří na trh práce, právní normy týkající se zaměstnanosti, a to formou besed a projektového vyučování.

Informační a komunikační technologie

Žáci využívají vybavení počítače včetně internetu jako podporu pro výuku předmětu. Ve 4. ročníku se žáci zaměří na získávání informací z otevřených zdrojů, především z internetu, osvojí si schopnost aplikace IKT v rámci projektové výuky.

4.10.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1/35

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - charakterizuje současnou českou společnost, její etnické a sociální složení; - vysvětlí význam péče o kulturní hodnoty, význam vědy a umění; - popíše sociální nerovnost a chudobu ve vyspělých demokraciích, uvede postupy, jimiž lze do jisté míry řešit sociální problémy; - popíše, kam se může obrátit, když se dostane do složité sociální situace.	**Člověk v lidském společenství** - společnost, společnost tradiční a moderní, postmoderní společnost; - hmotná, duchovní kultura; - současná česká společnost, společenské vrstvy, elity a jejich úloha; - sociální nerovnost a chudoba současné společnost;	10
Žák: - rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti; - navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem domácnosti; - navrhne způsoby, jak využít osobní volné finanční prostředky a vybere nejvýhodnější finanční produkt pro jejich investování; - vybere nejvýhodnější úvěrový produkt, zdůvodní své rozhodnutí a posoudí způsoby zajištění úvěru a vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení; - dovede posoudit služby nabízené peněžními ústavy a jinými subjekty a jejich možná rizika.	- majetek a jeho nabývání, rozhodování o finančních záležitostech a rodiny, rozpočtu domácnosti, zodpovědné hospodaření; - řešení krizových finančních situací, sociální zajištění občanů;	8

Žák: - objasní způsoby ovlivňování veřejnosti; - objasní význam solidarity a dobrých vztahů v komunitě; - debatuje o pozitivech i problémech multikulturního soužití, objasní příčiny migrace lidí.	- rasy, etnika, národy a národnosti; - majorita a minority ve společnosti, multikulturní soužití; - migrace, migranti, azylanti;	7
Žák: - posoudí, kde je v praktickém životě rovnost pohlaví porušována; - vysvětlí funkce rodiny; - debatuje o problémech současné rodiny.	- postavení mužů a žen, genderové problémy; - problémy současné rodiny;	4
Žák: - objasní postavení církví a věřících v ČR; - vysvětlí, čím jsou nebezpečné náboženské sekty a náboženský fundamentalismus; - diskutuje s pomocí příkladů o vlivu kulturních a náboženských odlišností na práci zdravotnických pracovníků.	- víra a ateismus, náboženství a církve; - náboženská hnutí, sekty; - náboženský fundamentalismus.	6

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1/35

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - objasní podstatu státu, jeho účel a funkci; - objasní význam státních svátků.	**Člověk jako občan** - stát – jeho vznik a funkce; - český stát a historie české státnosti, státní občanství v ČR;	2
Žák: - charakterizuje demokracii, objasní, jak funguje a jaké má problémy (korupce, kriminalita.); - objasní význam práv a svobod, které jsou zakotveny v českých zákonech a popíše způsoby, jak lze ohrožená lidská práva obhajovat; - charakterizuje současný český politický systém; - uvede příklady funkcí obecní a krajské samosprávy; - vysvětlí, proč je nepřijatelné propagovat hnutí omezující práva a svobody jiných lidí;	- základní hodnoty a principy demokracie; - lidská a občanská práva, jejich obhajování a zneužívání; - česká ústava a politický systém ČR, struktura veřejné správy, obecní a krajská samospráva; - občanská společnost, občanská participace; - multikulturní soužití;	8

- uvede příklady občanské iniciativy ve svém regionu, vysvětlí, co se rozumí občanskou společností.		
Žák: - dovede kriticky přistupovat k mediálním obsahům a pozitivně využívat nabídky masových médií.	- svobodný přístup k informacím, masová média a jejich funkce, využití potenciálu médií, kritický přístup k médiím;	3
Žák: - popíše český politický systém; - vysvětlí význam politických stran a politické plurality; - orientuje se v politických ideologiích; - vysvětlí, jaké projevy je možné nazvat politickým radikalismem, nebo politickým extremismem.	- politika a politické ideologie; - politické strany, volby; - politický radikalismus a extremismus; - teror a terorismus.	6
Žák: - vysvětlí pojem právo, právní stát, uvede příklady právní ochrany a právních vztahů; - popíše soustavu soudů v ČR a činnost policie, soudů, advokacie a notářství.	**Člověk a právo** - právo a spravedlnost, právní stát, právní vztahy; - právní řád, právní ochrana občanů; - soustava soudů v ČR; - notáři, advokáti a soudci;	4
Žák: - popíše, jaké závazky vyplývají z běžných smluv, a na příkladu ukáže možné důsledky vyplývající z neznalosti smlouvy včetně jejich všeobecných podmínek; - dovede hájit své spotřebitelské zájmy, např. podáním reklamace; - popíše práva a povinnosti mezi dětmi a rodiči, mezi manželi; - popíše, kde může o této oblasti hledat informace nebo získat pomoc při řešení svých problémů; - vysvětlí, kdy je člověk způsobilý k právním úkonům a má trestní odpovědnost; - objasní postupy vhodného jednání, stane-li se obětí nebo svědkem jednání, jako je šikana, lichva, korupce, násilí, vydírání atp.	- vlastnické právo; - rodinné právo; - správní řízení; - trestní právo – trestní odpovědnost, tresty a ochranná opatření, orgány činné v trestním řízení; - kriminalita páchaná na dětech a mladistvých, kriminalita páchaná mladistvými.	12

Ročník: 4.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1/31

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - objasní postavení ČR v Evropě a soudobém světě; - charakterizuje soudobé cíle EU a posoudí její politiku; - vysvětlí zapojení ČR do mezinárodních struktur a podíl na jejich aktivitách; - popíše funkci a činnost OSN a NATO.	**Soudobý svět** **Česká republika a svět, integrace a dezintegrace** - skladba a cíle EU, orgány EU, postavení ČR ve světě, zahraniční politika ČR, ČR jako člen EU; - význam mezinárodních organizací OSN, NATO; - činnost OSN a NATO ve světě, jejich symboly, cíle a poslání.	14
Žák: - popíše rozčlenění soudobého světa na civilizační sféry a civilizace; - charakterizuje hlavní světová náboženství; - vysvětlí, s jakými konflikty a problémy se potýká soudobý svět, jak jsou řešeny, debatuje o jejich možných perspektivách; - uvede příklady projevů globalizace a debatuje o jejích důsledcích.	**Rozmanitost soudobého světa** - problémy současného světa, velmoci; - nejvýznamnější světová náboženství; - ohniska konfliktů v soudobém světě, jejich příčiny, možnosti řešení; - globalizace – její příčiny a důsledky; - trvale udržitelný rozvoj; - rozvojová a humanitární pomoc – besedy.	7
Žák: - vysvětlí, jaké otázky řeší filozofie; - používá vybraný pojmový aparát filozofie; - provede rozbor jemu obsahově a formálně dostupného filozofického textu; - diskutuje o praktických filozofických a etických otázkách (příklady ze života kolem nás – kauzy z médií, krásná literatura i z hlediska činnosti zdravotnického pracovníka; - vysvětlí, proč jsou lidé za své názory, postoje a jednání odpovědni jiným lidem.	**Člověk a svět (praktická filozofie)** - vznik filozofie a základní filozofické problémy; - hlavní filozofické disciplíny; - proměny filozofického myšlení v dějinách; - etika a její předmět, základní pojmy etiky, mravní hodnoty a normy; - mravní rozhodování a odpovědnost; - praktická etika, životní postoje a hodnotová orientace.	10

4.11 Název vyučovacího předmětu: Dějepis (DEJ)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 3/105

Vzdělávací oblast: Společenskovědní vzdělávání

4.11.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Předmět dějepis je součástí společenskovědního vzdělávání a má nezastupitelnou roli při kultivaci historického vědomí žáků. Vychází z poznatků historických věd, systematizuje fakta o národních a světových dějinách, s nimiž se žáci setkávají v každodenním životě, a tak přispívá k formování občanských postojů žáků. Znalosti získané v základním vzdělávání rozvíjí tak, aby žáci na základě poznání minulosti hlouběji porozuměli současným společenským jevům a snáze se orientovali v současném světě. Umožňuje vytvoření vlastního názoru na historický vývoj prostřednictvím srovnání různých pohledů a interpretací.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Učivo předmětu je součástí vzdělávací oblasti Společenskovědní vzdělávání. Dějepis na SZŠ navazuje na znalosti žáků získané na základní škole a obsahuje výběr z obecných a českých dějin, což je dáno omezenou časovou dotací v učebním plánu. Chronologický postup byl zachován, ale výběr jednotlivých kapitol je podřízen hlavnímu cíli, proto je důraz kladen na nejnovější dějiny.

Úvodní hodiny směřují k objasnění smyslu poznávání dějin a k pochopení variability výkladů minulosti. Z období pravěku, starověku a středověku jsou vybrány kapitoly, které umožní ocenit přínos starověkých kultur pro formování evropské civilizace, dále informace o světových náboženských systémech, jež vedou žáky k náboženské toleranci, také údaje o počátcích české státnosti a o kulturních epochách renesance, baroka a klasicismu.

Větší pozornost je věnována období novověku. Učivo o 19. století vede žáky k pochopení vzniku občanské společnosti, smyslu národního zápasu za sebeurčení a uvědomění si sociální struktury společnosti. Kapitoly zabývající se 20. stoletím seznámí žáky s rozdělením světa mezi koloniální velmoci, s oběma světovými válkami, se vznikem a vývojem Československa i poválečným vývojem v Evropě a ve světě. Žáci si osvojí termíny jako imperiální politika, demokracie, hospodářská krize, fašismus, nacismus, komunistický totalitarismus, válečné zločiny, holocaust, studená válka, dekolonizace, třetí svět.

Samostatná kapitola učiva je věnována historii oboru zdravotnictví se zaměřením na nejdůležitější mezníky a osobnosti, aby žáci pochopili přínos studovaného oboru pro život lidí.

Ve výuce předmětu se uplatňuje úzká souvislost s obsahem učiva předmětů český jazyk a literatura, občanská nauka, anglický jazyk, německý jazyk a ekonomika.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka dějepisu směřuje k tomu,

- aby si žáci uvědomovali vlastní identitu a ctili identitu jiných lidí;
- aby se oprostili od předsudků a od předsudky motivovaného jednání;
- aby chápali pluralitu názorů na dějiny a historické osobnosti;
- aby byli ochotni a schopni utvářet si vlastní úsudek, založený na nezbytných znalostech;

- aby oceňovali statečnost lidí, kteří bojovali v minulosti za svobodu, demokracii a bránili svou vlast;
- aby si vážili historických a kulturních památek.

Metody a formy práce

Výuka předmětu dějepis navazuje na vědomosti a dovednosti žáků ze základní školy a usiluje o jejich systematizaci a prohloubení. Učitelé využijí takové postupy, které učiní výuku zajímavou, stimulující a které vedou k rozvoji klíčových kompetencí žáků. Uplatní se co nejširší škála metod a forem výuky motivačních, aktivizačních, dialogických, samostatná i skupinová práce; jsou využívány metody RWCT, projektová výuka, práce s informačními technologiemi (PC, internet, interaktivní tabule) a s mapami; dále kritické metody práce s informacemi získanými z dokumentů, článků v tisku a z odborné literatury; prezentace referátů, projektů a jejich obhájení. V rámci výuky je využito i netradičních metod, především exkurze v rámci regionu a prohlídky historických památek města.
Současně je kladen důraz na posilování mezipředmětových vztahů a na utváření vědomí historických a kulturních souvislostí.

Hodnocení výsledků žáků

Vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která tvoří přílohu Školního řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení
Výuka je zaměřena tak, aby si žáci postupně vytvořili pozitivní vztah ke vzdělávání a dokázali samostatně pracovat s učebnicemi, příručkami a další literaturou, aby tedy získávali informace z různých zdrojů – z textů verbálních a ikonických (map, obrázků apod.) nebo kombinovaných (film), kriticky tyto informace hodnotili a využívali. Žáci zvládnou znalosti uvést, definovat, doplnit, pojmenovat, opakovat, vybrat, přiřadit, seřadit, znázornit.

Kompetence k řešení problémů

Výuka směřuje k tomu, že se žáci naučí řešit problémy a problémové situace, k tomu na úrovni žáka střední školy zvládnou vyhledávat prameny a pracovat s nimi.

Komunikativní kompetence
Žáci jsou systematicky usměrňováni, aby zvládli vyjadřovat se kultivovaně psanou a mluvenou formou, obsahově jasně a logicky, používat správné pojmy, formulovat vlastními argumenty podložený názor.

Personální a sociální kompetence
Žáky připravujeme na úrovni střední školy diskutovat s partnery s vědomím, že ve výkladu dějin je výrazná variabilita; pracovat v týmu při řešení zadaného úkolu, a to aktivně, s respektem k názoru druhých; přijímat kritiku vlastní osoby a vhodně na ni reagovat.

Občanské kompetence a kulturní povědomí
Žáky učíme oceňovat kulturní a umělecké hodnoty, vážit si tradic svého národa.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám
Na příkladech jednotlivců v historii žákům ukazujeme, jaké byly možnosti pracovního uplatnění a zapojení se do života společnosti v minulosti a jak tyto možnosti narůstají v současnosti i v souvislosti s pozitivními důsledky rozvoje podnikatelských aktivit.

Matematické kompetence
V hodinách dějepisu se žáci naučí zařazovat údaje v časových souvislostech (také pracují s časovou přímkou).

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Žáky vedeme ke zvládnutí orientovat se ve službách knihoven, pracovat s internetem a získávat informace z různých zdrojů, tyto dále hodnotit a využívat při samostudiu, při vypracování úloh a projektů.

Předmět dějepis aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci jsou vedeni k zodpovědnému přístupu k sobě, své práci i ke svému okolí, k taktnímu a zdvořilému jednání, k úctě ke kulturním a uměleckým hodnotám, k hrdému postoji vůči tradicím a minulosti svého národa a k respektu ke kulturám jiných národů. Žáci se učí schopnosti odolávat manipulaci a uvědomovat si hodnotu svobody a tolerance. PT se zaměřením na osobnost a její rozvoj bude začleněno v TC Humanismus a renesance v 1. ročníku. Na oblast komunikace, vyjednávání a řešení konfliktů bude soustředěna pozornost mimo jiné především v TC 1. světová válka, meziválečné období a 2. světová válka, a to ve 2. ročníku. Téma společnost a historický vývoj bude součástí TC Úvod do studia dějepisu v 1. ročníku a dále ve 2. ročníku mu věnujeme pozornost v projektu Hlavní rysy současného světa. Téma stát, politický systém bude zařazeno v TC Starověk (vznik států) v 1. ročníku a téma morálka a odpovědnost bude rozvíjeno formou projektu věnovaného holocaustu ve 2. ročníku.

Člověk a životní prostředí

Žáci se učí chápat svět v souvislostech, orientovat se v globálních problémech lidstva, rozumět měnícímu se vztahu člověka a přírody v průběhu dějin a porozumět ekologickým důsledkům určitých historických procesů jako jsou průmyslová revoluce, vědecko-technická revoluce, urbanizace, globalizace. Žáci jsou vedeni k aktivnímu postoji při řešení problematiky životního prostředí. Téma biologické podmínky života bude součástí TC Pravěk v 1. ročníku a na současné problémy ve vztahu člověka a životního prostředí bude pamatováno v projektu Hlavní rysy současného světa.

Člověk a svět práce

Žáci jsou seznamováni s měnícími se životními a pracovními podmínkami v historii a uvědomují si nutnost adaptace člověka v minulosti i současnosti. Jsou vedeni k přijímání a odpovědnému plnění svěřených úkolů, k předcházení konfliktům a k cílevědomému přístupu k vlastnímu profesnímu životu. Oblast typické znaky práce a charakter trhu práce bude prolínat více TC v obou ročnících (např. práce otrocká, robotní, dělnická, či tvůrčí umělecká, vědecká atp.) Sebeprezentace písemná a verbální bude rozvíjena především ve 2. ročníku při prezentaci vlastních částí projektu Hlavní rysy současného světa.

Informační a komunikační technologie

Žáci jsou podněcováni k jejich aktivnímu využívání při vyhledávání informací, při samostudiu, při zpracování úloh, prezentací, referátů či projektů (viz projekt Hlavní rysy současného světa ve druhém ročníku).

4.11.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2/70

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - vysvětlí význam historie; - objasní smysl poznávání minulosti a variabilitu jejích výkladů.	**Úvod do studia dějepisu** - význam a zdroje poznání minulosti; - prameny, periodizace; historická mapa; časová přímka; - variabilita výkladu minulosti.	2
Žák: - doloží souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem a vývojem člověka.	**Pravěk** - faktory antropogeneze, vývoj společnosti, socializace a umělecká tvorba pravěkých lidí.	3
Žák: - uvede příklady kulturního přínosu starověkých civilizací, judaismu a křesťanství; - na historické mapě ukáže územní rozsah jednotlivých států a uvede nejdůležitější události ve vývoji těchto států; - vysvětlí schéma společenského uspořádání starověkého státu včetně pojmu demokracie.	**Starověk** - kulturní přínos nejstarších civilizací světu; - staroorientální státy (Egypt); - starověké Řecko – městské státy (polis) – Atény a Sparta; kulturní přínos; - starověký Řím, politický vývoj, vznik křesťanství, kulturní přínos.	8
Žák: - popíše základní – revoluční změny ve středověku (sociální, politické, kulturní); - charakterizuje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti; - podle obrázků popíše typické znaky uměleckých slohů;	**Středověk** **Raný středověk** (5.–11. stol.) - hlavní rysy feudální společnosti; - klíčové okamžiky vývoje raně feudálních států (Francká říše, Byzantská říše, Svatá říše římská, státy Slovanů); - Arabská říše, islám; - kultura raného středověku, románský sloh.	8
Žák: - popíše základní – revoluční změny ve středověku (sociální, politické, kulturní); - vysvětlí termín náboženská ne/tolerance, vysvětlí příčiny kritiky církve; - doloží konkrétními příklady přínosu posledních Přemyslovců a Lucemburků pro český stát (především u Karla IV.); - jmenuje typické znaky gotiky a příklady gotických památek.	**Vrcholný středověk** (12.–15. stol.) - agrární revoluce, středověká kolonizace, vznik a rozvoj středověkých měst; - politický a duchovní vývoj Evropy 12.–15. století, univerzity, role církve; - český stát za posledních Přemyslovců a za Lucemburků, husitské hnutí – důvody a důsledky; - český stát za Jiřího z Poděbrad a za Jagellonců; - gotická kultura.	10

Žák: - popíše základní – revoluční změny ve středověku (sociální, politické, kulturní); - uvede cíle reformace a posoudí důsledky náboženské nesnášenlivosti; - objasní postavení českého státu v rámci habsburské monarchie a příčiny boje panovníka a stavů; - osvojí si pojem absolutismus a stavovství; - na historické mapě demonstruje objevné plavby; - rozpozná znaky baroka, uvede nejvýznamnější místní barokní památky.	**Pozdní středověk** (16. - pol. 17. stol.) - humanismus a renesance; - náboženské hnutí v Evropě – reformace protireformace; - habsburská monarchie a postavení českých zemí v ní; - třicetiletá válka (příčiny a důsledky); - český stát a jeho pobělohorská rekatolizace; - zeměpisné objevy, počátek evropského kolonialismu; - barokní kultura.	15
Žák: - na příkladu významných občanských revolucí vysvětlí boj za občanská i národní práva a vznik a vývoj občanské společnosti; - na příkladech doloží osvícenské snahy předních evropských panovníků; - na historické mapě demonstruje změny na americkém kontinentě; - objasní vznik novodobého českého národa a jeho úsilí o emancipaci; - popíše česko-německé vztahy a postavení Židů a Romů ve společnosti 18. a 19. stol.	**Raný novověk, Novověk 1. pol. 19. století** - osvícenství, klasicismus; - osvícenský absolutismus v habsburské monarchii – reformy Marie Terezie a Josefa II.; - válka za nezávislost v Severní Americe a vznik USA; - Velká francouzská revoluce, Napoleonova Francie – důsledky pro vývoj Evropy 1. poloviny 19. století; - české národní obrození; - revoluce 1848–1849 v Evropě a v českých zemích.	11
Žák: - charakterizuje proces modernizace celé společnosti; - uvede, jak nové vynálezy proměnily život lidí a strukturu celé společnosti; - objasní nerovnoměrný vývoj v Evropě i v USA a jeho důsledky; - popíše evropskou koloniální expanzi; - charakterizuje termín imperialismus; - objasní postavení českého národa v rámci habsburské monarchie.	**Novověk 2. pol. 19. stol. - 20. stol.** - společnost a národy – národní hnutí v Evropě a v českých zemích, česko-německé vztahy, postavení minorit; - dualismus v habsburské monarchii; - vznik národního státu v Německu; - vývoj v Evropě a USA ve 2. pol. 19. stol.; - modernizace společnosti – technická, průmyslová, komunikační revoluce; - evropská koloniální expanze; - modernizovaná společnost a jedinec, sociální struktura společnosti, postavení žen, vzdělání.	11
Žák: - správně používá historickou terminologii; - systematizuje historické informace; - posuzuje kriticky historickou skutečnost.	**Opakování a systematizace učiva**	2

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1/35

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - popíše první světovou válku a objasní významné změny ve světě po válce; - charakterizuje první Československou republiku.	**Novověk – 20. století** **1. světová válka** - vztahy mezi velmocemi – pokus o revizi rozdělení světa první světovou válkou, české země za světové války, první odboj, poválečné uspořádání Evropy a světa, vývoj v Rusku; - vznik ČSR.	7
Žák: - charakterizuje první Československou republiku a srovná její demokracii se situací za tzv. druhé republiky (1938–39), objasní vývoj česko-německých vztahů; - vysvětlí projevy a důsledky velké hospodářské krize; - -popíše mezinárodní vztahy v době mezi první a druhou světovou válkou, objasní, jak došlo k dočasné likvidaci ČSR; - charakterizuje úlohu Společnosti národů; - vysvětlí příčiny vzniku totalitních režimů a důsledky jejich nástupu, zvláště důsledky nástupu nacismu v Německu pro ČSR; - objasní pojmy nacionalismus, rasismus, antisemitismus a uvede projevy těchto ideologií.	**Meziválečné období** (1918–1939) - demokracie a diktatura; - Československo v meziválečném období; - autoritativní a totalitní režimy, nacismus v Německu a komunismus v Rusku a SSSR; velká hospodářská krize; - mezinárodní vztahy ve 20. a 30. letech, růst napětí a cesta k válce.	8
Žák: - charakterizuje politiku appeasementu; - objasní cíle válčících stran ve druhé světové válce, její totální charakter a její výsledky, popíše válečné zločiny včetně holocaustu; - uvede příklady odboje v Protektorátu a objasní úlohu československých vojáků na bojištích 2. světové války.	**2. světová válka** - druhá světová válka; - Československo za války, druhý čs. odboj; - válečné zločiny včetně holocaustu, - důsledky války.	7

Žák: - objasní uspořádání světa po druhé světové válce a důsledky pro Československo; - vysvětlí pojem bipolární svět; - popíše projevy a důsledky studené války; - charakterizuje komunistický režim v ČSR v jeho vývoji a v souvislostech se změnami v celém komunistickém bloku; - popíše vývoj ve vyspělých demokraciích a vývoj evropské integrace; - popíše dekolonizaci a objasní problémy třetího světa; - vysvětlí rozpad sovětského bloku; - uvede příklady úspěchů vědy a techniky ve 20. století.	**Vývoj po 2. světové válce – demokracie a diktatura (Svět v blocích)** - poválečné uspořádání v Evropě a ve světě, poválečné Československo; - studená válka; - komunistická diktatura v Československu a její vývoj; - demokratický svět, USA – světová supervelmoc; - sovětský blok, SSSR – soupeřící supervelmoc; - třetí svět a dekolonizace; - konec bipolarity Východ – Západ.	9
Žák: - orientuje se v historii svého oboru; - uvede její významné mezníky a osobnosti, vysvětlí přínos studovaného oboru pro život lidí.	**Dějiny studovaného oboru**	2
Žák: - správně používá historickou terminologii; - systematizuje historické informace; - posuzuje kriticky historickou skutečnost.	**Opakování a systematizace učiva**	2

4.12 Název vyučovacího předmětu: Fyzika (FYZ)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 3 (1) / 105 (35)

Vzdělávací oblast: Přírodovědné vzdělávání

4.12.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle vyučovacího předmětu

Fyzikální vzdělávání na střední škole umožňuje žákům pochopit podstatu fyzikálních jevů a procesů, lépe přijímat a využívat nové technické objevy.

Cílem fyzikálního vzdělávání je především naučit žáky využívat přírodovědné poznatky v profesním i občanském životě, klást si otázky o okolním světě a vyhledávat k nim relevantní, na důkazech založené odpovědi.

Důraz se klade také na rozvoj ekologického myšlení a chování žáků v osobním i pracovním životě v duchu dlouhodobě udržitelného rozvoje.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Učivo fyziky je členěno do celků, které respektují tradičně obsahově a logicky uspořádanou posloupnost poznatků. Jednotlivými celky prolíná zejména biofyzika, využívající fyzikální zákonitosti k objasnění funkce živých organismů a vlivu fyzikálních faktorů na zdraví člověka. Teoretické poznatky doplňují praktické dovednosti při měření fyzikálních veličin a zpracování naměřených hodnot.

Úvod prvního ročníku patří mechanice, ve které žáci zkoumají jednotlivé druhy pohybů a základní fyzikální zákonitosti. Osvojené poznatky používají při řešení praktických úloh. Poznávají účinky sil na tuhé těleso, zákonitosti tekutin.

Následuje celek molekulová fyzika a termika, v němž žáci studují vlastnosti všech skupenství látek z hlediska jejich mikrostruktury. Pracují s pojmy vnitřní energie, stavové změny, tepelné motory, deformace pevných látek a změny skupenství látek. Zkoumají zákonitosti tepelné výměny těles. V závěru ročníku je zařazen celek elektřina a magnetismus. Stěžejními tématy jsou elektrický náboj a pole, elektrický proud.

Ve druhém ročníku pokračuje celek elektřina a magnetismus poznatky o magnetickém poli, střídavém proudu a jejich působení na lidský organismus, výrobě a přenosu elektrické energie. Následně se rozvíjejí poznatky celku vlnění a optika. V něm žáci pochopí odlišnost mechanického vlnění, zejména zvuku, a elektromagnetického vlnění v celém jeho spektru. Z něj se věnují jednak světlu, jeho šíření, optickým jevům a průchodu světla optickými soustavami, tedy i okem, jednak využití rádiových vln v komunikačních technologiích.

V celku fyzika atomu navazují na poznatky z chemie v oblasti složení atomu, které umožní racionální pohled na využití radioaktivity v energetice i zdravotnictví s minimalizovanými bezpečnostními riziky.

Závěr tvoří atraktivní astrofyzika, podpořená pořady o Sluneční soustavě a vzniku a vývoji hvězd.

Mezipředmětové vztahy

Matematika, biologie a ekologie, chemie, informační a komunikační technologie, dějepis, tělesná výchova.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka fyziky směřuje k tomu, aby žáci:

- získali racionální postoje k fyzice jako vědě, a tím i racionální vztah k přírodě;
- celoživotně se zájmem sledovali nové technické objevy, využíval je ve své práci i v osobním životě, a tím prohluboval své sebevědomí;
- při práci s fyzikálními přístroji pracovali přesně, pečlivě a dodržovali bezpečnostní předpisy
- souvisle vyjadřovali své myšlenky, logicky argumentovali, při komunikaci používali odbornou terminologii;
- preferovali ekologický přístup k energetickým zdrojům a surovinám v rámci zásad dlouhodobě udržitelného rozvoje;
- byli schopni práce v týmu, aktivně přispívali ke společnému řešení a dovedli korigovat své názory;
- kriticky posoudili správnost naměřených nebo vypočítaných hodnot fyzikálních veličin s ohledem na reálné zkušenosti.

Metody a formy výuky

Výuka fyziky je realizována v 1. a 2. ročníku. Hlavní poznatky získávají žáci v teoretických hodinách, motivaci a aktivizaci zajišťují především jednoduché fyzikální pokusy, případně didaktické videopořady s následným rozborem demonstrovaných jevů. Při řízené diskusi je vhodné využít praktické zkušeností žáků, které jsou pak zobecněny v konkrétní fyzikální zákonitosti a vztahy. Následně jsou pak interpretovány za využití vztahů přímé a nepřímé úměrnosti mezi veličinami. Ve druhém ročníku jsou hodiny koncipovány jako cvičení, ve kterých jsou třídy děleny na poloviny. Žáci efektivněji uplatňují získané znalosti při řešení fyzikálních úloh a realizací žákovských pokusů.

Týmovou spolupráci podporují laboratorní práce. V prvním ročníku jsou zařazeny dvě laboratorní práce, ve druhém ročníku jedna. Žáci pracují ve skupinách a výsledky měření zpracují ve formě protokolu. V průběhu ročníku pracují žáci na projektech zaměřených na biofyziku, fyziku v domácnosti a historické objevy v souvislosti s významnými osobnostmi fyziky. Při jejich prezentaci využívají audiovizuální techniku. Větší zájem o fyziku by měly podpořit aktivity realizované na konci ročníku, např. besedy, exkurze nebo projekty na vybrané téma.

Hodnocení výsledků žáků

Vychází z pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou součástí školního řádu. Hlavní formou jsou testy nebo písemné práce následující po ukončení tematického celku (minimálně 2x za pololetí), ve kterých je kladen důraz na řešení fyzikálních úloh. Dalšími podklady jsou protokoly laboratorních prací, úroveň zpracování a prezentace projektů a aktivní přístup k výuce.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žáci:

- s porozuměním poslouchají mluvené projevy, pořizují si poznámky;
- využívají ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí.

Kompetence k řešení problémů

Žáci:

- porozumí zadání fyzikální úlohy, vytvoří stručný zápis;
- zvolí správný způsob řešení – aplikují potřebné fyzikální vztahy;
- uplatňují při řešení různé metody myšlení (logické, matematické, empirické)

Komunikativní kompetence

Žáci:

- formulují své myšlenky srozumitelně a správně v ústní i písemné formě, používají odbornou terminologii;
- aktivně se účastní diskusí, formulují a obhajují své názory;
- zpracovávají písemné dokumenty.

Personální a sociální kompetence

Žáci:

- pracují v týmu, aktivně se podílejí na společné činnosti;
- odpovědně plní svěřené úkoly;
- adekvátně reagují na hodnocení svého vystupování a své práce, přijímají radu i kritiku.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žáci:

- chápou význam životního prostředí pro člověka a jednají v duchu dlouhodobě udržitelného rozvoje.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žáci:

- prezentují výsledky své práce;
- uvědomují si význam celoživotního učení a připravenosti přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám.

Matematické kompetence

Žáci:

- správně používají a převádějí fyzikální jednotky;
- sestrojí graf; určí hodnoty z grafu a tabulek;
- řeší matematické vztahy mezi fyzikálními veličinami;
- provádějí reálný odhad výsledku řešení dané fyzikální úlohy;

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Žáci:

- používají vhodný software při zpracování protokolů z měření a prezentací projektů;
- umí získávat informace z internetu, kriticky je zhodnotit, třídit a následně adekvátně využít při studiu, domácí přípravě, při výkonu profese i v osobním životě.

Předmět fyzika aplikuje průřezová témata takto:

Občan v demokratické společnosti

Začlenění tématu spočívá ve volbě metod práce – diskuse, týmová práce.

Člověk a životní prostředí

Přínos fyziky spočívá v pochopení souvislosti lidské činnosti s jejím dopadem na životní prostředí, zpětně pak jde o působení škodlivých vlivů prostředí na lidské zdraví (skleníkový efekt, smog, elektromagnetický smog, hluk). Důležité je uvědomění kontrastu mezi zvyšující se energetickou náročností moderní průmyslové výroby a konzumního způsobu života na jedné straně a omezenými zásobami neobnovitelných zdrojů energie na straně druhé, a tedy nutnosti maximálního využívání obnovitelných zdrojů energie v souladu s principy dlouhodobě udržitelného rozvoje.

Člověk a svět práce

V předmětu fyzika žáci poznávají fyzikální principy, na nichž jsou založeny běžné domácí spotřebiče, ale i vysoce specializované přístroje využívané v medicíně. Vytvářejí se tak předpoklady k jejich profesnímu růstu při získání specializace pro práci s novými přístroji, a tím ke zvýšení jejich uplatnitelnosti na trhu práce. Při měření laboratorních úloh si žáci osvojují zásady bezpečnosti a ergonomie práce. Dále jsou žáci vedeni k důslednosti a pečlivosti při praktické práci i při zpracování informací.

Informační a komunikační technologie

Při samostatné práci využívají žáci informační a vzdělávací servery na internetu, fyzikální Flash animace a JAVA aplety. Zpracování a prezentaci výsledků provádějí na běžném kancelářském software (textové a tabulkové editory, prezentační programy).

4.12.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání:

Ročník: 1.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2/70

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák - rozliší druhy pohybů a řeší jednoduché úlohy na pohyb hmotného bodu; - určí síly, které působí na tělesa, a popíše, jaký druh pohybu tyto síly vyvolají; - určí mechanickou práci a energii při pohybu tělesa působením stálé síly; - vysvětlí na příkladech platnost zákona zachování mechanické energie; - určí výslednici sil působících na těleso; - aplikuje Pascalův a Archimédův zákon při řešení úloh;	**Mechanika** - pohyby přímočaré, pohyb rovnoměrný po kružnici; - Newtonovy pohybové zákony, síly v přírodě, gravitace; - mechanická práce a energie; - posuvný a otáčivý pohyb, skládání sil; - tlakové síly a tlak v tekutinách.	41
- vysvětlí význam teplotní roztažnosti látek v přírodě a v technické praxi; - vysvětlí pojem vnitřní energie soustavy (tělesa) a způsoby její změny; - popíše principy nejdůležitějších tepelných motorů; - popíše přeměny skupenství látek a jejich význam v přírodě a v technické praxi.	**Termika** - teplota, teplotní roztažnost látek; - teplo a práce, přeměny vnitřní energie tělesa; - tepelné motory; - struktura pevných látek a kapalin, přeměny skupenství.	14
Žák: - popíše elektrické pole z hlediska jeho působení na bodový elektrický náboj; - řeší úlohy s elektrickými obvody s použitím Ohmova zákona; - popíše princip a použití polovodičových součástek s přechodem PN.	**Elektřina a magnetismus** - elektrický náboj tělesa, elektrická síla, elektrické pole, kapacita vodiče; - elektrický proud v látkách, zákony elektrického proudu, polovodiče.	15

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1 (1) / 35 (35)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - určí magnetickou sílu v magnetickém poli vodiče s proudem; - popíše princip generování střídavých proudů a jejich využití v energetice.	**Elektřina a magnetismus** - magnetické pole, magnetické pole elektrického proudu, elektromagnetická indukce; - vznik střídavého proudu, přenos elektrické energie střídavým proudem.	11
Žák: - rozliší základní druhy mechanického vlnění a popíše jejich šíření; - charakterizuje základní vlastnosti zvuku; - chápe negativní vliv hluku a zná způsoby ochrany sluchu; - charakterizuje světlo jeho vlnovou délkou a rychlostí v různých prostředích; - řeší úlohy na odraz a lom světla; - řeší úlohy na zobrazení zrcadly a čočkami; - vysvětlí optickou funkci oka a korekci jeho vad; - popíše význam různých druhů elektromagnetického záření.	**Vlnění a optika** - mechanické kmitání a vlnění; - zvukové vlnění; - světlo a jeho šíření; - zrcadla a čočky, oko; - druhy elektromagnetického záření, rentgenové záření.	20
Žák: - popíše strukturu elektronového obalu atomu z hlediska energie elektronu; - popíše stavbu atomového jádra a charakterizuje základní nukleony; - vysvětlí podstatu radioaktivity a popíše způsoby ochrany před jaderným zářením; - popíše princip získávání energie v jaderném reaktoru.	**Fyzika atomu** - model atomu, laser; - nukleony, radioaktivita, jaderné záření; - jaderná energie a její využití.	3
Žák: - charakterizuje Slunce jako hvězdu; - popíše objekty ve sluneční soustavě; - zná příklady základních typů hvězd.	**Vesmír** - Slunce, planety a jejich pohyb, komety; - hvězdy a galaxie.	1

4.13 Název vyučovacího předmětu: Chemie (CHE)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 3 (2) / 105 (70)

Vzdělávací oblast: Přírodovědné vzdělávání

4.13.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Učivo předmětu poskytuje žákům základní teoretické vědomosti z obecné chemie, chemie anorganických a organických sloučenin a biochemie. Žáci pochopí a osvojí si vybrané základní pojmy a zákonitosti těchto disciplín, vždy ve vztahu k běžnému životu a zaměřeným na porozumění dějům odehrávajícím se v okolním světě a v živých organismech. Seznámí se s vlastnostmi a využitím běžných chemických látek v odborné praxi i v občanském životě, s jejich vlivem na zdraví člověka a životní prostředí. Žáci si osvojí základní dovednosti týkající se způsobu práce s chemickými látkami, práce v chemické laboratoři a metodiky experimentální činnosti v chemii. Žáci ve výuce uplatňují logické myšlení, kreativitu, postupně rozvíjejí získané vědomosti a dovednosti uplatnitelné v dalším vzdělávání, v odborné praxi, nebo v občanském životě.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Předmět chemie je součástí vzdělávací oblasti Přírodovědné vzdělávání. Je koncipován jako všeobecně vzdělávací předmět s vazbou na odbornou část vzdělávání. Učivo chemie je rozděleno do 1. a 2. ročníku a je tvořeno teoretickým učivem a praktickými cvičeními. Teoretická výuka probíhá v kmenových učebnách nebo v chemické laboratoři, praktická cvičení probíhají v chemické laboratoři.

V teoretickém učivu si žáci zopakují, prohloubí a rozšíří poznatky o základních chemických sloučeninách, jevech a zákonitostech, které získali na základní škole a osvojí si nové vybrané poznatky z obecné, anorganické a organické chemie a biochemie. V praktických cvičeních žáci demonstrují vlastnosti chemických látek a sledují chemické děje pomocí jednoduchých pokusů, zpracovávají získané výsledky a učí se formulovat logické závěry z vlastního pozorování. Jsou vedeni k dodržování bezpečnosti práce a ochrany zdraví při nakládání s chemickými látkami a k hodnocení jejich nebezpečných vlastností.

Učivo prvního ročníku tvoří dva tematické celky – obecná a anorganická chemie. Obecná chemie poskytuje žákům základní informace o částicovém složení látek, směsích a chemickém ději. Žáci se také seznamují s jednoduchými chemickými výpočty. Anorganická chemie seznamuje žáky s anorganickými látkami, navazuje na poznatky získané v obecné chemii. Základem učiva jsou informace o významných prvcích a jejich sloučeninách, o jejich názvosloví, výskytu a charakteristice jejich fyzikálních a chemických vlastností a využití.

Ve druhém ročníku pokračuje studium tematickými celky organické chemie a biochemie. Organická chemie poskytuje žákům základní informace o uhlovodících a jejich derivátech, skupiny látek jsou charakterizovány fyzikálními a chemickými vlastnostmi, významnými zástupci a informacemi o jejich vlivu na zdraví a na životní prostředí a využití. Biochemie seznamuje žáky s prvky a sloučeninami, které tvoří základ živých organismů, zabývá se strukturou biomakromolekul, metabolickými reakcemi, regulacemi biochemických pochodů a regulacemi a udržováním vnitřního prostředí.

Praktická cvičení zaujímají nejméně 25 % vyučovacího času. Třída se při nich dělí na skupiny podle platných předpisů a jsou realizována v chemické laboratoři.

Mezipředmětové vztahy

Předmět chemie svým obsahem úzce souvisí s dalšími vyučovacími předměty – především s biologií a ekologií, fyzikou a matematikou.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Vzdělávání v chemii vede žáky k vytvoření pozitivního vztahu k chemii jako vědě, jejíž konkrétní výstupy (výrobky, postupy, objevy) jsou nezbytné pro většinu lidských činností. Žáci jsou vedeni k zamýšlení se a k diskusím o vlivu chemických látek a chemické výroby na lidské zdraví a životní prostředí, učí se racionálně argumentovat při řešení nejrůznějších problémů souvisejících s chemií. Výuka poskytuje žákům prostor pro práci v týmu, žáci se učí respektovat názory spolupracovníků, brát při práci v laboratoři ohled na své zdraví a zdraví svých spolužáků, respektovat a dodržovat pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví a životního prostředí včetně používání ochranného pracovního oděvu a třídění nebezpečného chemického odpadu. Současně jsou vedeni k racionálnímu užívání energií a materiálů, podporuje a rozvíjí se jejich vnímání ekonomického aspektu práce v laboratoři. Praktická laboratorní činnost je jim prezentována jako jeden ze způsobu zisku informací, které mohou sloužit k potvrzení či vyvracení hypotéz.

Metody a formy práce

Vyučující s žáky v hodinách pracují pestrou škálou moderních výukových metod a nejrůznějších forem práce, využívajících širokou paletu didaktických prostředků a didaktické techniky. Důraz je kladen na aktivní zapojení všech žáků do výuky díky práci na zadaných úkolech, řešení problémový úloh či zpracování projektů. Vše je směřováno k postupnému vytváření učebních návyků a získání systému základních vědomostí a dovedností z chemie, na schopnost upevňovat nové poznatky, na rozvíjení dovednosti aplikovat teoretické vědomosti na konkrétní příklady, na vytváření návyku práce s literaturou a jinými informačními zdroji. Obsah učiva je vymezen tematickými celky.

Učivo je vhodně diferencováno tak, aby se všichni žáci mohli rozvíjet v závislosti na svých individuálních schopnostech a dovednostech.

Hodnocení výsledků žáka

Vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která tvoří přílohu Školního řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žáci se učí vyhledávat a získávat informace z různých zdrojů a posuzovat věrohodnost těchto zdrojů, učí se pracovat s odbornými texty, videi, s grafickými organizéry dat, s nástroji pro strukturování myšlenek a faktů, učí se pokládat otázky a formulovat problémy, trénují vyjadřování vlastních myšlenek ve formě mluveného projevu nebo souvislého strukturovaného textu. Jsou vedeni k průběžnému hodnocení výsledků svého vzdělávání, k hledání nových a lepších způsobu svého učení, k uvědomění si celoživotní potřeby učit se novým dovednostem.

Kompetence k řešení problémů

Žáci ve výuce řeší zadané úlohy jak samostatně, tak ve skupinách. Učí se navrhovat různá řešení jednoho problému, hodnotit jednotlivá řešení podle zvolených kritérií, naslouchat nápadům

a argumentům svých spolupracovníků, učí se nevzdávat řešení problému při prvotním nezdaru. Učí se hledat a využívat pomoc ostatních členů týmu, stejně jako sami pomáhat při řešení problémů jiným.

Komunikativní kompetence

Žáci se učí formulovat srozumitelně a správně své myšlenky formou mluveného či psaného textu, sdělovat klíčové informace i formou schémat, pojmových map či jiných organigramů. Jsou vedeni k dodržování odborné terminologie a používání spisovného jazyka, seznamují se se základní odbornou anglickou terminologií. Své komunikační dovednosti neustále procvičují při řešení předložených problémů, při skupinových pracích či při diskusích v rámci skupiny nebo třídy.

Personální a sociální kompetence

Žáci se učí pracovat v týmu a podílejí se na realizaci společných činností, učí se přijímat a dobře a včas plnit zadané úkoly. Učí se mít odpovědný vztah ke svému zdraví, jsou vedeni k uvědomění si zdravotních rizik souvisejících s užíváním návykových látek.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žáci se učí vystupovat a jednat v souladu se zásadami správného společenského chování, jsou vedeni k chápání významu životního prostředí pro člověka a jejich vzájemnému ovlivňování.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žáci jsou vedeni k pečlivé a systematické práci, k odpovědnosti za výsledky své práce, k uvědomění si svých silných a slabých stránek. Učitel žáky podporuje při samostatném hledání inovativních a netradičních řešení zadaných úloh, sestavování vlastních postupů práce a při hodnocení výsledků svých i svých spolužáků. V laboratorních cvičeních žáci rozvíjí svou manuální zručnost a kreativitu.

Matematické kompetence

Žáci jsou vedeni ke správnému používání a převádění jednotek běžných veličin, učí se provádět reálný odhad výsledku řešení zadané úlohy, efektivně aplikují matematické postupy při řešení konkrétních úkolů. Různými způsoby a při různých situacích pracují s grafy a tabulkami.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Žáci pracují s běžným textovým editorem, umějí získávat informace z internetu, kriticky je zhodnotit a následně adekvátně využít při studiu, domácí přípravě, při výkonu profese i v osobním životě. Výpočetní techniku a různorodý software využívají při zpracovávání projektů a prezentování jejich výsledků.

<u>Předmět chemie aplikuje průřezová témata ve výuce takto:</u>

Občan v demokratické společnosti

Žáci pracují samostatně nebo v týmu, jsou vedeni k respektování názorů spolupracovníků k hledání přijatelných kompromisů při řešení pracovních problémů. Učí se objektivně hodnotit výsledky své práce a přijímat pochvalné i kritické hodnocení ze strany vyučujícího. Aktivizující metody a formy práce ve výuce jako je problémové a projektové učení, kooperativní učení, různé diskusní a simulační metody, metody k rozvoji funkční gramotnosti žáků (tj. schopnosti číst textový materiál s porozuměním, interpretovat jej, hodnotit a používat pro různé účely) směřující k tomu, aby se žáci orientovali v mediálních sděleních, kriticky je vyhodnocovali, aby dovedli jednat s lidmi, hledali

kompromisní řešení, vážili si materiálních a duchovních hodnot, dobrého životního prostředí a snažili se je chránit a zachovat pro budoucí generace, jsou využívány v průběhu celé výuky chemie, napříč všemi tematickými celky.

Člověk a životní prostředí

Žáci se učí o vlivu chemických látek na živé organismy a na životní prostředí. Osvojují si základní principy šetrného nakládání s materiály a energiemi, jsou vedeni ke třídění odpadů. V rámci úvodních laboratorních cvičení z chemie v 1. ročníku se setkávají s problematikou chemických havárií, jejich dopadu na obyvatele a životní prostředí a s účelným chováním při vzniku takto mimořádné životní situace. Ve výuce tematických celků Částicové složení látek (1. ročník) a Stavba organických sloučenin (2. ročník) jsou seznamování s problematikou energetických zdrojů.

Člověk a svět práce

Žáci dodržují zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci s chemickými látkami a zásady požární ochrany, používají osobní ochranné prostředky. Dovednosti z oblasti písemné a verbální sebeprezentace žáci rozvíjejí při zpracování úkolů ve všech oblastech učiva.

Informační a komunikační technologie

Žáci se učí využívat při studiu informace z internetu, rozvíjejí svou dovednost práce s textovým editorem při zpracovávání písemných prací na zadané téma, rozvíjí své schopnosti využití nejrůznějšího software v rámci projektové výuky. Témata projektové výuky úzce navazují na tematické celky Vybrané prvky a jejich anorganické sloučeniny v 1. ročníku, Biochemie ve 2. ročníku.

4.13.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2 (1) / 70 (35)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - dokáže porovnat fyzikální a chemické vlastnosti různých látek; - rozumí způsobu označování nebezpečných vlastností chemických sloučenin a směsí; - pojmenuje a správně používá základní laboratorní pomůcky; - popíše stavbu atomu, vznik chemické vazby; - zná názvy, značky a vzorce vybraných chemických prvků a sloučenin;	**Částicové složení látek**	18
- popíše základní metody oddělování složek ze směsí a jejich využití v praxi; - vyjádří složení roztoku - připraví roztok požadovaného složení; - prakticky provádí dělení směsí;	**Směsi**	10
- vysvětlí podstatu chemických reakcí a zapíše jednoduchou chemickou reakci chemickou rovnicí;	**Chemický děj**	22

- provádí jednoduché chemické výpočty, které lze využít v odborné praxi; - provádí a vyhodnocuje jednoduché pokusy a pozorování;		
- popíše charakteristické vlastnosti nekovů, kovů a jejich umístění v periodické soustavě prvků; - vysvětlí vlastnosti anorganických látek; - tvoří chemické vzorce a názvy vybraných anorganických sloučenin; - charakterizuje vybrané prvky a jejich anorganické sloučeniny a zhodnotí jejich využití v odborné praxi a v běžném životě, posoudí je z hlediska vlivu na zdraví a životní prostředí; - provádí a vyhodnocuje jednoduché pokusy vedoucí k zjišťování, pozorování a ověřování vlastností anorganických látek;	**Vybrané prvky a jejich anorganické sloučeniny**	20

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1(1) / 35(35)

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - popíše rozdíly mezi anorganickými a organickými látkami; - charakterizuje základní skupiny uhlovodíků a jejich vybrané deriváty; - tvoří jednoduché chemické vzorce a názvy;	**Stavba organických sloučenin**	10
- uvede významné zástupce jednoduchých organických sloučenin a zhodnotí jejich využití v odborné praxi a v běžném životě, - posoudí vybrané organické sloučeniny z hlediska vlivu na zdraví a životní prostředí; - provádí a vyhodnocuje jednoduché pokusy vedoucí k zjišťování, pozorování a ověřování vlastností organických látek;	**Organické sloučeniny v běžném životě a odborné praxi**	26
- charakterizuje biogenní prvky a jejich sloučeniny; - charakterizuje stavbu, vlastnosti a význam nejdůležitějších přírodních látek (sacharidy, lipidy, bílkoviny, enzymy, vitamíny, hormony) - popíše vybrané biochemické děje; - provádí a vyhodnocuje jednoduché pokusy vedoucí k zjišťování, pozorování a ověřování vlastností přírodních látek;	**Biochemie**	34

4.14 Název vyučovacího předmětu: Biologie a ekologie (BIE)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 2 (1) / 70 (35)

Vzdělávací oblast: Přírodovědné vzdělávání

4.14.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Biologie a ekologie jako vědní disciplína zaměřená na studium živé složky přírody včetně člověka, vede k pochopení základních zákonů vývoje přírody a k jejich respektování. Prioritním cílem výuky biologie je nejen osvojení vědomostí a dovedností, ale také formování pozitivního vztahu žáků k přírodě a její ochraně a výchova k úctě k životu.

Předmět biologie a ekologie poskytuje žákům vybrané poznatky o podstatě člověka, o životních projevech organismů, zákonitostech dědičnosti, o evoluci člověka a dalších živých organismů, o životním prostředí a problematice dlouhodobě udržitelného rozvoje. Současně je vede k chápání vztahu člověka a životního prostředí, k porozumění globálním problémům světa a ke hledání možností jejich řešení, k jednání v souladu se strategií dlouhodobě udržitelného rozvoje. Součástí předmětu jsou praktická cvičení, ve kterých se vytváří prostor pro aplikaci nabytých vědomostí a pro osvojování dovedností spojených se základními laboratorními technikami.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Předmět biologie a ekologie je součástí vzdělávací oblasti Přírodovědné vzdělávání. Vzdělávací obsah předmětu vytváří základ širokého odborného vzdělání ve specifikované oblasti sledování a tvorby životního prostředí. Biologie a ekologie připravuje žáky pro uplatnění v různých sférách ochrany životního prostředí. Praktická výuka je spojena s osvojením jednoduchých laboratorních technik (např. základů práce s mikroskopem, pozorování buněčných preparátů apod.). Důležité je respektovat regionální podmínky a průběžné začleňování environmentálních aspektů do výuky.
Z hlediska sledování výsledků vzdělávání je nejvíce pozornosti věnováno znalostem s pochopením, aplikaci s analýzou, syntézou a hodnocením.

Mezipředmětové vztahy

Předmět biologie a ekologie svou náplní souvisí s dalšími vyučovacími předměty, zejména pak se somatologií, tělesnou výchovou, chemií a občanskou naukou.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka v hodinách biologie a ekologie vede k tomu, aby žáci při hodinách biologie a ekologie cvičení dodržovali zásady a předpisy bezpečnosti a ochrany zdraví, vážili si zdraví, věděli o riziku některých návykových látek, chránili životní prostředí, uvědomovali si možné důsledky nezodpovědného chování člověka vůči přírodě. Žáci jsou vedeni k zdravé soutěživosti a zhodnocení svých předností, možností i slabých stránek, a aby ocenili vědecký pokrok moderní společnosti.

Metody a formy práce

Učitel vychází ze znalostí žáků z přírodovědných disciplín na základní škole. Podle konkrétního probíraného učiva zvolí odpovídající metodu výuky, je využívána široká škála aktivizujících metod,

umožňujících co nejvýraznější motivaci a zapojení žáků do učebního procesu, učivo je vhodně diferencováno tak, aby se všichni žáci mohli rozvíjet v závislosti na svých individuálních schopnostech a dovednostech. Učivo je rozděleno tak, aby na sebe jednotlivé celky navazovaly a postupně rozšiřovaly získané vědomosti a dovednosti žáků. V praktických cvičeních z biologie a ekologie se klade důraz na zvládnutí metodiky základní biologické experimentální činnosti.

Hodnocení výsledků žáků

Vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která tvoří přílohu Školního řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žáci umí formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle. Učí se s porozuměním naslouchat mluvenému projevu a samostatně si pořizovat poznámky.

Kompetence k řešení problémů

Žáci zpracovávají jednotlivé texty na odborná témata jak samostatně, tak ve skupinách, volí efektivní prostředky a způsoby pro splnění jednotlivých aktivit. K řešení problémů využívají znalosti i z jiných předmětů, především somatologie a chemie.

Komunikativní kompetence

Žáci se aktivně účastní diskusí, prezentují a obhajují své názory a postoje, respektují názory druhých. Dodržují jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii.

Personální a sociální kompetence

Žáci přijímají a odpovědně plní svěřené úkoly, ověřují si poznatky, kriticky a nezaujatě zvažují názory a jednání jiných lidí. Učí se efektivně pracovat, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok, dále se vzdělávat a pečovat o své fyzické a duševní zdraví.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žáci jednají odpovědně, samostatně, dodržují zákony, respektují práva a osobnost druhých lidí, jednají v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žáci si dokáží stanovit cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek. Využívají informační média při vyhledávání pracovních příležitostí.

Matematické kompetence

Žáci správně používají běžné jednotky, čtou a vytvářejí různé formy grafického znázornění. Efektivně aplikují matematické postupy při řešení různých praktických úkolů.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Žáci pracují s běžným textovým editorem, umějí získat informace z internetu, pracují s informacemi z různých zdrojů nesených na různých médiích, uvědomují si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím.

Předmět biologie a ekologie aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci jsou vedeni k tomu, aby měli přiměřenou míru sebevědomí, odpovědnosti a schopnosti morálního úsudku, aby hledali kompromisy mezi osobní svobodou a sociální odpovědností, byli kriticky tolerantní a schopni odolávat myšlenkové manipulaci, dbali na své zdraví, dobré životní prostředí a snažili se je chránit, a tak zachovat pro budoucí generace.

Průřezové téma zabývající se růstem osobnosti a PT Společnost a historický vývoj bude začleněno v TC Rozmanitost organismů a jejich charakteristika a v TC Dědičnost a proměnlivost. PT o vztahu člověka k životnímu prostředí bude aplikováno v TC Člověk a životní prostředí.

Člověk a životní prostředí

Žáci se učí poznávat svět a lépe mu rozumět – chápat vztah přírodních a sociálních aspektů i souvislosti mezi jevy probíhajícími v určitém čase a v určitém prostředí. Učí se poznávat přírodní jevy a procesy, rozumět přírodním zákonům, uvědomovat si odpovědnost člověka za uchování přírodního prostředí, orientovat se v globálních problémech lidstva, chápat zásady dlouhodobě udržitelného rozvoje a aktivně přispívat k jejich uplatňování. Jsou vedeni k tomu, aby si vytvářeli úctu k živé i neživé přírodě, uvědomovali si jedinečnost života na Zemi, respektovali život jako nejvyšší hodnotu, aktivně se zapojovali do ochrany a zlepšování životního prostředí, prosazovali ve své pracovní činnosti zásady dlouhodobě udržitelného rozvoje. Učí se efektivně pracovat s informacemi, jednat hospodárně, adekvátně uplatňovat nejen kritérium ekonomické efektivnosti, ale i hlediska ekologická.

Průřezové téma Člověk a životní prostředí bude realizováno v rámci celého TC Ekologie v 1. ročníku.

Člověk a svět práce

Žáci se učí pracovat s informacemi, vyhledávat je, vyhodnocovat a odpovědně využívat. Dobře zvládají verbální komunikaci i písemný projev. Průřezové téma Člověk a svět práce spadá do TC Ekologie a Člověk a životní prostředí v 1. ročníku.

Informační a komunikační technologie

Cílem je naučit žáky používat základní a aplikační programové vybavení počítače v daném předmětu, umět pracovat s informacemi a s komunikačními prostředky, vyhledávat stěžejní fakta a hledat a nacházet souvislosti mezi nimi.

V 1. ročníku v TC Ekologie mají žáci možnost zpracovávat projekty a prezentace s využitím informačních a komunikačních technologií.

4.14.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2 (1) / 70 (35)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - charakterizuje názory na vznik a vývoj života na Zemi;	**Základy biologie**	43

- vyjádří vlastními slovy základní vlastnosti živých soustav; - popíše buňku jako základní stavební a funkční jednotku života; - vysvětlí rozdíl mezi prokaryotickou a eukaryotickou buňkou; - charakterizuje rostlinnou a živočišnou buňku a uvede rozdíly; - vysvětlí strukturu a funkci organismů; - uvede základní skupiny organismů a porovná je; - popíše systematické rozdělení organismů; - popíše základy vývoje živých soustav; - objasní význam genetiky; - vysvětlí význam zdravé výživy a uvede principy zdravého životního stylu; - uvede příklady bakteriálních, virových a jiných onemocnění a možnosti prevence; - aplikuje základní pravidla BOZP v laboratoři; - popíše zásady správného mikroskopování; - používá mikroskop pro znázornění biologických mikroskopických preparátů.		
Žák: - vysvětlí základní ekologické pojmy; - charakterizuje abiotické (sluneční záření, atmosféra, pedosféra, hydrosféra) a biotické faktory prostředí (populace, společenstva, ekosystémy); - charakterizuje základní vztahy mezi organismy ve společenstvu; - uvede příklad potravního řetězce; - popíše podstatu koloběhu látek v přírodě z hlediska látkového a energetického; - charakterizuje různé typy krajiny a její využívání člověkem.	**Ekologie**	13
Žák: - popíše historii vzájemného ovlivňování člověka a přírody; - hodnotí vliv různých činností člověka na jednotlivé složky životního prostředí; - charakterizuje působení životního prostředí na člověka a jeho zdraví; - charakterizuje přírodní zdroje surovin a energie z hlediska jejich obnovitelnosti, posoudí vliv jejich využívání na prostředí; - popíše způsoby nakládání s odpady; - charakterizuje globální problémy na Zemi; - uvede základní znečišťující látky v ovzduší, ve vodě a v půdě a vyhledá informace o aktuální situaci;	**Člověk a životní prostředí**	14

- uvede příklady chráněných území v ČR a v regionu; - uvede základní ekonomické, právní a informační nástroje společnosti na ochranu přírody a prostředí; - vysvětlí udržitelný rozvoj jako integraci environmentálních, ekonomických, technologických a sociálních přístupů k ochraně životního prostředí; - zdůvodní odpovědnost každého jedince za ochranu přírody, krajiny a životního prostředí; - na konkrétním příkladu z občanského života a odborné praxe navrhne řešení vybraného environmentálního problému.		

4.15 Název vyučovacího předmětu: Matematika (MAT)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 8 (2) / 276 (75)

Vzdělávací oblast: Matematické vzdělávání

4.15.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Matematické vzdělávání se významně podílí na rozvoji intelektových schopností žáka, jako je logické myšlení, schopnost abstrakce, prostorová představivost, vytváření úsudků a řešení problémů.
Obecným cílem předmětu je výchova přemýšlivého člověka, který bude využívat matematických vědomostí a dovedností při studiu, v odborném vzdělávání, v budoucím zaměstnání i v každodenních životních situacích.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Předmět je součástí vzdělávací oblasti Matematické vzdělávání. Obsah učiva matematiky vychází z kurikulárního rámce pro oblast matematického vzdělávání, učivo je tematicky rozděleno do logických celků, které ale nelze vnímat izolovaně, neboť charakter předmětu vyžaduje velkou míru provázanosti mezi jednotlivými kapitolami.
Výuka v 1. ročníku je zaměřena na prohloubení znalostí učiva základní školy při provádění operací s čísly, na které navazuje práce s mocninami, odmocninami a výrazy.
Následují tematické celky zaměřené na řešení lineárních a kvadratických rovnic a nerovnic, rozvíjejí se znalosti žáků v oblasti lineárních a kvadratických funkcí.
Ve 2. ročníku se v učivu planimetrie rozvíjí geometrická představivost žáků potřebná k početnímu i grafickému řešení jednoduchých geometrických úloh v rovině. V dalším celku žáci studují základní typy funkcí, popisují jejich vlastnosti a učí se je používat při řešení různých typů úloh.
Následuje učivo goniometrie a trigonometrie a v závěru je téma věnované posloupnostem včetně základů finanční matematiky.
Rozvíjení geometrické představivosti pokračuje ve třetím ročníku učivem stereometrie, které se věnuje geometrickým útvarům v prostoru, což obohacuje žáky o prostorovou představivost. Určování objemů a povrchů těles podtrhuje význam této kapitoly v praktickém životě. Učivo geometrie je zakončeno analytickou geometrií v rovině.
Závěr třetího ročníku patří kombinatorice, pravděpodobnosti a zejména statistice s cílem správně interpretovat statistické údaje, aplikovat poznatky při řešení úloh z praxe.

Mezipředmětové vztahy

Ve výuce předmětu se uplatňuje úzká vazba na obsah učiva předmětů fyzika, chemie, ekonomika a informační a komunikační technologie.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

V afektivní oblasti matematické vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci získali:
- pozitivní postoj k matematice a zájem o ni;
- motivaci k celoživotnímu vzdělávání;
- důvěru ve vlastní schopnosti a preciznost při práci.

Metody a formy práce

Při výuce matematiky je kladen důraz na logické porozumění probíranému tématu s významným podílem procvičování příkladů. Velkou část výuky zaujímá řízená diskuse a samostatná práce žáků pod odborným vedením vyučujícího, která může být i týmová. Důležitým prvkem efektivní práce při matematickém vzdělávání je samostatné řešení domácích prací a procvičování, kde si žáci ověřují správné pochopení probírané látky a upevňují získané dovednosti a znalosti. Při výuce jsou rovněž užívány vhodné pomůcky – kalkulátory, rýsovací potřeby, literatura, případně počítače.
Nadaní žáci s výrazným zájmem o danou problematiku jsou individuálně podporováni a své schopnosti mohou využít i při školních a regionálních matematických soutěžích. Naopak při vzdělávání slabších žáků či žáků se specifickými vzdělávacími potřebami je přihlíženo k jejich schopnostem.
Rozpis učiva a výsledků vzdělávání je sestaven podle učebního plánu, tj. pro 1. až 3. ročník při dotaci osm týdenních hodin za studium; z toho dvě hodiny jsou koncipovány jako cvičení, ve kterých jsou třídy děleny na poloviny.

Hodnocení výsledků žáků

Vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou součástí Školního řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k schopnosti:
- samostatně vyhledávat, třídit a využívat informace;
- volit různé postupy při řešení reálné situace;
- aplikovat matematické znalosti a dovednosti v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě;
- přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- rozvíjet paměť prostřednictvím numerických výpočtů a matematických algoritmů.

Kompetence k řešení problémů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy. Žáci budou schopni:
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení a myšlenkové operace;
- porozumět zadání úkolu, získat informace, navrhnout způsob řešení, zdůvodnit jej, vyhodnotit, ověřit správnost;
- spolupracovat při řešení s jinými lidmi.

Komunikativní kompetence

Vzdělávání v matematice směřuje k tomu, aby žáci dovedli:
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle;
- vyjadřovat se přiměřeně v projevech mluvených i písemných;
- účastnit se aktivně diskusí;
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Personální a sociální kompetence

Žáci jsou vedeni ke schopnosti:
- pracovat v týmu;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;

- adaptovat se na měnící se podmínky;
- ověřovat si získané poznatky;
- přijímat hodnocení svých výsledků, reagovat adekvátně na hodnocení, přijímat radu i kritiku.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání v matematice směřuje k tomu, aby žáci dovedli:
- respektovat názory spolužáků;
- brát zodpovědnost za vlastní rozhodování;
- chápat význam matematiky jako vědy ve společnosti.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žáci jsou vedeni k:
- důslednosti;
- pečlivosti;
- spolupráci s ostatními lidmi;
- adaptabilitě;
- samostatnému učení.

Matematické kompetence

Vzdělávání v matematice směřuje k tomu, aby žáci dovedli:
- používat pojmy kvantifikujícího charakteru;
- správně používat a převádět běžné jednotky
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění reálných situací (tabulky, diagramy, grafy);
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy;
- nacházet funkční závislosti při řešení praktických úloh;
- určovat metrické vlastnosti geometrických útvarů v rovině a prostoru;
- aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úloh.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Žáci umí:
- pracovat s osobním počítačem;
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména z internetu;
- pracovat s informacemi, kriticky je zhodnotit, třídit a následně adekvátně využít při studiu, domácí přípravě, při výkonu profese i v osobním životě.

Předmět Matematika aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Téma prolíná všemi vyučovacími hodinami v různé míře.

Žáci jsou vedeni k aktivitě, komunikaci, zásadám slušného chování, vyjednávání, řešení problémů. Průřezová témata se zaměřením na osobnost a její rozvoj bude realizováno v tematickém celku Funkce a jejich průběh v 1. a 2. ročníku a v tematickém celku Stereometrie v 3. ročníku.

Člověk a životní prostředí

Průřezové téma je podporováno vhodnou volbou příkladů – je zahrnuto do slovních úloh na procenta, ve slovních úlohách, které vedou na řešení rovnic, užití posloupností, statistiky, kombinatoriky.

Člověk a svět práce

Vzhledem k budoucí volbě povolání jsou žáci motivováni k důslednosti, pečlivosti, zodpovědnosti a vytrvalosti překonávat překážky. Téma je podporováno řešením slovních úloh na procenta, funkční závislosti a v bloku úloh z finanční matematiky.

Průřezové téma se zaměřením na znaky práce bude realizováno v tematickém celku Posloupnosti – finanční matematika ve 2. ročníku.

Informační a komunikační technologie

Matematické vzdělávání podporuje takové kompetence, jako je jednoznačné a přesné vyjadřování. Téma se uplatňuje při dovednosti získávat a využívat informace z různých zdrojů, pracovat s daty, tabulkami a grafy. Současně jsou žáci schopni využívat výpočetní techniku pro prezentaci svých závěrů. Schopnost aplikace základních počítačových programů ve výuce a v domácí přípravě bude realizována v tematickém celku Kombinatorika, pravděpodobnost a statistika ve 3. ročníku.

4.15.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Počet hodin týdně / za školní rok: 3 (1) / 105 (35)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - zařadí číslo do příslušného číselného oboru; - provádí aritmetické operace v číselných oborech; - používá různé zápisy reálného čísla; - určí absolutní hodnotu reálného čísla; - zapíše a znázorní interval, určí jejich sjednocení a průnik; - řeší praktické úlohy s využitím procentového počtu; - užívá druhou a třetí mocninu a odmocninu; - určí hodnotu výrazu; - provádí početní operace s mnohočleny; - rozloží mnohočlen na součin užitím vzorců a vytýkáním; - provádí operace s lomenými výrazy, určí definiční obor lomeného výrazu; - provádí operace s mocninami a odmocninami.	**Operace s čísly a výrazy** - číselné obory (přirozená, celá, racionální čísla, reálná čísla a jejich vlastnosti); - absolutní hodnota reálného čísla; - intervaly jako číselné množiny; - užití procentového počtu; - algebraické výrazy; - mnohočleny (operace s mnohočleny, druhá a třetí mocnina dvojčlenu, rozklad mnohočlenu pomocí vzorce a vytýkáním); - lomené výrazy (operace s lomenými výrazy, definiční obor); - mocniny s exponentem přirozeným a celým; - odmocniny; - mocniny s racionálním exponentem.	53

Žák: - užívá různá zadání funkce a používá pojmy definiční obor, obor hodnot, hodnota funkce v bodě, graf funkce; - užívá pojem a vlastnosti přímé úměrnosti, sestrojí její graf; - určí lineární funkci, sestrojí její graf a určí její vlastnosti; - určí předpis lineární funkce z daných bodů nebo z grafu funkce; - objasní geometrický význam parametrů a, b v předpisu lineární funkce; - řeší reálné problémy pomocí lineární funkce; - řeší lineární rovnice o jedné neznámé; - třídí úpravy rovnic na ekvivalentní a neekvivalentní; - vyjádří neznámou ze vzorce; - užívá lineární rovnice při řešení slovní úlohy; - řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli o jedné neznámé; - řeší soustavu dvou lineárních rovnic o dvou neznámých; - řeší lineární nerovnice s jednou neznámou.	**Funkce a jejich průběh. Řešení rovnic a nerovnic** - základní poznatky o funkcích – pojem funkce, definiční obor, obor hodnot, graf funkce, vlastnosti funkcí; - lineární funkce; - lineární rovnice a jejich soustavy; - rovnice s neznámou ve jmenovateli; - lineární nerovnice s jednou neznámou.	26
Žák: - určí kvadratickou funkci, stanoví definiční obor a obor hodnot, sestrojí graf kvadratické funkce; - určí vlastnosti funkce - řeší reálné problémy pomocí kvadratické funkce; - řeší neúplné i úplné kvadratické rovnice; - užívá kvadratickou rovnici při řešení slovní úlohy; - řeší kvadratické nerovnice.	**Kvadratická funkce, rovnice a nerovnice** - kvadratická funkce a její graf; - kvadratická rovnice; - kvadratická nerovnice.	26

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 3 (1) / 105 (35)

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - správně užívá pojmy bod, přímka, polopřímka, rovina, polorovina, úsečka, úhly – vedlejší, vrcholové, střídavé, souhlasné;	**Planimetrie** - základní planimetrické pojmy, polohové a metrické vztahy mezi nimi; - množiny bodů dané vlastnosti; - shodnost a podobnost trojúhelníků; - Euklidovy věty, Pythagorova věta;	30

- řeší úlohy na polohové a metrické vztahy mezi geometrickými útvary v rovině; - užívá věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků v početních i konstrukčních úlohách; - rozlišuje základní druhy rovinných obrazců, určí jejich obvod a obsah; - popíše a určí shodná zobrazení (souměrnosti, posunutí, otočení).	- rovinné obrazce; - shodná zobrazení v rovině.	
Žák: - užívá různá zadání funkce a používá pojmy definiční obor, obor hodnot, hodnota funkce v bodě, graf funkce; - užívá pojem a vlastnosti lineární a kvadratické funkce; - řeší lineární, kvadratické rovnice a jejich soustavy; - užívá pojem a vlastnosti nepřímé úměrnosti, sestrojí její graf; - určí exponenciální a logaritmickou funkci, u každé z nich stanoví definiční obor, obor hodnot, sestrojí jejich graf; - vysvětlí význam základu a v předpisech obou funkcí; - užívá logaritmu a jeho vlastností, řeší jednoduché exponenciální a logaritmické rovnice; - rozlišuje jednotlivé druhy funkcí, načrtne jejich grafy a určí jejich vlastnosti; - užívá poznatky o funkcích v jednoduchých praktických úlohách; - užívá rovnice při řešení slovní úlohy.	**Funkce a jejich průběh. Řešení rovnic a nerovnic** - zopakování základních pojmů o funkcích; - zopakování lineární a kvadratické funkce; - zopakování lineární a kvadratické rovnice; - nepřímá úměrnost; - exponenciální funkce; - exponenciální rovnice; - logaritmická funkce; - logaritmus, pravidla pro počítání s logaritmy; - logaritmické rovnice.	31
Žák: - užívá pojem úhel, stupňová míra, oblouková míra; - definuje goniometrické funkce v pravoúhlém trojúhelníku; - řeší praktické úlohy s užitím trigonometrie pravoúhlého trojúhelníku; - definuje goniometrické funkce v intervalu $\langle 0; 2\pi \rangle$, určí definiční obor, obor hodnot a sestrojí graf, určí vlastnosti, používá vlastnosti a vztahy při řešení jednoduchých goniometrických rovnic; - užívá vlastností a vztahů goniometrických funkcí k řešení rovinných útvarů;	**Goniometrie a trigonometrie** - orientovaný úhel; - goniometrické funkce ostrého úhlu; - goniometrické funkce obecného úhlu; - základní goniometrické rovnice; - sinová a kosinová věta; - řešení obecného trojúhelníku.	28

- řeší praktické úlohy s využitím trigonometrie obecného trojúhelníku.		
Žák: - aplikuje poznatky o funkcích při úvahách o posloupnostech; - určí posloupnost vzorcem pro n-tý člen, graficky a výčtem prvků; - určí aritmetickou posloupnost a chápe význam diference; - rozliší aritmetickou a geometrickou posloupnost; - užívá základní vzorce pro aritmetickou posloupnost; - určí geometrickou posloupnost a chápe význam kvocientu; - užívá základní vzorce pro geometrickou posloupnost; - využívá poznatků o posloupnostech při řešení problémů v reálných situacích; - provádí výpočty jednoduchých finančních záležitostí; - orientuje se v základních pojmech finanční matematiky.	**Posloupnosti** - základní poznatky o posloupnostech; - aritmetická posloupnost; - geometrická posloupnost; - využití posloupností pro řešení úloh z praxe, finanční matematika.	16

Ročník: 3.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2/66

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - určuje vzájemnou polohu dvou přímek, přímky a roviny, dvou rovin, odchylku dvou přímek, přímky a roviny, dvou rovin, vzdálenost bodu od roviny; - charakterizuje jednotlivá tělesa (krychle, kvádr, hranol, jehlan, rotační válec, rotační kužel, komolý jehlan a kužel, koule a její části); - určí jejich objem a povrch; - využívá poznatků o tělesech v praktických úlohách.	**Stereometrie** - základní polohové a metrické vlastnosti v prostoru; - tělesa.	18
Žák: - určí vzdálenost dvou bodů a souřadnice středu úsečky; - užívá pojem vektor, souřadnice vektoru, velikost vektoru; - provádí operace s vektory (součet vektorů, násobek vektoru reálným číslem, skalární součin vektorů);	**Analytická geometrie** - souřadnice bodu a vektoru v rovině; - operace s vektory; - přímka v rovině a její analytické vyjádření.	18

- užívá parametrické vyjádření přímky, obecnou rovnici přímky a směrnicový tvar rovnice přímky; - řeší analyticky polohové a metrické vztahy bodů a přímek.		
Žák: - užívá vztahy pro počet variací, permutací a kombinací bez opakování; - počítá s faktoriály a kombinačními čísly; - určí pravděpodobnost náhodného jevu kombinatorickým postupem; - užívá pojmy statistický soubor, rozsah statistického souboru, statistický znak kvantitativní a kvalitativní; - vypočítá četnost a relativní četnost hodnoty znaku, sestaví tabulku četností, graficky znázorní rozdělení četností; - určí charakteristiky polohy (aritmetický průměr, medián, modus) a variability (rozptyl a směrodatná odchylka); - čte, vyhodnotí a sestaví tabulky, diagramy a grafy se statistickými údaji.	**Kombinatorika, pravděpodobnost a statistika** - variace, permutace a kombinace bez opakování; - náhodný jev a jeho pravděpodobnost; - základy statistiky.	30

4.16 Název vyučovacího předmětu: Volitelný seminář z matematiky (MVS)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 2/62

Vzdělávací oblast: Matematické vzdělávání

4.16.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Volitelný seminář z matematiky (povinně volitelný) navazuje na výuku předmětu matematika v 1. – 3. ročníku. Je určen pro žáky, kteří si jako součást společné části maturitní zkoušky zvolí předmět matematika. Slouží k upevnění znalostí a dovedností učiva 1. – 3. ročníku, je přípravou na maturitní zkoušku z matematiky.

Předmět je součástí vzdělávací oblasti Matematické vzdělávání. Obsah učiva vychází z Katalogu požadavků zkoušek společné části maturitní zkoušky platného od školního roku 2015/2016.
Očekávané vědomosti a dovednosti pro maturitní zkoušku z matematiky v rámci společné části maturitní zkoušky jsou specifikovány v pěti hlavních kategoriích kompetencí, k jejichž získání směřuje výuka matematiky v rámci středního vzdělávání zakončeného maturitní zkouškou.

Osvojení matematických pojmů a dovedností

Žák dovede:

- užívat správně matematické pojmy (definovat pojmy a určit jejich obsah, charakterizovat pojem různými způsoby, třídit pojmy a nalézat vztahy mezi nimi);
- numericky počítat a užívat proměnnou (provádět základní početní operace, odhadnout výsledek výpočtu, využít efektivní způsoby výpočtu, upravit výrazy s čísly a proměnnými, stanovit definiční obor výrazu, na základě reálné situace sestavit výraz s proměnnými);
- pracovat s rovinnými a prostorovými útvary (rozpoznat a pojmenovat geometrické útvary, využívat geometrickou představivost při analýze rovinných a prostorových vztahů, měřit a odhadovat výsledek měření, řešit početní geometrickou úlohu, řešit konstrukční geometrickou úlohu);
- matematicky argumentovat (rozlišit různé typy tvrzení – definice, věta, rozumět logické stavbě matematické věty).

Matematické modelování

Žák dovede:

- matematizovat reálné situace (odhalit kvantitativní nebo prostorové vztahy a zákonitosti, vytvořit matematický model reálné situace);
- pracovat s matematickým modelem;
- ověřit vytvořený model z hlediska reálné situace (vyjádřit výsledek řešení modelu v kontextu reálné situace, vyhodnotit výsledek modelové situace).

Vymezení a řešení problému

Žák dovede:

- vymezit problém;
- analyzovat problém;
- zvolit vhodnou metodu řešení problému (popsat problém vzorcem, užít známý algoritmus);
- vyřešit problém;
- diskutovat o výsledcích;
- aplikovat osvojené metody řešení problémů v jiných tématech a oblastech.

Komunikace

Žák dovede:

- číst s porozuměním matematický text;
- vyhodnotit informace kvantitativního i kvalitativního charakteru obsažené v grafech, diagramech, tabulkách atd.;
- přesně se vyjádřit (užívat jazyk matematiky včetně symboliky a terminologie, zdůvodnit
- matematické tvrzení, obhájit vlastní řešení problému, prezentovat výsledky řešení úlohy a prezentovat geometrické konstrukce na dobré grafické úrovni);
- prezentovat získané informace a výsledky (zpracovat získané údaje formou grafů, diagramů, tabulek atd.).

Užití pomůcek

Žák dovede:

- využít informační zdroje (odborná literatura, internet atd.);
- efektivně řešit problémy pomocí kalkulátoru a PC;
- použít kalkulátor a PC k prezentaci řešení problémů;
- použít tradiční prostředky grafického vyjadřování.

4.16.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 4.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2/62

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - zařadí číslo do příslušného číselného oboru; - provádí aritmetické operace v číselných oborech; - používá různé zápisy reálného čísla - určí absolutní hodnotu reálného čísla - zapíše a znázorní interval, určí jejich sjednocení a průnik; - řeší praktické úlohy s využitím procentového počtu.	**Číselné obory** - číselné obory (přirozená, celá, racionální čísla, reálná čísla a jejich vlastnosti); - absolutní hodnota reálného čísla; - intervaly jako číselné množiny; - užití procentového počtu.	4
Žák: - užívá druhou a třetí mocninu a odmocninu; - určí hodnotu výrazu; - provádí početní operace s mnohočleny; - rozloží mnohočlen na součin užitím vzorců a vytýkáním; - provádí operace s lomenými výrazy, určí definiční obor lomeného výrazu; - provádí operace s mocninami a odmocninami.	**Algebraické výrazy** - mnohočleny (operace s mnohočleny, druhá a třetí mocnina dvojčlenu, rozklad mnohočlenu pomocí vzorce a vytýkáním); - lomené výrazy (operace s lomenými výrazy, definiční obor); - mocniny s exponentem přirozeným a celým; - odmocniny; - mocniny s racionálním exponentem.	4

Žák: - řeší lineární rovnice o jedné neznámé; - třídí úpravy rovnic na ekvivalentní a neekvivalentní; - vyjádří neznámou ze vzorce; - užívá lineární rovnice při řešení slovní úlohy; - řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli o jedné neznámé; - řeší soustavu dvou lineárních rovnic o dvou neznámých; - řeší lineární nerovnice s jednou neznámou; - řeší neúplné i úplné kvadratické rovnice; - užívá kvadratickou rovnici při řešení slovní úlohy; - řeší kvadratické nerovnice.	**Řešení rovnic a nerovnic** - lineární rovnice a jejich soustavy; - rovnice s neznámou ve jmenovateli; - lineární nerovnice s jednou neznámou; - kvadratická rovnice; - kvadratická nerovnice; - exponenciální rovnice; - logaritmické rovnice; - základní goniometrické rovnice.	8
Žák: - užívá různá zadání funkce a používá pojmy definiční obor, obor hodnot, hodnota funkce v bodě, graf funkce; - užívá pojem a vlastnosti přímé úměrnosti, sestrojí její graf; - určí lineární funkci, sestrojí její graf a určí její vlastnosti; - určí předpis lineární funkce z daných bodů nebo z grafu funkce; - objasní geometrický význam parametrů a, b v předpisu lineární funkce; - řeší reálné problémy pomocí lineární funkce; - užívá pojem a vlastnosti nepřímé úměrnosti, sestrojí její graf; - určí kvadratickou funkci, stanoví definiční obor a obor hodnot, sestrojí graf kvadratické funkce; - určí vlastnosti funkce; - řeší reálné problémy pomocí kvadratické funkce; - určí exponenciální a logaritmickou funkci, u každé z nich stanoví definiční obor, obor hodnot, sestrojí jejich graf; - vysvětlí význam základu a v předpisech obou funkcí; - užívá logaritmu a jeho vlastností; - rozlišuje jednotlivé druhy funkcí, načrtne jejich grafy a určí jejich vlastnosti;	**Funkce a jejich průběh** - základní poznatky o funkcích – pojem funkce, definiční obor, obor hodnot, graf funkce, vlastnosti funkcí; - lineární funkce; - nepřímá úměrnost; - kvadratická funkce a její graf; - exponenciální funkce; - logaritmická funkce; - logaritmus, pravidla pro počítání s logaritmy; - orientovaný úhel; - goniometrické funkce ostrého úhlu; - goniometrické funkce obecného úhlu.	8

- užívá poznatky o funkcích v jednoduchých praktických úlohách; - užívá pojem úhel, stupňová míra, oblouková míra; - definuje goniometrické funkce v pravoúhlém trojúhelníku; - definuje goniometrické funkce v intervalu $\langle 0; 2\pi \rangle$, určí definiční obor, obor hodnot a sestrojí graf, určí vlastnosti.		
Žák: - aplikuje poznatky o funkcích při úvahách o posloupnostech; - určí posloupnost vzorcem pro n-tý člen, graficky a výčtem prvků; - určí aritmetickou posloupnost a chápe význam diference; - rozliší aritmetickou a geometrickou posloupnost; - užívá základní vzorce pro aritmetickou posloupnost; - určí geometrickou posloupnost a chápe význam kvocientu - užívá základní vzorce pro geometrickou posloupnost; - využívá poznatků o posloupnostech při řešení problémů v reálných situacích; - provádí výpočty jednoduchých finančních záležitostí; - orientuje se v základních pojmech finanční matematiky.	**Posloupnosti** - základní poznatky o posloupnostech; - aritmetická posloupnost; - geometrická posloupnost; - využití posloupností pro řešení úloh z praxe, finanční matematika.	6
Žák: - správně užívá pojmy bod, přímka, polopřímka, rovina, polorovina, úsečka, úhly – vedlejší, vrcholové, střídavé, souhlasné; - řeší úlohy na polohové a metrické vztahy mezi geometrickými útvary v rovině; - užívá věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků v početních i konstrukčních úlohách; - rozlišuje základní druhy rovinných obrazců, určí jejich obvod a obsah; - popíše a určí shodná zobrazení (souměrnosti, posunutí, otočení).	**Planimetrie** - základní planimetrické pojmy, polohové a metrické vztahy mezi nimi; - množiny bodů dané vlastnosti; - shodnost a podobnost trojúhelníků; - Euklidovy věty, Pythagorova věta; - rovinné obrazce; - shodná zobrazení v rovině; - sinová a kosinová věta; - řešení obecného trojúhelníku.	8
Žák: - určuje vzájemnou polohu dvou přímek, přímky a roviny, dvou rovin, odchylku dvou přímek, přímky	**Stereometrie** - základní polohové a metrické vlastnosti v prostoru; - tělesa.	6

a roviny, dvou rovin, vzdálenost bodu od roviny; - charakterizuje jednotlivá tělesa (krychle, kvádr, hranol, jehlan, rotační válec, rotační kužel, komolý jehlan a kužel, koule a její části); - určí jejich objem a povrch - využívá poznatků o tělesech v praktických úlohách.		
Žák: - určí vzdálenost dvou bodů a souřadnice středu úsečky - užívá pojem vektor, souřadnice vektoru, velikost vektoru; - provádí operace s vektory (součet vektorů, násobek vektoru reálným číslem, skalární součin vektorů); - užívá parametrické vyjádření přímky, obecnou rovnici přímky a směrnicový tvar rovnice přímky; - řeší analyticky polohové a metrické vztahy bodů a přímek.	**Analytická geometrie** - souřadnice bodu a vektoru v rovině; - operace s vektory; - přímka v rovině a její analytické vyjádření.	6
Žák: - užívá vztahy pro počet variací, permutací a kombinací bez opakování; - počítá s faktoriály a kombinačními čísly; - určí pravděpodobnost náhodného jevu kombinatorickým postupem; - užívá pojmy statistický soubor, rozsah statistického souboru, statistický znak kvantitativní a kvalitativní; - vypočítá četnost a relativní četnost hodnoty znaku, sestaví tabulku četností, graficky znázorní rozdělení četností; - určí charakteristiky polohy (aritmetický průměr, medián, modus) a variability (rozptyl a směrodatná odchylka); - čte, vyhodnotí a sestaví tabulky, diagramy a grafy se statistickými údaji.	**Kombinatorika, pravděpodobnost a statistika** - variace, permutace a kombinace bez opakování; - náhodný jev a jeho pravděpodobnost - základy statistiky.	6
	Opakování, písemné práce	6

4.17 Název vyučovacího předmětu: Tělesná výchova (TEV)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 8 (8) / 268 (268)

Vzdělávací oblast: Vzdělávání pro zdraví

4.17.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Tělesná výchova představuje nejdůležitější formu pohybového učení a pohybové kultivace žáků a je hlavním zdrojem jejich poznatků a námětů pro zdravotní, rekreační i sportovní využití pohybu ve škole i mimo ni. V souladu s vývojovými předpoklady a individuálními zvláštnostmi žáků směřuje vyučovací úsilí učitele a učební činnost žáků v tělesné výchově k tomu, aby žáci:

- osvojili si nové pohybové dovednosti, kultivovali svůj pohybový projev i správné držení těla a postupně usilovali o optimální rozvoj zdravotně orientované zdatnosti a celoživotních pohybových aktivit;
- orientovali se v základních otázkách vlivu pohybové aktivity na zdraví a práceschopnost člověka**,** zejména na výchovu ke správnému dennímu režimu s pohybovou aktivitou zaměřenou na dosažení přiměřené úrovně zdravotně orientované zdatnosti a na komplexní relaxaci a regeneraci ve spojení se zdravou výživou;
- dodržovali základní organizační, hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné sportovní či jiné pohybové činnosti ve známém i méně známém prostředí;
- kladně prožívali osvojované pohybové činnosti a využívali je jako prostředek překonávání aktuálních negativních tělesných či duševních stavů a dlouhodobější zdravotní prevence i jako předpoklad pro vytváření trvalého vztahu k pohybovým aktivitám;
- uvědomovali si význam sociálních vztahů a rolí ve sportu a při jiných pohybových aktivitách a uměli je zhodnotit pro kvalitní pohybové vyžití i přátelské interpersonální vztahy.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Předmět je součástí vzdělávací oblasti Vzdělávání pro zdraví. Učivo je sestaveno jako didaktický výběr z tělesných cvičení, gymnastiky a tanců, atletiky, pohybových her a úpolů. Důležitou součástí výuky ve formě sportovního kurzu jsou turistika a sporty v přírodě.

Cílem výuky je osvojit si nové pohybové dovednosti, kultivovat pohybový projev a správné držení těla, usilovat o optimální rozvoj zdravotně orientované tělesné zdatnosti v pravidelně prováděných pohybových aktivitách.

Učivo není detailně členěno do ročníků, ale učitel ho vybírá v souladu s celkovou koncepcí předmětu, s konkrétními podmínkami školy (prostorové, materiální), konkrétní úrovní žáků (skupin, jednotlivců) a s jejich převažujícími pohybovými zájmy.

Učivo v tělesné výchově má činnostní a aplikační charakter, proto je propojováno s ostatními předměty. Většinu informací, dovedností a návyků souvisejících obecně se zdravým životním stylem žák získává v jiných předmětech.

Dovednosti a návyky z tělesné výchovy jsou následně přenášeny do denního režimu žáků ve škole i mimo ni.

Mezipředmětové vztahy

V tělesné výchově se uplatňují a rozvíjejí mezipředmětové vztahy s předměty somatologie, ošetřovatelství, první pomoc, biologie, fyzika, základy mikrobiologie, epidemiologie a hygieny, výchova ke zdraví a psychologie.

Tematické celky učiva

Teoretické poznatky
Pohybové dovednosti
Tělesná cvičení
Plavání
Gymnastika a tance
Atletika
Pohybové hry
Úpoly
Turistika a sporty v přírodě
Testování tělesné zdatnosti
Lyžování (fakultativně)

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Základním cílem vzdělávání v tělesné výchově je získávat žáky pro pravidelnou a soustavnou pohybovou aktivitu. Žáci jsou vedeni k vytváření pozitivního vztahu k pohybové činnosti, která směřuje k bezprostřednímu prožitku z pohybu a pocitu sebeuspokojení. Žákům se nabízí prostor pro týmovou práci, v jejímž rámci se učí brát ohled na své zdraví a také na zdraví svých spolužáků. Žáci se přirozenou formou učí akceptovat individuální rozdíly mezi jednotlivci. Jsou vedeni k respektování pravidel chování a bezpečnosti v rámci tělesné výchovy a k jejich aplikaci je v běžných životních situacích. Správně vedená a chápaná pohybová činnost směřuje k upevňování zdraví člověka a přispívá ke kvalitě jeho života. Během pohybové činnosti klademe důraz na pozitivní sebevědomí a tvořivost, které jsou utvářeny a prohlubovány prostřednictvím různých tělesných cvičení. Projevuje se zde osobní nezávislost, odpovědnost, čestnost a zdravá soutěživost.

Metody a formy práce

Oblast vzdělávání pro zdraví zahrnuje učivo týkající se péče o zdraví a ochrany člověka za mimořádných událostí a učivo tělesné výchovy. Tělesná výchova je realizována ve vyučovacím předmětu TEV ve dvouhodinové týdenní dotaci a v dalších organizačních formách – kurzech (fakultativní lyžařský výchovně výcvikový zájezd, sportovně turistický kurz). Plavání je zařazeno v rámci výuky 1. ročníku. Oblast chování člověka při mimořádných událostech je dána hodinovými dotacemi v každém ročníku. K dalšímu rozvoji pohybových aktivit přispívají možnosti využívání komerčních sportovních zařízení. Každoročně probíhá na škole sportovní den, jehož náplní je mezitřídní turnaj ve volejbale a pestrá nabídka dalších pohybových aktivit. Podporujeme účast žáků na soutěžích a přeborech v rámci AŠSK. Teoretické poznatky z tělesné výchovy (technika, taktika, odborné názvosloví, hygiena, bezpečnost, cvičební úbor a obutí, záchrana, dopomoc, regenerace, kompenzace, relaxace, pravidla, rozhodování a zdroje informací) jsou zařazovány do každého tematického celku. Tělesná cvičení (kondiční,

všestranně rozvíjející, koordinační, kompenzační, relaxační apod.) jsou součástí jednotlivých hodin tělesné výchovy. Pro výuku jsou využívány především metody frontálního a skupinového vyučování s ohledem na individuální dispozice žáků.

Hodnocení výsledků žáků

Vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která tvoří přílohu Školního řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Tělesná výchova přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Žáci:

- si uvědomují souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím;
- vytvářejí si pozitivní vztah ke zdravému životnímu stylu a odpovědnost za své zdraví;
- jsou podporováni ve vlastní tvořivosti a myšlení.

Kompetence k řešení problémů

Žáci:

- jsou vedeni k vědomí odpovědnosti za svá rozhodnutí a učí se objektivně hodnotit své výsledky;
- učí se kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí a upevňovat schopnost obhajovat je;
- jsou vedeni k samostatnosti a odpovědnosti;
- jsou podporováni ve vyhledávání, zpracovávání a využívání různých informačních zdrojů.

Komunikativní kompetence

Žáci:

- jsou vedeni k racionální diskusi, učí se obhajovat své názory, vhodně argumentovat a naslouchat druhým;
- jsou podporováni k vyjadřování vlastních názorů a k respektování názorů druhých;
- uvědomují si význam nonverbální komunikace.

Personální a sociální kompetence

Žáci:

- si vytvářejí pozitivní představu o sobě samém, je podporována jejich sebedůvěra a samostatný rozvoj;
- jsou schopni objektivně hodnotit svůj výkon a přínos pro kolektiv;
- spolupracují ve skupinách a respektují pravidla práce v týmu;
- přijímají hodnocení svých výsledků a způsobů jednání i ze strany jiných lidí, umí akceptovat radu a kritiku.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žáci:

- dodržují zásady bezpečnosti a ochrany zdraví a životního prostředí;
- respektují zásady správné realizace pohybových aktivit;
- akceptují zásady osobní a duševní hygieny a stravovací návyky;
- jsou schopni poskytnout první pomoc nebo vyhledat odbornou pomoc sobě nebo druhým.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žáci:

- si vytvářejí pozitivní vztah k pohybovým aktivitám a uvědomují si jejich celoživotní význam;
- jsou schopni vytvořit individuální program zdravotně orientovaných pohybových aktivit;
- znají edukační zásady při řízení pohybové aktivity vzhledem k věku, pohlaví a individuálním zvláštnostem či zdravotnímu omezení při dodržení základních bezpečnostních pravidel;
- ovládají kompenzační a rehabilitační cvičení a dovedou je využít k vlastní efektivní práci i k práci s pacienty;
- znají a ovládají hygienická pravidla zdravotně orientovaného pohybového režimu;
- dokáží řídit a organizovat vlastní činnost a přijímat odlišné role v kolektivu.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Žáci:

- využívají audiovizuální techniku k získání zpětné vazby pro korekci a odstranění negativních návyků při realizaci pohybových aktivit;
- orientují se v informačních zdrojích o pohybových a sportovních aktivitách, samostatně získávají potřebné informace;
- získané informace využívají k rozvoji své fyzické zdatnosti a pohybových dovedností.

Předmět tělesná výchova aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci si váží zdraví jako jedné z prvořadých hodnot a cílevědomě je chrání. Rozpoznají, co ohrožuje tělesné a duševní zdraví. Racionálně jednají v situacích osobního a veřejného ohrožení. Žáci pojímají zdraví a tělesnou zdatnost jako hodnoty potřebné ke kvalitnímu prožívání života a znají prostředky sloužící k ochraně zdraví, zvyšování tělesné zdatnosti a kultivaci pohybového projevu. Váží si materiálních a duchovních hodnot a jsou vedeni k odpovědnosti a schopnosti morálního úsudku. Při pohybových činnostech a soutěžích uplatňují rozhodovací postupy v duchu zásad fair play. Žáci jsou podporováni ve schopnosti jednání s lidmi a v řešení konfliktních situací. Téma Komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů je začleněno v TC Sportovní hry v rámci 1.-4. ročníku. Téma Morálka, odpovědnost, tolerance je rozvíjeno a realizováno průběžně ve všech TC s pohybovou aktivitou během celého studia.

Člověk a životní prostředí

Žáci jsou vedeni k pochopení vztahu člověka a životního prostředí a jeho vlivu na lidské zdraví. Kultivace prostředí, ochrana zdraví v souvislosti s problémy se životním prostředím a význam zdravé životosprávy jsou součástí vzdělávání v rámci tělesné výchovy. Téma Současné problémy ve vztahu člověka a životního prostředí je realizováno formou besedy v rámci fakultativního LVVZ v 1. ročníku a v rámci STK ve 2. ročníku.

Člověk a svět práce

Žáci jsou vedeni k preferování takového způsobu života, aby byly zdraví ohrožující návyky, činnosti a situace co nejvíce eliminovány. Při pohybových činnostech se chovají odpovědně, kontrolují a ovládají své jednání, v denním režimu upřednostňují pravidelné provádění pohybových aktivit jako kompenzaci jednostranného psychického zatížení v zaměstnání. V rámci tématu Práce s informačními

médii žáci v TC Zdravotně orientovaná pohybová činnost ve 3. ročníku prokážou dovednost vyhledat rozšiřující informace týkající se různých aspektů zdraví a pohybu.

Informační a komunikační technologie

Žáci dokážou posoudit důsledky komerčního vlivu médií na zdraví a zaujmout k mediálním sdělením kritický odstup. Umějí se orientovat v současných informačních a komunikačních technologiích a využívat je pro svoje zdraví, pohybové činnosti a dovednosti a k získávání nových informací a poznatků z oblasti tělesné kultury, sportu a zdravého životního stylu.

4.17.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2 (2) / 70 (70)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - popíše význam přípravy organismu (zahřátí a protažení) před pohybovou činností i význam péče o tělo (strečink, relaxace, zásady hygieny) po skončení pohybové činnosti; - rozliší a vysvětlí pojmy zátěž, únava, odpočinek, jednostranná zátěž, příčiny svalové nerovnováhy.	**Teoretické poznatky** - zásady přípravy organismu před pohybovou činností a její ukončení; - zátěž a odpočinek.	2
Žák: - volí sportovní vybavení (výstroj a výzbroj) odpovídající příslušné činnosti, přizpůsobuje je klimatickým podmínkám; - demonstruje v souladu s individuálními předpoklady správnou techniku běhu a startů; - rozlišuje vhodnost použití jednotlivých druhů startů podle délky trati; - prokáže jistou úroveň rychlostních a vytrvalostních schopností při testování; - porovnává ukazatele své zdatnosti s ostatními žáky a s předloženými tabulkami norem výkonů.	**Atletika** - přirozená cvičení – chůze, běh, skoky, lezení, překonávání překážek, házení, nošení břemen; - nízké a středně vysoké starty; - běhy – rychlý, vytrvalý; - atletická abeceda; - závodivé hry.	6
Žák: - rozliší správné a vadné držení těla; - správně ovlivní držení vlastního těla; - popíše význam protahovacích a posilovacích cvičení pro správné	**Gymnastika** - všeobecně pohybově rozvíjející cvičení; - koordinace, síla, rychlost, vytrvalost a pohyblivost;	6

držení těla a význam prevence před nemocemi pohybového aparátu; - v souladu s individuálními předpoklady demonstruje technicky správně kotoul vpřed a vzad, aplikuje tyto dovednosti na obměny kotoulu vpřed a vzad; - provede v souladu s individuálními předpoklady přeskok přes zvýšené nářadí i s odrazovým můstkem; - při cvičení poskytuje dopomoc jiným žákům.	- akrobatické prvky – kotoul vpřed a jeho obměny, kotoul vzad, váha předklonmo; - přeskok přes zvýšené nářadí.	
Žák: - vybere sportovní vybavení (výstroj a výzbroj) odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám, udržovat je a ošetřuje; - volejbal – v souladu s individuálními předpoklady technicky správně odbije míč obouruč vrchem a obouruč spodem a demonstruje podání spodem; - basketbal – v souladu s individuálními předpoklady předvede technicky správné ovládání míče – dribling, používá různé způsoby přihrávek, ovládá střelbu na koš z různých míst; - pro všechny hry – aplikuje získané dovednosti v herních situacích, rozlišuje správné postavení hráče v poli a chápe jeho význam na dané pozici; - vysvětlí základní pravidla hry.	**Sportovní hry** - volejbal – herní činnosti jednotlivce; - basketbal – herní činnosti jednotlivce; - základy netradičních sportovních her bränball, ringo, frisbee atd.; - závodivé hry.	18
Žák: - vysvětlí význam plavání pro zdraví, regeneraci sil a zvyšování zdatnosti; - objasní zdravotní a rozvojový význam plavání; - v souladu s individuálními předpoklady demonstruje dva plavecké způsoby; - prokáže úroveň své plavecké zdatnosti změřením výkonů; - poskytne dopomoc unavenému plavci a pomůže při záchraně tonoucího; - aplikuje hygienická pravidla; - respektuje pravidla bezpečnosti při plavání.	**Plavání** - základní plavecké dovednosti – splývání, dýchání do vody, potápění, šlapání vody; - základy minimálně dvou plaveckých způsobů; - skoky do vody z různých výšek; - obrátky, plavání úseků do 50 m; - plavání na vytrvalost do 500 m; - sebezáchrana, dopomoc unavenému plavci, záchrana tonoucího; - plavání pod hladinou a s pomůckami; - štafetové plavání; - specifika hygieny; - závodivé hry.	34
Žák: - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti;	**Zdravotně orientovaná pohybová činnost** - všeobecný rozvoj tělesné zdatnosti;	2

- provede vhodná protahovací a posilovací cvičení ve spolupráci s učitelem; - aplikuje hygienické a bezpečnostní zásady v jakémkoli prostředí a předchází úrazu a onemocnění.	- strečink (protažení), prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí (kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení); - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech.	
Žák: - prokáže úroveň své tělesné zdatnosti s pomocí standardizovaných testových baterií; - porovná své výsledky s tabulkovými hodnotami a s výsledky jiných žáků; - koriguje vlastní pohybový režim ve shodě se zjištěnými údaji.	**Testování tělesné zdatnosti** - motorické testy.	2
Žák: - orientuje se v horském prostředí, je si vědom nástrah plynoucích z charakteru horského prostředí (časté změny počasí, značení horského terénu, ochrana před teplotními vlivy apod.); - chová se v přírodě ekologicky; - respektuje příkazy horské služby, v případě nouze se s ní spojí; - rozliší stupeň závažnosti poranění při pobytu v horském prostředí, v lehčích případech poskytne první pomoc; - posoudí technický stav lyžařské výzbroje a pravidelně provádí její základní údržbu; - bezpečně manipuluje s výzbrojí (přenášení, nazouvání); - lyžařský výcvik – pohybuje se s lyžemi na nohou (provede obrat; - ovládá chůzi, skluz a výstup do svahu); - v souladu s individuálními předpoklady demonstruje sjezd šikmo svahem v základním postoji a na to plynule navazuje odšlapováním ke svahu; - zastaví na bezpečném místě; - bezpečně nastoupí a vystoupí z různých druhů vleků a lanovek; - provede v souladu s individuálními předpoklady dlouhý a střední oblouk (oblouk v pluhu, s paralelním vedením lyží); - v souladu s individuálními předpoklady provede jízdu v různém terénu a sněhu	**Lyžařský výchovně výcvikový zájezd** - seznámení se s horským prostředím, zásady chování při pobytu v horském prostředí; - výzbroj, výstroj, základy techniky sjezdového lyžování; - výcvik na sjezdových lyžích; - výcvik na snowboardu (pro zájemce); - základy běžeckého lyžování (pro zájemce).	1 týden

(hluboký sníh, těžký sníh, namrzlý povrch, terénní nerovnosti); - určí chybně a správně prováděné činnosti, analyzuje a zhodnotí kvalitu pohybové činnosti nebo výkonu; - posoudí meze vlastních sil a schopností při činnostech v horském terénu; - při výcviku na snowboardu bezpečně manipuluje s výzbrojí, demonstruje základní techniku stoje, skluzu a zastavení; - v souladu s individuálními předpoklady provede obrat a zatáčení na snowboardu; - zhodnotí kvalitu výkonu.		

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2 (2) / 70 (70)

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - aplikuje základní terminologické výrazy běžně používané při pohybových činnostech; - rozlišuje výrazy rychlost, síla, vytrvalost, pohyblivost, používá vhodné pohybové činnosti pro rozvoj jednotlivých pohybových předpokladů; - definuje význam pojmů aktivní zdraví a zdravý životní styl a stanoví, které pohybové činnosti jsou zdraví prospěšné a které jsou zdraví škodlivé; - objasní význam hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v různém prostředí a v různých podmínkách.	**Teoretické poznatky** - terminologie pohybových činností; - základní pohybové činnosti rozvíjející rychlostní, silové, vytrvalostní a pohybové předpoklady; - pojem aktivní zdraví; - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech.	2
Žák: - v souladu s individuálními předpoklady demonstruje správnou techniku běhu (dýchání, práce nohou a paží); - aplikuje znalost pravidel štafetového běhu; - v souladu s individuálními předpoklady demonstruje správnou techniku hodu, zejména spojí rozběh s odhodem; - při veškeré své činnosti respektuje zásady bezpečnosti.	**Atletika** - přirozená cvičení – chůze, běh, skoky, lezení, překonávání překážek, házení, nošení břemen; - zdokonalování techniky běhu; - běhy – rychlé z nízkého startu, vytrvalostní z vysokého startu; - štafetový běh; - atletická abeceda; - skok do dálky; - hod míčkem; - závodivé hry.	12

Žák: - využívá pohybové činnosti pro svoji všestrannou pohybovou přípravu a zvyšování tělesné zdatnosti a správné držení těla; - v souladu s individuálními předpoklady demonstruje ve zdokonalené formě základní akrobatické cviky osvojené v prvním ročníku; - spojí v souladu s individuálními předpoklady akrobatické cviky v jednoduché akrobatické řady; - s využitím doplňujících cviků (obraty, skoky a poskoky) v souladu s individuálními předpoklady; předvede základní polohy na hrazdě a přechody mezi nimi; - vysvětlí význam dopomoci při cvičení na hrazdě a sám ji poskytne; - v souladu s individuálními předpoklady demonstruje osvojené způsoby přeskoku přes zvýšené nářadí, bezpečně překoná překážku roznožným způsobem; - koriguje podmínky pro přeskok (výška nářadí, vzdálenost odrazového můstku od nářadí) ve shodě s úrovní svých schopností a dovedností; - v souladu s individuálními předpoklady prezentuje správnou techniku šplhu na tyči nebo laně, prokáže úroveň svých silových schopností při šplhu; - popíše estetické funkce pohybu.	**Gymnastika** - všeobecně pohybově rozvíjející cvičení, zejména protahovací a posilovací akrobatické prvky, akrobatické řady; - cvičení na hrazdě; - přeskok přes zvýšené nářadí; - šplh; - cvičení se švihadly; - kondiční cvičení.	12
Žák: - volejbal – v souladu s individuálními předpoklady předvede technicky správné odbití míče obouruč spodem i vrchem a podání spodem nebo vrchem, reaguje na míč; - basketbal – v souladu s individuálními předpoklady demonstruje technicky správné ovládání míče, používá při hře dvojtakt, rychle se přemisťuje, uvolňuje se bez míče i s míčem a nalézá si vhodný prostor pro hru, popíše obranný a útočný systém hry; - pro všechny hry – v souladu s individuálními předpoklady aplikuje	**Sportovní hry** - volejbal – zdokonalování herních činností jednotlivce, nácvik herních systémů; - basketbal – zdokonalování herních činností jednotlivce, nácvik herních systémů; - netradiční sportovní hry – softball, florbal, bränball, ringo, frisbee, badminton, líný tenis; - závodivé hry.	30

dovednosti a znalosti týkající se herních systémů v různých herních situacích; - rozpozná základní chyby a provinění proti pravidlům dané hry; - netradiční hry – v souladu s individuálními předpoklady používá získané dovednosti takovým způsobem, že hra je plynulá a bez vážnějších rozporů s pravidly.		
Žák: - provádí přetahy, přetlaky, úpolové odpory; - vysvětlí význam sebeobranných cvičení.	**Úpoly** - přetahy, přetlaky, úpolové hry; - pády.	2
Žák: - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; - provádí vhodná protahovací a posilovací cvičení ve spolupráci s učitelem; - respektuje hygienické a bezpečnostní zásady v jakémkoli prostředí a předchází úrazu a onemocnění; - aplikuje osvojené kompenzační a relaxační techniky pro regeneraci organismu a předcházení stresovým situacím.	**Zdravotně orientovaná pohybová činnost** - všeobecný rozvoj tělesné zdatnosti; - strečink (protažení), speciální cviky pro rozcvičení před konkrétní činností, prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí (průpravná, kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení); - tělesná a duševní hygiena, režim dne; - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí a klimatických podmínkách.	8
Žák: - prokáže úroveň své tělesné zdatnosti s pomocí standardizovaných testových baterií; - porovná své výsledky s tabulkovými hodnotami, s výsledky jiných žáků a se svými výsledky z předchozího roku.	**Testování tělesné zdatnosti** - průběžné motorické testy.	4
Žák: - orientuje se v daném prostředí, je si vědom nástrah plynoucích z charakteru tohoto prostředí; - chová se v přírodě ekologicky; - rozliší stupeň závažnosti poranění při pobytu v přírodě, v lehčích případech dokáže poskytnout první pomoc, posoudí nutnost přivolání rychlé zdravotnické pomoci; - posoudí technický stav používané výzbroje a pravidelně provádí základní údržbu; - respektuje pravidla silničního provozu a v každé situaci je aplikuje, – dbá na	**Sportovně turistický kurz** - seznámení se s prostředím, ve kterém se kurz odehrává, chování při pobytu v tomto prostředí, zásady ekologického chování, - výzbroj; - výstroj; - pěší turistika; - hry v terénu; - míčové hry; - netradiční sportovní hry; - běh v terénu; - aktivity ve vodě; - kondiční cvičení; - kulturně poznávací činnost;	1 týden

vlastní bezpečnost a bezpečnost ostatních účastníků silničního provozu; - definuje pravidla bezpečnosti při pohybových aktivitách v přírodě v různých klimatických podmínkách a adekvátně na tyto podmínky reaguje; - aktivně se zapojuje do všech organizovaných činností (hry v terénu, hry ve vodě, netradiční hry).	- závodivé hry; - základy kanoistiky – vodní turistika.	

Ročník: 3.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2 (2) / 66 (66)

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - objasní význam výrazu fair play, uplatňuje ho jak při samotné pohybové činnosti, tak při sportovním diváctví, potlačuje projevy negativních emocí spojených se sportem; - vysvětlí rozdíly mezi sportem žen a mužů, mezi sportem vrcholovým a rekreačním, přizpůsobí se úrovni svých spoluhráčů a podat pomocnou ruku slabším; - porozumí pojmu doping, popíše možné následky používání podpůrných látek; - rozliší míru škodlivosti vlivu alkoholu, tabáku a drog na pohybovou výkonnost a tělesnou zdatnost; - orientuje se v nabídce pohybových aktivit, které nabízejí místní fitcentra, aktivně se účastní pohybových programů v těchto zařízeních.	**Teoretické poznatky** - fair play jednání, sportovní diváctví; - rozdíly mezi TV a sportem žen a mužů; - rozdíly mezi rekreačním, výkonnostním a vrcholovým sportem; - negativní jevy ve sportu; - oblast zdraví a pohybu.	4
Žák: - vhodně sestaví družstvo pro štafetový běh, včetně dodržování závodních pravidel dané disciplíny; - v souladu s individuálními předpoklady demonstruje správnou techniku skoku vysokého (spojení odrazu s rozběhem); - charakterizuje zásady bezpečnosti při skoku vysokém; - přizpůsobuje běh podmínkám daného terénu, používá vhodnou výstroj pro běh v různých klimatických podmínkách.	**Atletika** - přirozená cvičení – chůze, běh, skoky, lezení, překonávání překážek, házení, nošení břemen; - běhy – rychlé z nízkého startu, vytrvalostní z vysokého startu; - štafetový běh; - skok do dálky; - skok do výšky; - vrh koulí; - vytrvalostní běh v terénu; - závodivé hry.	10

Žák: - vysvětlí zásady přípravy organismu před pohybovou činností; - využívá vhodné posilovací cviky pro zvyšování své tělesné zdatnosti; - aplikuje zásady péče o tělo (strečink, relaxace, zásady hygieny) po skončení pohybové činnosti; - v souladu s individuálními předpoklady provádí ve zdokonalené formě základní akrobatické cviky osvojené v předchozích ročnících; - v souladu s individuálními předpoklady spojí akrobatické cviky ve složitější akrobatické řady s využitím doplňujících cviků (obraty, skoky a poskoky); - v souladu s individuálními předpoklady aplikuje správnou techniku cviků na hrazdě, kruzích a přeskoku přes zvýšené nářadí osvojenou v předchozích ročnících; - demonstruje své dovednosti v náročnějších podmínkách (výška hrazdy, výška nářadí, vzdálenost odrazového můstku); - cvičením s obručemi rozvíjí své estetické cítění a provádí vlastní relaxaci; - v souladu s individuálními předpoklady předvede rovnovážná cvičení a chůzi (včetně obratů) na gymnastickém nářadí; - v souladu s individuálními předpoklady demonstruje správnou techniku šplhu na tyči nebo na laně, prokáže úroveň svých silových schopností při šplhu; - poskytuje dopomoc při činnostech, kde hrozí nebezpečí úrazu.	**Gymnastika** - protahovací, posilovací a relaxační cvičení; - akrobatické prvky, akrobatické řady; - cvičení na hrazdě; - přeskok přes zvýšené nářadí; - cvičení na kruzích; - šplh (tyč, lano); - rytmická cvičení s obručemi – dívky; - rovnovážná cvičení; - kondiční cvičení.	10
Žák: - volejbal, basketbal, netradiční sporty – aplikuje získané dovednosti a vědomosti při hře, odstraňuje svoje nedostatky, dodržuje zásady fair play; - komunikuje při sportovních hrách – rozlišuje smluvené signály a vhodně; používá odbornou terminologii;	**Sportovní hry** - volejbal – hra, rozhodování, organizace turnaje; - basketbal – hra, rozhodování; - netradiční sportovní hry – softball, florbal, bränball, ringo, frisbee, badminton, líný tenis – hra, rozhodování; - závodivé hry.	30

- v souladu s individuálními předpoklady používá základní herní činnosti jednotlivce a herní kombinace; - vysvětlí pravidla hry, rozhoduje, zapisuje a sleduje výkony jednotlivců nebo týmu a hodnotí je.		
Žák: - v rámci svých možností aktivně podporuje své zdraví, uskutečňuje činnosti vedoucí ke zlepšení své tělesné zdatnosti; - ve spolupráci s učitelem provádí vhodná protahovací posilovací cvičení; - objasní zásady správného držení těla; - soustředí se na správné provedení pohybu; - aplikuje hygienické a bezpečnostní zásady v jakémkoli prostředí a předchází úrazu a onemocnění; - realizuje osvojené kompenzační a relaxační techniky pro regeneraci organismu a předcházení stresovým situacím.	**Zdravotně orientovaná pohybová činnost** - všeobecný rozvoj tělesné zdatnosti; - strečink (protaženi), speciální cviky pro rozcvičení před konkrétní činností, prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí (průpravná, kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení); - tělesná a duševní hygiena, režim dne; - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí a klimatických podmínkách.	8
Žák: - prokáže úroveň své tělesné zdatnosti s pomocí standardizovaných testových baterií; - porovná své výsledky s tabulkovými hodnotami, s výsledky jiných žáků a se svými výsledky z předchozího školního roku.	**Testování tělesné zdatnosti** - průběžné motorické testy.	4

Ročník: 4.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2 (2) / 62 (62)

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - vyhledává potřebné informace z oblasti zdraví a pohybu, diskutuje o nich, analyzuje je a hodnotí; - popíše význam pohybových činností (zejména kondičních, kompenzačních a relaxačních) pro zdraví; - předvede kompenzační cvičení k vlastní regeneraci, a to zejména s ohledem na požadavky budoucího povolání;	**Teoretické poznatky** - oblast zdraví a pohybu; - význam pohybu pro zdraví; - regenerace, kompenzace, relaxace.	4

- orientuje se v nabídce pohybových aktivit, která nabízejí místní fitcentra; - aktivně se účastní pohybových programů v těchto zařízeních.		
Žák: - definuje základní pojmy a aplikuje pravidla; - rozliší chybně a správně prováděné pohybové činnosti, analyzuje je a zhodnotí; - respektuje základní pravidla a zásady bezpečnosti – porozumí jednotlivým povelům a signálům a reaguje na ně; - demonstruje techniku i taktiku sprintu a vytrvalostního běhu - předvede techniku skoku do dálky (modifikovaného), skoku do výšky, hodu, vrhu – rozvíjí svalovou sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost a pohyblivost; - využívá pohybových činností pro zvyšování své tělesné zdatnosti.	**Atletika** - atletická abeceda – opakování, modifikace; - opakování a upevňování techniky; - běhu (sprinty, vytrvalost, štafetový běh); - skoky, vrhy, hody; - závodivé hry.	8
Žák: - uplatňuje zásady přípravy organismu před pohybovou činností a zásady uklidnění organismu po skončení pohybové činnosti; - využívá pohybovou činnost pro všestrannou pohybovou přípravu a zvýšení tělesné zdatnosti; - provádí vhodné protahovací a posilovací cviky pro zvyšování své tělesné zdatnosti; - aktivně se zapojuje do průpravných cvičení; - poskytuje záchranu a dopomoc při gymnastickém cvičení; - z osvojených cviků připraví krátké sestavy a zacvičí je podle individuálních schopností a dovedností; - demonstruje rozběh a odraz; - vylepšuje své výkony, vysvětlí estetickou funkci pohybu; - předvede základní cvičení s náčiním dle výběru.	**Gymnastika** - cvičení na nářadí; - akrobacie; - přeskok; - šplh; - kondiční cvičení, cvičení s hudbou; - rytmická gymnastika.	8
Žák: - volejbal – v souladu s individuálními předpoklady technicky správně ovládá míč**,** aplikuje základní pravidla hry a	**Sportovní hry** - volejbal, basketbal – herní činnosti jednotlivce, základní herní systém, účast na turnaji;	30

základy rozhodování, předvede elementární herní činnosti jednotlivce a kombinace se spoluhráči; - rozliší jednotlivé role v družstvu a při hře se chová v duchu fair play; - basketbal – v souladu s individuálními předpoklady technicky správně ovládá míč, rozliší elementární herní činnosti, aplikuje základní pravidla hry, komunikuje při pohybových činnostech; - participuje na týmových herních činnostech družstva; - pro všechny hry – v souladu s individuálními předpoklady aplikuje získané dovednosti a znalosti při hře, jedná v duchu fair play, rozhoduje, zapisuje a hodnotí výkony jednotlivců nebo týmů; - vyhledává kolektivní sporty s vědomím jejich pozitivního působení na psychiku člověka.	- netradiční sportovní hry – softball, florbal, bränball, ringo, frisbee, badminton, líný tenis, modifikované sportovní hry; - fotbal – elementární činnosti, modifikace; - závodivé hry.	
Žák: - v rámci svých možností aktivně podporuje své zdraví, uskutečňuje činnosti vedoucí ke zlepšení své tělesné zdatnosti; - využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky k regeneraci organismu a duševních sil i vzhledem k požadavkům budoucího povolání; - aplikuje hygienické a bezpečnostní zásady; - osvojí si informace z oblasti zdravého životního stylu a wellness.	**Zdravotně orientovaná pohybová činnost** - všeobecný rozvoj tělesné zdatnosti; - strečink (protažení), prevence jednostranného zatížení (průpravná, kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení); - tělesná a duševní hygiena, režim dne; - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí; - informace z okolí i médií (chování lidí, zdravý životní styl, wellness).	8
Žák: - prokáže úroveň své tělesné zdatnosti s pomocí standardizovaných testových baterií; - porovná své výsledky s tabulkovými hodnotami a se svými výsledky z předchozího školního roku.	**Testování tělesné zdatnosti** - motorické testy.	4

4.18 Název vyučovacího předmětu: První pomoc (PRP)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 1 (1) / 35 (35)

Vzdělávací oblast: Vzdělávání pro zdraví

4.18.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Obecným cílem předmětu první pomoc je seznámit žáky s novými postupy poskytování laické první pomoci, s fungováním integrovaného záchranného systému, naučit je správně postupovat v život ohrožujících situacích (v nemocničním prostředí, v terénu, při živelných katastrofách a jiných mimořádných událostech). Cíl vyplývá ze zákonné povinnosti zdravotnických pracovníků poskytovat neprodleně první pomoc každému, u koho je ohroženo zdraví nebo život. Žáci jsou vedeni k osvojení potřebných vědomostí a dovedností v předlékařské první pomoci, k dodržování zásad bezpečného chování v situacích obecného ohrožení, k osvojení etických aspektů první pomoci a k získání vlastností zachránce.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Učivo předmětu první pomoc je zařazeno do vzdělávací oblasti Vzdělávání pro zdraví. Obsahem učiva je seznámení s jednáním v situacích ohrožení za mimořádných událostí (živelné pohromy, havárie, krizové situace), se základními úkoly ochrany obyvatelstva, s činností integrovaného záchranného systému, nácvik laické první pomoci při úrazech, náhlých zdravotních příhodách, stavech bezprostředně ohrožujících život.

Ve výuce jsou v návaznosti na učební plán využívány **mezipředmětové vztahy:**

somatologie – stavba a funkce jednotlivých tělních soustav;

ošetřovatelství – poznatky o dezinfekci, sterilizaci, asepsi, sledování fyziologických funkcí, ošetřovatelství v chirurgii, interně, pediatrii a malých klinických oborech;

klinická propedeutika a odborné názvosloví – příznaky nemocí;

mikrobiologie, epidemiologie a hygiena – vědomosti o možnostech přenosu chorob.

Vědomosti a dovednosti z předmětu první pomoc lze následně prohlubovat ve výuce odborných předmětů.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka první pomoci směřuje k tomu, aby žáci:

- jednali odpovědně a přijímali odpovědnost za své jednání, za provedení první pomoci;
- vážili si života a zdraví;
- řídili se etickými zásadami při poskytování první pomoci;
- uvědomovali si význam osobní ochrany a dodržování BOZP.

Metody a formy výuky

Předmět první pomoc se vyučuje v prvním ročníku, třída je rozdělena na skupiny. Je chápán jako předmět teoreticko-praktický, z vyučovacích forem by mělo převládat cvičení jednotlivých postupů, se kterými se žáci seznámí pomocí výkladu učitele, samostatnou prací s literaturou ve skupinách, pomocí didaktické techniky. Při cvičení je vhodné využívat různé modely (resuscitační, modely zranění),

obvazový materiál, dlahy a modelové situace. Součástí předmětu může být exkurze do střediska integrovaného záchranného systému.

Žákům může být nabízen kroužek první pomoci, který slouží k prohlubování znalostí učiva a k procvičování. Účast v něm je dobrovolná.

Hodnocení výsledků žáků

Vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která tvoří přílohu Školního řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových a odborných kompetencí

Kompetence k učení

Výuka je zaměřena tak, aby v žácích probouzela pozitivní vztah ke vzdělání. Motivuje je k tomu, aby si pro sebe vytvořili pravidelný studijní režim, pozorně poslouchali mluvené projevy (např. výklad), uplatňovali různé způsoby práce s odborným textem, účelně vyhledávali a zpracovávali informace, aby sebekriticky hodnotili pokrok při dosahování učebních cílů a byli schopni přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí.

Kompetence k řešení problémů

- žák řeší problémy (rychle se orientuje v situacích ohrožení života, správně a pohotově poskytuje první pomoc);
- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi.

Komunikativní kompetence

- žák efektivně komunikuje a spolupracuje s osobami záchranného systému.

Personální a sociální kompetence

- žák správně analyzuje své fyzické a duševní schopnosti a možnosti, zhodnotí důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- žák pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních činností.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- žák jedná samostatně, odpovědně a iniciativně ve veřejném zájmu;
- žák zdůvodňuje odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- žák definuje pozitivní vztah k budoucímu povolání, tedy i ke vzdělání v oboru, uvědomuje si význam celoživotního vzdělávání.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

- žák pracuje s informacemi z různých zdrojů (tištěných, audiovizuálních, elektronických).

Odborné kompetence

- žák respektuje zásady bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci;
- žák vysvětlí postupy poskytování první pomoci;
- žák dokáže poskytnout laickou první pomoc.

Předmět první pomoc aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci budou vedeni k tomu, aby dovedli jednat s lidmi, diskutovat o problémech. Toto průřezové téma bude rozvíjeno v TC Úvod do předmětu, kdy se žáci naučí komunikovat se složkami Integrovaného záchranného systému a v TC Jednotný postup při poskytování první pomoci, kdy se žáci budou učit komunikovat se zraněnými a předávat zjištěné informace. Toto téma bude dále rozvíjeno v TC Šok a křečové stavy a První pomoc při mimořádných událostech, kde správná komunikace hraje významnou roli.

Člověk a životní prostředí

Cílem je, aby si žáci osvojili vědomí odpovědnosti za své zdraví. Toto průřezové téma prolíná celou výukou první pomoci, žáci se učí poskytovat první pomoc s ohledem na bezpečnost zachránce, dodržovat zásady BOZP.

Člověk a svět práce

Cílem je vést žáky k tomu, aby si uvědomili zodpovědnost za vlastní život, význam vzdělání i celoživotního vzdělávání. V rámci výuky se žáci formou exkurze na Letecké záchranné službě seznámí s prací zdravotnických záchranářů.

Informační a komunikační technologie

Výuka je zaměřena tak, aby žáci při svém studiu využívali osobní počítač a další prostředky informačních a komunikačních technologií, a to např. při zpracovávání referátů, vyhledávání potřebných informací při samostudiu, tvorbě projektových úloh, při práci spojené s přípravou odborných prezentací apod. Ve výuce první pomoci je využíván projekt moodle.

4.18.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1 (1) / 35 (35)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - definuje základní pojmy vztahující se k první pomoci a správně je používá; - charakterizuje složky IZS a komunikaci v systému; - objasní své postavení v záchranném řetězci; - načrtne schéma hierarchie IZS; - vyjmenuje telefonní čísla tísňového volání a dokáže je použít; - popíše základní vybavení domácí lékárny a zásady manipulace s ní; - používá správně jednotlivé pomůcky z lékárny; - popíše předepsané vybavení autolékárny a lékárny pro pobyty dětí;	**Úvod do předmětu, příruční lékárna** - definice základních pojmů; - integrovaný záchranný systém (IZS), základní složky, kompetence; - vlastnosti zachránce; - význam první pomoci; - základní vybavení a využití obsahu lékárny v domácnosti; - uložení a kontrola lékárny v domácnosti a na pracovišti; - vybavení autolékárny a lékárny pro ozdravné pobyty dětí; - význam lékárny.	1

- vysvětlí, kde se ve škole nacházejí lékárny a jak jsou vybaveny; - objasní význam dobře vybavené lékárny; - vysvětlí, v čem se liší vybavení domácí lékárny a lékárny na pracovišti; - vysvětlí, kdo je zodpovědný za obsah jednotlivých typů lékáren.		
Žák: - objasní jednotný postup poskytování první pomoci a vysvětlí pravidla třídění zraněných; - charakterizuje postup vyšetření zraněných; - charakterizuje subjektivní a objektivní příznaky postiženého; - získá základní informace o vzniklé situaci a charakteru zranění postižených osob a předá je IZS; - vysvětlí pravidla osobní bezpečnosti zachránce.	**Jednotný postup při poskytování první pomoci** - orientace na místě nehody, posouzení závažnosti situace, třídění raněných; - zjišťování základních informací, záznam, předání informací; - jednotný postup při poskytování první pomoci; - nácvik postupu vyšetření zraněného, předání informací; - osobní bezpečnost zachránce.	1
Žák: - charakterizuje pravidla vyprošťování a přenášení postižených; - charakterizuje jednotlivé polohy postižených vhodné pro určitá poranění; - uloží postiženého do správné polohy pro vyšetření, ošetření a transport, zdůvodní volbu postupu; - správně zvolí a použije vhodné odsunové prostředky; - správně zvolí techniky odsunu postižených jednou nebo více osobami; - dodržuje zásady BOZP.	**Polohování a transport zraněných** - způsoby a pravidla vyprošťování postižených; - základní polohy při vyšetřování a ošetřování zraněných; - základy odsunu zraněných; - odsunové prostředky, techniky odsunu a přenášení postižených jednou nebo více osobami; - nácvik modelových situací.	4
Žák: - charakterizuje příčiny a příznaky poruch vědomí; - rozliší stupeň poruchy vědomí; - vyšetří postiženého v bezvědomí; - poskytne první pomoc u postiženého v bezvědomí, při kolapsu; - zdůvodní závažnost stavu a význam stálého dohledu u postižených v bezvědomí.	**Bezvědomí** - vyšetření stavu vědomí, určení poruchy vědomí (kvalitativní, kvantitativní); - vyšetření postiženého v bezvědomí; - první pomoc, sledování stavu, záznam informací, transport zraněných v bezvědomí; - první pomoc při kolapsu – nácvik ošetření, modelové situace.	1
Žák: - vymezí pojem neodkladná resuscitace; - rozpozná zástavu dechu a krevního oběhu;	**Neodkladná resuscitace** - poruchy průchodnosti dýchacích cest (u dětí a dospělých), zástava dechu;	8

- zjistí příčiny neprůchodnosti dýchacích cest a navrhne řešení problému; - zahájí neodkladnou kardiopulmonální resuscitaci, používá vhodné pomůcky a ochranné osobní prostředky; - resuscituje postiženého s ohledem na jeho věk a tělesné zvláštnosti; - objasní význam správně provedené resuscitace a nebezpečí vyplývající z nesprávně poskytnuté péče.	- zástava krevního oběhu (u dětí a dospělých); - etické aspekty neodkladné resuscitace; - pomůcky k osobní ochraně a k rozšířené neodkladné resuscitaci; - nácvik provedení, modelové situace.	
Žák: - vysvětlí příčiny a faktory ovlivňující rozvoj šoku, rozpozná příznaky šoku; - použije vhodná preventivní protišoková opatření; - ošetří a sleduje postiženého v šoku; - zdůvodní závažnost rozvoje šoku, význam preventivních opatření; - zajistí bezpečnost postiženého v křečovém stavu, poskytne mu první pomoc.	**Šok, křečové stavy** - druhy, příčiny a příznaky šoku, následné změny v organismu; - první pomoc u šokových stavů, preventivní protišoková opatření; - křeče, křečové stavy, příčiny, příznaky; - první pomoc při křečových stavech; - nácvik první pomoci, modelové situace.	3
Žák: - rozliší a určí typ krvácení; - správně aplikuje jednotný postup při stavění jednotlivých druhů krvácení; - vysvětlí možné komplikace spojené s krvácením; - používá prostředky osobní ochrany při zástavě krvácení vzhledem k riziku přenosu infekčních onemocnění.	**Krvácení, obvazová technika** - druhy krvácení; - jednotný postup při poskytování první pomoci u zevního krvácení; - rozpoznání a poskytnutí první pomoci při vnitřním krvácení a krvácení z tělních otvorů; - nácvik ošetření, modelové situace; - šátkové a obinadlové obvazy, nácvik obvazové techniky.	7
Žák: - rozliší jednotlivé druhy ran a poranění; - zvolí a správně aplikuje vhodný postup ošetření podle druhů ran; - používá vhodné prostředky a obvazové techniky; - zdůvodní význam dodržování zásad asepse a antisepse, sterility, BOZP.	**Rány** - druhy ran a poranění; - zásady ošetřování jednotlivých druhů ran, pomůcky; - nácvik ošetření, modelové situace.	1
Žák: - diferencuje a rozpozná druh, stupeň a závažnost poranění; - popíše postupy ošetřování poranění teplem a chladem, při úpalu a úžehu; - poskytne první pomoc při popálení, poleptání, poranění elektrickým proudem, při působení chladu; - uvede komplikace spojené s tepelným a chladovým poškozením;	**Poškození teplem, chladem, chemickými látkami a elektrickým proudem** - druhy poškození; - BOZP při poskytování první pomoci při úrazu elektrickým proudem a chemickými látkami; - nácvik ošetření a modelových situací.	3

- akceptuje zásady BOZP při poskytování první pomoci.		
Žák: - vysvětlí mechanismus vzniku poranění kostí a kloubů; - vyjmenuje druhy poranění kostí a kloubů; - popíše příznaky poranění kostí a kloubů; - interpretuje komplikace spojené s poraněním kostí a kloubů; - navrhne alternativní prostředky k ošetření poranění kostí a kloubů; - popíše jednotný léčebný postup dle druhu poranění; - používá dostupné prostředky k ošetření dle typu poranění; - zhodnotí rizika spojená s nevhodným způsobem ošetření.	**Poranění kostí a kloubů** - rozdělení podle charakteru poranění; - rozdělení zlomenin; - zlomeniny horní končetiny; - zlomeniny pánve a dolní končetiny; - příznaky zlomenin; - poskytnutí první pomoci u zlomenin s improvizovanými pomůckami; - poskytnutí první pomoci u zlomenin se speciálními pomůckami; - poranění kloubů; - příznaky poranění kloubů; - poskytnutí první pomoci při poranění kloubů; - nácvik ošetření zlomenin a poranění kloubů v modelových situacích.	3
Žák: - definuje nejčastěji zneužívané drogy - vysvětlí vliv návykových látek na organismus; - popíše příznaky nejčastějších akutních otrav; - zhodnotí stav postiženého na základě jeho projevů; - diskutuje o nebezpečí vlivu návykových látek na lidské zdraví; - popíše chování jedince pod vlivem nejčastěji zneužívaných drog; - popíše postup první pomoci při intoxikaci spojené s bezvědomím; - specifikuje nejčastější lékové skupiny, které se uplatňují jako příčina otrav; - popíše nebezpečí hrozící zachránci při zásahu v prostředí s vysokou koncentrací oxidu uhelnatého; - předvede vhodnou polohu postiženého s otravou alkoholem, spojenou s bezvědomím; - popíše způsob zajištění biologických vzorků od postiženého při otravě houbami.	**Akutní otravy** - nejčastěji zneužívané drogy; - vliv návykových látek na orgány a orgánové systémy; - poskytnutí první pomoci při intoxikaci návykovými látkami; - otrava houbami; - otrava léky; - otrava oxidem uhelnatým; - postup při poskytnutí první pomoci při akutních otravách spojených s bezvědomím; - postup při poskytnutí první pomoci při akutních otravách při zachovaném vědomí; - nácvik ošetření v modelových situacích.	1
Žák: - definuje Crush syndrom, Blast syndrom;	**Tlaková poranění** - příčiny tlakových poranění; - vymezení základních pojmů Crush syndrom, Blast syndrom;	1

- vysvětlí orgánové změny, vznikající následkem tlakového poranění; - popíše základní příznaky tlakových poranění; - rozliší příznaky Crush syndromu a Blast syndromu; - zhodnotí stav postiženého na základě příznaků; - definuje příčiny způsobující Crush syndrom a Blast syndrom; - popíše mechanismus vzniku Crush syndromu a Blast syndromu; - popíše typy Blast syndromu; - vysvětlí princip vodního Blast syndromu; - demonstruje protišoková opatření v rámci první pomoci u tlakových poranění.	- změny nastávající v organismu pod vlivem působení enormního tlaku – místní a celkové; - příznaky typické pro Crush syndrom, Blast syndrom; - rozdělení Blast syndromu; - strategie postupu při poskytnutí první pomoci u tlakových poranění; - nácvik ošetření v modelových situacích.	
Žák: - popíše situaci mimořádné události; - vysvětlí obecné zásady chování v případě ohrožení; - rozliší varovné signály; - objasní způsob chování při vyhlášení evakuace; - vyjmenuje vybavení pohotovostního zavazadla; - popíše opatření při vyhlášení průmyslové havárie, živelní pohromy a smogové situace; - rozliší standardizované a improvizované prostředky individuální ochrany osob; - charakterizuje rizika spojená s mimořádnými událostmi; - popíše chování osob při vyhlášení úniku chemické látky; - provede instruktáž skupiny při vyhlášení smogové situace; - specifikuje bezpečnostní opatření k zajištění hladké evakuace; - popíše provedená opatření při hrozící živelní katastrofě; - demonstruje použití improvizovaných prostředků osobní ochrany; - popíše možné chování jedinců v rámci mimořádné situace a navrhne možnosti jejich zvládnutí.	**První pomoc při mimořádných událostech** - vymezení pojmů; - obecné zásady v případě ohrožení; - varovné signály; - průběh evakuace; - opatření při havárii spojené s únikem chemických látek; - opatření při havárii spojené s únikem radioaktivních látek; - opatření při živelních pohromách; - opatření při válečném stavu, zásahu biologickými zbraněmi; - opatření při smogové situaci; - prostředky individuální ochrany osob při zasažení chemickými, radioaktivními a biologickými látkami; - problematika davové psychózy a agresivního davu; - nácvik použití ochranných pomůcek v modelových situacích.	1

4.19 Název vyučovacího předmětu: Informační a komunikační technologie (IKT)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 4 (4) / 140 (140)

Vzdělávací oblast: Vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích

4.19.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle vyučovacího předmětu

Obecným cílem informatického vzdělávání je vést žáky ke schopnosti rozpoznávat informatické aspekty světa a využívat poznatky z informatiky k porozumění a uvažování o přirozených i umělých systémech a procesech, ke schopnosti řešit nejrůznější pracovní a životní situace, cílevědomě a systematicky volit a uplatňovat optimální postupy.

Výuka informatiky přispívá k hlubšímu a komplexnímu porozumění výpočetním zařízením a principům, na kterých fungují. Tím usnadňuje využití digitálních technologií v ostatních oborech a rozvoj uživatelských dovedností žáků vázaných na vzdělávací obsah těchto oborů.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Předmět informační a komunikační technologie je předmětem všeobecně vzdělávacího charakteru, který poskytuje žákům základní všeobecné dovednosti a vědomosti – žák musí pochopit základní principy informačních a komunikačních technologií a musí být schopen orientovat se ve výpočetním systému.

Učivo předmětu informační a komunikační technologie se skládá ze čtyř tematických celků. Z důvodu faktické provázanosti témat se budou jednotlivé tematické celky neustále prolínat a jejich výuka bude probíhat v několika cyklech tak, aby žáci přešli k náročnějším tématům teprve po zvládnutí základů. Některé tematické celky tak budou během studia zařazeny několikrát, vždy na vyšší úrovni a s vyšší náročností.

První tematický celek se zabývá obecnými pojmy Data, informace a modelování. Žáci se naučí používat ověřené postupy, které jsou spojené s informatickým myšlením a zároveň použitelné i v běžném životě, bude zaměřeno i na různé podoby kódování informací a statistického zpracování dat.

V dalším tematickém celku Tvorba, testování a provoz softwaru se seznámí se základy programování. V tematickém celku Informační systémy se seznámí s různými druhy informačních systémů, bude je aktivně využívat a porozumí jejich fungování.

V tematickém celku Digitální technologie žáci získají přehled o hardwaru a budou aktivně využívat aplikace k řešení stanovených úkolů. Porozumí fungování počítačových sítí a osvojí si základy bezpečnosti v digitálním světě.

Mezipředmětové vztahy

Práce s prostředky informačních a komunikačních technologií patří k všeobecnému vzdělání moderního člověka a má také průpravnou funkci pro odbornou složku vzdělání.

Předmět IKT představuje sám o sobě průřezové téma zasahující do všech vyučovacích předmětů a do všech oblastí běžného života. Proto dobré zvládnutí obsahu tohoto předmětu je nezbytným východiskem pro další úspěšný růst osobnosti žáka po stránce pracovní i osobní.

Směřování výuky v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka informačních a komunikačních technologií směřuje k tomu, aby žáci:

- porozuměli základním pojmům a metodám informatiky jako vědního oboru a jeho uplatnění v ostatních vědních oborech a profesích;
- rozpoznávali a formulovali problémy s ohledem na jejich řešitelnost;
- získávali, zaznamenávali, uspořádávali, strukturovali, předávali data a informace;
- rozkládali systémy a procesy na části, odhalovali jejich vztahy a strukturu;
- byli schopni uplatnit algoritmický způsob myšlení při řešení problémů, vytvářeli a formulovali postupy a řešení, které lze přenechat k vykonání jinému člověku nebo stroji;
- vytvářeli formální popisy, modely a simulace skutečných situací i pracovních postupů;
- testovali, analyzovali, vyhodnocovali, porovnávali a vylepšovali existující i navrhované algoritmy, postupy nebo informatická řešení;
- rozuměli technickým základům digitálních technologií do té míry, aby byli schopni je efektivně a bezpečně používat a snadno se naučili používat nové;
- byli schopni využít digitální technologie při řešení problémů, které jsou příliš složité nebo rozsáhlé (pro člověka);
- navrhovali systémy či jejich části, procesy, propojovali různé technologie či jejich části a vytvářeli tak nová řešení za pomoci již existujících nástrojů a prvků;
- hodnotili přínos a rizika různých systémů, procesů, postupů a technologií v kontextu zadaného problému;
- dorozuměli se a spolupracovali s ostatními při dosahování společného cíle;
- neohrožovali svým chováním v digitálním prostředí sebe, druhé ani technologie samotné;
- uvědomovali si, že technologie ovlivňují společnost, a naopak chápali svou odpovědnost při používání technologií.

V afektivní oblasti směřuje informatické vzdělávání k tomu, aby žáci získali:

- otevřený i kritický postoj k digitálním technologiím a jejich využívání;
- motivaci k celoživotnímu učení;
- důvěru ve vlastní schopnosti a preciznost při práci;
- schopnost odhadnout, které úlohy jsou schopni řešit sami a u kterých si vyžádají pomoc odborníka;
- sebejistotu a vytrvalost při řešení obtížného či složitého problému;
- schopnost vypořádat se s otevřenými problémy a nejednoznačně zadanými úkoly.

Žáci mohou používat vhodná prostředí, pomůcky, ale i různé běžně dostupné nástroje, programy a technologie. S informatickými koncepty se seznamují prostřednictvím vlastní zkušenosti s řešením rozmanitých problémových situací. Setkávají se i se situacemi blízkými jejich životu a odborné praxi. Některé řeší s pomocí programování a technologií, některé bez nich. Charakteristickým znakem výuky je to, že žáci postup řešení aktivně hledají a testují ve skupinách nebo samostatně, není cílem postupovat pouze podle předem daných návodů.

Výukové strategie (metody a formy práce)

Předmětu informační a komunikační technologie se vyučuje v 1. a 2. ročníku. Stěžejní formou výuky je cvičení v odborné učebně výpočetní techniky. Třída se při výuce dělí na skupiny tak, aby na každé pracovní stanici pracoval jeden žák. Těžiště výuky informačních a komunikačních technologií je v provádění praktických úkolů (ukázka nových činností, jejich praktické vyzkoušení na počítači a následné pochopení nové látky). Je-li použita metoda výkladu, je vhodné, aby následovalo praktické

procvičení vyloženého učiva. Při výuce je v maximální míře využívána prezentační technika k názorným ukázkám.

Praktické úlohy by neměly chybět v žádné vyučovací hodině. Realizovány mohou být formami různých cvičení, samostatných prací, souhrnných prací, projektů, testů s použitím počítače. V rámci výuky práce s počítačem je vhodné uplatnit projektový přístup (projekt je komplexní praktickou úlohou, při níž je aplikováno široké spektrum dovedností žáka; jde zpravidla o týmovou práci).

Hodnocení výsledků žáků

Předmět informační a komunikační technologie je realizován průřezově a zahrnuje v sobě velmi širokou problematiku znalostí a dovedností. Z tohoto důvodu je i hodnocení žáků realizováno různými formami a prostředky. Základním ověřováním znalostí je písemné hodnocení formou testů nebo otevřených úloh hlavně u těch témat, kde je obtížné nebo nemožné praktické ověření znalostí. Stěžejní formou hodnocení dovedností žáků je hodnocení výsledků z praktických cvičení – zpracované výstupy řešených úloh, vypracované projekty, realizované prezentace na daná témata.

Při pololetní klasifikaci se zohlední i aktivita žáka, jeho spolupráce při týmové práci, celkový přístup k vyučovacímu procesu a k plnění studijních povinností.

Hodnocení bude v souladu s pravidly hodnocení výsledků vzdělávání žáků, které je součástí školního řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Vyučovací předmět Informační a komunikační technologie se podílí zejména na rozvoji těchto kompetencí:

Kompetence k učení

Žáci umějí efektivně vyhledávat a zpracovávat informace, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí, znají možnosti svého dalšího vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

Žáci porozumějí zadání úkolu, získají informace potřebné k jeho řešení a navrhnou způsob řešení; volí efektivní prostředky a způsoby pro splnění jednotlivých aktivit; využívají již nabytých zkušeností a vědomostí; spolupracují při řešení problému s jinými lidmi – týmové řešení.

Komunikativní kompetence

Žáci formulují své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně; vhodně se prezentují; dodržují jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii; aktivně se účastní diskusí, formulují a obhajují své názory a postoje.

Personální a sociální kompetence

Žáci přijímají a odpovědně plní svěřené úkoly; ověřují si poznatky, kriticky a nezaujatě zvažují názory a jednání jiných lidí; pracují v týmu a podílejí se na realizaci společných činností; přijímají radu i kritiku.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žáci jednají odpovědně, samostatně a iniciativně; dodržují zákony, respektují práva a osobnost druhých lidí; jednají v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žáci se vhodně písemně sebe prezentují - např. při vstupu na trh práce sestaví žádost o zaměstnání či profesní životopis; využívají informační média při vyhledávání pracovních příležitostí.

Matematické kompetence

Žáci používají pojmy kvantifikujícího charakteru; čtou a vytvářejí různé formy grafického znázornění – tabulky, grafy, diagramy, schémata; efektivně aplikují matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

Digitální kompetence

V této oblasti vzdělávání směřuje k tomu, že žáci:

- ovládají potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívají je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života; digitální technologie a způsob jejich použití nastavují a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby nebo pracovní prostředí a nástroje;
- získávají, posuzují, spravují, sdílí a sdělují data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytvářejí, vylepšují a propojují digitální obsah v různých formátech; vyjadřují se za pomoci digitálních prostředků;
- navrhují prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie či jejich části; dokážou poradit ostatním s běžnými technickými problémy;
- vyrovnávají se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzují, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost, osobní a pracovní život jedince a životní prostředí, zvažují rizika a přínosy;
- předcházejí situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednají eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

<u>Předmět informační a komunikační technologie aplikuje průřezová témata ve výuce takto:</u>

Občan v demokratické společnosti

Při výuce IKT jsou žáci vedeni ke správnému využívání moderních komunikačních prostředků, zpracování informací a prezentaci projektů v souladu se společenskými normami a na základě utvářeného právního povědomí. U žáků se rozvíjí přiměřená míra sebevědomí, sebe odpovědnost, schopnost jednat s lidmi, diskutovat s nimi a hledat kompromisní řešení, ochota angažovat se při týmové spolupráci.

Oblast Osobnost a její rozvoj bude začleněna do tematického celku Práce se softwarem pro tvorbu prezentací v 1. ročníku. Komunikace bude rozvíjena v tematickém celku Informační zdroje, celosvětová počítačová síť Internet a její přenosové možnosti v 1. ročníku, dále v 2. ročníku v celku Elektronická komunikace, komunikační možnosti internetu. Oblast Společnost a historický vývoj bude začleněna v tematických celcích Práce s počítačem, operační systém a Informační zdroje, celosvětová počítačová síť Internet a její přenosové možnosti v 1. ročníku. Vědomosti z oblastí Morálka, odpovědnost, tolerance a Právní minimum budou rozvíjeny v 2. ročníku v tematickém celku Práce s počítačem.

Člověk a životní prostředí

Žáci jsou automaticky vedeni k ekologickému chování při používání prostředků informačních a komunikačních technologií, k uvědomování si toho, že využití těchto prostředků má nepřímo vliv na ochranu životního prostředí naší společnosti. Osvojují si návyky z oblasti ergonomie, které mají dopad na zdraví jedince a jeho životní styl. Využíváním prostředků IKT v praxi získávají velké množství informací, které jim pomáhají dotvářet si komplexní názor na aktuální společenské problémy a umožňují jim podílet se na jejich řešení.

Člověk a svět práce

V předmětu informační a komunikační technologie se žáci učí pracovat s informacemi, vyhledávat je, vyhodnocovat a využívat. Uvědomují si tak, že informace je zboží se všemi důsledky a dopady ve společnosti. Učí se praktickým činnostem, které budou moci nabízet a uplatňovat v pracovním procesu (písemná i verbální sebeprezentace při vstupu na trh práce). Dosažené znalosti a dovednosti z oboru IKT pomáhají dotvářet profesní profil jedince a jsou zárukou jeho kvalitního uplatnění ve společnosti.

Oblast Práce s informačními médii bude začleněna v tematických celcích Informační zdroje, celosvětová počítačová síť Internet a její přenosové možnosti v 1. ročníku, dále v 2. ročníku v celku Elektronická komunikace, komunikační možnosti internetu. Dovednosti z oblasti Sebeprezentace písemná a verbální budou rozvíjeny v tematických celcích Práce s textovým procesorem a Práce se softwarem pro tvorbu prezentací v 1. ročníku, dále budou realizovány formou projektů v celcích Práce s textovým procesorem a Práce s počítačovou grafikou ve 2. ročníku.

Člověk a digitální svět

Digitální technologie přinášejí vzdělávání řadu nových příležitostí. Schopnost bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě využívat digitální technologie pro učení, vzdělávání se a zvyšování vlastní kvalifikace, stejně jako při práci, občanských aktivitách i ve volném čase je jedna z klíčových kompetencí a je nezbytná pro schopnost celoživotního učení i zapojení absolventů do společenského a pracovního života.

Cílem tématu je začlenit digitální technologie do výukových aktivit a do života školy a propojit formální výuku se zkušenostmi žáků z jejich neformálních vzdělávacích aktivit a učení mimo školu. Důležitým předpokladem rozvoje digitálních dovedností žáků i formování jejich postojů a hodnot souvisejících s využíváním digitálních technologií je promyšlené a plánované využívání digitálních technologií ve výuce různých předmětů tak, aby měli žáci dostatek příležitostí učit se s nimi bezpečně, tvořivě pracovat a diskutovat o možnostech i rizicích jejich využití.

4.19.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2 (2) / 70 (70)

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - interpretuje data (získá z dat informace), posuzuje množství informace v datech, vyslovuje předpovědi na základě dat, uvědomuje si omezení použitých modelů; - odhaluje chyby v datech; - aktivně a s porozuměním používá různé datové formáty, ovládá konverzi mezi různými formáty téhož obsahu.	**Data, informace a modelování** - data a informace, interpretace dat; - informace a množství informace v datech; - chyby v datech a kontrola dat; - záznam, přenos a distribuce dat a informací v digitální podobě; - datové formáty, kódování různých formátů dat (např. text, obraz, zvuk, video).	10
Žák: - identifikuje v historii vývoje hardwaru i softwaru zlomové události; ukáže, které koncepty se nemění a které ano; - rozumí fungování hardwaru a periferií natolik, aby je mohl efektivně a bezpečně používat a snadno se naučil používat nové; - popíše, jakým způsobem operační systém zajišťuje své hlavní úkoly; - rozpozná různé druhy paměťových úložišť a popíše jejich základní principy, nastavuje sdílení a zálohování dat; - na základě porozumění fungování softwaru efektivně a bezpečně využívá různá uživatelská prostředí; - efektivně a bezpečně využívá vhodné aplikace podle stanoveného cíle.	**Digitální technologie, hardware a software** - zlomové události a technologie v historii a jejich vliv na obor, trh práce a společnost; - současná výpočetní zařízení, jejich technické parametry, základní komponenty; - připojitelné periferie, zobrazovací zařízení, vstupní/výstupní zařízení, rozhraní a konektory; - souborový systém a paměťová úložiště; - operační systémy - aplikační software a jeho využití pro odborné činnosti (textový procesor, tabulkový procesor, software pro tvorbu prezentací).	32
Žák: - porovná jednotlivé způsoby propojení digitálních zařízení, - charakterizuje počítačové sítě a internet; vysvětlí, pomocí čeho a jak je komunikace mezi jednotlivými zařízeními v síti zajištěna; - rozumí fungování sítí natolik, aby je mohl bezpečně a efektivně používat; - identifikuje a řeší technické problémy vznikající při práci s digitálními zařízeními; poradí druhým při řešení typických závad.	**Počítačové sítě a síťové služby** - internet a počítačové sítě, přenos dat, komunikační protokol a adresování v síti; - typy, vlastnosti různých sítí, internet věcí; - fyzická a logická infrastruktura sítě, typy síťových zařízení, servery a datová centra; - cloudové a sdílené služby v síti, virtualizace; - webové aplikace a služby, hypertextový formát dat, URL adresa a doména.	10

Žák: - analyzuje a hodnotí informační systémy podle zadaných hledisek; - vyhledává pomocí uživatelského rozhraní a navigace v informačním systému specifické informace podle zadání; - vyhledává a zpracovává data pomocí vhodných nástrojů pro dotazování; používá při vyhledávání vazby mezi entitami, číselníky a identifikátory.	**Informační systémy** - účel a charakteristika informačního systému nebo služby; - veřejné nebo oborové informační systémy a služby; - uživatelská rozhraní (např. navigace, přístupnost, jazykové mutace); - uživatelské účty, role, oprávnění a bezpečnost v informačních systémech.	10
Žák: - vytvoří jednoduchý spustitelný program, skript, nebo webovou aplikaci.	**Tvorba, testování a provoz softwaru, tvorba a vývoj** - základní koncepce tvorby programů (např. proměnná a datový typ, řídící příkazy, cykly).	8

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2 (2) /70 (70)

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - porovná různé příklady kódování dat a jejich použití; vysvětlí proces digitalizace a jeho úskalí; - formuluje problém a požadavky na jeho řešení; získává potřebné informace, posuzuje jejich využitelnost a dostatek (úplnost) vzhledem k řešenému problému; používá systémový přístup k řešení problémů; pro řešení problému sestaví model; - převede data z jednoho modelu do jiného; najde nedostatky daného modelu a odstraní je; porovná různé modely s ohledem na kvalitu řešení daného problému; - zvažuje přínosy a limity statistického zpracování dat a strojového učení v oblasti umělé inteligence.	**Data, informace a modelování** - kódování informací a dat - zápis informace pomocí kódovací tabulky nebo kódovacího jazyka; - model jako zjednodušení reality (např. schéma, graf, diagram, pojmová a myšlenková mapa); - vlastnosti, vazby a závislosti modelu dat; - statistické zpracování dat, odhad a předpovědi; - strojové učení na základě dat, jeho limity, přínosy a rizika.	12
Žák: - na základě porozumění fungování softwaru efektivně a bezpečně využívá různá uživatelská prostředí; - efektivně a bezpečně využívá vhodné aplikace podle stanoveného cíle.	**Digitální technologie, hardware a software** - aplikační software a jeho využití pro odborné činnosti (textový procesor, tabulkový procesor, software pro tvorbu prezentací, grafický software, software pro oblast 3D technologií); - zařízení s vestavěnými systémy.	20

Žák: - chrání digitální zařízení, digitální obsah i osobní údaje v digitálním prostředí před poškozením, přepisem/změnou či zneužitím; reaguje na změny v technologiích ovlivňujících bezpečnost; - s vědomím souvislostí fyzického a digitálního světa vytváří, spravuje a chrání jednu či více digitálních identit; - kontroluje svou digitální stopu, ať už ji vytváří sám, nebo někdo jiný, v případě potřeby dokáže používat služby internetu anonymně; - v případě personalizovaného obsahu dokáže identifikovat obsah generovaný algoritmy doporučovacích systémů.	**Bezpečnost v digitálním prostředí** - způsoby útoků na technologie, základní prvky ochrany (např. aktualizace softwaru, antivir, firewall, VPN, šifrování); - sociotechnické metody útoků na uživatele, bezpečné chování a nastavení prostředí (např. práce s hesly, více faktorová autentizace, zálohování dat); - digitální identita, elektronický podpis, eGovernment a státní informační systémy; - digitální stopa – vědomá a nevědomá, logy, metadata, cookies a narušení soukromí při využívání technologií; - sledování uživatele, algoritmy sociálních sítí a personalizace obsahu, doporučovací systémy.	12
Žák: - vyhledává a zpracovává data pomocí vhodných nástrojů pro dotazování; používá při vyhledávání vazby mezi entitami, číselníky a identifikátory; - identifikuje zdroje záznamů v informačním systému a určuje jejich umístění, validitu a míru zabezpečení; provede hromadný import nebo export dat; - navrhne procesy zpracování dat a roli/role jednotlivých uživatelů; - navrhne a vytvoří strukturu vzájemného propojení dat; navrhuje číselníky a identifikátory dat; - třídí a řadí data, která následně vizualizuje nebo zpracuje do obvyklého formátu v daném kontextu a oboru; - navrhne způsob využití informačního systému k řešení problému ve svém oboru, otestuje ho se skupinou uživatelů a vyhodnotí případné chyby, chybové stavy a jejich příčiny.	**Informační systémy** - datový záznam, entita, atribut a vazba, číselníky a identifikátory; - definice procesů, činností a konfigurace informačního systému; - zdroje záznamů v informačním systému (např. databáze, souborový systém, síťové služby); - vyhledávání a vizualizace dat (např. třídění, řazení a filtrování, rozpoznávání vzorů a trendů); - hromadné zpracování dat, export a import.	12
Žák: - na základě analýzy problému specifikuje zadání pro tvorbu programu, skriptu nebo webové aplikace; - rozdělí zadání nebo problém na menší části, rozhodne, které je vhodné řešit algoritmicky, své rozhodnutí zdůvodní;	**Tvorba, testování a provoz softwaru** **Požadavky a analýza** - specifikace a popis řešeného problému, požadavky na řešení; - analýza a dekompozice (rozložení) problému.	14

- navrhne algoritmy a datové struktury podle specifikace zadání a zapíše je vhodnou formou; - ve vztahu k charakteru a velikosti vstupu hodnotí algoritmy a datové struktury podle různých hledisek, porovná a vybere pro řešený problém ty nejvhodnější; vylepší algoritmus podle daného hlediska; - vytvoří jednoduchý spustitelný program, skript, nebo webovou aplikaci; - testuje spustitelný program, skript nebo webovou aplikaci; najde, specifikuje a opraví případnou chybu; - spolupracuje při tvorbě programu s další osobou, popisuje strukturu programu další osobě.	**Tvorba a vývoj** - základní koncepce tvorby programů (např. proměnná a datový typ, řídící příkazy, cykly); - návrh algoritmů a datových struktur; - zápis algoritmu vhodnou formou (např. blokové schéma, přirozené a formální jazyky, skriptovací a programovací jazyk); - využívání hotových komponent. **Testování** - druhy chyb, chybové hlášky, neočekávané ukončení a zamrznutí; - způsoby a druhy testování softwaru; - spotřeba výpočetních a jiných zdrojů. **Běh a provoz** - verze programu, instalace a aktualizace programu; - hlášení a evidence závad, logování a sledování provozu; - nápověda a licence programu.	

4.20 Název vyučovacího předmětu: Ekonomika (EKO)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 2/64

Vzdělávací oblast: Ekonomické vzdělávání

4.20.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Cílem předmětu ekonomika je rozvíjet ekonomické myšlení žáků a umožnit jim pochopit mechanismus fungování tržní ekonomiky, vybavit je základními znalostmi pro ekonomické chování jak v profesním, tak v osobním životě. Žáci získají předpoklady pro rozvíjení vlastních zaměstnaneckých nebo podnikatelských aktivit. Naučí se orientovat v právní úpravě podnikání včetně marketingu, managementu. Jsou vedeni k praktickému využívání osvojených poznatků ve svém oboru.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Učivo předmětu je součástí vzdělávací oblasti Ekonomické vzdělávání. Je rozděleno do šesti kapitol, které na sebe logicky navazují. První kapitola je zaměřena na základní ekonomické pojmy a na otázky týkající se podnikání, jeho právních forem (včetně těch, jež jsou uplatňovány ve zdravotnictví). Žák je seznámen se základními ekonomickými pojmy a naučí se s nimi pracovat. Žák je veden k aktivnímu podnikatelskému myšlení, chápe mechanismus fungování trhu a dovede jej objasnit na příkladech. Druhá kapitola je věnována marketingu, marketingovým strategiím a průzkumu trhu. Třetí kapitola se věnuje managementu, jeho dělení, funkcím a zásadám řízení. Čtvrtá kapitola se zabývá finančním vzděláváním a finanční gramotnosti. Pátá kapitola je věnována otázkám pracovního práva od vymezení předpokladů pro získání pracovního místa přes právní náležitosti pracovněprávního vztahu až po systém odměňování ve zdravotnictví včetně orientace v předpisech upravujících pracovněprávní vztahy ve zdravotnictví. Žák si uvědomí výhody kvalitního vzdělání a profesní přípravy pro své uplatnění na trhu práce. Šestá kapitola se týká daní, účetní evidence a jejích náležitostí

Největší důraz se klade na praktické ekonomické znalosti a dovednosti, které umožní absolventovi uplatnit se na trhu práce.

V rámci tohoto předmětu žáci absolvují exkurze v různých firmách a institucích v regionu – např. úřad práce, personální odbor nemocnice, banky, soukromé zdravotnické zařízení.

Mezipředmětové vztahy

Předmět ekonomika využívá znalostí žáka z předmětu český jazyk, kde se žák naučil vést základní úřední korespondenci, a z předmětu informační a komunikační technologie, ze kterého žák využívá především znalosti prezentačních technik a tabulkových procesorů při ekonomických výpočtech. Ekonomika rozvíjí učivo občanské nauky v oblasti pracovního práva a učivo matematiky v oblasti finanční gramotnosti.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka ekonomiky směřuje k tomu, aby žáci:

- byli ochotni jednat odpovědně a samostatně, přijímali odpovědnost za svá rozhodnutí a jednání;
- dokázali se zamyslet a aktivně vyjadřovali své názory či úvahy na daná ekonomická témata;

- při posuzování podnikových činností dokázali uplatňovat kritérium ekonomické efektivnosti, jednali hospodárně a v souladu s etikou podnikání;
- dbali na dodržování zákonů, pravidel chování a jednali v souladu s morálními principy;
- aktivně se zajímali o politické a společenské dění u nás a ve světě i o veřejné záležitosti lokálního charakteru;
- byli schopni myslet kriticky – tj. ověřovali si věrohodnosti informací, nenechávali se manipulovat, tvořili si vlastní úsudek a byli schopni o něm diskutovat s jinými lidmi;
- byli schopni využít znalostí z oblasti finanční gramotnosti při ekonomickém rozhodování v každodenním životě.

Metody a formy práce

Při výuce ekonomiky je kromě běžných výukových metod (výklad, práce s textem, práce s elektronickými informacemi) využíváno především samostatné práce žáků při řešení individuálních zadání a dále práce týmové. Zvláštní důraz je kladen na osvojování pracovních návyků a orientaci na trhu práce, žák je připravován na celoživotní vzdělávání. Žák pracuje s informacemi v oblasti podnikání a zaměstnání, kriticky hodnotí publikované informace z oblasti národního hospodářství a vnímá začlenění ČR do EU z pozice ekonoma. Zvláštní důraz je kladen na práci s informacemi v elektronické podobě. Tvorbu podnikatelského záměru zpracovávají pomocí výstupů (webová aplikace, podnikatelský komiks, učební text) vzniklých realizací projektu CEVOK – Centrum ekonomického vzdělávání v Olomouckém kraji financovaného z prostředků ESF (registrační číslo projektu CZ.1.07/1.1.26/03.0028).

Hodnocení výsledků žáků

Vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která tvoří přílohu Školního řádu.

Popis přínosu předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Výuka je zaměřena tak, aby v žácích probouzela pozitivní vztah ke vzdělání. Motivuje je k tomu, aby s plným soustředěním poslouchali mluvené projevy (např. výklad), samostatně si pořizovali poznámky, uplatňovali různé způsoby práce s textem, efektivně využívali různé informační zdroje a zpracovávali získané informace, aby sebekriticky hodnotili pokrok při dosahování učebních cílů, byli schopni přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí a orientovali se také v možnostech svého dalšího vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

Výuka směřuje k tomu, aby žáci dokázali pochopit a analyzovat zadání úkolu, aby dovedli získat potřebné informace, zvolili efektivní prostředky a navrhli vhodné způsoby jeho řešení. Při práci využívají žáci již nabytých zkušeností a vědomostí; pracují jednak samostatně či spolupracují při řešení problému s jinými lidmi.

Komunikativní kompetence

Žáci se učí formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně. Jsou vedeni k dodržování odborné terminologie. Svou komunikativnost procvičují během prezentace referátů a orientačního ústního zkoušení, při nichž reagují na dotazy učitele nebo spolužáků.

Personální a sociální kompetence

Žáci se učí přijímat a dobře a včas plnit zadané úkoly. Jsou vedeni k aktivní spolupráci s ostatními ve skupině, přijímají hodnocení, účastní se diskuse, tj. jsou schopni při práci v týmu obhajovat své názory a postoje, podněcovat svými náměty ostatní, argumentovat, naslouchat názorům druhých, předcházet konfliktním situacím nebo je řešit.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žáci jednají odpovědně, samostatně a iniciativně; dodržují zákony, respektují práva a osobnost druhých lidí; jednají v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žáci jsou připraveni stanovit si svůj osobní cíl v oblasti pracovní orientace a dále se v tomto směru vzdělávat. Mají reálnou představu o svém uplatnění na trhu práce, znají svoje práva a povinnosti a mají přehled o platových a ostatních podmínkách. Ekonomika má výrazný přínos k přípravě žáků na reálné zaměstnání, případně podnikání a vybavuje je znalostmi a dovednostmi pro uplatnění na trhu práce nebo při podnikání (žáci se vhodně písemně sebeprezentují – např. při vstupu na trh práce sestaví žádost o zaměstnání či profesní životopis; využívají informační média při vyhledávání pracovních příležitostí apod.).

Matematické kompetence

Žáci správně používají a převádějí běžné jednotky, čtou a vytvářejí různé formy grafického znázornění – tabulky, grafy, schémata; učí se provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy, efektivně aplikují matematické postupy při řešení konkrétních úkolů.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Žáci využívají prostředky informačních a komunikačních technologií a pracují s informacemi (pracují s osobním počítačem a dalšími prostředky IKT, s běžným základním a aplikačním programovým vybavením; komunikují prostřednictvím elektronické pošty a pracují s informacemi z různých zdrojů nesených na různých médiích).

<u>Předmět ekonomika aplikuje průřezová témata ve výuce takto:</u>

Občan v demokratické společnosti

Žáci si v průběhu TC Podnikání a při simulaci podnikových činností osvojují faktické, věcné i normativní stránky jednání aktivního občana. Při řešení „firemních situací“ (forma besedy) se učí hledat kompromisy, diskutují o kontroverzních otázkách, řeší konflikty. Při práci jsou vedeni k problémovému myšlení a je rozvíjena jejich funkční gramotnost (pracují s textem a podnikatelskými normami, interpretují zákon do reálné praxe). V TC Podnikání, TC Pracovně právní vztahy a TC Daně si osvojují potřebné právní minimum pro občanský a soukromý život.

Člověk a životní prostředí

V průběhu ekonomického vzdělávání žáci vnímají ekologické aspekty v pracovní činnosti. Oblast Způsoby řešení environmentálních problémů a zajištění dlouhodobé udržitelnosti životního prostředí se promítne v TC Podnikání a v TC Marketing – žáci si uvědomují souvislost životní úrovně a životního prostředí.

Člověk a svět práce

Oblast Typické znaky práce a charakter trhu práce se odrazí v TC Základní ekonomické pojmy, v TC Podnikání a TC Pracovněprávní vztahy. Žáci jsou vedeni k formulování vlastních priorit, k porovnání svých osobnostních a odborných předpokladů s profesními příležitostmi tak, aby se mohli stát aktivními zaměstnanci, podnikateli, případně zaměstnavateli. Oblasti týkající se dalšího profesního vzdělávání a sebeprezentace (žádost o místo, inzerát, životopis…) budou zahrnuty do TC Pracovně právní vztahy, oblast vztahující se k právním normám týkajícím se zaměstnanosti pak do TC Podnikání a TC Pracovněprávní vztahy. Výuka směřuje cíleně ke splnění standardu finanční gramotnosti mladého člověka.

Informační a komunikační technologie

V rámci všech probíraných TC jsou podle možností využívány moderní komunikační a informační technologie a žáci jsou vedeni k jejich aktivnímu používání, ať již při práci týmové nebo samostatné. Průřezové téma se promítne zejména v TC Podnikání v TC Pracovně právní vztahy a v TC Finanční vzdělávání.

4.20.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 3.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1/33

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - používá a aplikuje základní ekonomické pojmy na příkladech z běžného života; - vnímá souvislost životní úrovně a životního prostředí; - rozlišuje různé formy podnikání a vysvětlí jejich hlavní znaky; - vytvoří jednoduchý podnikatelský záměr a zakladatelský rozpočet; - na příkladu vysvětlí základní povinnosti podnikatele vůči státu; - stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH a vysvětlí, jak se cena liší podle zákazníků, místa a období; - rozliší jednotlivé druhy nákladů a výnosů; - vypočítá výsledek hospodaření; - vypočítá čistou mzdu; - vysvětlí zásady daňové evidence.	**Základní ekonomické pojmy, podnikání** - ekonomika, ekonomie; - potřeby, statky, služby, spotřeba, životní úroveň; - podnikání podle živnostenského zákona a zákona o obchodních korporacích; - podnikatelský záměr; - zakladatelský rozpočet; - povinnosti podnikatele; - trh, tržní subjekty, nabídka, poptávka, - zboží, cena; - náklady, výnosy, zisk/ztráta; - mzda časová a úkolová a jejich výpočet; - zásady daňové evidence.	17
Žák: - vysvětlí, co je marketingová strategie; - zpracuje jednoduchý průzkum trhu; - na příkladu ukáže použití nástrojů marketingu v oboru.	**Marketing** - podstata marketingu; - průzkum trhu produkt, cena, distribuce, propagace.	4
Žák:	**Management**	4

- vysvětlí tři úrovně managementu; - popíše základní zásady řízení; - zhodnotí využití motivačních nástrojů v oboru.	- dělení managementu; - funkce managementu – plánování, organizování, vedení, kontrolování.	
Žák: - orientuje se v platebním styku a smění peníze podle kurzovního lístku; - vysvětlí, co jsou kreditní a debetní karty a jejich klady a zápory; - vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN a vyhledá aktuální výši úrokových sazeb na trhu.	**Finanční vzdělávání I** - peníze, hotovostní a bezhotovostní platební styk; - úroková míra, RPSN.	8

Ročník: 4.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1/31

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - orientuje se v produktech pojišťovacího trhu a vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby; - vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na finanční situaci obyvatel a na příkladu ukáže, jak se bránit jejím nepříznivým důsledkům; - charakterizuje jednotlivé druhy úvěrů a jejich zajištění; - rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje domácnosti, sestaví rozpočet domácnosti; - navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem; - navrhne způsoby zajištění na stáří.	**Finanční vzdělávání II** - pojištění, pojistné produkty; - inflace; - úvěrové produkty; - majetek a jeho nabývání, rozhodování o finančních záležitostech jedince a rodiny, rozpočtu domácnosti, zodpovědné hospodaření; - zajištění na stáří.	10
Žák: - vyhledá informace o nabídkách zaměstnání, rozlišuje je a reaguje na ně; - vysvětlí úlohu úřadu práce; - objasní příčiny a druhy nezaměstnanosti; - sestaví vlastní strukturovaný životopis; - je schopen se prezentovat potenciálnímu zaměstnavateli; - popíše náležitosti pracovní smlouvy a sestaví ji;	**Pracovně právní vztahy** - zaměstnání; - hledání zaměstnání; - nezaměstnanost; - zákoník práce a předpisy upravující pracovněprávní vztahy.	10

- orientuje se v pracovněprávních vztazích a jejich znalost dovede uplatnit při stanovení pracovních podmínek, při změně nebo rozvázání pracovního poměru apod.; - vysvětlí význam, užitečnost práce a dokáže posoudit její ohodnocení.		
Žák: - vysvětlí úlohu státního rozpočtu v národním hospodářství; - charakterizuje jednotlivé daně a vysvětlí jejich význam pro stát; - provede jednoduchý výpočet daní; - vyhotoví daňové přiznání k dani z příjmu fyzických osob; - provede jednoduchý výpočet zdravotního a sociálního pojištění; - vyhotoví a zkontroluje daňový doklad; - odliší pracovní smlouvu a dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr z hlediska odměny, pojištění, daně z příjmů.	**Daně** - státní rozpočet; - daně a daňová soustava; - výpočet daní; - přiznání k dani; - zdravotní pojištění; - sociální pojištění; - daňové a účetní doklady; - pracovní smlouvy a daně.	11

4.21 Název vyučovacího předmětu: Somatologie (SOM)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 4/140

Vzdělávací oblast: Základ pro poskytování ošetřovatelské péče

4.21.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Obecným cílem předmětu somatologie je seznámit žáky se stavbou a funkcí lidského organismu za fyziologických podmínek. Poskytuje žákům základní vědomosti z klinicky aplikované anatomie a fyziologie, histologie a biochemie. Učí základy medicínského jazyka a nomenklatury, využívá a prohlubuje znalosti žáků z biologie člověka, chemie, fyziky a matematiky.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Předmět somatologie je součástí vzdělávací oblasti Základy pro poskytování ošetřovatelské péče. Obsahem učiva je seznámení žáků se základními znalostmi z vybraných klinických oborů a lékařských věd a z oblasti ochrany veřejného zdraví a prevence nemocí. Žáci jsou vedeni k osvojení a užívání odborné terminologie.

Ve výuce se doporučuje v návaznosti na učební plán využívat mezipředmětové vztahy:

biologie a ekologie – znalosti o chemickém složení organismů, o biologické podstatě člověka, jeho životě, existenci, rozvoji lidských populací;

chemie – organické a anorganické látky, chemické prvky;

fyzika – fyzikální pojmy, vztahy, jednotky, jednoduchá fyzikální měření, zacházení s přístroji;

matematika – matematické vědomosti a dovednosti (obsah, objem, matematické jednotky).

Vědomosti a dovednosti z předmětu somatologie lze následně prohlubovat ve výuce odborných předmětů (klinické výživě, první pomoci)

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka somatologie směřuje k tomu, aby si žáci:

- vážili života a zdraví;
- uvědomovali si význam osobní ochrany a dodržování BOZP

Metody a formy výuky

Předmět somatologie se vyučuje v prvním ročníku, a to 4 hodiny týdně (2 dvouhodinové celky) celkem 35 týdnů, tj. 140 hodin. Třída není na výuku dělena na skupiny.

Předmět je chápán jako teoretický, vedle výkladových metod se využívají metody a formy samostatné a/nebo skupinové (týmové) práce žáků (např. myšlenková mapa, skládankové učení, pětilístek, kritické myšlení, učíme se navzájem, kostka, metoda ano x ne, pexeso, metoda I.N.S.E.R.T., křížovky, brainstorming, diskuze k textu, kdo jsem?), práce s odbornou literaturou, s různými učebními pomůckami nebo multimediálními programy, se kterými se žáci seznámí pomocí výkladu učitele.

Hodnocení výsledků žáků

Vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která tvoří přílohu Školního řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových a odborných kompetencí

Kompetence k učení

Výuka je zaměřena tak, aby v žácích probouzela pozitivní vztah ke vzdělání. Motivuje je k tomu, aby si pro sebe vytvořili pravidelný studijní režim, poslouchali mluvené projevy (např. výklad), uplatňovali různé způsoby práce s odborným textem), účelně vyhledávali a zpracovávali informace, aby sebekriticky hodnotili pokrok při dosahování učebních cílů a byli schopni přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí.

Kompetence k řešení problémů

Žák je veden k:

- dovednosti řešit problémy;
- schopnosti spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi.

Komunikativní kompetence

Žák dovede:

- samostatně, souvisle, logicky a správně odborně se vyjadřovat;
- zobrazovat jednoduchá anatomická schémata;
- vyvozovat souvislosti;
- používat odborné latinské názvosloví;
- řešit problémy;
- pracovat s odbornou literaturou.

Personální a sociální kompetence

Žák dovede:

- správně odhadovat své fyzické a duševní schopnosti a možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních činností.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žák je veden k:

- samostatnému jednání, odpovědnosti v iniciativě ve veřejném zájmu;
- uvědomění si odpovědnosti za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žák je veden k:

- pozitivnímu vztahu k budoucímu povolání, tedy i ke vzdělání, uvědomění si významu celoživotního vzdělávání.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Žák dovede:

- pracovat s informacemi z různých zdrojů (tištěných, audiovizuálních, elektronických).

Odborné kompetence

Žák je veden k:

- orientaci na lidském těle;
- ovládání základů latinské terminologie;
- orientaci v základech fyziologie člověka.

Předmět somatologie aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci jsou vedeni k tomu, aby dovedli jednat s lidmi, diskutovat.

Toto průřezové téma bude rozvíjeno v TC Úvod do předmětu, kdy se žáci naučí komunikovat a dále schopnosti tolerovat názory ostatních ve skupině.

Člověk a životní prostředí

Cílem je, aby si žáci osvojili vědomí odpovědnosti za své zdraví a za dlouhodobě udržitelný rozvoj životního prostředí.

Toto průřezové téma by se mělo prolínat celou výukou somatologie. Žáci se učí o vlivu životního prostředí na vývoj člověka.

Člověk a svět práce

Cílem je vést žáky k tomu, aby si uvědomili zodpovědnost za vlastní život, význam vzdělání i celoživotního vzdělávání.

V rámci výuky se žáci formou exkurze na katedře anatomie LF UP v Olomouci seznámí s prací odborných asistentů a možnostmi dalšího profesního studia.

Informační a komunikační technologie

výuka je zaměřena tak, aby žáci při svém studiu využívali osobní počítač a další prostředky informačních a komunikačních technologií, a to např. při zpracovávání referátů, vyhledávání potřebných informací při samostudiu, tvorbě projektových úloh, při práci spojené s přípravou odborných prezentací apod. Ve výuce somatologie je využíván projekt e-learning. V 1. ročníku se žáci zaměří na tvorbu prezentací na téma vyhlášené oborovou komisí praktická setra, sekcí somatologie, patologie a mikrobiologie.

4.21.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Počet hodin týdně / za školní rok: 4/140

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - charakterizuje somatologii jako vědu a objasní její vztah k dalším vědním oborům; - vysvětlí přínos předmětu pro studium.	**1 Úvod do předmětu** 1.1 Somatologie jako věda 1.2 Vztah k příbuzným oborům 1.3 Přínos předmětu pro studium	1
Žák: - popíše některé teorie vzniku a vývoje člověka na zemi.	**2 Vznik a vývoj člověka na zemi**	1
Žák: - definuje pojmy buňka, tkáň, orgán - charakterizuje jednotlivé druhy tkání a vysvětlí vzájemné rozdíly mezi nimi; - popíše a porovná jednotlivé typy epitelů; - popíše a porovná jednotlivé typy pojivových tkání (vazivo, chrupavka, kost); - roztřídí jednotlivé typy svalové tkáně na obrázku a dané skupiny; - charakterizuje a vysvětlí pojem regenerace a posoudí možnost regenerace u jednotlivých typů tkání; - definuje pojmy neuron, axon, dendrit; - vysvětlí základní vztah mezi zevním a vnitřním prostředím, definuje pojem homeostáza.	**3 Funkční morfologie tkání** 3.1 Definice pojmů – buňka, tkáň, orgán 3.2 Epitelové tkáně 3.3 Pojivové tkáně 3.4 Svalová tkáň 3.5 Nervová tkáň 3.6 Zevní a vnitřní prostředí organismu	7
Žák: - prakticky předvede jednotlivé roviny a směry lidského těla na modelu kosterní soustavy; - načrtne základní roviny a směry lidského těla; - používá správné názvosloví; - posoudí a vysvětlí význam dohodnuté normy pro orientaci na lidském těle.	**4 Základní orientace na lidském těle** 4.1 Roviny a směry lidského těla 4.2 Anatomické názvosloví	4
Žák: - popíše a nakreslí obecnou stavbu kosti;	**5 Pohybový systém** 5.1 Obecná stavba kostí 5.2 Páteř a kostra hrudníku 5.3 Lebka 5.4 Kostra končetin	17

- definuje pojem osifikace a posoudí vliv faktorů zasahujících do růstu kostí na modelu kosterní soustavy; - popíše skelet jako celek na modelech, popíše jednotlivé kosti; - na modelu kosterní soustavy popíše stavbu páteře a hrudníku a jednotlivé části charakterizuje; - na modelu popíše stavbu obratle; - popíše typy kostních spojů na páteři a porovná jejich vliv na stabilitu, pevnost a pohyblivost páteře; - zhodnotí vliv faktorů na správný vývoj páteře a držení těla; - na modelu lebky popíše stavbu mozkového a obličejového oddílu; - popíše typy kostních spojů na lebce a posoudí jejich význam; - popíše stavbu kloubu; - prodiskutuje vztah mezi typem kloubu a rozsahem jeho pohybů; - prakticky na svém těle demonstruje jednotlivé pohyby kloubů; - popíše obecnou stavbu svalu, objasní funkci jednotlivých svalů, význam jejich stimulace a svalové kontrakce; - roztřídí jednotlivé svaly do skupin podle funkce a uložení; - předvede jednotlivé svaly a svalové skupiny na modelu; - používá základní latinskou terminologii.	5.5 Obecná stavba kostních spojů 5.6 Přehled kloubů horní a dolní končetiny 5.7 Stavba a funkce kosterních svalů 5.8 Svaly hlavy, krku a trupu 5.9 Svaly končetin	
Žák: - definuje jednotlivé vlastnosti krve; - objasní funkci a složení krve včetně faktorů ovlivňujících její složení; - vysvětlí pojmy hematokrit, hemoglobin, sedimentace, osmotická odolnost červených krvinek; - posoudí vliv ztráty krve na lidský organismus v závislosti na velikosti rychlosti této ztráty; - definuje pojmy imunita, antigen, aktivní a pasivní imunizace; - analyzuje rozdíl mezi imunitou humorální a buněčnou, objasní význam thymu; - objasní princip určování krevních skupin, vysvětlí rozdíl mezi krevními skupinami, definuje Rh faktor;	**6 Krev** 6.1 Obecná charakteristika 6.2 Krevní elementy 6.3 Obranné reakce organismu 6.4 Krevní skupiny a Rh faktor 6.5 Krevní transfuze 6.6 Srážení krve	9

- popíše jednotlivé kroky k zajištění bezpečného převodu krve – křížový pokus, sangvitest, biologický pokus; - vysvětlí a schematicky znázorní základní principy srážení krve, zástavy krvácení a hemolýzy; - aplikuje základní latinskou terminologii.		
Žák: - popíše stavbu stěny tepny, žíly a vlásečnice; - popíše a schematicky znázorní princip cirkulace – velký a malý oběh, orgánová mikrocirkulace; - schematicky znázorní a objasní topografickou anatomii srdce, stavbu srdeční stěny a chlopňového aparátu; - demonstruje jednotlivé části srdce na modelu; - objasní průtok krve srdcem, definuje systolický objem a vypočítá minutový objem; - nakreslí schéma převodního srdečního systému; - definuje fáze srdečního cyklu, popíše cévní zásobení srdečního svalu; - objasní řízení srdeční činnosti; - vysvětlí inervaci srdce, základní principy EKG, srdeční ozvy; - definuje krevní tlak, vysvětlí pojmy systolický a diastolický krevní tlak; - posoudí vztah fyzické zátěže, srdeční akce a minutového objemu; - popíše průtok krve játry a mozkem; - vysvětlí stavbu mízního systému, vznik, složení a cirkulaci lymfy; - objasní a znázorní anatomicko-topografickou charakteristiku sleziny; - používá základní latinskou terminologii.	**7 Krevní oběh** 7.1 Stavba a funkce cév (tepny, žíly, vlásečnice) 7.2 Uspořádání cévního systému 7.3 Stavba a funkce srdce, EKG 7.4 Cirkulace malého oběhu, TK 7.5 Funkce vlásečnic – mikrocirkulace 7.6 Specializované oblasti krevního řečiště 7.7 Mízní oběh, slezina	14
Žák: - popíše stavbu stěny trubic i dutin dýchacího systému a vysvětlí význam jednotlivých částí; - popíše stavbu a funkci jednotlivých oddílů dýchacích cest včetně plic a jejich projekci (horní a dolní dýchací cesty); - definuje pojmy zevní a vnitřní dýchání; - porovná složení vdechovaného a vydechovaného vzduchu; - objasní přenos dýchacích plynů krví (O_2, CO_2);	**8 Dýchací systém** 8.1 Stavba a funkce jednotlivých oddílů dýchacích cest 8.2 Přenos dýchacích plynů krví 8.3 Mechanika a řízení dýchání 8.4 Tkáňové dýchání	7

- popíše mechaniku dýchání; - vysvětlí princip řízení dýchání; - posoudí rizika dechové pasivity pro organismus; - definuje vitální kapacitu plic a objasní faktory, které ji ovlivňují; - používá základní latinskou terminologii.		
Žák: - popíše základní funkce trávicího systému; - vysvětlí pojmy – metabolismus, katabolismus, trávení, vstřebávání, energetická hodnota potravy a živin; - definuje základní pojmy metabolismu živin; - popíše stavbu stěny trávicí trubice; - prezentuje na modelu topografii orgánů trávicí soustavy; - popíše stavbu a funkci jednotlivých oddílů trávicího systému; - schematicky znázorní jednotlivé úseky trávicího systému; - objasní význam enzymů; - vysvětlí a porovná složení jednotlivých typů šťáv trávicí trubice (sliny, žaludeční šťáva, pankreatická šťáva, střevní šťáva, žluč); - popíše stavbu, funkci a význam jater, žlučníku a slinivky břišní; - načrtne a popíše schéma žlučových cest; - zdůvodní význam minerálních látek a vitamínů a uvede rizika jejich nedostatku pro organismus; - používá základní latinskou terminologii.	**9 Trávicí systém** 9.1 Obecná stavba stěny trávicí trubice 9.2 Stavba a funkce jednotlivých úseků trávicího systému 9.3 Játra, žlučové cesty 9.4 Slinivka břišní 9.5 Metabolismus základních živin, enzymy trávicího systému 9.6 Složení stravy	18
Žák: - schematicky znázorní a popíše stavbu a funkci jednotlivých oddílů CNS; - nakreslí a popíše základní stavební a funkční jednotku nervového systému; - vysvětlí podstatu vzruchu a synapse; - rozdělí do skupin hlavové a míšní nervy a objasní jejich funkci; - definuje autonomní nervový systém, - porovná funkci sympatiku a parasympatiku; - popíše způsob řízení pohybu a polohy těla; - vysvětlí stavbu a funkci mozkových polokoulí, popíše uložení a funkci korových center;	**10 Nervové řízení organismu** 10.1 Obecné základy stavby a funkce nervové soustavy 10.2 CNS 10.3 Hlavové a míšní nervy 10.4 Vegetativní nervový systém 10.5 Mozkové polokoule 10.6 Řízení pohybu a polohy těla 10.7 Krevní zásobení a mozkové obaly 10.8 Fyziologie chování – podmíněné a nepodmíněné reflexy, paměť, spánek a odpočinek	22

- definuje bazální ganglia a objasní jejich funkci; - nakreslí schéma mozkových plen, vysvětlí jejich význam; - popíše komorový systém; - charakterizuje složení, tvorbu a význam mozkomíšního moku; - vysvětlí podstatu nepodmíněného a podmíněného reflexu, význam paměti; - objasní význam spánku, popíše jeho fáze a porovná možné poruchy spánku; - používá základní latinskou terminologii.		
Žák: - definuje pojem receptor a jednotlivé receptory roztřídí do skupin; - popíše receptory kůže pro vnímání dotyku, tepla, chladu a bolesti; - posoudí význam bolesti a její vliv na život jedince; - popíše receptory čichu a chuti a zhodnotí jejich vzájemnou propojenost; - prezentuje na modelu topografii oka a ucha; - popíše a schematicky znázorní stavbu a funkci oka a ucha; - objasní princip lomivosti světla a šíření zvuku; - posoudí význam smyslových orgánů pro všestranný rozvoj jedince; - používá základní latinskou terminologii.	**11 Smyslové orgány** 11.1 Stavba a funkce receptorů 11.2 Kožní čití, bolest 11.3 Chemické čití – čich, chuť 11.4 Sluchové ústrojí 11.5 Zrakové ústrojí	8
Žák: - prezentuje na modelu topografii orgánů a schematicky je zobrazí; - popíše a schematicky znázorní ledviny a vývodné močové cesty, vysvětlí funkci jednotlivých částí; - definuje a nakreslí schéma základní stavební a funkční jednotky ledvin; - vysvětlí funkci a princip tvorby moči; - objasní mechanismus řízení funkce ledvin a význam ledvin pro udržení homeostázy; - posoudí význam správného pitného režimu ve vztahu k adekvátní diuréze; - popíše mechanismy řízení tělesné teploty, definuje pojmy hypotermie a hypertermie; - obhájí nutnost udržení rovnováhy mezi tvorbou a výdejem tepla; - používá základní latinskou terminologii.	**12 Močový systém** 12.1 Ledviny – stavba a funkce 12.2 Vývodné močové cesty – stavba a funkce 12.3 Diuréza a její řízení 12.4 Termoregulace	7

Žák: - schematicky znázorní, popíše a prezentuje topografii jednotlivých orgánů; - charakterizuje fyziologii a význam jednotlivých orgánů mužského a ženského reprodukčního systému; - popíše rozdíl ve funkci mužských a ženských pohlavních žláz; - vysvětlí pojmy kryptorchismus, spermatogeneze, ejakulát; - vysvětlí funkci a princip řízení menstruačního a ovulačního cyklu; - definuje význam a funkci mužských a ženských pohlavních hormonů; - porovná pohlavní vývoj muže a ženy; - vysvětlí rozdíl mezi biologickou, psychickou a sociální zralostí člověka; - objasní princip oplození, průběh těhotenství a porodu; - používá základní latinskou terminologii.	**13 Pohlavní systém** 13.1 Stavba a funkce reprodukčního systému muže 13.2 Stavba a funkce reprodukčního systému ženy 13.3 Těhotenství a porod	11
Žák: - popíše stavbu a funkci kůže a přídatných kožních orgánů; - popíše stavbu mléčné žlázy a objasní princip laktace; - uvede argumenty podporující význam kojení; - posoudí nutnost znalosti fyziologické struktury mléčné žlázy vzhledem k samovyšetření prsu.	**14 Kožní systém** 14.1 Stavba a funkce kůže 14.2 Přídatné kožní orgány 14.3 Mléčná žláza, laktace	3
Žák: - popíše jednotlivé principy řízení organismu; - objasní princip transportu hormonů; - popíše hypotalamo-hypofyzární systém řízení organismu; - popíše stavbu a funkci žláz s vnitřní sekrecí, prezentuje jejich topografii; - rozliší a porovná projevy deficitu nebo nadbytku hormonů u jednotlivých endokrinních žláz; - nakreslí schéma působení hormonů na cílové tkáně; - používá základní latinskou terminologii.	**15 Řízení činnosti organismu** 15.1 Nervová a humorální regulace 15.2 Hypotalamo-hypofyzární systém 15.3 Štítná žláza, příštítné žlázy 15.4 Nadledviny 15.5 Langerhansovy ostrůvky 15.6 Tkáňové hormony	11

4.22 Název vyučovacího předmětu: Klinická propedeutika a odborné názvosloví (KPN)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 2/70

Vzdělávací oblast: Základ pro poskytování ošetřovatelské péče

4.22.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Předmět klinická propedeutika a odborné názvosloví seznamuje žáky s postupy používanými při vyšetřování pacienta lékařem, tedy s lékařskou anamnézou, fyzikálním vyšetřením a vyšetřovacími metodami. Současně vede žáky k porozumění základní medicínské terminologii a rozpoznání základních chorobných příznaků. Dalším cílem předmětu je seznámení žáků se standardními léčebnými postupy (konzervativní, operativní a doplňkové metody). Nedílnou součástí předmětu je tedy i znalost základních farmakologických přípravků, jejich forem, aplikace, nežádoucích účinků a kontraindikace vybraných lékových skupin.

Předmět tvoří teoretický základ pro dovednosti, které má žák aplikovat v předmětu ošetřovatelství a ošetřování nemocných.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Předmět klinická propedeutika a odborné názvosloví je zařazen do vzdělávací oblasti Základ pro poskytování ošetřovatelské péče.

Náplní předmětu jsou základy lékařské terminologie, lékařské obory, problematika nemoci, diagnosticko-terapeutický proces, symptomatologie, fyzikální vyšetření, vyšetřovací metody a základy klinické farmakologie.

Mezipředmětové vztahy

Vědomosti a dovednosti získané v předmětu klinická propedeutika a odborné názvosloví lze následně uplatnit a prohlubovat v předmětech ošetřovatelství a ošetřování nemocných.

Vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka klinické propedeutiky a odborného názvosloví směřuje k tomu, aby si žáci:

- vážili si života a zdraví;
- jednali odpovědně a přijímali odpovědnost za své jednání;
- uvědomovali si význam osobní ochrany a dodržování BOZP.

Metody a formy výuky

Předmět je zařazen do 1. a 2. ročníku. Je pojímán jako teoretický. Hodinová dotace je 1 hod. týdně v obou ročnících.

Výuka předmětu vede k získávání vědomostí z odborné terminologie a dovedností při spolupráci při vyšetřování pacientů.

Kromě tradičních metodických postupů (výklad, práce s textem) využívá předmět i metody a formy výuky, které podporují skupinovou práci (kooperativní učení, profilové učení, práce s odborným textem, diskuse o odborných problémech).

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení výsledků žáků vychází z Pravidel pro hodnocení žáků, která tvoří přílohu Školního řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových a odborných kompetencí

Kompetence k učení

- mít pozitivní vztah ke vzdělání;
- vytvořit si pravidelný studijní režim;
- uplatňovat efektivní způsoby učení;
- dovednost porozumět mluvenému projevu;
- uplatňovat různé způsoby práce s odborným textem;
- schopnost účelně vyhledávat a zpracovávat informace z různých zdrojů včetně digitálních;
- schopnost sebekriticky hodnotit pokrok při dosahování učebních cílů a přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí.

Kompetence k řešení problémů

- dovednost řešit problémy;
- schopnost spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi.

Komunikativní kompetence

- dovednost samostatně, souvisle, logicky a správně se odborně vyjadřovat;
- vyvozovat souvislosti;
- používat odborné názvosloví;
- dovednost řešit problémy;
- pracovat s odbornou literaturou.

Personální a sociální kompetence

- dovednost správně odhadovat své fyzické a duševní schopnosti a možnosti;
- odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních činností.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- jednat samostatně, odpovědně a iniciativně ve veřejném zájmu;
- vážit si zdraví jako jedné z prioritních hodnot lidského života;
- uvědomovat si odpovědnost za vlastní zdraví a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany zdraví a života ostatních.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- mít pozitivní vztah k budoucímu povolání, tedy i ke vzdělání;
- uvědomovat si význam celoživotního vzdělávání.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

- pracovat s informacemi z různých zdrojů (tištěných, audiovizuálních, elektronických).

Kompetence k provádění ošetřovatelské péče a podílu na preventivních, diagnostických a terapeutických opatřeních

- používat správně odbornou lékařskou terminologii;

- orientovat se v latinském a řeckém odborném názvosloví;
- sledovat a správně interpretovat závažnost jednotlivých klinických symptomů;
- podílet se na přípravě pacienta/klienta na diagnostické a terapeutické výkony, pečovat o pacienta/klienta po výkonu;
- podílet se na přejímání, kontrole, manipulaci, uložení a podávání léčivých přípravků;
- znát a respektovat základní účinky nejběžněji užívaných léčivých přípravků.

Předmět Klinická propedeutika a odborné názvosloví aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci jsou vedeni k tomu, aby dovedli jednat s lidmi, diskutovat, respektovat multikulturní odlišnosti, ctít etické a profesní kodexy.

PT Osobnost a její rozvoj bude začleněno v TC Základní pojmy KLP v 1. ročníku. Důraz na Morálku, odpovědnost a toleranci bude zařazen do téhož TC rovněž v 1. ročníku.

Člověk a životní prostředí

Cílem je, aby si žáci osvojili vědomí odpovědnosti za zdraví své, lidí kolem sebe a dlouhodobě udržitelný rozvoj životního prostředí. PT Biologické podmínky života a ochrana přírody a krajiny bude zařazeno v rámci TC Farmakologie ve 2. ročníku.

Člověk a svět práce

Cílem je vést žáky k tomu, aby si uvědomili zodpovědnost za vlastní život, význam vzdělání i celoživotního vzdělávání.

PT zaměřené na Vzdělávací soustavu v ČR, další profesní vzdělávání, práci s informačními médii bude začleněno do TC Vyšetřovací metody ve 2. ročníku, kde se žáci budou formou projektů snažit získat z různých zdrojů nejnovější poznatky o vyšetřovacích metodách.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Žáci pracují s informacemi z různých zdrojů (tištěných, audiovizuálních, elektronických).

V 1. ročníku v TC Základy odborné terminologie bude začleněno PT Schopnost aplikovat základní počítačové programy ve výuce daného předmětu a v domácí přípravě na ni. Ve 2. ročníku pak bude ověřena schopnost žáků aplikovat IKT v rámci projektové výuky v TC Vyšetřovací metody a Farmakologie.

4.22.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1/35

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - charakterizuje obsah klinické propedeutiky a její postavení v kontextu lékařských oborů; - vysvětlí základní pravidla používání latinské terminologie; - užívá správně českou i latinskou odbornou terminologii.	**Základy odborné terminologie**	7
Žák: - vysvětlí jednotlivé lékařské obory; - vysvětlí pojem nemoc a obecné principy vzniku a vývoje nemoci; - popíše fáze diagnosticko-terapeutického procesu; - popíše subjektivní a objektivní příznaky nemocí včetně podrobnějšího členění základního příznaku; - stanoví život ohrožující příznaky a stavy; - vysvětlí podstatu, druhy, zásady uskutečňování fyzikálního vyšetření.	**Základní pojmy klinické propedeutiky** - lékařské obory - nemoc - diagnosticko-terapeutický proces - symptomatologie - fyzikální vyšetření	28

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1/35

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - vysvětlí podstatu, druhy, podmínky a zásady uskutečňování standardních diagnostických metod (laboratorní, zobrazovací a funkční metody); - popíše přípravu, průběh a péči o klienta po vyšetření včetně možných komplikací u jednotlivých vyšetřovacích metod.	**Vyšetřovací metody** - laboratorní vyšetřovací metody - zobrazovací vyšetřovací metody - funkční vyšetřovací metody	**17**
Žák: - vysvětlí podstatu, druhy, podmínky a zásady uskutečňování standardních léčebných metod (konzervativní, operativní a doplňkové léčebné metody);	**Léčebné metody** - konzervativní léčebné metody - operativní léčebné metody - doplňkové léčebné metody	**18**

- charakterizuje a roztřídí jednotlivé lékové skupiny; - objasní účinky a způsoby podávání základních lékových skupin ovlivňujících nervovou, oběhovou, dýchací, zažívací, vylučovací a endokrinní soustavu; - stručně charakterizuje současnou nabídku názvů a forem léků jednotlivých lékových skupin; - ilustruje využití doplňkových léčebných metod; - vysvětlí specifika konzervativní a operativní léčby u dětí, seniorů a osob s handicapem.		

4.23 Název vyučovacího předmětu: Zdravotní výchova (ZDV)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 1/35

Vzdělávací oblast: Základ pro poskytování ošetřovatelské péče

4.23.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Cílem předmětu je zprostředkovat žákům poznatky z oblasti zdravotní politiky, organizace a řízení zdravotnictví a pracovního uplatnění ve studovaném oboru. Připravit žáky na to, aby byli schopni vhodným způsobem ovlivňovat postoj klientů i spoluobčanů k vlastnímu zdraví a podílet se na realizaci programů na podporu zdraví. V tomto směru má předmět i významnou výchovnou funkci, neboť vede žáky k chápání zdraví jako nejvyšší hodnoty a k odpovědnosti za jejich zdraví.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Učivo předmětu zdravotní výchova je zařazeno podle RVP do vzdělávací oblasti Základ pro poskytování ošetřovatelské péče.

Učivo je rozděleno do tří bloků:

Ochrana veřejného zdraví

Péče o zdraví – prevence nemocí a výchova ke zdraví

Základy radiační ochrany

Výuka v prvním bloku směřuje k tomu, aby žák po jejím ukončení:

- orientoval se v organizaci a řízení zdravotnictví a v systému poskytování zdravotní péče v ČR;
- orientoval se v základních právních normách týkající se péče o zdraví, všeobecného zdravotního pojištění a zabezpečení v případě nemoci;
- znal možnosti a trendy péče o zdraví obyvatelstva;
- věděl, jaké jsou možnosti uplatnění zdravotnického pracovníka, požadavky na jeho odbornou způsobilost a možnosti kariérního růstu, měl přehled o působnosti dalších kategorií zdravotnických pracovníků;
- seznámil se s významnými zdravotnickými organizacemi.

Výuka v druhém bloku směřuje k tomu, aby žák po jejím ukončení:

- znal faktory ovlivňující zdraví, uměl správně používat pojmy zdraví a nemoc;
- znal nejčastější příčiny nemocí;
- pochopil základy mikrobiologie a epidemiologie;
- osvojil si odborné znalosti a dovednosti nezbytné v prevenci nemocí obyvatelstva i formy osobní prevence, znal systém prevence se zaměřením i na prevenci závislostí na návykových látkách;
- byl připraven ovlivňovat vhodným způsobem postoj svých klientů i jiných lidí k péči o své zdraví;
- uvědomoval si význam zdraví pro osobní život i pro společnost, chápal problémy osob se zdravotním postižením;
- dokázal zdůvodnit význam zdravého životního stylu;
- dokázal objasnit důsledky sociálně patologických závislostí na život jednotlivce, rodiny i společnosti;
- seznámil se s vybranými programy na podporu zdraví a je ochoten podílet se na realizaci jednoduchých programů obdobného charakteru.

Výuka v třetím bloku směřuje k tomu, aby žák po jejím ukončení:

- znal prostředky k ochraně organismu před zářením;
- dokázal popsat základní principy ochrany před zářením;
- znal účinky záření na zdraví člověka a uvědomoval si možná rizika poškození zdraví.

Z hlediska **mezipředmětových vztahů** je důležité koordinovat výuku s předměty ošetřovatelství, psychologie, ekologie, občanská nauka a ekonomika. Rozdělení učiva do tematických celků je orientační, vyučující může dle potřeby jednotlivá témata spojovat, důležité je dosažení plánovaných výsledků.
Témata jako např. důsledky závislostí, poruchy výživy, partnerské vztahy aj. se prolínají s náplní Minimálního preventivního programu na škole.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka předmětu zdravotní výchova směřuje k tomu, aby žáci:

- vážili si zdraví, dobrého životního prostředí a snažili se je zachovat pro příští generace;
- jednali odpovědně v otázce vlastního zdraví;
- uvědomili si význam prevence a důsledky nemoci pro jednotlivce i společnost;
- byli ochotni předávat získané informace svým klientům, a tím se podílet na ochraně zdraví;
- byli ochotni aktivně zaujmout postoj k tématům týkajícím se zdraví a zdravého životního stylu.

Metody a formy výuky

Při výuce je žádoucí co nejvíce opírat výuku o konkrétní příklady a situace, využívat osobních zkušeností žáků, jejich zájmů v dané oblasti i aktuálních otázek týkajících se učiva. Kromě běžných výukových metod – výklad, práce s textem, práce s elektronickými informacemi je vhodné propojovat výuku s diskusemi, řešením modelových situací, podporovat individuální i týmovou prací žáků. Do výuky jsou vhodně zařazovány taktéž metody RWCT, např. myšlenková mapa, skládankové učení, učíme se navzájem, metoda ano x ne, křížovky, brainstorming apod. Předmět poskytuje vhodné podmínky pro projektové vyučování s možností prezentace žáků. Učitel dle svého zvážení může posílit vybrané tematické celky. Dle zvážení zařadí do výuky besedy a exkurze do speciálních zařízení.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení výsledků žáků vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání, která jsou přílohou Školního řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových a odborných kompetencí

Předmět zdravotní výchova rozvíjí zejména tyto klíčové kompetence:

Kompetence k učení a řešení problémů

- žák je schopen pochopit a analyzovat zadání úkolu;
- dovede stanovit efektivní pracovní postup;
- umí získat informace potřebné k řešení problému a navrhnout způsoby řešení;
- dokáže si zvolit prostředky a způsoby vhodné pro realizaci jednotlivých aktivit;
- snaží se využít vědomosti z jiných předmětů nebo vlastní zkušenosti;
- zná možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména ve vybraném oboru.

Komunikativní kompetence

- žák se snaží rozvíjet komunikační dovednosti včetně dovednosti diskutovat a argumentovat o vybraných otázkách týkajících se problematiky zdraví;
- je schopen srozumitelně prezentovat vlastní zpracované projekty;
- je schopen vyjadřovat se v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Personální a sociální kompetence

- žák je schopen pracovat v týmu;
- je ochoten aktivně se podílet na řešení zadaného úkolu a navrhovat postupy řešení;
- reaguje adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání;
- je schopen objektivní sebekritiky;
- snaží se získat odpovědný přístup ke svému zdraví;
- je si vědom důsledků nezdravého životního stylu.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- žák je veden k odpovědnému přístupu o své zdraví a k spoluodpovědnosti;
- při zabezpečování ochrany zdraví ostatních;
- chápe význam životního prostředí pro člověka;
- je ochoten respektovat jiné kultury a národnosti.

Kompetence k využívání prostředků informačních a komunikačních technologií a k práci s informacemi

- žák dokáže pracovat s osobním počítačem;
- umí pracovat s informacemi, vyhledávat informace z různých zdrojů;
- umí vyhodnocovat informace a využít je pro dosažení výsledků v praktické odborné činnosti např. pro předání veřejnosti.

Odborné kompetence

Předmět se podílí na výchově k profesní přípravě středního zdravotnického pracovníka. Absolvent oboru je připraven:

- získat základní poznatky o systému péče o zdraví, o organizaci vzdělávání zdravotnických pracovníků;
- orientovat se v systému zdravotního pojištění;
- uplatňovat získané informace při výkonu povolání i v občanském životě;
- respektovat zásady ochrany zdraví při práci;
- rozpoznat rizika ohrožení zdraví.

<u>Předmět Zdravotní výchova aplikuje průřezová témata ve výuce takto:</u>

Občan v demokratické společnosti

Žáci dokáží jednat s lidmi, diskutovat o citlivých nebo kontroverzních otázkách hlavně z oblasti zdraví, životního stylu a životního prostředí. Dokáží efektivně pracovat s informacemi, umí je získávat a kriticky vyhodnocovat. PT bude začleněno v TC Péče o zdraví – edukační činnost zdravotnického pracovníka v péči o zdraví, a to formou seminářů. PT se zaměřením na osobnost zdravotnického pracovníka a její rozvoj bude začleněno do TC Ochrana veřejného zdraví.

Člověk a životní prostředí

Cílem je vést žáky k pochopení postavení člověka v přírodě, vlivu životního prostředí na zdraví a život. Žáci si osvojují hlavní zásady zdravého životního stylu, uvědomují si odpovědnost za své zdraví, dokáží působit pozitivním směrem na jednání a postoje druhých lidí. V TC Základy radiační ochrany a Péče o zdraví bude kladen důraz na faktory ovlivňující zdraví a na současné problémy životního prostředí.

Člověk a svět práce

Žáci si dokáží uvědomit vlivy pracovních činností na životní prostředí a na zdraví člověka. Chápou význam profesního vzdělávání i nutnost celoživotního učení. Předmět umožňuje žákům získat základní představu o profesních příležitostech a napomáhá při jejich posuzování z hlediska jejich předpokladů a profesních cílů. V TC Ochrana veřejného zdraví se výuka zaměří na profesní požadavky a na možnosti kariérního růstu zdravotnického pracovníka. V TC Péče o zdraví žák může uplatnit sebeprezentaci na téma prevence nemocí.

Informační a komunikační technologie

Žáci používají prostředky informační a komunikační technologie pro vedení edukační činnosti z oblasti péče o zdraví a výchovy ke zdraví. Chápou nezbytnost práce s prostředky informačních a komunikačních technologií. Žáci jsou vedeni k aplikaci IKT v rámci projektové výuky, na zadané téma navrhnou, popřípadě i realizují projekt výchovně – osvětové aktivity týkající se zdravého životního stylu a prevence nemocí.

4.23.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1/35

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - vysvětlí pojem zdravotní péče a její význam pro občany ČR; - popíše systém poskytování zdravotní péče v ČR; - uvede principy řízení a financování zdravotnictví; - objasní problematiku všeobecného zdravotního pojištění, zabezpečení v případě nemoci nebo v tíživé sociální situaci; - popíše práva a povinnosti pojištěnců; - charakterizuje jednotlivé kategorie zdravotnických pracovníků z hlediska jejich činnosti; - vyjmenuje požadavky na odbornou způsobilost a možnosti kariérního růstu zdravotnického pracovníka; - uvede charakteristiku činnosti WHO.	**Ochrana veřejného zdraví** - organizace a řízení zdravotnictví, systém poskytování zdravotní péče v ČR - možnosti a trendy péče o zdraví obyvatelstva v ČR - zabezpečení v případě nemoci, zdravotní pojištění - eticko-právní aspekty zdravotní péče - pracovníci ve zdravotnictví - významné zdravotnické organizace	8

Žák: - objasní pojem zdraví a nemoc; - uvede nejčastější příčiny nemocí; - popíše bakterie, viry a plísně; - vysvětlí pojmy adaptace a rezistence mikrobů, význam antibiotik a chemoterapeutik; - objasní příčiny vzniku infekčních onemocnění, proces šíření nákaz; - popíše virové a bakteriální infekce; - charakterizuje parazitární onemocnění, klíšťový zánět mozku, toxoplazmózu, infekce kůže a sliznic; - popíše hlavní činitele ovlivňující zdraví jedince; - objasní možnosti prevence nemocí i možnosti osobní prevence; - vyvozuje důsledky sociálně patologických závislostí na život jedince, rodiny a společnosti; - objasní význam zdravého životního stylu; - vysvětlí pojem „odpovědnost za vlastní zdraví“; - vyhledá a zpracuje informace o zásadách zdravé výživy a jejích alternativních směrech; - popíše vliv fyzického a psychického zatížení na lidský organismus; - podílí se na edukační činnosti v problematice péče o zdraví a zdravého životního stylu; - analyzuje vybrané programy na podporu zdraví obyvatelstva; - navrhne, popřípadě i realizuje projekt výchovně – osvětové aktivity týkající se zdravého životního stylu a prevence nemocí; - vypracuje a prezentuje práci na dané téma.	**Péče o zdraví – prevence nemocí a výchova ke zdraví** - pojmy zdraví a nemoc - nejčastější příčiny nemocí - základy mikrobiologie – morfologie mikroorganismů, adaptace a rezistence mikrobů - základy epidemiologie – infekční nemoci – jejich příčiny a projevy - základy speciální epidemiologie – vzdušné, alimentární a parazitární nákazy, zoonózy, infekce kůže a sliznic - faktory ovlivňující zdraví - formy prevence nemocí a závislostí - programy na podporu zdraví obyvatelstva - edukační činnost zdravotnického pracovníka v péči o zdraví	23
Žák: - objasní účinek rentgenového záření na lidský organismus; - popíše prostředky k ochraně organismu před zářením; - charakterizuje možná rizika poškození zdraví vlivem záření.	**Základy radiační ochrany** - účinky záření na zdraví člověka - principy ochrany před zářením	4

4.24 Název vyučovacího předmětu: Patologie (PAT)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 1/35

Vzdělávací oblast: Základ pro poskytování ošetřovatelské péče

4.24.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Obecným cílem předmětu patologie je seznámení žáků se základními pojmy patologie. Předmět se zabývá patologickými změnami a projevy v lidském organismu. Učí základy medicínského jazyka a nomenklatury, prohlubuje znalosti žáků ze somatologie, biologie a z dalších přírodovědných předmětů.

Výuka směřuje k tomu, aby žák chápal význam předmětu pro studium oboru a byl připraven osvojené poznatky podle potřeby dále aplikovat.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Učivo předmětu patologie je součástí vzdělávací oblasti Základ pro poskytování ošetřovatelské péče. Obsahem učiva je ucelený teoretický přehled v oblasti obecné patologie. Žáci získávají znalosti odborné terminologie nutné pro orientaci v dalších odborných předmětech.

Ve výuce se v návaznosti na učební plán uplatňují mezipředmětové vztahy:

somatologie – stavba a funkce lidského organismu za fyziologických podmínek;

biologie a ekologie – stavba lidského těla, funkce orgánů a orgánových soustav;

první pomoc – rychlá orientace v situaci ohrožení života a správné poskytnutí první pomoci; chemie – organické a anorganické látky, chemické prvky.

Vědomosti z předmětu patologie lze následně prohlubovat ve výuce odborných předmětů

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka předmětu patologie směřuje k tomu, aby žáci:

- pochopili význam a hodnotu zdraví a nemoci;
- pochopili význam zániku organismu;
- pochopili regresivními a metabolickými změny v organismu;
- porozuměli poruchám oběhu krve;
- pochopili poruchy dýchání;
- porozuměli poruchám trávicího systému;
- porozuměli poruchám tvorby a vylučování moči;
- pochopili poruchy nervového systému;
- pochopili poruchy hormonální;
- pochopili příčinu zánětů v těle;
- pochopili význam progresivních změn;
- pochopili význam onkologie.

Tematické celky směřují k těmto cílům vzdělávání:

- žáci si váží svého života a zdraví i života a zdraví jiných;
- aktivně se podílejí na prevenci nemocí, žijí zdravě;
- uvědomují si význam osobní ochrany, BOZP a prevence.

Metody a formy výuky

Předmět patologie se vyučuje ve druhém ročníku v rozsahu 1 hodina týdně, za školní rok 35 týdnů, tj. celkem 35 hodin.

Předmět je chápán jako teoretický, vedle výkladových metod se využívají formy samostatné a/nebo skupinové (týmové) práce žáků (např. myšlenková mapa, skládankové učení, pětilístek, kritické myšlení, učíme se navzájem, kostka, metoda ano – ne, pexeso, metoda I.N.S.E.R.T., křížovky, brainstorming, diskuse k textu), práce s odbornou literaturou, s různými učebními pomůckami nebo multimediálními programy, se kterými se žáci seznamují pomocí výkladu učitele.

Hodnocení výsledků žáků

Vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která tvoří přílohu Školního řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových a odborných kompetencí

Kompetence k řešení problémů

- dovednost řešit problémy (rychle se orientovat v situaci ohrožení života a správně a pohotově poskytnout první pomoc);
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi.

Komunikativní kompetence

- dovednost samostatně, souvisle, logicky a správně odborně se vyjadřovat;
- schematicky zobrazovat;
- vyvozovat souvislosti;
- používat odborné názvosloví;
- dovednost řešit problémy;
- pracovat s odbornou literaturou.

Personální a sociální kompetence

- dovednost správně odhadovat své fyzické a duševní schopnosti a možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních činností.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- jednat samostatně, odpovědně a iniciativně ve veřejném zájmu;
- uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- mít pozitivní vztah k budoucímu povolání, tedy i ke vzdělání, uvědomovat si význam celoživotního vzdělávání.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

- pracovat s informacemi z různých zdrojů (tištěných, audiovizuálních, elektronických).

Odborné kompetence

Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci, tzn., aby absolventi:

- chápali bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. klientů, zákazníků, návštěvníků) i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem;
- znali a dodržovali základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence;
- osvojili si zásady a návyky bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeji apod.), rozpoznali možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a byli schopni zajistit odstranění závad a možných rizik;
- znali systém péče o zdraví pracujících (včetně preventivní péče, uměli uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce);
- byli vybaveni vědomostmi o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokázali první pomoc sami poskytnout.

Usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb, tzn., aby absolventi:

- chápali kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména podniku;
- dodržovali stanovené normy (standardy) a předpisy související se systémem řízení jakosti zavedeným na pracovišti;
- dbali na zabezpečování parametrů (standardů) kvality procesů, výrobků nebo služeb, zohledňovali požadavky klienta (zákazníka, občana).

Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje, tzn., aby absolventi:

- znali význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení;
- zvažovali při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady;
- efektivně hospodařili s finančními prostředky;
- nakládali s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

Předmět patologie aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci jsou vedeni k tomu, aby dovedli jednat s lidmi, diskutovat. PT se zaměřením na osobnost a její rozvoj bude začleněno v TC Nemoc ve 2. ročníku. Morálka a odpovědnost bude rozvíjena v TC Nemoc, Zánik organismu a Onkologie ve 2. ročníku.

Člověk a životní prostředí

Cílem je, aby si žáci osvojili vědomí odpovědnosti za své zdraví i zdraví svých spoluobčanů. PT se zaměřením na současné problémy ve vztahu člověka a životní prostředí bude začleněno v TC Regresivní a metabolické změny, Poruchy oběhu krve, Poruchy dýchání, Poruchy trávicího systému, Poruchy tvorby a vylučování moči, Poruchy nervového systému, Poruchy hormonální, Záněty a Onkologie ve 2. ročníku.

Člověk a svět práce

Cílem je vést žáky k tomu, aby si uvědomili zodpovědnost za vlastní život a význam celoživotního vzdělávání. PT se zaměřením sebeprezentace písemná a verbální bude rozvíjena v TC Onkologie ve 2. ročníku.

4.24.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1/35

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - definuje nemoc; - popíše obecně průběh nemoci a příznaky subjektivní a objektivní; - objasní základní zevní a vnitřní příčiny nemocí a jejich projevy v organismu.	**Nemoc** - definice, průběh, příznaky, dg. - přehled zevních a vnitřních příčin nemocí - příčiny nemocí a jejich prevence	2
Žák: - objasní podstatu smrti klinické a biologické; - popíše známky smrti a posmrtné změny.	**Zánik organismu** - smrt klinická a biologická - známky smrti, posmrtné změny	1
Žák: - popíše základní regresní změny; - vysvětlí příčiny jejich vzniku a charakterizuje jednotlivé typy; - objasní základní typy poruch metabolismu bílkovin, tuků a cukrů; - vysvětlí příčiny vzniku konkrementů, popíše jejich projevy a možné komplikace; - objasní příčiny vzniku exogenních pigmentací a uvede příklady; - charakterizuje podstatu vzniku ikteru a jednotlivé typy ikteru podle patogeneze.	**Regresní a metabolické změny** - nekróza, gangréna, dekubitus - atrofie – definice, příčiny vzniku - poruchy metabolismu bílkovin - poruchy metabolismu tuků – steatóza, příčiny vzniku, typy - poruchy metabolismu cukrů – diabetes mellitus - konkrementy – příčiny vzniku, projevy, komplikace - patologické pigmentace exogenní a endogenní, hematogenní, ikterus	8
Žák: - definuje zánět; - vysvětlí příčiny vzniku zánětu a jeho celkové a místní projevy; - popíše jednotlivé formy nespecifických zánětů; - charakterizuje příčiny vzniku a projevy specifických zánětů.	**Záněty** - definice, projevy celkové a místní, příčiny vzniku, klasifikace - záněty nespecifické - záněty specifické	2
Žák: - vysvětlí a popíše progresivní změny jako regenerace, preparace, hypertrofie; - objasní problematiku transplantací.	**Progresivní změny** - regenerace, reparace, hojení - hypertrofie, hyperplasie - transplantace	2

Žák: - definuje nádor a jeho biologické chování; - objasní prevence vzniku nádorových onemocnění; - popíše příčiny vzniku nádorů; - vysvětlí pojem prekanceróza; - provede klasifikaci nádorů.	**Onkologie** - etiologie nádorů, diagnostika, terapie, prevence - prekancerózy - biologické chování nádorů, klasifikace nádorů podle histogeneze	3
Žák: - popíše projevy oběhové insuficience na srdci a mimo srdce; - charakterizuje jednotlivé typy srdeční insuficience podle příčin vzniku a projevů; - objasní příčiny vzniku a projevy trombózy, embolie a ischémie.	**Poruchy oběhu krve** - insuficience oběhu – projevy na srdci a mimo srdce, nejčastější příčiny - trombóza – příčiny vzniku - embolie – typy - ischemie – infarkt - edém – příčiny vzniku, typy	3
Žák: - uvede základní typy poruch dýchacího systému; - popíše nemoci dýchacích cest, plic a pohrudnice.	**Poruchy dýchání** - základní typy poruch dýchacího systému - nemoci dýchacích cest - nemoci plic - nemoci pohrudnice	3
Žák: - objasní základní projevy poruch trávicího systému; - popíše nemoci dutiny ústní a hltanu; - uvede nemoci jícnu; - charakterizuje nemoci žaludku; - popíše nemoci střev, malabsorpční syndromy a nemoci ilea; - vysvětlí problematiku nemoci pobřišnice; - charakterizuje nemoci slinivky břišní; - objasní nemoci jater; - charakterizuje nemoci žlučníku a žlučových cest; - vysvětlí náhlé příhody břišní.	**Poruchy trávicího systému** - základní projevy poruch trávicího systému - nemoci dutiny ústní a hltanu - nemoci jícnu - nemoci žaludku - nemoci střev - malabsorpční syndrom - ileus - nemoci pobřišnice - nemoci slinivky břišní - nemoci jater - nemoci žlučníku a žlučových cest - náhlé příhody břišní	3
Žák: - objasní insuficienci ledvin - popíše nemoci ledvin a vývodných močových cest.	**Poruchy tvorby a vylučování moči** - insuficience ledvin - nemoci ledvin - nemoci vývodných močových cest	3
Žák: - charakterizuje místní poruchy oběhu nervového systému, jeho ischemické změny, intrakraniální krvácení, edém mozku; - popíše atrofie, záněty a nádory centrálního nervového systému.	**Poruchy nervového systému** - místní poruchy oběhu v nervovém systému – ischemické změny CNS, intrakraniální krvácení, edém mozku - atrofie centrálního nervového systému - záněty centrálního nervového systému - nádory nervového systému	2

Žák: - objasní poruchy hypofýzy, nadledvin, štítné žlázy, příštítných tělísek a slinivky břišní.	**Poruchy hormonální** - poruch hypofýzy - poruchy nadledvinek - poruchy štítné žlázy - poruchy příštítných tělísek - poruchy vnitřní sekrece slinivky břišní	2
Žák: - charakterizuje malformace.	**Malformace**	1

4.25 Název vyučovacího předmětu: Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygiena (MIEH)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 1/35

Vzdělávací oblast: Základ pro poskytování ošetřovatelské péče

4.25.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Předmět Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygiena je koncipován jako teoretický celek vědních lékařských oborů, které jsou příbuzné a organicky spolu souvisí. Poskytuje žákům základní sumu poznatků z mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygieny. Seznamuje žáky s obecnými vlastnostmi mikroorganismů, s běžnými původci infekcí, infekcí souvisejících se zdravotní péčí (nozokomiální infekce), zásadami jejich kontroly a postupy prevence, činností imunitního systému, primární a sekundární imunodeficiencí, specifických a nespecifických mechanismů imunity, včetně poruch vyvolaných léky a chemickými látkami z prostředí, s imunoterapií a imunoprevencí. Žáci získávají podrobné znalosti k zásadám správného odběru a zasílání biologického materiálu a k postupům bariérového režimu při ošetřování pacientů. Větší pozornost je věnována hygienické problematice a pracovním podmínkám ve zdravotnických zařízeních, včetně informace o zásadách bezpečnosti práce a hygienickým požadavkům na rizikových pracovištích.

Předmět tvoří teoretický základ pro dovednosti, které má žák aplikovat v předmětu ošetřovatelství a ošetřování nemocných.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Předmět Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygiena definuje a charakterizuje náplň a význam oborů:

- základní charakteristiku a klasifikaci mikroorganismů;
- odběr biologického materiálu, kultivace, interpretace výsledků, antimikrobiální terapie;
- proces šíření nákazy, infekční onemocnění – jejich charakteristika a diagnostický management;
- vybrané nákazy – respirační, alimentární, kontaktní, infekce souvisejících se zdravotní péčí (nozokomiální), profesionální, epidemiologická opatření;
- imunita, imunitní systém, protilátková a buněčná imunita, imunologické laboratorní metody, modulace imunitní odpovědi, očkování, imunodeficience, imunomodulace;
- prevence infekčních a neinfekčních onemocnění, preventivní a běžný hygienický dozor, zdravotní výchova, legislativa;
- cíle Národního programu zdraví – seznámení s obecnou epidemiologií, s nemocemi podmíněnými prací a jinými významnými poruchami zdraví;
- prevence neinfekčních onemocnění a postupy prevence v ČR;
- aktuální problémy životního prostředí, ovzduší, vody a výživy;
- problematika ochrany zdraví dětí a mládeže;
- problematika drogové závislosti – rizika, prevence, léčba a následná péče.

Mezipředmětové vztahy

Vědomosti získané v předmětu Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygiena lze následně uplatnit a prohlubovat v předmětech ošetřovatelství a ošetřování nemocných.

Vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka předmětu Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygiena směřuje k tomu, aby si žáci:

- vážili si života a zdraví;
- jednali odpovědně a přijímali odpovědnost za své jednání;
- uvědomovali si význam osobní ochrany a dodržování BOZP.

Metody a formy výuky

Předmět je zařazen do 2. ročníku. Je pojímán jako teoretický. Hodinová dotace je 1 hodina týdně.

Výuka předmětu vede k získávání vědomostí při budoucím ošetřování pacientů.

Kromě tradičních metodických postupů – výklad, práce s textem, využívá předmět i metody a formy výuky, které podporují skupinovou práci (kooperativní učení, profilové učení, práce s odborným textem, diskuse o odborných problémech a řešení modelových situací).

Hodnocení výsledků studentů

Hodnocení výsledků žáků vychází z Pravidel pro hodnocení žáků, která tvoří přílohu Školního řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových a odborných kompetencí

Kompetence k učení

- mít pozitivní vztah ke vzdělání;
- vytvořit si pravidelný studijní režim;
- uplatňovat efektivní způsoby učení;
- dovednost porozumět mluvenému projevu;
- uplatňovat různé způsoby práce s odborným textem;
- schopnost účelně vyhledávat a zpracovávat informace z různých zdrojů včetně digitálních;
- schopnost sebekriticky hodnotit pokrok při dosahování učebních cílů a přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí.

Kompetence k řešení problémů

- dovednost řešit problémy;
- schopnost spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi.

Komunikativní kompetence

- dovednost samostatně, souvisle, logicky a správně se odborně vyjadřovat;
- vyvozovat souvislosti;
- používat odborné názvosloví i latinskou terminologii;
- dovednost řešit problémy;
- aplikovat získané znalosti v jiném oboru;
- pracovat s odbornou literaturou.

Personální a sociální kompetence

- dovednost správně odhadovat své fyzické a duševní schopnosti a možnosti;
- odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních činností.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- jednat samostatně, odpovědně a iniciativně ve veřejném zájmu;
- vážit si zdraví jako jedné z prioritních hodnot lidského života;

- překonávat negativní emoce a stresy a jiné vlivy na zdraví;
- uvědomovat si odpovědnost za vlastní zdraví a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany zdraví a života ostatních;
- chápat bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i dalších osob na pracovištích.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- mít pozitivní vztah k budoucímu povolání, tedy i ke vzdělání;
- uvědomovat si význam celoživotního vzdělávání;
- pracovat s informacemi z různých zdrojů (tištěných, audiovizuálních, elektronických);
- používat správně odbornou lékařskou terminologii.

Předmět Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygiena aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci jsou vedeni k tomu, aby dovedli jednat s lidmi, diskutovat, respektovat multikulturní odlišnosti, ctít etické a profesní kodexy.

Důraz na morálku, odpovědnost a toleranci.

Člověk a životní prostředí

Cílem je, aby si žáci osvojili vědomí odpovědnosti za zdraví své, lidí kolem sebe a dlouhodobě udržitelný rozvoj životního prostředí.

Člověk a svět práce

Cílem je vést žáky k tomu, aby si uvědomili zodpovědnost za vlastní život, význam vzdělání i celoživotního vzdělávání.

4.25.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1/35

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - vysvětlí význam mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygieny, a vztahy mezi těmito obory a jejich přínos pro péči o zdraví; - klasifikuje a charakterizuje mikroorganismy; - popíše mikrobiální osídlení zdravého člověka, charakterizuje patogenní mikroorganismy; - uvede příklady diagnostiky nakažlivých chorob; - vysvětlí účinek antibiotik chemoterapeutik; - popíše příčiny a důsledky rezistence mikroorganismů při léčbě infekčních onemocnění.	**Obecná mikrobiologie** - rozdělení mikroorganismů, klasifikace, základní charakteristika, morfologické vlastnosti bakterií, virů, prvoků, plísní - zásady odběru, zasílání a zpracování biologického materiálu - základní požadavky na kultivaci bakterií a mikrobiologická diagnostika - patogenita mikrobů - antimikrobiální terapie, antimikrobiální látky, příklady	10

Žák: - objasní pojem imunita, vysvětlí význam a fungování imunitních mechanismů v organismu; - vysvětlí rozdíl mezi specifickou a nespecifickou imunitou a uvede příklady; - uvede a vysvětlí příklady patologické imunity (alergie, stavy imunitní nedostatečnosti, autoimunitní nemoci).	**Imunologie** - imunita a její formy - imunitní reakce, nespecifické, specifické - imunoprevence, imunoterapie - stavy imunitní nedostatečnosti - alergické reakce	5
Žák: - objasní rozdíl mezi infekčním a neinfekčním onemocněním; - specifikuje infekční onemocnění podle původu nákazy a způsobu přenosu a charakterizuje je z hlediska jejich projevů; - vysvětlí zásady a základní prostředky prevence infekčních onemocnění a význam očkování; - objasní pojem nozokomiální nákazy (infekce související se zdravotní péčí), uvede jejich základní rozdělení, navrhne možnosti jejich prevence.	**Epidemiologie** Obecná epidemiologie - proces šíření nákazy - zdroj nákazy - cesty přenosu nákazy - protiepidemická opatření v ohnisku nákazy Epidemiologie speciální – vybrané infekce - kapénkové, alimentární, kontaktní, přenášené - členovci, zoonózy, krevní a sexuálně přenosné infekce - nozokomiální infekce (infekce související se zdravotní péčí) - profesionální infekce - epidemiologie neinfekčních nemocí	15
Žák: - charakterizuje obor a význam hygieny v primární prevenci; - objasní činnost orgánů hygienické služby; - uvede předmět a úkoly komunální hygieny; - vyhledá informace týkající se zajištění ochrany zdraví dětí a mladistvých (např. zotavovací akce, tábory, školy v přírodě apod.); - vyhledá informace týkající se hygienických požadavků na provoz zdravotnických a sociálních zařízení; - popíše způsob zajištění hygieny a bezpečnosti práce zaměstnanců ve zdravotnictví a sociálních službách.	**Hygiena** - charakteristika oboru, rozdělení, zákon č. 258/2000 Sb. - úkoly a cíle hygienické služby - veřejné zdraví a jeho prevence - prevence infekčních a neinfekčních onemocnění v ČR - preventivní a běžný dozor - zdravotní výchova a legislativa - úkoly komunální hygieny - úkoly hygieny výživy - bezpečnost práce a prevence chorob z povolání ve zdravotnictví	5

4.26 Název vyučovacího předmětu: Ošetřovatelství (OSE)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 20 (6, 6) / 672 (210, 210)

Vzdělávací oblast: Ošetřovatelství a ošetřování nemocných

4.26.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Předmět ošetřovatelství se zabývá teorií a praxí péče o zdraví, prevencí poškození zdraví a ošetřování pacientů.

Žáci jsou vzděláváni v základech teorie ošetřovatelského procesu, který je předpokladem poskytování individualizované ošetřovatelské péče. Zaměřuje se na specifika ošetřovatelského procesu v jednotlivých klinických oborech. Učí tedy žáky orientovat se v etiopatogenezi, diagnostice a léčbě vybraných klinických onemocnění, specifikovat zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče u vybraných klinických onemocnění, rozpoznávat a respektovat zvláštnosti ošetřovatelského péče poskytované dětem a seniorům.

Připravuje žáky na praktické zvládnutí všech ošetřovatelských dovedností vyplývajících z kompetencí praktické sestry. Předmět ošetřovatelství je nezbytným předpokladem nácviku praktických činností v předmětu ošetřování nemocných. Důraz je kladen na vytváření sociálních dovedností a postojů žáků vyplývajících z holistického pojetí osobnosti pacienta a z problematiky multikulturního přístupu k pacientovi.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Učivo předmětu ošetřovatelství je zařazeno do vzdělávací oblasti ošetřovatelství a ošetřování nemocných.

Obsahem učiva je teorie ošetřovatelství, jeho historie a vývoj, organizace ošetřovatelské péče, ošetřovací jednotka, ošetřovatelský proces, potřeby pacientů, dezinfekce a sterilizace, prevence infekce spojená se zdravotní péčí, péče o pomůcky, výživa pacientů, péče o lůžko, hygienická péče, sledování fyziologických funkcí, vyprazdňování moče a stolice, podávání léků, odběry biologického materiálu, punkce, asistence při převazech ran a při malých chirurgických zákrocích, základy rehabilitačního ošetřovatelství.

Dále specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče u pacientů na oddělení interním, neurologickém, infekčním, v péči o staré lidi a gerontologii a v terminálním stádiu nemoci, oddělení chirurgickém, ortopedickém, traumatologickém, urologickém, dětském, gynekologicko-porodnickém, psychiatrickém, onkologickém, dermatovenerologickém, očním, otorinolaryngologickém, stomatologickém, v rehabilitační a fyzikální medicíně. Obsahem učiva jsou i specifika práce praktické sestry v terénu, v komunitních centrech, v léčebných ústavech a dětských zařízeních, v sociálních službách.

Ve výuce se v návaznosti na učební plán využívají **mezipředmětové vztahy:**

- somatologie: stavba a funkce jednotlivých tělních soustav, odborné názvosloví;
- patologie: možnosti vzniku chorob a patofyziologie nemocí;
- klinická propedeutika a odborné názvosloví: symptomatologie nemocí, odborné názvosloví, vyšetřovací metody, fyzikální vyšetření, léčebné metody, farmakologie;
- první pomoc: obvazová technika, resuscitace.

Vědomosti a dovednosti získané v předmětu ošetřovatelství, zvládnutí ošetřovatelských postupů v laboratorních podmínkách lze následně prohlubovat při praktické výuce v předmětu ošetřování nemocných a v hodinách psychologie a komunikace.

Nedílnou součástí předmětu jsou odborné exkurze ve zdravotnických a sociálních zařízení uskutečňované v návaznosti na probíraná témata.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka ošetřovatelství směřuje k tomu, aby žáci:

- vážili si života a zdraví;
- byli ochotni jednat odpovědně a samostatně, přijímali odpovědnost za svá rozhodnutí a jednání;
- dbali na dodržování zákonů, pravidel chování a jednali v souladu s morálními principy;
- uvědomovali si význam osobní ochrany a dodržování BOZP.

Metody a formy výuky

Předmět ošetřovatelství se vyučuje ve všech 4 ročnících studia.

V prvním ročníku se předmět vyučuje 4 hodiny týdně. Je chápán jako teoreticko-praktický. Žáci si osvojují základy teorie ošetřovatelství jako vědecké disciplíny, nacvičují základní ošetřovatelské postupy, se kterými se seznamují pomocí výkladu učitele, samostatnou prací s odborným textem, ve skupinách, pomocí didaktické techniky. Jsou využívány aktivizační metody.

Ve 2. ročníku je předmětu věnováno celkem 6 vyučovacích hodin týdně, třída je rozdělena na 2–3 skupiny podle počtu žáků. Žáci se učí základním ošetřovatelským postupům, které uplatní v následujících ročnících v praktické výuce, prostřednictvím výše uvedených metod. Důraz je kladen na praktické procvičování ošetřovatelských dovedností vyplývajících z kompetencí praktické sestry a směřuje k získání dynamických stereotypů a schopnosti logického odůvodnění prováděných výkonů.

Ve 3. ročníku se předmět ošetřovatelství vyučuje 6 hodin týdně. Převažují teoretické formy výuky. Třída se nedělí, žáci seznamují s ošetřovatelskou péčí převážně v základních klinických oborech (paralelně 3 a 3 hodiny tak, aby si žáci osvojili učivo z klinických oborů – zvlášť interních a zvlášť chirurgických a dětském lékařství) v návaznosti na předmět Ošetřování nemocných.

Ve 4. ročníku se předmět vyučuje 4 hodiny týdně. Žáci se orientují v jednotlivých klinických oborech. Získávají znalosti o zvláštnostech ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče u vybraných klinických onemocnění.

Žákům mohou být nabízeny doplňující semináře a specificky zaměřené kroužky, jež slouží k prohloubení znalostí učiva a podpoře zájmu o ošetřovatelství a související disciplíny. Účast je pro žáky dobrovolná.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků vychází z Pravidel pro hodnocení žáků, která tvoří přílohu školního řádu.

Důraz je kladen na:

- porozumění učivu, věcnou správnost, relevantnost informací i jejich rozsah a schopnost aplikovat poznatky v praxi;
- správné praktické provedení jednotlivých ošetřovatelských činností včetně teoretického zdůvodnění jejich základu;

- samostatnost a aktivitu žáků při řešení modelových situací;
- aktivní přístup k ošetřovatelství jako vědní disciplíně.

Hodnocení je komplexní. Vědomosti a dovednosti jsou prověřovány průběžně formou písemnou, ústní a pomocí praktického předvedení. Hodnotí se prezentace žáků, práce s odbornou literaturou a ostatními zdroji informací.

Rozvíjejí se žákovy schopnosti sebehodnocení a hodnocení žáka žákem.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových a odborných kompetencí

Kompetence k učení

- mít pozitivní vztah ke vzdělání;
- vytvořit si pravidelný studijní režim;
- uplatňovat efektivní způsoby učení;
- dovednost porozumět mluvenému projevu;
- uplatňovat různé způsoby práce s odborným textem;
- schopnost účelně vyhledávat a zpracovávat informace z různých zdrojů včetně digitálních;
- schopnost sebekriticky hodnotit pokrok při dosahování učebních cílů a přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- orientovat se v možnostech svého dalšího sebevzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

- dovednost účinně si organizovat práci a řešit pracovní situace a problémy;
- schopnost spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi.

Komunikativní kompetence

- dovednost samostatně, souvisle, logicky a správně se odborně vyjadřovat;
- vyvozovat souvislosti;
- používat odborné názvosloví;
- dovednost řešit problémy;
- pracovat s odbornou literaturou.

Personální a sociální kompetence

- dovednost správně odhadovat své fyzické a duševní schopnosti a možnosti;
- odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- pracovat v týmu, podílet se na realizaci společných pracovních činností, pracovat kvalitně a odpovědně.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- jednat samostatně, odpovědně a iniciativně ve veřejném zájmu;
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování;
- uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- mít reálnou představu o svém uplatnění na trhu práce;
- znát svoje práva a povinnosti a mít přehled o platových a ostatních podmínkách;
- mít pozitivní vztah k budoucímu povolání, tedy i ke vzdělání;
- uvědomovat si význam celoživotního vzdělávání.

Matematické kompetence

- aplikovat efektivně matematické dovednosti při řešení pracovních úkolů.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

- pracovat s informacemi z různých zdrojů (tištěných, audiovizuálních, elektronických).

Odborné kompetence

a) Kompetence k provádění základní ošetřovatelské péče bez odborného dohledu a bez indikace a v souladu s diagnózou stanovenou lékařem nebo zubním lékařem; a k podílu na poskytování specializované nebo vysoce specializované ošetřovatelské péče pod odborným dohledem nebo přímým vedením všeobecné sestry, dětské sestry nebo porodní asistentky:

- poskytovat ošetřovatelskou péči v souladu s danými postupy, právními předpisy a standardy;
- sledovat a zaznamenávat fyziologické funkce pacienta za použití zdravotnických prostředků, jeho fyzický a psychický stav a schopnost příjmu potravin;
- provádět komplexní hygienickou péči, včetně prevence proleženin a opruzenin, sledovat poruchy celistvosti kůže;
- rozdělovat stravu pacientům podle diet a dbát na jejich dodržování, dohlížet na dodržování pitného režimu, sledovat bilanci tekutin pečovat o vyprazdňování;
- aplikovat zábaly, obklady, léčivé koupele, teplé a studené procedury;
- provádět sociální aktivizaci zejména v rámci péče o seniory;
- pečovat o zajištění psychické pohody pacienta, pocitu jistoty, bezpečí a sociálního kontaktu;
- vykonávat činnosti při zajištění herních aktivit dětí;
- provádět ve spolupráci s fyzioterapeutem, ergoterapeutem, všeobecnou sestrou, dětskou sestrou a porodní asistentkou rehabilitační ošetřovatelství včetně metod bazální stimulace;
- pečovat o močové katetry pacientů starších 3 let (péčí o močové katetry se rozumí zejména hygiena genitálu, dezinfekce katetru, výměna močového sáčku);
- ošetřovat periferní žilní vstupy;
- zajišťovat činnosti spojené s přijetím, přemisťováním a propuštěním pacientů;
- poskytovat a zajišťovat psychickou podporu umírajícím a jejích blízkým a po stanovení smrti lékařem zajišťovat péči o tělo zemřelého a činnosti spojené s úmrtím pacienta;
- vykonávat v rozsahu své odborné způsobilosti činnosti při přejímání, kontrole, manipulaci a uložení léčivých prostředků a činnosti při přejímání, kontrole, manipulaci a uložení zdravotnických prostředků vč. prádla, jejich dezinfekci a sterilizaci a zajišťování jejich dostatečné zásoby;
- vykonávat činnosti při stálé připravenosti pracoviště včetně jeho vybavení a funkčnosti zdravotnických prostředků;
- při všech činnostech dbát na dodržování hygienicko-epidemiologického režimu v souladu s právními předpisy;
- provádět zápisy do zdravotnické dokumentace a vykonávat administrativní činnosti související s poskytováním zdravotní péče, pracovat s informačním systémem pracoviště;
- poskytovat pacientovi informace v souladu se svou odbornou způsobilostí a pokyny lékaře, dbát na ochranu osobních údajů;
- motivovat a edukovat jednotlivce, rodiny a skupiny osob k přijetí zdravého životního stylu a k péči o sebe;
- při komunikaci s pacienty a dalšími osobami jednat v souladu se společenskými pravidly a profesní etikou, zohledňovat jejich osobnostní, sociální a kulturní specifika;
- zvládat základní komunikaci s pacienty v cizím jazyce;

- spolupracovat v rozsahu své odborné způsobilosti při řešení následků mimořádné události nebo krizové situace, poskytnout neodkladnou první pomoc;
- pracovat jako člen zdravotnického týmu, dbát na dodržování pracovněprávních norem a interních předpisů zařízení.

b) Kompetence k vykonávání jednoduchých výkonů při poskytování zdravotní péče bez odborného dohledu na základě indikace lékaře nebo zubního lékaře:

- podávat léčivé přípravky s výjimkou radiofarmak v rozsahu stanoveném vyhláškou č. 55/2011 Sb., odst. 2 a), ve znění pozdějších předpisů;
- provádět odsávání sekretů z horních cest dýchacích u pacientů při vědomí starších 10 let a zajišťovat jejich průchodnost;
- zavádět a udržovat inhalační a kyslíkovou terapii, odebírat kapilární a žilní krev a jiný biologický materiál;
- provádět vyšetření biologického materiálu získaného neinvazivní cestou a kapilární krve;
- provádět ošetření nekomplikovaných chronických ran, ošetřovat stomie;
- podávat potraviny pro zvláštní lékařské účely.

c) Kompetence ke zpracovávání dentálních materiálů v ordinaci pod odborným dohledem zubního lékaře a vykonávání činnost zubní instrumentářky.

d) Kompetence dodržovat bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci:

- chápat bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. pacientů, klientů, návštěvníků) i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem;
- znát a dodržovat základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence;
- osvojit si zásady a návyky bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci s přístroji a u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeji apod.), rozpoznat možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a být schopen zajistit odstranění závad a možných rizik;
- znát systém péče o zdraví pracujících (včetně preventivní péče, umět uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce).

e) Kompetence usilovat o nejvyšší kvalitu své práce a zdravotních služeb:

- chápat kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména pracoviště, tj. zdravotnického nebo sociálního zařízení;
- dodržovat stanovené normy (standardy) a předpisy související se systémem řízení jakosti zavedeným na pracovišti;
- dbát na zabezpečování parametrů (standardů) kvality poskytovaných služeb, zohledňovat požadavky pacientů a jiných klientů.

f) Kompetence jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje:

- znát význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení;
- zvažovat při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) také možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady;
- efektivně hospodařit s finančními prostředky;
- nakládat se zdravotnickými prostředky i materiálem, energiemi, odpady, vodou a jinými pracovními prostředky ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

Předmět ošetřovatelství aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci jsou vedeni k tomu, aby jednali v souladu s etickými a společenskými principy, dokázali jednat s lidmi, diskutovat, projevovat empatii vůči nemocnému i zdravému člověku, respektovali multikulturní odlišnosti a ctili profesní kodexy.

Nácvik komunikativních dovedností zaměřených na získávání informací o pacientovi (její formy a způsoby) je začleněn hlavně do TC Organizace práce ošetřovatelského týmu a ošetřovatelský proces v 1. ročníku. S komunikačními dovednostmi, vyjednáváním a řešením konfliktů se bude žák setkávat formou BES v jednotlivých ročnících. Informace o základních etnických a kulturních menšinách a přístupu k nim získá žák v 1. ročníku v TC Multikulturní ošetřovatelství. S pojmy morálka, etika, empatie, odpovědnost, profesní kodex zdravotnického pracovníka se žák setká hlavně v prvním a druhém TC v rámci 1. ročníku. Odpovědnost zdravotnického pracovníka bude rozvíjena formou BES v jednotlivých ročnících. V 1. ročníku je také výuka zaměřena na historii ošetřovatelství a na významné osobnosti v ošetřovatelství – v TC Vývoj ošetřovatelství a vzdělávání zdravotnických pracovníků.

Člověk a životní prostředí

Žáci se orientují v zásadách zdravého životního stylu. Jsou vedeni k tomu**,** aby si osvojili vědomí odpovědnosti za zdraví své i lidí kolem sebe, znali a utvářeli příjemné prostředí pro nemocného i zdravého člověka. V průběhu odborného vzdělávání žáci vnímají ekologické aspekty v pracovní činnosti (dezinfekce, biologický materiál, léky apod.).

S touto problematikou se žáci seznámí v 1. ročníku v TC Ochrana zdraví praktické sestry (ochrana zdraví a prevence nemocí, zdraví životní styl apod.), Ošetřovatelský proces (biologické podmínky života, potřeby pacientů apod.), Výživa a Péče o spánek a odpočinek. Téma vliv prostředí na lidské zdraví pak bude dále začleněno formou BES v 1. a 2. ročníku a v Ošetřovatelství v základních klinických oborech ve 3. a 4. ročníku v rámci prevence nemocí.

Člověk a svět práce

Žáci jsou seznámeni s alternativami uplatnění své profese praktická sestra na trhu práce, uvědomí si význam vzdělání i celoživotního vzdělávání zdravotnických pracovníků. Žáci jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili zodpovědnost za vlastní život i zdraví a životy nemocných a handicapovaných za trestní odpovědnost při zneužití léků, za porušení povinné mlčenlivosti zdravotnických pracovníků a za rizika vyplývající z nedodržování provozních a bezpečnostních předpisů apod.

S kompetencemi praktické sestry, se vzděláváním zdravotnických pracovníků, s náplní práce praktické sestry a pracovištěm jsou žáci seznámeni v rámci 1. ročníku TC Vývoj ošetřovatelství a vzdělávání zdravotnických pracovníků, praktická sestra v ošetřovatelském procesu, v TC Organizace práce ošetřovatelského týmu a v TC Ošetřovací jednotka. Problematika trestní odpovědnosti za zneužití léků je zařazena ve 2. ročníku v TC Podávání léků, problematika povinné mlčenlivosti je začleněna hlavně v 1. ročníku v TC Organizace práce ošetřovatelského týmu, ošetřovatelský proces (práva pacientů). S kompetencemi praktické sestry při plnění ošetřovatelského plánu a provádění ošetřovatelských výkonů se žáci dále seznamují ve 2. ročníku hlavně v TC Podávání léků a pak formou BES v TC Ošetřovatelská péče v základních klinických oborech a Práce praktické sestry v terénu, v komunitních centrech, v léčebných ústavech a dětských zařízeních, v sociálních službách ve 3. a 4. ročníku.

Informační a komunikační technologie

Žáci při svém studiu podle možností využívají osobní počítač a další prostředky informačních a komunikačních technologií (a to např. pro vedení ošetřovatelské dokumentace, při zpracovávání referátů, vyhledávání potřebných informací při samostudiu, tvorbě projektových úloh, při práci spojené s přípravou odborných prezentací apod.) prostřednictvím SEM v jednotlivých ročnících. Při styku se zdravotnickou dokumentací znají zásady práce s informacemi o nemocných, pacientech se zřetelem na ochranu osobních údajů a mlčenlivost zdravotnického pracovníka.

4.26.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Počet hodin týdně / za školní rok: 4/140

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - vysvětlí pojem ošetřovatelství; - vymezí ošetřovatelství jako vědní disciplínu; - definuje základní rysy moderního ošetřovatelství; - vyzvedne význam koncepce současného ošetřovatelství; - charakterizuje pomocí odborné literatury některé modely ošetřovatelské péče.	**Ošetřovatelství** - úvod do studia předmětu - charakteristika a základní rysy moderního ošetřovatelství	6
Žák: - charakterizuje historický vývoj světového a českého ošetřovatelství; - vyjmenuje některé významné osobnosti; - popíše vzdělávání zdravotnických pracovníků; - definuje hlavní zásady kodexu zdravotnických pracovníků; - uvede požadavky kladené na osobnost praktické sestry.	**Vývoj ošetřovatelství a vzdělávání zdravotnických pracovníků, praktická sestra v ošetřovatelském procesu** - historický vývoj světového a českého ošetřovatelství - významné osobnosti ošetřovatelství - vzdělávání zdravotnických pracovníků - kodex zdravotnických pracovníků - osobnost praktické sestry, její kompetence	8
Žák: - uvede význam ochrany zdraví v práci praktické sestry a jeho zajištění; - charakterizuje možná rizika nemoci z povolání; - vysvětlí základní úkoly a povinnosti organizace při zajišťování BOZP; - uvede povinnosti pracovníka i zaměstnavatele v případě pracovního úrazu; - vysvětlí, jak je zajištěna ochrana osobních údajů ve zdravotnictví (zvl. u zaměstnanců);	**Ochrana zdraví praktické sestry** - význam ochrany zdraví a prevence nemocí - základní úkoly a povinnosti organizace při zajišťování BOZP - pracovní úraz - ochrana osobních údajů - životní a pracovní prostředí - péče o hygienu a výživu - režim dne, pracovní zatížení, spánek, odpočinek a pohybová aktivita	8

- vysvětlí význam péče o hygienu a výživu pro zdravotnické pracovníky; - zdůvodní význam spánku a odpočinku pro zdravotnické pracovníky; - sestaví si a naplánuje režim dne a aktivní odpočinek; - vyjmenuje zásady zdravého životního stylu.		
Žák: - rozpozná varovný signál „všeobecná výstraha“ a popíše činnost po jeho vyhlášení; - připraví evakuační zavazadlo; - aplikuje zásady pro opuštění bytu a ohroženého prostoru; - poskytuje první pomoc při zraněních v případě mimořádných událostí.	**Ochrana člověka za mimořádných situací** - varovný signál „všeobecná výstraha“ - příprava evakuačního zavazadla - zásady pro opuštění bytu a ohroženého prostoru - první pomoc při zranění za mimořádných událostí	2
Žák: - porovnává typy ošetřovacích jednotek; - popíše ošetřovací jednotku a jmenuje její základní vybavení; - vysvětlí pojmy vybavení, inventář a spotřební materiál; - specifikuje požadavky na hygienu prostředí a způsob jejich realizace; - zdůvodní význam udržování čistoty a pořádku na ošetřovací jednotce.	**Ošetřovací jednotka** - typy, stavební uspořádání, vybavení - inventář, spotřební materiál, prádlo - udržování čistoty a pořádku na ošetřovací jednotce	10
Žák: - vysvětlí pojmy zdravotnický tým a ošetřovatelský tým; - popíše organizaci a řízení ošetřovatelské péče; - popíše náplň práce v jednotlivých službách a odborné kompetence členů ošetřovatelského týmu; - definuje jednotlivé organizační formy ošetřovatelské péče a určí jejich výhody a nevýhody; - pojmenuje základní práva pacientů; - vysvětlí význam auditu ve zdravotnictví; - vysvětlí význam standardů ošetřovatelské péče; - definuje a vymezí ošetřovatelský proces; - objasní význam ošetřovatelského procesu v moderním ošetřovatelství; - uvede jednotlivé fáze ošetřovatelského procesu a přiřadí k nim ošetřovatelské činnosti; - vytvoří jednoduché schéma ošetřovatelského procesu;	**Organizace práce ošetřovatelského týmu, ošetřovatelský proces** - organizace a řízení ošetřovatelské péče, týmová práce - pracovní náplň, časové rozpisy služeb - organizační formy ošetřovatelské péče - léčebný řád, práva pacientů - audit ve zdravotnictví - ošetřovatelský proces – charakteristika, fáze procesu - potřeby pacientů, hierarchie potřeb - formy a způsoby získávání informací o pacientovi - nácvik komunikativních dovedností zaměřených na získávání informací o pacientovi - realizace ošetřovatelských intervencí - holistické pojetí člověka v ošetřovatelství	18

- určí hierarchii potřeb pacientů a navrhne intervenci uspokojování jejich potřeb; - aplikuje postupy získávání informací o pacientovi a jeho potřebách; - uvede měřicí techniky; - je si vědom rizik spojených s nesprávným sběrem informací; - řeší situaci s cílem získat potřebné informace o pacientovi; - uplatňuje holistické pojetí člověka v ošetřovatelství; - zaznamená získaná data do dokumentace; - vysvětlí, jak je zajištěna ochrana osobních údajů ve zdravotnictví (zvl. pacientů).		
Žák: - definuje pojmy dezinfekce, sterilizace, nozokomiální nákazy (infekce spojená se zdravotní péčí), bariérová ošetřovatelská péče, uvede zásady hygieny rukou; - vyjmenuje jednotlivé druhy dezinfekčních a sterilizačních postupů; - dodržuje pracovní postupy dezinfekce a sterilizace; - demonstruje správnou přípravu dezinfekčních prostředků; - vypočítá správný poměr ředění roztoků; - zachází správně se sterilním materiálem a umí připravit materiál ke sterilizaci; - uvede důsledky vyplývající z nedodržování hygienicko-epidemiologických zásad.	**Péče o pomůcky, dezinfekce, sterilizace, nozokomiální nákazy (infekce spojená se zdravotní péčí)** - nozokomiální nákazy (infekce spojená se zdravotní péčí) - bariérová ošetřovatelská péče - hygiena rukou - dezinfekce, druhy, způsoby, druhy dezinfekčních prostředků, jejich příprava, zásady dezinfekce a čištění pomůcek z různých materiálů - sterilizace, druhy, způsoby, sterilizační přístroje, příprava materiálu ke sterilizaci, zacházení se sterilním materiálem, pomůcky k jednomu použití	16
Žák: - roztřídí a porovná jednotlivé typy lůžek a popíše jejich vybavení, uvede klady a zápory jednotlivých typů lůžek; - rozdělí do skupin pomůcky doplňující lůžko a charakterizuje je; - zvolí a správně použije pomůcky doplňující lůžko podle potřeb pacientů; - přiřadí a doporučí jednotlivé polohy pacienta v lůžku k jednotlivým onemocněním a poškozením pacienta; - objasní postupy vedoucí ke změně polohy pacientů v lůžku; - upraví polohu pacienta v lůžku; - provede úpravu lůžka s pacientem i bez něj; - zdůvodní význam vhodné úpravy lůžka a polohy v lůžku pro prevenci	**Lůžko a jeho úprava** - typy lůžek pro děti a dospělé - pomůcky doplňující lůžko - komunikativní dovednosti při práci s pacientem - úprava lůžka bez pacienta a s pacientem - polohy pacienta v lůžku, změny poloh pacienta v lůžku	18

imobilizačního poškození a uspokojení potřeby pacientů; - při práci vhodně komunikuje s pacientem a přijímá nutnost správné komunikace s pacientem při úpravě lůžka; - při práci používá vhodné ochranné pomůcky, popíše a dodržuje zásady ochrany zdraví při práci (prevence poškození pohybového aparátu); - dovede si práci účelně zorganizovat.		
Žák: - zajišťuje činnosti spojené s přijetím, překladem a propuštěním pacientů; - zaznamená získané informace do zdravotnické dokumentace; - vysvětlí, jak je zajištěna ochrana osobních údajů ve zdravotnictví (zvl. pacientů a zaměstnanců); - vysvětlí pojmy adaptace a maladaptace - vysvětlí význam adaptace; - vysvětlí vliv hospitalizace na psychiku pacientů (dětí, dospělých, cizinců); - charakterizuje zvláštnosti při příjmu dětí do nemocnice; - stanoví postupy vedoucí k adaptaci pacienta na prostředí adekvátně k typu pacienta; - při komunikaci s pacientem aplikuje zásady etického kodexu práv pacientů, navrhne a používá vhodný způsob jednání s pacientem za účelem jeho adaptace; - aplikuje ve své činnosti algoritmy ošetřovatelského procesu (problém, cíl ošetřovatelské péče, intervence); - vyjadřuje se přesně a odborně správně, užívá správně českou i latinskou terminologii; - rozumí latinskému textu ve zdravotnické dokumentaci.	**Pacient a nemocniční prostředí, zdravotnická dokumentace, příjem, překlad a propuštění** - příjem, překlad, propuštění - zdravotnická dokumentace - ochrana osobních údajů - adaptace pacienta na hospitalizaci, zvláštnosti u dětí a cizinců	14
Žák: - vysvětlí základní pojmy – výživa, metabolismus, energetická bilance, energetická hodnota živin, BMI, živiny, plnohodnotná strava; - rozdělí a charakterizuje jednotlivé složky potravy a jejich význam; - vysvětlí pojem alternativní výživové směry, zhodnotí jejich vliv na zdraví člověka;	**Výživa nemocných** - dietní systém, návyky správného stolování, objednávání stravy - podávání jídla dospělým dle pohybového režimu a stupně sebepéče - krmení pacienta - alternativní způsoby výživy - bilance tekutin - potraviny pro zvláštní účely - vybraná kulturní specifika ve stravování	16

- popíše a porovná jednotlivé alternativní výživové směry, uvede jejich klady a zápory (vegetariánství, makrobiotika); - podporuje a aplikuje obecné zásady zdravé životosprávy; - popíše a analyzuje faktory ovlivňující výživu; - popíše a porovná patologické stavy výživy; - uvede možnosti alternativních způsobů výživy; - vysvětlí význam zavedení nasogastrické sondy, připraví pomůcky pro její zavedení, - popíše pokyny pro výživu sondou; - definuje pojmy dieta, dietní systém, bilance tekutin; - provede rozdělení diet do skupin, jednotlivé druhy diet charakterizuje; - popíše způsob objednávání a dodávání stravy na ošetřovací jednotku a její přípravu na oddělení; - dodržuje hygienické zásady při přípravě stravy na ošetřovací jednotce a při manipulaci s jídlem; - popíše zásady při podávání jídla pacientům; - rozděluje stravu pacientům podle diet a dbá na jejich dodržování; - popíše postup podávání stravy pacientům podle stupně sebepéče; - demonstruje postup krmení dospělého na modelu; - sleduje bilanci tekutin; - vysvětlí, co jsou potraviny pro zvláštní účely, uvede jejich rozdělení a používání; - pozoruje a zaznamenává fyzický a psychický stav pacientů a zaznamenává schopnost příjmu potravy; - získá a doplní si informace týkající se kulturních specifik ve stravování z dalších informačních zdrojů; - objasní specifika výživy u dětí; - aplikuje ve své činnosti algoritmy ošetřovatelského procesu (problém, cíl ošetřovatelské péče, intervence); - vyjadřuje se přesně a odborně správně, užívá správně českou i latinskou terminologii; - rozumí latinskému textu ve zdravotnické dokumentaci.	- problematika výživy u dětí	

Žák: - definuje pojem bolest, vysvětlí fyziologii vzniku bolesti; - vysvětlí význam bolesti; - charakterizuje faktory ovlivňující bolest a její vnímání; - charakterizuje jednotlivé typy bolesti a jejich projevy (z hlediska průběhu, lokalizace, intenzity, charakteru); - roztřídí a porovná jednotlivé způsoby monitorace bolesti (nonverbální projevy, verbální škály, vizuální škály, mapy bolesti) a možnost jejich využití u pacientů různého věku a v různém zdravotním stavu; - získá od pacienta informace o prožívání bolesti; - zvládá práci se záznamem hodnocení bolesti, pracuje s mapou a škálou bolesti; zaznamená informace o prožívání bolesti získané od pacientů; - uvede postupy a prostředky pro zmírnění a prevenci bolesti (tradiční terapie, nemedicínské terapie); - obhájí nutnost bezpodmínečné pomoci vždy, když má pacient bolest nebo ji signalizuje; - definuje zásady podávání analgetik; - popíše a podpoří zásady správného jednání s pacientem s bolestí; - zhodnotí vztah mezi bolestí, zdravotním stavem a psychickým prožíváním pacienta; - získá a doplní si informace týkající se kulturních specifik ve stravování z dalších informačních zdrojů; - aplikuje ve své činnosti algoritmy ošetřovatelského procesu (problém, cíl ošetřovatelské péče, intervence); - vyjadřuje se přesně a odborně správně, užívá správně českou i latinskou terminologii; - rozumí latinskému textu ve zdravotnické dokumentaci.	**Péče o pacienta s bolestí** - vnímání a prožívání bolesti - mírnění bolesti, její prevence - kulturní specifika prožívání bolesti	6
Žák: - vysvětlí význam spánku a odpočinku; - definuje pojmy REM, nonREM spánek; - analyzuje faktory ovlivňující spánek; - definuje pojmy insomnie, hyposomnie, hypersomnie, dyssomnie, narkolepsie, parasomnie, spánková inverze;	**Péče o spánek a odpočinek** - význam spánku - poruchy spánku - vytvoření vhodných podmínek pro odpočinek a spánek	8

- roztřídí poruchy spánku a jednotlivé poruchy charakterizuje; - uvede možnosti prevence a léčby poruch spánku; - posoudí vliv léků navozujících spánek na jeho kvalitu a kvalitu života pacienta; - roztřídí léky navozující spánek do skupin – definuje pojmy hypnotika, sedativa, anxiolytika; - charakterizuje zásady podávání léků navozujících spánek; - zváží důsledky nedostatečného odpočinku a poruch spánku pro pacienta; - posoudí vztah mezi hospitalizací a možnými poruchami spánku; - získá a zaznamená informace o spánku a odpočinku od pacienta; - charakterizuje podmínky pro zajištění dostatečného spánku; - aplikuje ve své činnosti algoritmy ošetřovatelského procesu (problém, cíl ošetřovatelské péče, intervence); - vyjadřuje se přesně a odborně správně, užívá správně českou i latinskou terminologii; - rozumí latinskému textu ve zdravotnické dokumentaci.		
Žák: - definuje pojmy etnikum a kultura; - získá a doplní si informace o základních etnických a kulturních menšinách v naší zemi z dalších informačních zdrojů; - vysvětlí vliv odlišné kultury či etnika na prožívání a chování pacienta během hospitalizace; - vyvodí obecná pravidla pro komunikaci s cizincem; - získá základní informace pro ošetřovatelské zhodnocení od pacienta odlišného etnika či kultury; - respektuje zásady multikulturního ošetřovatelství; - zhodnotí možné následky neporozumění u pacienta odlišného etnika a kultury; - aplikuje ve své činnosti algoritmy ošetřovatelského procesu (problém, cíl ošetřovatelské péče, intervence); - vyjadřuje se přesně a odborně správně, užívá správně českou i latinskou terminologii;	**Multikulturní ošetřovatelství** - význam - kulturní specifika v jednotlivých oblastech ošetřovatelské péče	8

- rozumí latinskému textu ve zdravotnické dokumentaci.		
Žák: - definuje pojmy vizita, lékařská vizita a sesterská vizita; - popíše funkci lékařské a sesterské vizity; - uvede povinnosti praktické sestry před vizitou, během ní a po ní; - připraví a používá pomůcky při vizitě na interním a chirurgickém oddělení; - popíše a demonstruje asistenci během lékařského vyšetření při vizitě; - dokumentuje záznam ordinací při vizitě; - charakterizuje etické aspekty vizity; - na příkladech vysvětlí a vzájemně porovná rozdíl v povinnostech sestry při vizitě a lékařském konsiliu; - zhodnotí možné dopady nevhodného chování zdravotnických pracovníků během vizity na pacienta; - vyjadřuje se přesně a odborně správně, užívá správně českou i latinskou terminologii; - rozumí latinskému textu ve zdravotnické dokumentaci.	**Vizita** - význam, účel a formy - povinnosti praktické sestry při vizitě - záznam vizity - lékařské konsilium - etické aspekty vizity	2

Ročník: **2.**

Počet hodin týdně/za školní rok: **6 (6, 6) / 210 (210, 210)**

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - vysvětlí význam hygienické péče; - popíše význam, účel a druhy osobního a ložního prádla; - připraví a používá vhodné pomůcky k hygienické péči; - provádí správně hygienickou péči o zdravou dutinu ústní a zvláštní péči o dutinu ústní - provádí správně komplexní hygienickou péči u nemocných s různým stupněm sebepéče a soběstačnosti; - teoreticky popíše jednotlivé možnosti mytí vlasů a prakticky provede na modelu; - uvede využití moderního zařízení pro hygienu a manipulaci s imobilními pacienty; - získá a doplní si informace o některých specifikách hygienické péče dané kulturními tradicemi z dalších informačních zdrojů; - uvede postupy hygieny při vyprazdňování a mytí znečištěného pacienta - charakterizuje dekubity a opruzeniny podle doporučených hodnotících škál; - používá vhodné postupy, zdravotnické prostředky a pomůcky při prevenci dekubitů a opruzenin; - dodržuje hygienické zásady; - při výkonu dokáže vhodně komunikovat s pacientem, respektuje přirozený stud pacienta a jeho sociokulturní specifika; - vysvětlí význam bazální stimulace v ošetřovatelské péči o hygienu pacientů a správně provádí vybrané techniky; - dokumentuje záznam o poskytované ošetřovatelské péči - aplikuje ve své činnosti algoritmy ošetřovatelského procesu (problém, cíl ošetřovatelské péče, intervence); - vyjadřuje se přesně a odborně správně, užívá správně českou i latinskou terminologii; - rozumí latinskému textu ve zdravotnické dokumentaci.	**Hygienická péče o děti a dospělé** - význam hygienické péče - osobní a ložní prádlo - hygienická péče o zdravou dutinu ústní, zvláštní péče o dutinu ústní - ranní a večerní toaleta, celková koupel s ohledem na stupeň sebepéče pacienta - mytí vlasů a odvšivování - některá specifika hygienické péče daná kulturními tradicemi - hygiena při vyprazdňování - mytí znečištěného pacienta - péče o kůži, prevence dekubitů a opruzenin, příčiny jejich vzniku, projevy, ošetření - komunikativní dovednosti při poskytování hygienické péče - základy bazální stimulace - vedení záznamů o provedení hygienické péče	24

Žák: - používá a aplikuje základní lékařské pojmy na konkrétních příkladech; - vysvětlí rozdíl mezi subjektivními a objektivními příznaky nemoci (orientuje se ve vybraných patologických symptomech) a objasní jejich význam v ošetřovatelství; - uvede normální a patologické hodnoty fyziologických funkcí a porovná je se získanými hodnotami; - sleduje a změří fyziologické funkce s použitím různých technik, provádí záznam fyziologických funkcí do zdravotnické dokumentace; - používá stanovené postupy a dbá na přesnost měření; - definuje jednotlivé faktory ovlivňující naměřené hodnoty fyziologických funkcí; - popíše význam vážení a měření pacientů různých věkových období a s různými symptomy; - vyjmenuje zásady měření a vážení pacientů; - aplikuje ve své činnosti algoritmy ošetřovatelského procesu (problém, cíl ošetřovatelské péče, intervence); - vyjadřuje se přesně a odborně správně, užívá správně českou i latinskou terminologii; - rozumí latinskému textu ve zdravotnické dokumentaci.	**Sledování fyziologických funkcí** - základní lékařské pojmy - subjektivní a objektivní příznaky nemoci (poruchy vědomí, bolest, poloha nemocného, únava, žízeň, hlad, nechutenství, nauzea, zvracení, kašel, dušnost, otoky, svědění) - měření a vážení dospělých pacientů - měření tělesné teploty, pulsu, dechu a krevního tlaku, záznam hodnot	28
Žák: - vyjmenuje a zdůvodní faktory ovlivňující vyprazdňování tlustého střeva; - uvede základní poruchy ve vyprazdňování tlustého střeva (barva, množství, frekvence, příměsi apod.); - uvede jednotlivé patologické příměsi ve stolici a uvědomuje si jejich závažnost; - vysvětlí význam, účel a druhy klyzmat; - připraví a používá vhodné pomůcky ke klyzmatu; - aplikuje stanovené postupy jednotlivých druhů klyzmat; - dokumentuje fyziologické či patologické vyprazdňování tlustého střeva (konečníkem či stomií);	**Péče o vyprazdňování tlustého střeva a močového měchýře** - faktory ovlivňující vyprazdňování tlustého střeva - sledování vyprazdňování tlustého střeva - klyzma, druhy klyzmat, vedení záznamů - faktory ovlivňující močení - sledování vyprazdňování močového měchýře, diuréza, bilance tekutin, hustota moči, záznamy hodnot, cévkování, permanentní katetrizace, výplach močového měchýřem - problematika cévkování muže a výplachu močového měchýře - inkontinence (druhy, příčiny, pomůcky a péče o inkontinentní pacienty)	22

- vyjmenuje a zdůvodní faktory ovlivňující vyprazdňování močového měchýře; - uvede základní poruchy ve vyprazdňování moče (barva, množství, frekvence, příměsi apod.); - vysvětlí pojem diuréza a bilance tekutin; - interpretuje různé změny bilance tekutin a umí určit jejich možné příčiny; - používá stanovené postupy měření hustoty moči a vede záznamy hodnot; - vysvětlí význam a účel cévkování; - orientačně se seznámí s cévkováním ženy, výplachem močového měchýře, popíše pomůcky a pracovní postupy spojené s cévkováním ženy; - orientačně se seznámí s asistencí při cévkování muže a výplachu močového měchýře, popíše pomůcky a pracovní postupy vedoucí k cévkování muže a výplachu močového měchýře; - pečuje o močové katétry pacientů starších 3 let; - dokumentuje fyziologické či patologické vyprazdňování vylučovacího systému (močový měchýř, epicystostomie, ureterostomie); - rozdělí jednotlivé druhy a příčiny inkontinence; - orientuje se v pomůckách pro inkontinentní nemocné a ve způsobu jejich používání**;** - při výkonu vhodně komunikuje s pacientem, respektuje přirozený stud pacienta a jeho sociokulturní specifika; - aplikuje ve své činnosti algoritmy ošetřovatelského procesu (problém, cíl ošetřovatelské péče, intervence); - vyjadřuje se přesně a odborně správně, užívá správně českou i latinskou terminologii; - rozumí latinskému textu ve zdravotnické dokumentaci.		
Žák: - roztřídí léky podle formy a účinku; - interpretuje informace uvedené na obalu; - orientuje se v objednávání a hospodaření s léky; - popíše požadavky na uložení a manipulaci s léky;	**Podávání léků** - odborný úvod k podávání léků: formy léků, označení, objednávání, hospodaření s léky, opiáty - účinky léků, reakce organismu na léky, kumulace léků - způsoby aplikace léků - příprava léků k aplikaci, zásady, komunikace s pacientem, dokumentace	76

- objasní zvláštnosti při přípravě, aplikaci a evidenci opiátů; - vysvětlí důsledky nedodržení předpisů pro nakládání s léky; - uvede, které způsoby podávání léčivých látek nemůže praktická sestra podle vyhlášky č. 55/2011 Sb. provádět; - popíše formy a postupy aplikace léků, požadavky na bezpečnost práce a případná rizika; - vyjmenuje hlavní komplikace při podávání léků všemi způsoby; - vyjmenuje a používá zásady pro podávání léků; - dokumentuje záznam o podání léků; - posoudí hlavní a vedlejší účinky léků; - provádí odsávání sekretů z horních cest dýchacích u nemocných při vědomí starších 10 let; - zavádí a udržuje inhalační a kyslíkovou terapii; - orientuje se v přípravě pomůcek a v pracovních postupech spojených s intravenózní aplikací; - ošetřuje periferní žilní vstupy; - orientuje se v přípravě pomůcek, v pracovních postupech a v asistenci při aplikaci transfuze; - zdůvodní trestní odpovědnost za zneužití léků a rizika vyplývající z nedodržování provozních a bezpečnostních předpisů; - objasní specifika podávání léků u dětí; - při výkonu dokáže vhodně komunikovat s pacientem, respektuje přirozený stud pacienta a jeho sociokulturní specifika; - aplikuje ve své činnosti algoritmy ošetřovatelského procesu (problém, cíl ošetřovatelské péče, intervence); - vyjadřuje se přesně a odborně správně, užívá správně českou i latinskou terminologii; - rozumí latinskému textu ve zdravotnické dokumentaci.	- perorální podávání léků - místní aplikace léků: kůží, konečníkem, pochvou, - do spojivkového vaku, ucha, nosu - podávání léků do dýchacích cest: inhalace, aplikace kyslíku - aplikace injekcí do kůže, podkoží, svalů - asistence při aplikaci léků do žíly, tepny, srdce - problematika podávání léků u dětí - infuzní terapie: účel, druhy infuzních roztoků, příprava pacienta, komplikace, dokumentace - transfuze: účel transfuze, transfuzní přípravky, povinnosti zdravotnického asistenta, potransfuzní reakce	
Žák: - vymezí pojem biologický materiál a vysvětlí účel jeho odběru; - interpretuje postupy odběrů jednotlivých druhů biologického materiálu;	**Odběr biologického materiálu** - způsoby vyšetření biologického materiálu, prevence přenosných chorob, bezpečnost práce, dokumentace, zásady - odběr krve (technika odběru, protisrážlivé prostředky, biochemické vyšetření, hematologické vyšetření,	24

- dodržuje zásady a BOZP při odběru a vyšetření biologického materiálu; - připraví a používá vhodné pomůcky k odběrům biologického materiálů; - charakterizuje jednotlivé druhy žádanek k vyšetření biologického materiálu; - popíše a správně připraví pacienta na odběr biologického materiálu (vysvětlí postup a účel); - odebírá kapilární a žilní krev a jiný biologický materiál; - při odběru dodržuje zásady správné komunikace s pacientem, respektuje přirozený stud pacienta a jeho sociokulturní specifika; - provádí vyšetření biologického materiálu získaného neinvazivní cestou a kapilární krve; - objasní specifika odběru u dětí; - uvede zásady pro uchování a transport biologického materiálu; - uvede fyziologické hodnoty základních odběrů (krevní obraz, sedimentace erytrocytů, koagulační vyšetření, biochemické vyšetření) - vyjadřuje se přesně a odborně správně, užívá správně českou i latinskou terminologii; - rozumí latinskému textu ve zdravotnické dokumentaci.	sérologické vyšetření, mikrobiologické vyšetření, dokumentace), zvláštnosti techniky odběru krve u dětí - odběr moči (sběr moči, orientační vyšetření, biochemické vyšetření, mikrobiologické vyšetření, dokumentace), zvláštnosti techniky odběru moči u dětí - odběr stolice - odběr sputa, odsávání sekretů z horních cest dýchacích - výtěry, stěry - problematika odběru zvratků a zbytků potravy, odběru žaludečního a duodenálního obsahu a výplachu žaludku - informativně odběr biologického materiálů na cytologické a histologické vyšetření - komunikace s pacientem	
Žák: - popíše vybavení převazového vozíku; - rozliší základní chirurgické nástroje, šicí materiál, drény a drenáže; - uvede a aplikuje zásady zacházení se sterilním materiálem a pomůckami; - dodržuje postupy při ošetřování ran, používá vhodné zdravotnické prostředky a pomůcky; - ošetřuje nekomplikované chronické rány a stomie; - pracuje s jednotlivými pomůckami k ošetření stomií; - aplikuje stanovené postupy při přípravě sterilního stolku; - orientačně se seznámí s postupem při mytí a oblékání k operaci; - při převazu či malých chirurgických zákrocích používá pravidla správné komunikace s pacientem, respektuje	**Asistence při převazech ran a při malých chirurgických zákrocích** - vybavení převazového vozíku - základní chirurgické nástroje - šicí materiál - drény, drenáže - převaz aseptické a septické rány - ošetřování chronické rány - ošetření stomie - příprava sterilního stolku - mytí a oblékání k operaci	16

přirozený stud pacienta a jeho sociokulturní specifika; - aplikuje ve své činnosti algoritmy ošetřovatelského procesu (problém, cíl ošetřovatelské péče, intervence); - vyjadřuje se přesně a odborně správně, užívá správně českou i latinskou terminologii; - rozumí latinskému textu ve zdravotnické dokumentaci.		
Žák: - vymezí pojem punkce; - popíše účel a druhy punkcí; - popíše postupy jednotlivých druhů punkcí; - orientuje se v přípravě pomůcek, v pracovním postupu a v asistenci při punkci; - definuje a zdůvodní hygienické zásady a předpisy pro odběr a manipulaci s biologickým materiálem získaný punkcí; - popíše a vysvětlí přípravu pacienta na punkci (vysvětlí postup a účel); - při punkci používá zásady správné komunikace s pacientem, respektuje přirozený stud pacienta a jeho sociokulturní specifika; - sleduje stav a ošetřuje dle potřeby pacienta po výkonu; - uvede zásady pro uchování a transport biologického materiálu získaného punkcí - aplikuje ve své činnosti algoritmy ošetřovatelského procesu (problém, cíl ošetřovatelské péče, intervence); - vyjadřuje se přesně a odborně správně, užívá správně českou i latinskou terminologii; - rozumí latinskému textu ve zdravotnické dokumentaci.	**Punkce** - účel a druhy punkcí - hrudní, břišní, lumbální a sternální punkce (popř. jater, ledvin, močového měchýře a kolenního kloubu apod.) - příprava pomůcek a pacienta k jednotlivým punkcím	12
Žák: - vymezí pojem rehabilitační ošetřovatelství; - objasní účel a význam rehabilitačního ošetřovatelství; - uvede základní metody rehabilitace a jejich účinky; - definuje pojem imobilizační syndrom; - vysvětlí prevenci vzniku imobilizačního syndromu;	**Rehabilitační ošetřovatelství** - význam, rehabilitační metody, účinky - pasivní rehabilitační ošetřování (polohování pacienta, pasivní pohyby) - aktivní rehabilitační ošetřování (dechová cvičení, kondiční cvičení a aktivní pohyby, vertikalizace) - nácvik chůze, nácvik základní soběstačnosti a sebeobsluhy, nácvik obnovy komunikačního procesu - tradiční balneologické procedury	8

- připraví pro pacienta prostředí a pomůcky pro správný průběh rehabilitace; - popíše postup a správně provádí polohování, posazování, základní pasivní, dechová a kondiční cvičení s cílem zvyšování soběstačnosti pacienta a metody bazální stimulace; - popíše tradiční balneologické procedury - aplikuje zábaly, obklady, léčivé koupele, teplé a studené procedury; - při cvičení používá zásady správné komunikace s pacientem, respektuje přirozený stud pacienta a jeho sociokulturní specifika; - aplikuje ve své činnosti algoritmy ošetřovatelského procesu (problém, cíl ošetřovatelské péče, intervence); - vyjadřuje se přesně a odborně správně, užívá správně českou i latinskou terminologii; - rozumí latinskému textu ve zdravotnické dokumentaci.	- fyzikální terapie, aplikace tepla a chladu	

Ročník: 3.

Počet hodin týdně/za školní rok: 6/198

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - charakterizuje vnitřní lékařství jako lékařský vědní obor a objasní význam ošetřovatelství v léčbě vnitřních nemocí; - vysvětlí přínos předmětu pro studium a profesi; - popíše jednotlivé obory vycházející z vnitřního lékařství; - charakterizuje ošetřovatelskou péči na interním oddělení; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče na interním oddělení; - uvede činnosti, které podle vyhlášky č. 55/2011 Sb. nesmí praktická sestra vykonávat; - vykonává činnosti podle § 4a) vyhlášky č. 55/2011 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.	**Ošetřovatelská péče u pacienta na interním oddělení – obecný úvod**	4

Žák: - charakterizuje a roztřídí onemocnění srdce a oběhového systému; popíše příčiny, příznaky onemocnění srdce či oběhového systému a vyšetřovací metody; orientuje se v léčebných postupech; - orientuje se v etiopatogenezi, diagnostice, léčbě a případných komplikací u daného onemocnění; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče u daného onemocnění; - prezentuje obecně platná doporučení k prevenci onemocnění srdce a oběhového systému; - popíše postup poskytování první pomoci při akutních stavech v kardiologii.	**Ošetřovatelská péče u pacienta s onemocněním srdce a oběhového systému** - ošetřovatelský proces u pacienta s ischemickou chorobou srdeční - ošetřovatelský proces u pacienta s infarktem myokardu - ošetřovatelský proces u pacienta s hypertenzí - ošetřovatelský proces u pacienta s onemocněním periferních tepen - ošetřovatelský proces u pacienta s onemocněním žil - ošetřovatelský proces u pacienta s hlubokou žilní trombózou (flebotrombózou)	14
Žák: - charakterizuje a roztřídí onemocnění dýchacího systému; popíše příčiny, příznaky onemocnění dýchacích cest a vyšetřovací metody; orientuje se v léčebných postupech; - orientuje se v etiopatogenezi, diagnostice, léčbě a případných komplikací u daného onemocnění; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče u daného onemocnění; - prezentuje obecně platná doporučení k prevenci onemocnění dýchacího systému; - popíše postup poskytování první pomoci při akutních stavech.	**Ošetřovatelská péče u pacienta s chorobami dýchacího systému** - ošetřovatelský proces u pacienta s akutním zánětem dýchacích cest - ošetřovatelský proces u pacienta s pneumonií - ošetřovatelský proces u pacienta s asthma bronchiale - ošetřovatelský proces u pacienta s tuberkulózou	10
Žák: - charakterizuje a roztřídí onemocnění zažívacího systému; popíše příčiny, příznaky onemocnění zažívacího systému a vyšetřovací metody; orientuje se v léčebných postupech; - orientuje se v etiopatogenezi, diagnostice, léčbě a případných komplikací u daného onemocnění; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče u daného onemocnění; - prezentuje obecně platná doporučení k prevenci onemocnění zažívacího systému.	**Ošetřovatelská péče u pacienta s onemocněním zažívacího systému** - ošetřovatelský proces u pacienta s vředovou chorobou gastroduodena - ošetřovatelský proces u pacienta s jaterní cirhózou - ošetřovatelský proces u pacienta s cholecystitidou - ošetřovatelský proces u pacienta s chronickou pankreatitidou - ošetřovatelský proces u pacienta s Crohnovou chorobou	12

Žák: - charakterizuje a roztřídí onemocnění žláz s vnitřní sekrecí; popíše příčiny, příznaky onemocnění žláz s vnitřní sekrecí a vyšetřovací metody; orientuje se v léčebných postupech; - orientuje se v etiopatogenezi, diagnostice, léčbě a případných komplikací u daného onemocnění; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče u daného onemocnění; - prezentuje obecně platná doporučení k prevenci onemocnění žláz s vnitřní sekrecí.	**Ošetřovatelská péče u pacienta s onemocněním žláz s vnitřní sekrecí** - ošetřovatelský proces u pacienta s onemocněním štítné žlázy - ošetřovatelský proces u pacienta s diabetem mellitem - ošetřovatelská péče u pacienta s nekomplikovaným průběhem diabetu	8
Žák: - charakterizuje a roztřídí onemocnění močového systému; popíše příčiny, příznaky onemocnění močového systému a vyšetřovací metody; orientuje se v léčebných postupech; - orientuje se v etiopatogenezi, diagnostice, léčbě a případných komplikací u daného onemocnění; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče u daného onemocnění; - prezentuje obecně platná doporučení k prevenci onemocnění močového systému.	**Ošetřovatelská péče u pacienta s chorobami močového systému** - ošetřovatelský proces u pacienta s akutní glomerulonefritidou - ošetřovatelský proces u pacienta se záněty močových cest - ošetřovatelský proces u pacienta se selháním ledvin	8
Žák: - charakterizuje a roztřídí onemocnění pohybového systému; popíše příčiny, příznaky onemocnění pohybového systému a vyšetřovací metody; orientuje se v léčebných postupech; - orientuje se v etiopatogenezi, diagnostice, léčbě a případných komplikací u daného onemocnění; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče u daného onemocnění; - prezentuje obecně platná doporučení k prevenci onemocnění pohybového systému.	**Ošetřovatelská péče u pacienta s chorobami pohybového systému** - ošetřovatelský proces u pacienta s revmatoidní artritidou - ošetřovatelský proces u pacienta s osteoporózou	6
Žák: - charakterizuje a roztřídí onemocnění krve; popíše příčiny, příznaky onemocnění krve a vyšetřovací metody; orientuje se v léčebných postupech;	**Ošetřovatelská péče u pacienta s krevními chorobami** - ošetřovatelský proces u pacienta se sideropenickou anemií	8

- orientuje se v etiopatogenezi, diagnostice, léčbě a případných komplikací u daného onemocnění; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče u daného onemocnění; - prezentuje obecně platná doporučení k prevenci onemocnění krve.	- ošetřovatelský proces u pacienta s megaloblastickou anemií - ošetřovatelský proces u pacienta s krvácivými projevy	
Žák: - charakterizuje pojmy geriatrie a gerontologie; - vysvětlí přínos předmětu pro studium a profesi; - charakterizuje pojmy stárnutí a stáří; - charakterizuje a roztřídí změny související s procesem stárnutí; - popíše poruchy typické pro stáří; - charakterizuje zvláštnosti klinického obrazu ve stáří; - vyjmenuje a odůvodní zvláštnosti vyšetřovacích a léčebných postupů v geriatrii; - charakterizuje ošetřovatelskou péči na geriatrickém oddělení; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče na geriatrickém oddělení; - uvede činnosti, které podle vyhlášky č. 55/2011 Sb. nesmí praktická sestra vykonávat; - vykonává činnosti podle § 4a) vyhlášky č. 55/2011 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.	**Ošetřovatelská péče o staré lidi a na gerontologii – obecný úvod**	3
Žák: - orientuje se v etiopatogenezi, diagnostice, léčbě daného onemocnění; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče u daného onemocnění.	**Ošetřovatelská péče u geriatrického pacienta** - ošetřovatelský proces u pacienta s Alzheimerovou chorobou	2
Žák: - charakterizuje proces umírání a smrti; - rozdělí a popíše jednotlivé fáze dle Rossové; - definuje potřeby umírajícího a navrhne vhodné intervence k jejich saturaci; - popíše postupy péče o mrtvé tělo.	**Ošetřovatelská péče u pacienta v terminálním stádiu nemoci, péče o mrtvé tělo**	4

Žák: - charakterizuje infekční lékařství jako lékařský vědní obor a objasní význam ošetřovatelství v léčbě infekčních nemocí; - charakterizuje a roztřídí infekční onemocnění; popíše příčiny, průběh, příznaky infekčních onemocnění a vyšetřovací metody; orientuje se v léčebných postupech; - vysvětlí přínos předmětu pro studium a profesi; - charakterizuje ošetřovatelskou péči na infekčním oddělení; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče na infekčním oddělení; - uvede činnosti, které podle vyhlášky č. 55/2011 Sb. nesmí praktická sestra vykonávat; - vykonává činnosti podle § 4a) vyhlášky č. 55/2011 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.	**Ošetřovatelská péče u pacienta na infekčním oddělení – obecný úvod**	2
Žák: - orientuje se v etiopatogenezi, diagnostice, léčbě a případných komplikací u daného onemocnění; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče u daného onemocnění; - prezentuje obecně platná doporučení k prevenci infekčních onemocnění; - popíše provoz a zvláštnosti ošetřovatelské péče na infekčním oddělení.	**Ošetřovatelská péče u pacienta s infekčním onemocněním** - ošetřovatelský proces u pacienta s hepatitidou - ošetřovatelský proces u pacienta s průjmovým onemocněním	4
Žák: - charakterizuje neurologii jako lékařský vědní obor a objasní význam ošetřovatelství v léčbě neurologických nemocí; - charakterizuje a roztřídí onemocnění nervového systému; popíše příčiny, příznaky onemocnění nervového systému a vyšetřovací metody; orientuje se v léčebných postupech; - vysvětlí přínos předmětu pro studium a profesi;	**Ošetřovatelská péče u pacienta na neurologickém oddělení – obecný úvod**	2

- charakterizuje ošetřovatelskou péči na neurologickém oddělení; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče na neurologickém oddělení; - uvede činnosti, které podle vyhlášky č. 55/2011 Sb. nesmí praktická sestra vykonávat; - vykonává činnosti podle § 4a) vyhlášky č. 55/2011 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.		
Žák: - orientuje se v etiopatogenezi, diagnostice, léčbě a případných komplikací u daného onemocnění; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče u daného onemocnění; - prezentuje obecně platná doporučení k prevenci onemocnění nervového systému.	**Ošetřovatelská péče u pacienta s neurologickým onemocněním** - ošetřovatelský proces u pacienta s cévní mozkovou příhodou - ošetřovatelský proces u pacienta s epilepsií - ošetřovatelský proces u pacienta s meningitidou - ošetřovatelský proces u pacienta s algickým vertebrogenním syndromem - ošetřovatelský proces u pacienta s Parkinsonovým syndromem	8
Žák: - charakterizuje ošetřovatelskou péči na jednotlivých pracovištích; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče na jednotlivých pracovištích; - rozlišuje a respektuje zvláštnosti ošetřovatelské péče poskytované dětem a seniorům; - uvede činnosti, které podle vyhlášky č. 55/2011 Sb. nesmí praktická sestra vykonávat; - vykonává činnosti podle § 4a) vyhlášky č. 55/2011 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.	**Práce praktické sestry v terénu, v komunitních centrech, v léčebných ústavech a dětských zařízeních, v sociálních službách**	4
Žák: - charakterizuje chirurgii jako lékařský vědní obor a objasní význam ošetřovatelství v chirurgické léčbě nemocí; - vysvětlí přínos předmětu pro studium a profesi;	**Ošetřovatelská péče u pacienta na chirurgickém oddělení – obecný úvod**	20

- popíše jednotlivé obory vycházející z chirurgie; - charakterizuje strukturu a provoz operačních sálů, rozdělí chirurgické operace, vyjmenuje a popíše jednotlivé operační postupy; - objasní užívané terminologie operací; - vymezí indikace k operaci; - v rámci vyšetřovacích metod rozdělí a vysvětlí vyšetřovací postupy; - popíše základní chirurgické výkony; - vyjmenuje vyšetření a postupy v rámci předoperační péče; - charakterizuje základní úkoly pooperační péče; - popíše konzervativní léčebné postupy, včetně infuzní terapie a dietoterapie; - rozdělí a charakterizuje anestezii; - charakterizuje ošetřovatelskou péči na chirurgickém oddělení; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče na chirurgickém oddělení; - uvede činnosti, které podle vyhlášky č. 55/2011 Sb. nesmí praktická sestra vykonávat; - vykonává činnosti podle § 4a) vyhlášky č. 55/2011 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.		
Žák: - rozdělí onemocnění jícnu; popíše příčiny, příznaky onemocnění jícnu a vyšetřovací metody; orientuje se v léčebných postupech; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče u pacienta po operaci jícnu.	**Ošetřovatelský proces u pacienta po operaci jícnu**	2
Žák: - charakterizuje a roztřídí onemocnění v břišní chirurgii podle jednotlivých orgánů; - popíše příčiny onemocnění orgánů břicha; specifikuje příznaky onemocnění orgánů břicha a vyšetřovací metody; orientuje se v léčebných postupech; - orientuje se v etiopatogenezi, diagnostice, léčbě a případných komplikací u daného onemocnění;	**Ošetřovatelská péče u pacienta v břišní chirurgii** - ošetřovatelský proces u pacienta s apendicitidou - ošetřovatelský proces u pacienta s akutní pankreatitidou - ošetřovatelský proces u pacienta s onemocněním žlučníku a žlučových cest - ošetřovatelský proces u pacienta s komplikacemi vředové choroby - ošetřovatelský proces u pacienta s kýlou	14

- specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče u daného onemocnění; - popíše postup poskytování první pomoci při akutních stavech v břišní chirurgii.	- ošetřovatelský proces u pacienta se střevní neprůchodností - ošetřovatelský proces u pacienta se střevním vývodem	
Žák: - charakterizuje a roztřídí onemocnění v cévní chirurgii podle jednotlivých orgánů; popíše příčiny, příznaky onemocnění cév a vyšetřovací metody; orientuje se v léčebných postupech; - orientuje se v etiopatogenezi, diagnostice, léčbě a případných komplikací u daného onemocnění; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče u daného onemocnění; - prezentuje obecně platná doporučení k prevenci onemocnění cév.	**Ošetřovatelská péče u pacienta v cévní chirurgii** - ošetřovatelský proces u pacienta s varixy na dolních končetinách - ošetřovatelský proces u pacienta s onemocněním tepen	6
Žák: - rozdělí onemocnění štítné žlázy; popíše příčiny, příznaky onemocnění štítné žlázy a vyšetřovací metody; orientuje se v léčebných postupech; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče u pacienta po operaci štítné žlázy.	**Ošetřovatelská péče u pacienta po operaci štítné žlázy**	2
Žák: - charakterizuje traumatologii jako lékařský vědní obor a objasní význam ošetřovatelství v léčbě úrazů; - vysvětlí přínos předmětu pro studium a profesi; - uvede přehled poranění; - popíše příznaky vyskytující se v traumatologii; - charakterizuje ošetřovatelskou péči na traumatologickém oddělení; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče na traumatologickém oddělení; - uvede činnosti, které podle vyhlášky č. 55/2011 Sb. nesmí praktická sestra vykonávat; - vykonává činnosti podle § 4a) vyhlášky č. 55/2011 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.	**Ošetřovatelská péče u pacienta na traumatologickém oddělení – obecný úvod**	2

Žák: - orientuje se v etiopatogenezi, diagnostice, léčbě a případných komplikací u daného poranění; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče u daného poranění či u pacienta po operaci; - prezentuje obecně platná doporučení k prevenci poranění; - popíše postup při ošetření poranění; - poskytne první pomoc při poranění; - vysvětlí rizika spojená s nevhodným postupem poskytnutí první pomoci.	**Ošetřovatelská péče u pacienta s poraněním** - ošetřovatelský proces u pacienta s poraněním lebky a mozku - ošetřovatelský proces u pacienta s poruchami vědomí - ošetřovatelský proces u pacienta s poraněním hrudníku a žeber - ošetřovatelský proces u pacienta s poraněním břicha - ošetřovatelský proces u pacienta po amputaci dolní končetiny - ošetřovatelský proces u pacienta s poraněním páteře - ošetřovatelský proces u pacienta s extenzí - ošetřovatelský proces u pacienta se sádrovým obvazem	14
Žák: - charakterizuje ortopedii jako lékařský vědní obor a objasní význam ošetřovatelství v ortopedii; - vysvětlí přínos předmětu pro studium a profesi; - uvede přehled onemocnění a poranění na ortopedii; - uvede vhodné vyšetřovací metody v diagnostice poranění a onemocnění; - vyjmenuje možné léčebné postupy a vysvětlí jejich význam; - charakterizuje ošetřovatelskou péči na ortopedickém oddělení; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče na ortopedickém oddělení; - uvede činnosti, které podle vyhlášky č. 55/2011 Sb. nesmí praktická sestra vykonávat; - vykonává činnosti podle § 4a) vyhlášky č. 55/2011 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.	**Ošetřovatelská péče u pacienta na ortopedickém oddělení – obecný úvod**	2
Žák: - orientuje se v etiopatogenezi, diagnostice, léčbě a případných komplikací u daného onemocnění; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče u daného onemocnění či u pacienta	**Ošetřovatelská péče u pacienta s vadami či úrazy pohybového aparátu** - ošetřovatelský proces u pacienta s artrózou - ošetřovatelský proces u pacienta při úplné náhradě kyčelního kloubu – totální endoprotéze	4

při úplné náhradě kyčelního kloubu – totální endoprotéze; - prezentuje obecně platná doporučení k prevenci poranění a onemocnění.		
- charakterizuje urologii jako lékařský vědní obor a objasní význam ošetřovatelství v urologii; - uvede přehled onemocnění; - popíše příznaky onemocnění močových cest; - uvede vhodné vyšetřovací metody; - vyjmenuje možné léčebné postupy a vysvětlí jejich význam; - vysvětlí přínos předmětu pro studium a profesi; - charakterizuje ošetřovatelskou péči na urologickém oddělení; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče na urologickém oddělení; - uvede činnosti, které podle vyhlášky č. 55/2011 Sb. nesmí praktická sestra vykonávat; - vykonává činnosti podle § 4a) vyhlášky č. 55/2011 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.	**Ošetřovatelská péče u pacienta na urologickém oddělení – obecný úvod**	2
Žák: - orientuje se v etiopatogenezi, diagnostice, léčbě a případných komplikací u daného onemocnění; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče u daného onemocnění; - prezentuje obecně platná doporučení k prevenci onemocnění; - popíše postup poskytování první pomoci při akutních stavech v urologii.	**Ošetřovatelská péče u pacienta při onemocnění močového a mužského pohlavního ústrojí** - ošetřovatelský proces u pacienta s renální kolikou - ošetřovatelský proces u pacienta s adenomem prostaty	4
Žák: - objasní účel a význam rehabilitační a fyzikální medicíny; - uvede základní metody rehabilitační a fyzikální medicíny; - popíše tradiční balneologické procedury; - objasní význam ošetřovatelství v rehabilitační a fyzikální medicíně; - vysvětlí přínos předmětu pro studium a profesi;	**Ošetřovatelská péče v rehabilitační a fyzikální medicíně**	2

- charakterizuje ošetřovatelskou péči v rehabilitační a fyzikální medicíně; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče v rehabilitační a fyzikální medicíně; - rozlišuje a respektuje zvláštnosti ošetřovatelské péče poskytované dětem a seniorům; - uvede činnosti, které podle vyhlášky č. 55/2011 Sb. nesmí praktická sestra vykonávat; - vykonává činnosti podle § 4a) vyhlášky č. 55/2011 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků.		
Žák: - charakterizuje pediatrii jako lékařský vědní obor a objasní význam ošetřovatelství v léčbě dětí; - vysvětlí přínos předmětu pro studium a profesi; - rozdělí dětský věk; - reprodukuje a aplikuje zásady přístupu k dětem; - vymezí zdravotnická zařízení poskytující péči dětským pacientům; - prezentuje obecné zásady zdravé životosprávy u dětí; - popíše zásady podávání jídla u dětí různých věkových kategorií, dle pohybového režimu a stupně sebepéče; - posoudí vliv kojení na další vývoj dítěte; - charakterizuje jednotlivé typy mléčných přípravků a doplňky kojenecké stravy a popíše postup jejich přípravy; - charakterizuje specifika přípravy kojenecké stravy; - orientuje se v postupech krmení kojence, batolete; - popíše zásady krmení kojenců a batolat; - orientuje se v postupech hygienické péče u kojence, batolete a většího dítěte různého stupně sebepéče; - popíše význam hygienické péče u dětí různých věkových období; - vyjmenuje zásady hygienické péče u dětí různých věkových období; - orientuje se v postupech spojených s vážením a měřením dětí různých věkových období;	**Ošetřovatelská péče u pacienta na dětském oddělení – obecný úvod**	13

- popíše význam vážení a měření dětí různých věkových období; - vyjmenuje zásady měření a vážení dětí různých věkových období. - charakterizuje ošetřovatelskou péči na dětském oddělení; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče na dětském oddělení; - uvede činnosti, které podle vyhlášky č. 55/2011 Sb. nesmí praktická sestra vykonávat; - vykonává činnosti podle § 4a) vyhlášky č. 55/2011 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.		
Žák: - charakterizuje a roztřídí onemocnění dýchacího systému u dětí; - popíše příznaky onemocnění dýchacího systému; - uvede vhodné vyšetřovací metody v diagnostice onemocnění dýchacího systému u dětí; - vyjmenuje léčebné postupy u onemocnění dýchacího systému a vysvětlí jejich význam; - orientuje se v etiopatogenezi, diagnostice, léčbě a případných komplikací u daného onemocnění; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče u daného onemocnění; - prezentuje obecně platná doporučení k prevenci onemocnění dýchacího systému.	**Ošetřovatelská péče u dítěte s onemocněním dýchacích cest** - ošetřovatelský proces u dítěte se zánětem sliznice nosní - ošetřovatelský proces u dítěte se zánětem hrtanu - ošetřovatelský proces u dítěte se zánětem plic	4
Žák: - charakterizuje a roztřídí onemocnění zažívacího systému u dětí; - popíše příznaky onemocnění zažívacího systému; - uvede vhodné vyšetřovací metody v diagnostice onemocnění zažívacího systému; - vyjmenuje léčebné postupy u onemocnění zažívacího systému a vysvětlí jejich význam; - orientuje se v etiopatogenezi, diagnostice, léčbě a případných komplikací u daného onemocnění;	**Ošetřovatelská péče u dítěte s onemocněním trávícího systému** - ošetřovatelský proces u dítěte s aftózní stomatitidou - ošetřovatelský proces u dítěte s malabsorpčním syndromem - ošetřovatelský proces u dítěte s celiakií – nesnášenlivostí lepku - ošetřovatelský proces u dítěte s chronickým zánětlivým střevním onemocněním - ošetřovatelský proces u dítěte s průjmovým onemocněním	4

- specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče u daného onemocnění; - prezentuje obecně platná doporučení k prevenci onemocnění zažívacího systému.		
Žák: - charakterizuje a roztřídí onemocnění krve u dětí; - popíše příznaky onemocnění krve; - uvede vhodné vyšetřovací metody v diagnostice onemocnění krve; - vyjmenuje léčebné postupy u onemocnění krve a vysvětlí jejich význam; - orientuje se v etiopatogenezi, diagnostice, léčbě a případných komplikací u daného onemocnění; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče u daného onemocnění; - prezentuje obecně platná doporučení k prevenci onemocnění krve.	**Ošetřovatelský péče u dítěte s krevním onemocněním** - ošetřovatelský proces u dítěte s anemií	2
Žák: - charakterizuje a roztřídí onemocnění nervového systému u dětí; - popíše příznaky onemocnění nervového systému; - uvede vhodné vyšetřovací metody v diagnostice onemocnění nervového systému; - vyjmenuje léčebné postupy u onemocnění nervového systému a vysvětlí jejich význam; - orientuje se v etiopatogenezi, diagnostice, léčbě a případných komplikací u daného onemocnění; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče u daného onemocnění; - prezentuje obecně platná doporučení k prevenci onemocnění nervového systému.	**Ošetřovatelská péče u dítěte s onemocněním centrálního nervového systému** - ošetřovatelský proces u dítěte s meningitidou - ošetřovatelský proces u dítěte s epilepsií - ošetřovatelský proces u dítěte s febrilními křečemi	2

Ročník: 4.

Počet hodin týdně/za školní rok: 4/124

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - definuje obor a objasní význam ošetřovatelství v kožním lékařství; - popíše anatomii a fyziologii kůže; - charakterizuje a roztřídí onemocnění kůže; - charakterizuje etiologii a symptomy kožních chorob; - vysvětlí vyšetřovací metody, druhy terapií a zásady ošetřovatelské péče na kožním oddělení; - vysvětlí přínos předmětu pro studium a profesi; - charakterizuje ošetřovatelskou péči na kožním oddělení; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče na kožním oddělení; - uvede činnosti, které podle vyhlášky č. 55/2011 Sb. nesmí praktická sestra vykonávat; - vykonává činnosti podle § 4a) vyhlášky č. 55/2011 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.	**Ošetřovatelská péče u pacienta na kožním oddělení – obecný úvod**	4
Žák: - orientuje se v etiopatogenezi, diagnostice, léčbě a případných komplikací u daného onemocnění; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče u daného onemocnění; - charakterizuje prevenci pohlavně přenosných chorob.	**Ošetřovatelská péče u pacienta s onemocněním kůže** - ošetřovatelský proces u pacienta s ekzémem - ošetřovatelský proces u pacienta s virovým onemocněním - ošetřovatelský proces u pacienta se svrabem - ošetřovatelský proces u pacienta hnisavým onemocněním kůže - ošetřovatelský proces u pacienta, s onkologickým onemocněním kůže - ošetřovatelský proces u pacienta s kožním cévním onemocněním - ošetřovatelský proces u pacienta s poruchou rohovatění - ošetřovatelský proces u pacienta s lupénkou - ošetřovatelský proces u pacienta s pohlavně přenosnými nemocemi	14

Žák: - definuje lékařský obor a objasní význam ošetřovatelství v očním lékařství; - interpretuje anatomii a fyziologii zraku; - charakterizuje etiologii očních onemocnění; - vyjmenuje hlavní symptomy očních onemocnění; - charakterizuje vyšetřovací metody v očním lékařství, orientuje se ve fyziologických a patologických nálezech při fyzikálním vyšetření očí; - vyjmenuje možné léčebné postupy; - analyzuje nejčastější onemocnění zraku; - vysvětlí přínos předmětu pro studium a profesi; - charakterizuje ošetřovatelskou péči na očním oddělení; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče na očním oddělení; - uvede činnosti, které podle vyhlášky č. 55/2011 Sb. nesmí praktická sestra vykonávat; - vykonává činnosti podle § 4a) vyhlášky č. 55/2011 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.	**Ošetřovatelská péče u pacienta na očním oddělení – obecný úvod**	4
Žák: - orientuje se v etiopatogenezi, diagnostice, léčbě a případných komplikací u daného onemocnění; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče u daného onemocnění; - orientuje se v prevenci očních onemocnění, dokáže objasnit problematiku nevidomých.	**Ošetřovatelská péče u pacienta s očním onemocněním** - ošetřovatelský proces u pacienta se šedým zákalem - ošetřovatelský proces u pacienta se zeleným zákalem - problematika zrakově postižených	12
Žák: - definuje lékařský obor a objasní význam ošetřovatelství v ORL; - ovládá anatomii a fyziologii sluchového a rovnovážného ústrojí, dýchacích a polykacích cest; - charakterizuje a roztřídí onemocnění sluchového a rovnovážného ústrojí, dýchacích a polykacích cest; - charakterizuje etiologii a symptomy onemocnění sluchového	**Ošetřovatelská péče u pacienta na otorinolaryngologickém oddělení (ORL) – obecný úvod**	4

a rovnovážného ústrojí, dýchacích a polykacích cest; - uvede vyšetřovací metody a druhy terapií onemocnění sluchového a rovnovážného ústrojí, dýchacích a polykacích cest; - vysvětlí přínos předmětu pro studium a profesi; - charakterizuje ošetřovatelskou péči na ORL oddělení; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče na ORL oddělení; - uvede činnosti, které podle vyhlášky č. 55/2011 Sb. nesmí praktická sestra vykonávat; - vykonává činnosti podle § 4a) vyhlášky č. 55/2011 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.		
Žák: - orientuje se v etiopatogenezi, diagnostice, léčbě a případných komplikací u daného onemocnění; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče u daného onemocnění.	**Ošetřovatelská péče u pacienta s onemocněním sluchového a rovnovážného ústrojí, dýchacích a polykacích cest** - ošetřovatelský proces u pacienta s onemocněním ucha - ošetřovatelský proces u pacienta s onemocněním polykacích cest, s akutním zánětem mandlí, se zbytnělou nosohltanovou mandlí - ošetřovatelský proces u pacienta s onemocněním horních cest dýchacích - ošetřovatelský proces u pacienta s tracheostomií	12
Žák: - definuje lékařský obor a objasní význam ošetřovatelství ve stomatologii; - charakterizuje členění stomatologie; - popíše anatomii zubů včetně podčelistních žláz a žláz pod jazykem; - charakterizuje nejčastější choroby, anomálie, změny; popíše etiologii, patogenezi, symptomy, vyšetřovací metody, léčbu a komplikace; - vysvětlí přínos předmětu pro studium a profesi; - charakterizuje ošetřovatelskou péči na stomatologickém oddělení;	**Ošetřovatelská péče u pacienta na stomatologickém oddělení – obecný úvod**	2

- specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče na stomatologickém oddělení; - uvede činnosti, které podle vyhlášky č. 55/2011 Sb. nesmí praktická sestra vykonávat; - vykonává činnosti podle § 4a) vyhlášky č. 55/2011 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.		
Žák: - orientuje se v etiopatogenezi, diagnostice, léčbě a případných komplikací u daného onemocnění; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče u daného onemocnění; - demonstruje správnou hygienu dutiny ústní; - prezentuje obecně platná doporučení k prevenci zubního kazu, parodontózy.	**Ošetřovatelská péče u pacienta s chorobami dutiny ústní, čelistí a zubů** - ošetřovatelský proces v záchovné (konzervační) stomatologii - ošetřovatelský proces u pacienta se zubním kazem - ošetřovatelský proces u pacienta na pedostomatologii - ošetřovatelský proces u pacienta s onemocněním parodontu, gingivitidou - ošetřovatelský proces u pacienta s protetickými náhradami - ošetřovatelský proces u pacienta s chirurgickým způsobem léčby ve stomatologii - ošetřovatelský proces u pacienta s nádorem dutiny ústní a jazyka	10
Žák: - definuje lékařský obor a objasní význam ošetřovatelství v gynekologii a porodnictví; - popíše anatomii a fyziologii pohlavních orgánů ženy, vysvětlí fyziologická období života ženy; - reprodukuje vyšetřovací metody v gynekologii a porodnictví; - charakterizuje plánované rodičovství a současné antikoncepční metody; - vysvětlí přínos předmětu pro studium a profesi; - charakterizuje ošetřovatelskou péči na gynekologicko-porodnickém oddělení; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče na gynekologicko-porodnickém oddělení; - uvede činnosti, které podle vyhlášky č. 55/2011 Sb. nesmí praktická sestra vykonávat;	**Ošetřovatelská péče u pacientky na gynekologicko-porodnickém oddělení – obecný úvod**	4

- vykonává činnosti podle § 4a) vyhlášky č. 55/2011 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.		
Žák: - pojmenuje nejčastější malé a velké gynekologické operace a způsoby jejich provedení; - navrhne postupy týkající se psychické přípravy pacientek k vyšetřením a následným operacím; - specifikuje prevenci sterility, onkologických onemocnění, sexuálně přenosných onemocnění a inkontinence; - orientuje se v etiopatogenezi, diagnostice, léčbě a případných komplikací u daného onemocnění; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče u daného onemocnění a u pacientky s operačním způsobem léčby; - v části porodnické specifikuje fáze porodu, první ošetření novorozence a péči o ženu v šestinedělí; - vyjmenuje alternativní způsoby vedení porodu, posoudí význam poraden pro těhotné ženy; - popíše postup poskytování první pomoci při akutních stavech v gynekologii a porodnictví.	**Ošetřovatelské péče u pacientky s onemocněním ženských pohlavních orgánů; v těhotenství, při porodu a v šestinedělí** - ošetřovatelský proces u pacientky s operačním způsobem léčby - ošetřovatelský proces u pacientky se sterilitou - ošetřovatelský proces u pacientky se zánětlivým onemocněním pohlavních orgánů - ošetřovatelský proces u pacientky se sexuálně přenosnými nemocemi - ošetřovatelský proces u pacientky s gynekologickými nádory - ošetřovatelský proces u pacientky s inkontinencí - ošetřovatelský proces u pacientky s fyziologickým těhotenstvím - ošetřovatelský proces u pacientky při porodu - ošetřovatelský proces u pacientky v šestinedělí - akutní stavy v gynekologii a porodnictví	20
Žák: - definuje lékařský obor a objasní význam ošetřovatelství v onkologii; - vysvětlí odborné termíny, orientuje se v názvech a klasifikaci nádorů; - objasní rizikové faktory pro vznik nádorů a jejich prevenci; - specifikuje vyšetřovací metody a terapii v onkologii; - vysvětlí komplikace a symptomatickou léčbu, zvláštní pozornost věnuje léčbě nádorové bolesti; - reprodukuje paliativní péči v onkologii; - vysvětlí přínos předmětu pro studium a profesi; - charakterizuje ošetřovatelskou péči na onkologickém oddělení; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče na onkologickém oddělení;	**Ošetřovatelská péče u pacienta na onkologickém oddělení – obecný úvod**	10

- uvede činnosti, které podle vyhlášky č. 55/2011 Sb. nesmí praktická sestra vykonávat; - vykonává činnosti podle § 4a) vyhlášky č. 55/2011 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.		
Žák: - orientuje se v etiopatogenezi, diagnostice, léčbě a případných komplikací u daného onemocnění; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče u daného onemocnění; - objasní zásady komunikace s onkologickým nemocným; - vysvětlí význam úsilí společnosti snižovat onkologická onemocnění různými preventivními prohlídkami.	**Ošetřovatelská péče u pacienta s nádorovým onemocněním** - ošetřovatelský proces u pacienta s bronchogenním karcinomem - ošetřovatelský proces u pacienta s karcinomem prostaty - ošetřovatelský proces u pacienta s karcinomem prsu - ošetřovatelský proces u pacienta se zhoubnými chorobami krve - ošetřovatelský proces u pacienta s karcinomem tlustého střeva	10
Žák: - definuje lékařský obor a objasní význam ošetřovatelství v psychiatrii; - vymezí organizaci psychiatrické péče; - provede analýzu příčin, příznaků, vyšetřovacích metod a léčby duševních chorob; - objasní přehled psychiatrických chorob (speciální psychiatrie); - reprodukuje terapii duševních chorob, prezentuje nové trendy v léčbě; - interpretuje správný přístup k psychicky nemocným; - vysvětlí přínos předmětu pro studium a profesi; - charakterizuje ošetřovatelskou péči na psychiatrickém oddělení; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče na psychiatrickém oddělení; - uvede činnosti, které podle vyhlášky č. 55/2011 Sb. nesmí praktická sestra vykonávat; - vykonává činnosti podle § 4a) vyhlášky č. 55/2011 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.	**Ošetřovatelská péče u pacienta na psychiatrickém oddělení – obecný úvod**	8

Žák: - orientuje se v etiopatogenezi, diagnostice, léčbě a případných komplikací u daného onemocnění; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče u daného onemocnění; - navrhne řešení problémů spojených s poruchami příjmu potravy; - charakterizuje způsoby prevence negativních společenských jevů vedoucích k psychickým onemocněním.	**Ošetřovatelská péče u pacienta s duševní poruchou** - ošetřovatelský proces u pacienta se schizofrenií - ošetřovatelský proces u pacienta s mentální anorexií - ošetřovatelský proces u pacienta s depresí	10

4.27 Název vyučovacího předmětu: Ošetřování nemocných (OSN)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 896 hodin (14 hodin BOZP, 308 hodin chirurgické oddělení, 308 hodin interní oddělení, 196 hodin dětské oddělení, 70 hodin komunitní péče)

Odborná praxe: 200 hodin

Celkem za studium 1096 hodin praktické výuky v nemocničním či komunitním zařízení.

Vzdělávací oblast: Ošetřovatelství a ošetřování nemocných

4.27.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Hlavním cílem výuky předmětu ošetřování nemocných je příprava žáků k poskytování komplexní ošetřovatelské péče o děti, mládež a dospělé v reálném pracovním prostředí zdravotnických zařízení, v rozsahu pracovní náplně praktické sestry. Předmět ošetřování nemocných upevňuje a doplňuje znalosti, dovednosti a návyky žáků získané v ostatních odborných i všeobecně vzdělávacích předmětech, směřuje žáky k osvojení praktických dovedností a odborných činností nezbytných pro ošetřování klientů a zařazení do ošetřovatelského procesu. Dalším cílem předmětu je pomáhat žákům, aby získali konkrétnější představu o komunikaci, týmové spolupráci a požadavcích kladených na pracovníky ve zdravotnictví včetně pracovních podmínek v jejich oboru.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Předmět ošetřování nemocných je součástí vzdělávací oblasti Ošetřovatelství a ošetřování nemocných. Výuka předmětu probíhá v provozních podmínkách zařízení poskytujících ošetřovatelskou péči pod vedením odborné učitelky nebo pod odborným vedením všeobecné sestry, porodní asistentky nebo lékaře. Součástí výuky předmětu ošetřování nemocných mohou být i exkurze na pracovištích poskytujících primární, sekundární a terciární zdravotnickou péči i v zařízeních sociální péče a služeb.

Předmět ošetřování nemocných umožňuje žákům podle jejich individuálních možností aplikovat získané vědomosti a dovednosti z oblasti jejich odborného a všeobecného vzdělávání v praxi. Žák je veden k tomu, aby je uplatňoval a rozvíjel. Žák si osvojuje a uvědomuje, že poskytuje zdravotní a ošetřovatelskou péči v souladu s právními předpisy, standardy.

Výuka předmětu prolíná několik oblastí vzdělávání a směřuje k tomu, aby žák:

- poskytoval, popř. zajišťoval, bez odborného dohledu a v souladu s diagnózou stanovenou lékařem nebo zubním lékařem základní ošetřovatelskou péči a podílet se pod přímým vedením nebo dohledem zdravotnického pracovníka s příslušnou odbornou způsobilostí na zajišťování specializované nebo vysoce specializované ošetřovatelské péče
- odborné kompetence jsou stanoveny dle návrhu vyhlášky č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků
- poskytoval ošetřovatelskou péči v souladu s danými postupy, právními předpisy a standardy
- uplatňoval získané znalosti z vybraných klinických oborů a lékařských věd a z oblasti veřejného zdraví a prevenci nemocí;
- osvojoval si a užíval odbornou terminologii;
- dbal na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci;
- dodržoval práva pacientů a povinnou mlčenlivost;
- rozvíjel sociální vztahy a dovednosti;

- uměl pracovat se zdravotnickou dokumentací;
- pracoval ekonomicky a ekologicky;
- poznal pracovní prostředí, osvojil si organizaci práce

Předmět ošetřování nemocných aktivně využívá a doplňuje **mezipředmětové vztahy** s ostatními odbornými i všeobecně vzdělávacími předměty, a to konkrétně:

somatologie:

- aplikace znalostí anatomie a názvosloví částí lidského těla včetně latinské a řecké terminologie;

ošetřovatelství:

- aplikace teoretických vědomostí a praktických dovedností získaných ve výuce předmětu ošetřovatelství, a to v oblasti ošetřovatelské péče o nemocné (pomůcky a hygiena prostředí), v oblasti uspokojování potřeb práv pacientů, klientů, v oblasti dodržování zásad prevence a v oblasti dodržování pravidel BOZP včetně povinné mlčenlivosti a manipulaci s opiáty, klíči a razítky;

psychologie a komunikace:

- aplikace vědomostí a dovedností zejména v oblasti verbální a neverbální komunikace, poznávání osobnosti a reakce nemocných na nemoc ve všech fázích ontogeneze jedince;

první pomoc:

- aplikace vědomostí a dovedností při náhlé změně zdravotního stavu nemocného;

zdravotní výchova:

- aplikace vědomostí žáka z oblasti zdraví a zdravého životního stylu;

klinická propedeutika a odborné názvosloví:

- aplikace vědomostí žáka z oblasti prevence, diagnostiky a terapie nemocných včetně odborného názvosloví;

informační a komunikační technologie:

- využívání vědomostí a dovedností žáků získaných v oblasti přístrojové techniky a práce s počítačem;

český jazyk a literatura:

- využívání vědomostí a dovedností žáka získaných v oblasti mluveného i písemného projevu, dodržování zásad etiky a morálky.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

V průběhu výuky předmětu ošetřování nemocných budou žáci vedeni k tomu, aby:

- jednali odpovědně a přijímali odpovědnost za svá rozhodnutí;
- používali správné pracovní postupy ošetřovatelské péče;
- dodržovali ošetřovatelské standardy a při poskytování ošetřovatelské péče postupovali v rámci svých kompetencí;
- pracovali svědomitě a kvalitně;
- vážili si zdraví a života;
- jednali odpovědně a přijímali odpovědnost za svá rozhodnutí;
- respektovali a hájili práva pacientů;
- dodržovali povinnou mlčenlivost a pravidla BOZP včetně manipulace s opiáty, razítky a klíči;

- respektovali podmínky, prostředí a specifika poskytování péče o pacienty/klienty různých věkových kategorií a kultur;
- prohlubovali si dovednost pozorovat, analyzovat a hodnotit zdravotní stav pacientů/klientů;
- využívali nových poznatků v oblasti ošetřovatelské péče k sebevzdělávání;
- osvojovali si organizaci práce v podmínkách konkrétního pracoviště;
- naučili se spolupracovat s ostatními členy zdravotnického týmu.

Metody a formy výuky

Předmět ošetřování nemocných se vyučuje ve 3. a 4. ročníku, a to 14 hodin týdně. Výuka se uskutečňuje v 7 hodinových blocích s 30 minutovou přestávkou, žáci se při ní dělí do skupin a probíhá pod vedením odborné učitelky, všeobecné sestry, porodní asistentky nebo lékaře. Výuka je organizována na pracovištích se zdravotní nebo sociální péčí na základě smluvního vztahu mezi školou a zařízením. Doporučenými základními pracovišti jsou chirurgická, interní, dětská, nebo jim charakteru podobná oddělení. Výuka praktické setry probíhá také v terénu, v komunitních centrech, v léčebných ústavech a dětských zařízeních a v sociálních službách. Výuka je mezi jednotlivá pracoviště rozdělena tak, aby se žáci řádně připravovali na praktickou maturitní zkoušku a seznámili se s problematikou ošetřování nemocných na jiném odborném oddělení nebo zařízení pro zdravotní a sociální péči. Rozdělení žáků každé třídy v rámci pracovišť je upřesněno v návrhu plánu učiva a plánku praxe pro aktuální školní rok. Forma výuky předmětu je skupinová, může být doplněna odbornými exkurzemi. V průběhu výuky předmětu je často volena metoda vysvětlování a názorné ukázky, metoda spojení teorie s praxí, nácvik praktických dovedností, ukázka praktických dovedností, řešení problému a získávání informací. Žáci také pracují s ošetřovatelskou dokumentací. V závěru každé výuky žáci provedou zápis do Pracovního sešitu ošetřování nemocných. Ve 3. ročníku studia absolvují žáci odbornou praxi v rozsahu 200 hodin.

Před zahájením výuky předmětu ošetřování nemocných ve třetím ročníku jsou žáci poučeni o možném ohrožení zdraví a bezpečnosti při činnostech, jichž se účastní při vzdělávání nebo v přímé souvislosti s nimi, a to v těchto bodech:

- školní řád;
- pravidla chování při výuce předmětu ošetřování nemocných;
- zásady bezpečného chování při teoretické a praktické výuce;
- hygienicko-protiepidemiologické zásady;
- zásady bezpečného chování na pozemních komunikacích;
- zásady povinné mlčenlivosti;
- pokyny pro zacházení s razítky, opiáty a klíči;
- zásady požární ochrany.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou součástí Školního řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových a odborných kompetencí

Kompetence k učení

Žák:

- projevuje pozitivní vztah k učení, pravidelnost v přípravě;
- pro přípravu využívá odbornou literaturu a texty s porozuměním odborných výrazů;
- projevuje schopnost účelně vyhledávat a zpracovávat informace, schopnost sebehodnocení v oblasti plnění učebních cílů a schopnost přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- orientuje se v možnostech svého dalšího vzdělávání.

Kompetence k řešení problému

Žák:

- získává dovednost řešit problémy;
- schopnost spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi;
- dovednost volit vhodné prostředky a způsoby řešení.

Komunikativní kompetence

Žák:

- se projevuje samostatně, v souvislostech, používá odbornou terminologii;
- účastní se diskusí, argumentuje;
- je schopen vystupovat a vyjadřovat se v souladu s etickými pravidly;
- pracuje s odbornou literaturou a dokumentací.

Personální a sociální kompetence

Žák:

- je schopen reálně posoudit své fyzické a psychické možnosti;
- zajímá se o zdravý životní styl;
- je schopen samostatně zhodnotit své jednání a chování;
- spolupracuje v týmu;
- přijímá a odpovědně plní úkoly.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žák:

- jedná samostatně, odpovědně;
- uvědomuje si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;
- uvědomuje si význam prevence;
- získává kladný vztah k budoucímu povolání, tedy i ke vzdělání;
- uvědomuje si význam celoživotního vzdělávání v oboru;
- dodržuje právní předpisy, jedná v souladu s morálkou.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žák:

- přijímá odpovědný postoj k zvolené profesi;
- orientuje se na trhu práce.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Žák:

- pracuje s informacemi z různých zdrojů (tištěných, audiovizuálních, elektronických).

Odborné kompetence

Odborné kompetence absolventů jsou stanoveny dle návrhu vyhlášky č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků.

1. Poskytovat, popř. zajišťovat, bez odborného dohledu a v souladu s diagnózou stanovenou lékařem nebo zubním lékařem základní ošetřovatelskou péči a podílet se pod přímým vedením nebo dohledem zdravotnického pracovníka s příslušnou odbornou způsobilostí na zajišťování specializované nebo vysoce specializované ošetřovatelské péče:

- poskytovat ošetřovatelskou péči v souladu s danými postupy, právními předpisy a standardy;
- sledovat fyziologické funkce a stav pacientů/klientů, jejich fyzický a psychický stav;
- pečovat o vyprazdňování;
- provádět komplexní hygienickou péči, včetně prevence proleženin;
- rozdělovat stravu nemocným podle diet a dbát na jejich dodržování, dohlížet na dodržování pitného režimu;
- aplikovat zábaly, obklady, léčivé koupele, teplé a studené procedury;
- provádět sociální aktivizaci zejména v péči o seniory;
- pečovat o zajištění psychické pohody nemocných, pocitu jistoty, bezpečí a sociálního kontaktu;
- provádět ve spolupráci s fyzioterapeutem, ergoterapeutem, všeobecnou sestrou, dětskou sestrou a porodní asistentkou rehabilitační ošetřovatelství;
- provádět nácvik sebeobsluhy s cílem zvyšovat soběstačnost pacienta/klienta;
- podílet se na rehabilitačním ošetřovatelství;
- vykonávat na základě indikace lékaře nebo zubního lékaře činnost při poskytování preventivní, diagnostické, léčebné, rehabilitační, neodkladné, paliativní a dispenzární péče;
- zajišťovat činnosti spojené s přijetím, přemisťováním a propuštěním nemocných;
- poskytovat a zajišťovat psychickou podporu umírajícím a jejich blízkým a po stanovení smrti lékařem zajišťovat péči o tělo zemřelého a činnosti spojené s úmrtím nemocného;
- vykonávat v rozsahu své odborné způsobilosti činnosti při přejímání, kontrole, manipulaci a uložení léčivých a zdravotnických prostředků včetně prádla a při zajišťování stálé připravenosti pracoviště;
- při všech činnostech dbát na dodržování hygienicko-epidemiologického režimu v souladu s právními předpisy;
- provádět zápisy do zdravotnické dokumentace a vykonávat administrativní činnosti související s poskytováním zdravotní péče, a to i s využitím prostředků ICT;
- poskytovat nemocnému a jeho okolí, v souladu se svou odbornou způsobilostí, informace a doporučení týkající se jeho zdravotního stavu, postupu léčby a péče o zdraví;
- při komunikaci s nemocným jednat v souladu se společenskými pravidly a profesní etikou, zohledňovat jeho osobní, sociální a kulturní specifika, zvládat základní komunikaci s nemocným v cizím jazyce;
- spolupracovat v rozsahu své odborné způsobilosti při řešení následků mimořádné události nebo krizové situace, poskytnout neodkladnou první pomoc;
- pracovat jako člen zdravotnického týmu, dbát na dodržování pracovně právních norem a interních předpisů zařízení.

2. Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci:

- chápat bezpečnost práce jako nedílnou část péče o zdraví své i spolupracovníků i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem;
- znát a dodržovat základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence;
- osvojit si zásady a návyky bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami, rozpoznat možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a být schopni zajistit odstranění závad a rizik;
- znát systém péče o zdraví pracujících – včetně preventivní péče, umět uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce.

3. Usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb:

- chápat kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména zařízení;
- dodržovat stanovené normy, předpisy a standardy související se systémem řízení kvality zavedeným na pracovišti;
- dbát na zabezpečování parametrů kvality procesů, výrobků nebo služeb, zohledňovat požadavky klienta.

4. Jednat ekonomicky v souladu se strategií udržitelného rozvoje:

- znát význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení;
- zvažovat při plánování a posuzování určité činnosti možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady;
- efektivně hospodařit s finančními prostředky
- nakládat s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

Předmět ošetřování nemocných aplikuje průřezová témata ve výuce takto:

Občan v demokratické společnosti

Žáci by měli:

- vyjadřovat se kultivovaně a v souladu s normami českého jazyka, a to ústně i písemně;
- uplatňovat komunikativní dovednosti – jednat s lidmi, diskutovat, hledat kompromis, týmové řešení apod.;
- získané informace zpracovávat;
- uvědomovat si svá lidská práva, respektovat práva ostatních lidí i kulturní odlišnosti příslušníků jiných národností;
- být připraveni se dále vzdělávat.

PT se zaměřením na komunikaci, vyjednávání, řešení konfliktů a také se zaměřením na morálku, odpovědnost a toleranci bude začleněno v rámci všech TC v průběhu 3. a 4. ročníku.

Člověk a životní prostředí

Žáci by měli:

- znát zásady zdravého životního stylu a uvědomovat si odpovědnost za své zdraví;
- aplikovat zásady péče o zdraví a správné životosprávy v osobním životě;
- dodržovat požadavky na bezpečnost a hygienu práce;
- správně nakládat s produkty společnosti, odpady apod.

Informační a komunikační technologie

Žáci by měli:

- využívat pro osobní i pracovní účely a jako zdroj informací prostředky informační a komunikační techniky;
- znát obsluhu a práci na PC včetně příslušenství;
- znát výhody a nástrahy médií, znát zásady komunikace s médii.

Člověk a svět práce

Žáci by měli:

- optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry;
- znát pojmy pracovní poměr, pracovní smlouva, práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele v pracovně právním vztahu.

PT se zaměřením na typické znaky práce a charakter práce bude začleněno ve 3. ročníku v rámci ODP. PT sebeprezentace verbální se bude aplikovat v průběhu realizace TC aktivizace herních aktivit dětí. Dále bude ve 4. ročníku v rámci besedy, jejímž předmětem je realizace žáků po ukončení vzdělání, začleněno PT věnované vzdělávací soustavě v ČR a dalšímu profesnímu vzdělávání.

4.27.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 3. a 4.

Počet hodin týdně / za školní rok:

14/462 hodin ve 3. ročníku. Výuka probíhá 33 týdnů. První týden – 14 hodin je úvod do výuky – BOZP atd. Interní oddělení 11 týdnů, chirurgické oddělení 11 týdnů, dětské oddělení 10 týdnů.

14/434 hodin ve 4. ročníku. Výuka probíhá 31 týdnů – 11 týdnů interní oddělení, 11 týdnů chirurgické oddělení, 4 týdny dětské oddělení, 5 týdnů komunitní péče.

Výsledky vzdělávání **Chirurgická a interní oddělení – každé oddělení 308 hodin – dohromady 616**	**Tematické celky**	**Počet hodin: 308 pro každý ročník**
Žák: - objasní organizaci a harmonogram práce zdravotnického týmu; - poznává pracovní prostředí a osvojuje si organizaci práce; - provádí základní a specializovanou péči v rámci ošetřovatelského procesu pod odborným dohledem; - v určené míře plní ošetřovatelský plán a provádí u pacientů/klientů ošetřovatelské výkony; - používá zdravotnickou dokumentaci a informační systém zařízení; - používá a pracuje podle platných ošetřovatelských standardů;	**Management ošetřovatelské péče** - organizace a harmonogram práce - specifika vybavení a pracovních postupů na ošetřovací jednotce - léčebný a organizační řád, práva pacientů - požadavky na bezpečnost a ochranu zdraví při práci	14

- spolupracuje se všemi členy zdravotnického týmu; - dodržuje práva pacientů, povinnou mlčenlivost; - komunikuje s pacienty a vhodně používá odbornou terminologii; - dodržuje Standard úpravy a vhodně vystupuje před pacienty; dodržuje zásady BOZP.		
Žák: - pečuje o osobní hygienu pacientů – klientů různého stupně sebepéče; - popisuje zdravotní stav pacientů/ klientů; - pečuje o pohodlí pacienta/klienta a uspokojuje jeho potřeby; - předchází vzniku imobilizačního syndromu; - podílí se na dezinfekci a sterilizaci pomůcek.	**Realizace základní ošetřovatelské péče** - hygienická péče - úprava lůžka - prevence opruzenin a dekubitů - polohování pacienta/klienta - péče o pomůcky	56
Žák: - dodržuje zásady hygieny při přípravě a podávání stravy; - podává dietní stravu podle druhu onemocnění; - podle stupně sebepéče pomáhá při přijímání stravy; - zajišťuje a kontroluje hydrataci pacientů/klientů.	**Péče o výživu** - podávání jídla - hydratace pacientů/klientů	28
Žák: - dokumentuje fyziologické a patologické vyprazdňování tlustého střeva (konečníkem či stomií); - vede pacienta/klienta k nácviku defekace; - provádí klyzma; - dokumentuje fyziologické a patologické vyprazdňování vylučovacího systému (močový měchýř, epicystostomie, ureterostomie), sleduje, hodnotí a zaznamenává diurézu, bilanci tekutin, měří a zaznamenává hustotu moče, provádí orientační vyšetření moče (diagnostické proužky); - orientuje se v problematice katetrizace a výplachu močového měchýře; - aktivně pečuje o inkontinentní pacienty/klienty.	**Péče o vyprazdňování tlustého střeva a močového měchýře** - sledování vyprazdňování tlustého střeva, stomie – nácvik defekace, klyzma - sledování vyprazdňování vylučovacího systému (močový měchýř, epicystostomie, ureterostomie) - sledování diurézy, bilance tekutin, hustoty moče, orientační vyšetření moče - péče o inkontinentní pacienty/klienty - problematika katetrizace a výplachu močového měchýře záznam hodnot	28

Žák: - měří, kontroluje, posuzuje a přesně zaznamenává fyziologické funkce a stav vědomí pacienta/klienta; charakterizuje pomůcky pro měření; používá měřící a hodnotící techniky	**Sledování fyziologických funkcí** - měření tělesné teploty, krevního tlaku, pulsu a dechu - sledování stavu vědomí - zjišťování hmotnosti, výšky a tělních obvodů	28
Žák - připravuje dokumentaci a pomůcky - psychicky a fyzicky připravuje pacienta/klienta; - dodržuje předepsané pracovní postupy a hygienicko-epidemiologické zásady odběru; - provádí odběry kapilární a venózní krve	**Odběry biologického materiálu** - příprava dokumentace a pomůcek - fyzická a psychická příprava pacienta/klienta - odběr materiálu na biochemické, mikrobiologické, imunologické, hematologické, cytologické, bioptické a serologické vyšetření	28
Žák: - asistuje při vizitě; - připravuje pacienta/klienta k vizitě, diagnostickým a léčebným výkonům; - asistuje při převazech a ošetřování akutních a chronických ran.	**Vizita** - příprava pomůcek k vizitě - příprava pacienta/klienta asistence při převazech a ošetřování akutních a chronických ran	14
Žák: - podává léky dle pokynu a zásad pro podávání léků; - sleduje a signalizuje zdravotní stav pacienta/klienta při podávání či aplikaci léků; - používá správné pomůcky k podávání a aplikaci léků; - podává kyslík dle pokynu a zásad; - zachází bezpečně s centrálním rozvodem kyslíku a kyslíkovou lahví; - zajišťuje aplikaci tepla a chladu provádí dokumentaci.	**Podávání léků** - podávání léků dýchacím a zažívacím - ústrojím, kůží, do dutin - aplikace kyslíku - aplikace tepla a chladu	42
Žák: - aplikuje injekce do kůže, podkoží a svalu s výjimkou intramuskulárních injekcí u novorozenců a dětí do tří let věku; - provádí dokumentaci; - orientuje se v přípravě pomůcek a pracovních postupech spojených s intravenózní aplikací; - orientuje se v přípravě pomůcek, pracovních postupech a možných komplikacích v rámci infuzní terapie; - orientuje se v přípravě pomůcek, pracovních postupech a možných komplikacích v rámci transfuzní terapie.	**Aplikace léků injekcemi** - aplikace léků do kůže, podkoží a svalu - problematika intravenózního podávání léků - problematika infuzní terapie: účel, druhy infuzních roztoků, příprava pacienta/klienta, komplikace, dokumentace - problematika podávání transfuzí: účel transfuze, transfuzní přípravky, povinnosti praktické sestry, potransfuzní reakce	42

Žák: - aktivně vyhledává a saturuje biologické, tělesné a sociální potřeby pacientů/klientů; - podílí se na získávání informací - komunikuje s pacienty a objektivně hodnotí jejich potřeby; - aktivizuje pacienta/klienta dle jeho možností; - spolupracuje s rehabilitačním pracovníkem a užívá základní metody rehabilitačního ošetřovatelství k prevenci imobilizačního syndromu.	**Psychická a fyzická aktivizace pacientů, klientů** - uspokojování biologických, psychických a sociálních potřeb pacienta/klienta - aktivizace pacienta/klienta dle jeho možností - rehabilitační ošetřovatelství	14
Žák: - spolupracuje při příjmu, překladu a propuštění pacienta/klienta - podílí se na získávání informací od pacienta/klienta; - ošetřuje umírajícího a podílí se na úpravě těla zemřelého.	**Příjem, překlad, propuštění, úmrtí pacienta, klienta** - asistence a ošetřovatelské intervence	14

Výsledky vzdělávání **Dětská oddělení – 140 hodin ve 3. ročníku, 56 hodin ve 4. ročníku**	**Tematické celky**	**Počet hodin 196**
Žák: - objasní organizaci a harmonogram práce zdravotnického týmu; - poznává pracovní prostředí a osvojuje si organizaci práce; - provádí základní a specializovanou péči v rámci ošetřovatelského procesu pod odborným dohledem; - v určené míře plní ošetřovatelský plán a provádí u pacientů/klientů ošetřovatelské výkony; - používá zdravotnickou dokumentaci a informační systém zařízení; - používá a pracuje podle platných ošetřovatelských standardů; - spolupracuje se všemi členy zdravotnického týmu; - dodržuje práva hospitalizovaných dětí, Úmluvu o právech dítěte, povinnou mlčenlivost; - komunikuje s pacienty dle věku a vhodně používá odbornou terminologii; - dodržuje Standard úpravy a vhodně vystupuje před pacienty; dodržuje zásady BOZP.	**Management ošetřovatelské péče** - organizace a harmonogram práce - specifika vybavení a pracovních postupů na ošetřovací jednotce, zdravotních a sociálních zařízení pro děti - léčebný a organizační řád, práva hospitalizovaných dětí, Úmluva o právech dítěte - požadavky na bezpečnost a ochranu zdraví při práci	7

Žák: - pečuje o osobní hygienu pacientů/ klientů různého stupně sebepéče; - kontroluje a upevňuje hygienické návyky dětí; - popisuje zdravotní stav pacientů/ klientů; - pečuje o pohodlí pacienta/klienta a uspokojuje jeho potřeby; - předchází vzniku imobilizačního syndromu; - podílí se na dezinfekci a sterilizaci pomůcek.	**Realizace základní ošetřovatelské péče** - hygienická péče - úprava lůžka - prevence opruzenin a dekubitů - polohování pacienta/klienta - péče o pomůcky	56
Žák: - dodržuje zásady hygieny při přípravě a podávání stravy; - podává dietní stravu podle druhu onemocnění; - podle stupně sebepéče pomáhá při přijímání stravy; - zajišťuje a kontroluje hydrataci pacientů/klientů.	**Péče o výživu** - podávání jídla - hydratace pacientů/klientů	14
Žák: - dokumentuje fyziologické a patologické vyprazdňování tlustého střeva (konečníkem či stomií); - vede pacienta/klienta k nácviku defekace; - provádí klysma; - dokumentuje fyziologické a patologické vyprazdňování vylučovacího systému (močový měchýř, epicystostomie, ureterostomie), - sleduje, hodnotí a zaznamenává diurézu, bilanci tekutin, měří a zaznamenává hustotu moče, provádí orientační vyšetření moče (diagnostické proužky); - orientuje se v problematice katetrizace a výplachu močového měchýře; - aktivně pečuje o inkontinentní pacienty/klienty	**Péče o vyprazdňování tlustého střeva a močového měchýře** - sledování vyprazdňování tlustého střeva, stomie - nácvik defekace, klysma - sledování vyprazdňování vylučovacího systému (močový měchýř, epicystostomie, ureterostomie) - sledování diurézy, bilance tekutin, hustoty moče, orientační vyšetření moče - péče o inkontinentní pacienty/klienty - problematika katetrizace a výplachu močového měchýře - záznam hodnot	14
Žák: - měří, kontroluje, posuzuje a přesně zaznamenává fyziologické funkce a stav vědomí pacienta/klienta; - charakterizuje pomůcky pro měření; - používá měřící a hodnotící techniky aktuální věku; - sleduje psychomotorický vývoj dítěte.	**Sledování fyziologických funkcí** - měření tělesné teploty, krevního tlaku, pulsu a dechu - sledování stavu vědomí - zjišťování hmotnosti, výšky a tělních obvodů - sledování psychomotorického vývoje	28

Žák - připravuje dokumentaci a pomůcky - psychicky a fyzicky připravuje pacienta/klienta; - dodržuje předepsané pracovní postupy a hygienicko-epidemiologické zásady odběru; - odebírá žilní krev a provádí vyšetření biologického materiálu získaného neinvazivní cestou a kapilární krve semikvantitativními metodami pod odborným dohledem.	**Odběry biologického materiálu** - příprava dokumentace a pomůcek - fyzická a psychická příprava pacienta/klienta - odběr materiálu na biochemické, mikrobiologické, imunologické, hematologické, cytologické, bioptické a serologické vyšetření - neprovádí odběr žilní krve u novorozenců a dětí do tří let	14
Žák: - asistuje při vizitě; - připravuje pacienta/klienta k vizitě, diagnostickým a léčebným výkonům; - asistuje při převazech a ošetřování akutních a chronických ran.	**Vizita** - příprava pomůcek k vizitě - příprava pacienta/klienta - asistence při převazech a ošetřování akutních a chronických ran	7
Žák: - podává léky dle pokynu a zásad pro podávání léků; - sleduje a signalizuje zdravotní stav pacienta/klienta při podávání či aplikaci léků; - používá správné pomůcky k podávání a aplikaci léků; - podává kyslík dle pokynu a zásad; - zachází bezpečně s centrálním rozvodem kyslíku a kyslíkovou lahví; - zajišťuje aplikaci tepla a chladu provádí dokumentaci.	**Podávání léků** - podávání léků dýchacím a zažívacím ústrojím, kůží, do dutin - aplikace kyslíku - aplikace tepla a chladu	28
Žák: - aplikuje injekce do kůže, podkoží a svalu s výjimkou intramuskulárních injekcí u novorozenců a dětí do tří let věku; - provádí dokumentaci; - orientuje se v přípravě pomůcek a pracovních postupech spojených s intravenózní aplikací; - orientuje se v přípravě pomůcek, pracovních postupech a možných komplikacích v rámci infuzní terapie; - orientuje se v přípravě pomůcek, pracovních postupech a možných komplikacích v rámci transfuzní terapie.	**Aplikace léků injekcemi** - aplikace léků do kůže, podkoží a svalu - problematika intravenózního podávání léků - problematika infuzní terapie: účel, druhy infuzních roztoků, příprava pacienta/klienta, komplikace, dokumentace - problematika podávání transfuzí: účel transfuze, transfuzní přípravky, potransfuzní reakce	7
Žák: - aktivně vyhledává a saturuje biologické, tělesné a sociální potřeby pacientů/klientů;	**Psychická a fyzická aktivizace pacientů, klientů** - uspokojování biologických, psychických a sociálních potřeb pacienta/klienta;	14

- podílí se na získávání informací - komunikuje s pacienty a objektivně hodnotí jejich potřeby; - aktivizuje pacienta/klienta dle jeho možností, provádí herní aktivity; - spolupracuje s rehabilitačním pracovníkem a užívá základní metody rehabilitačního ošetřování k prevenci imobilizačního syndromu.	- aktivizace pacienta/klienta dle herní aktivity; - rehabilitační ošetřování	
Žák: - spolupracuje při příjmu, překladu a propuštění pacienta/klienta - podílí se na získávání informací od pacienta/klienta; - dokumentuje, ošetřuje umírajícího a podílí se na úpravě těla zemřelého.	**Příjem, překlad, propuštění, úmrtí pacienta, klienta** - asistence a ošetřovatelské intervence	7

–

Výsledky vzdělávání **Komunitní péče – 70 hodin ve 4. ročníku** **Práce praktické sestry v terénu, v komunitních centrech, v léčebných ústavech a dětských zařízeních, v sociálních službách**	**Tematické celky**	**Počet hodin 70**
Žák: - objasní organizaci a harmonogram práce zdravotnického týmu; - poznává pracovní prostředí a osvojuje si organizaci práce; - provádí základní a specializovanou péči v rámci ošetřovatelského procesu pod odborným dohledem; - v určené míře plní ošetřovatelský plán a provádí u pacientky, klientky ošetřovatelské výkony; - používá zdravotnickou dokumentaci a informační systém zařízení; - používá a pracuje podle platných ošetřovatelských standardů; - spolupracuje se všemi členy zdravotnického týmu; - dodržuje práva pacientů, povinnou mlčenlivost; - komunikuje s pacienty a vhodně používá odbornou terminologii; - dodržuje Standard úpravy a vhodně vystupuje před pacienty; dodržuje BOZP.	**Management ošetřovatelské péče** - organizace a harmonogram práce - specifika vybavení a pracovních postupů na ošetřovací jednotce - léčebný a organizační řád, práva pacientů - požadavky na bezpečnost a ochranu zdraví při práci	7
Žák: - pečuje o osobní a intimní hygienu pacientky/klientky různého stupně sebepéče;	**Realizace základní ošetřovatelské péče** - hygienická péče - problematika intimní hygieny ženy - úprava lůžka	7

- popisuje zdravotní stav pacientky/klientky; - pečuje o pohodlí pacientky/klientky a uspokojuje její potřeby; - předchází vzniku imobilizačního syndromu; - podílí se na dezinfekci a sterilizaci pomůcek.	- prevence opruzenin a dekubitů - polohování pacientky/klientky - péče o pomůcky	
Žák: - dodržuje zásady hygieny při přípravě a podávání stravy; - podle stupně sebepéče pomáhá při přijímání stravy; - zajišťuje a kontroluje hydrataci pacientky/klientky.	**Péče o výživu** - podávání jídla - hydratace pacientky/klientky - problematika výživy ženy v průběhu těhotenství a po porodu	7
Žák: - dokumentuje fyziologické a patologické vyprazdňování tlustého střeva (konečníkem či stomií); - vede pacienta/klienta k nácviku defekace; - provádí klysma; - dokumentuje fyziologické a patologické vyprazdňování vylučovacího systému (močový měchýř, epicystostomie, ureterostomie), - sleduje, hodnotí a zaznamenává diurézu, bilanci tekutin, - měří a zaznamenává hustotu moče, provádí orientační vyšetření moče (diagnostické proužky); - orientuje se v problematice katetrizace a výplachu močového měchýře; - aktivně pečuje o inkontinentní pacientky/klientky.	**Péče o vyprazdňování tlustého střeva a močového měchýře** - sledování vyprazdňování tlustého střeva, stomie - nácvik defekace, klysma sledování vyprazdňování vylučovacího systému (močový měchýř, epicystostomie, ureterostomie) - sledování diurézy, bilance tekutin, hustoty moče, orientační vyšetření moče - péče o inkontinentní pacientky/klientky - problematika katetrizace a výplachu močového měchýře - záznam hodnot	7
Žák: - měří, kontroluje, posuzuje a přesně zaznamenává fyziologické funkce a stav vědomí pacientky/klientky; - charakterizuje pomůcky pro měření; - používá měřící a hodnotící techniky	**Sledování fyziologických funkcí** - měření tělesné teploty, krevního tlaku, pulsu a dechu - sledování stavu vědomí - zjišťování hmotnosti, výšky a tělních obvodů	7
Žák - připravuje dokumentaci a pomůcky - psychicky a fyzicky připravuje pacientky/klientky; - dodržuje předepsané pracovní postupy a hygienicko-epidemiologické zásady odběru; - odebírá žilní krev a provádí vyšetření biologického materiálu získaného	**Odběry biologického materiálu** - příprava dokumentace a pomůcek - fyzická a psychická příprava pacientky/klientky - odběr materiálu na biochemické, mikrobiologické, imunologické, hematologické, cytologické, bioptické a serologické vyšetření	7

neinvazivní cestou a kapilární krve semikvantitativními metodami		
Žák: - zpracovává dentální materiály v ordinaci - vede příslušnou dokumentaci - dodržuje hygienické zásady a BOZP	**Činnost v ordinaci PZL** - příprava pacienta/klienta k zubnímu vyšetření - asistence lékaři při vyšetření a ošetření chrupu	7
Žák: - podává léky dle pokynu a zásad pro podávání léků; - sleduje a signalizuje zdravotní stav pacientky/klientky při podávání či aplikaci léků; - používá správné pomůcky k podávání a aplikaci léků; - podává kyslík dle pokynu a zásad; - zachází bezpečně s centrálním rozvodem kyslíku a kyslíkovou lahví; - zajišťuje aplikaci tepla a chladu - provádí dokumentaci.	**Podávání léků** - podávání léků dýchacím a zažívacím ústrojím, kůží, do dutin - aplikace kyslíku - aplikace tepla a chladu	7
Žák: - aplikuje injekce do kůže, podkoží a svalu s výjimkou intramuskulárních injekcí u novorozenců a dětí do tří let věku; - provádí dokumentaci; - orientuje se v přípravě pomůcek a pracovních postupech spojených s intravenózní aplikací; - orientuje se v přípravě pomůcek, pracovních postupech a možných komplikacích v rámci infuzní terapie.	**Aplikace léků injekcemi** - aplikace léků do kůže, podkoží a svalu - problematika intravenózního podávání léků - problematika infuzní terapie: účel, - druhy infuzních roztoků, příprava pacientky/klientky, komplikace, - dokumentace	7
Žák: - aktivně vyhledává a saturuje biologické, tělesné a sociální potřeby pacientky/klientky; - podílí se na získávání informací - komunikuje s pacientkou a objektivně hodnotí její potřeby; - aktivizuje pacientku/klientku dle jejich možností; - spolupracuje s rehabilitačním pracovníkem a užívá základní metody rehabilitačního ošetřovatelství k prevenci imobilizačního syndromu.	**Psychická a fyzická aktivizace pacientky/ klientky** - uspokojování biologických, psychických a sociálních potřeb pacientky/klientky; - aktivizace pacientky/klientky dle jejích možností; - rehabilitační ošetřovatelství	7

Součástí výuky předmětu ošetřování nemocných je i **odborná praxe** v rozsahu 8 hodin denně, která se realizuje ve 3. **ročníku studia v celkovém rozsahu 200 hodin po dobu 25 dní.**

Odborná praxe (ODP)

Celková hodinová dotace za studium: 200

Vzdělávací oblast: Ošetřovatelství a ošetřování nemocných

Obecné cíle

Hlavním cílem odborné praxe je zdokonalování žáků při procesu aplikace získaných vědomostí, dovedností a návyků při poskytování ošetřovatelské péče na pracovištích vhodných k výkonu odborné praxe. Dalším cílem je zapojení žáků do ošetřovatelského procesu v provozních podmínkách pracovního prostředí zdravotnických zařízení, prohlubování jejich komunikativních dovedností a schopností pracovat s informacemi, včetně přípravy žáků na výkon povolání praktické sestry.

Charakteristika učiva a mezipředmětové vztahy

Odborná praxe je součástí vzdělávací oblasti Ošetřovatelství a ošetřování nemocných. Organizuje se v souladu s platnými právními předpisy, žáci vykonávají činnosti v rozsahu odborné způsobilosti praktické sestry. Probíhá v rozsahu pěti týdnů na konci 3. ročníku. Žáci ji vykonávají na smluvních pracovištích pro poskytování ošetřovatelské péče, zejména na interním a chirurgickém oddělení. Žáci pracují pod odborným dohledem všeobecné sestry, porodní asistentky nebo lékaře, kdy se aktivně zapojují do ošetřovatelského procesu, učí se být platnými členy ošetřovatelského týmu. Výuka směřuje k tomu, aby žák:

- poskytoval základní ošetřovatelskou a specializovanou péči v rámci ošetřovatelského procesu, v určené míře plnil ošetřovatelský plán;
- ošetřoval klienty v rámci svých kompetencí, dodržoval ošetřovatelské postupy a standardy;
- dodržoval práva pacientů, povinnou mlčenlivost a pravidla BOZP;
- učil se užívat odbornou terminologii;
- učil se pracovat pod odborným dohledem, učil se organizaci a spolupráci s ostatními členy zdravotnického týmu na konkrétním pracovišti;
- poznal podmínky pracovního prostředí.

V průběhu odborné praxe se aktivně využívají **mezipředmětové vztahy,** a to zejména ve vztahu k učivu předmětů:

ošetřování nemocných:

- upevňování získaných znalostí, praktických dovedností a návyků v průběhu výuky OSN;
- začlenění žáka do ošetřovatelského týmu, upevňování verbální komunikace;

ošetřovatelství:

- aplikace teoretických znalostí v praktických dovednostech, znalost a dodržování pracovních postupů při poskytování ošetřovatelské péče, specifikace zvláštností ošetřovatelského procesu;

klinická propedeutika a odborné názvosloví:

- aplikace znalostí o základních vyšetřovacích metodách, o přípravě pacientů, klientů před vyšetřením a péče po vyšetření, orientace v obecné a speciální farmakologii, v symptomatologii;

somatologie:

- uplatnění znalostí stavby a základní fyziologie organismu, znalostí latinské a řecké terminologie;

psychologie a komunikace:

- vhodná komunikace žáka s klienty s ohledem na jejich věk, osobnost, zdravotní stav a jeho sociální a kulturní prostředí; žák uplatňuje individuální přístup k pacientům, klientům, dodržuje zásady zdravotnické etiky a společenského chování, podílí se na řešení problémů a argumentaci v pracovních vztazích.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Odborná praxe směřuje k tomu, aby žáci:

- se stali aktivními členy ošetřovatelského týmu;
- používali správné pracovní postupy ošetřovatelské péče;
- dodržovali ošetřovatelské standardy a při poskytování ošetřovatelské péče postupovali v rámci svých kompetencí;
- pracovali svědomitě a kvalitně, vážili si zdraví a života;
- respektovali a hájili práva pacientů;
- dodržovali povinnou mlčenlivost a pravidla BOZP včetně pokynu pro zacházení s opiáty, razítky a klíči;
- respektovali podmínky, prostředí a specifika poskytování péče pacientům, klientům různých věkových kategorií a kultur;
- prohlubovali si dovednost pozorovat, analyzovat a hodnotit zdravotní stav pacientů, klientů;
- využívali nových poznatků v oblasti ošetřovatelské péče k sebevzdělávání;
- osvojovali si organizaci práce v podmínkách konkrétního pracoviště.

Metody a formy výuky

Odborná praxe je organizována v závěru 3. ročníku. Uskutečňuje se na smluvním základě mezi školou a jednotlivými pracovišti. Praxe probíhá formou individuální výuky, kdy žák pracuje pod vedením a odborným dohledem příslušného zdravotnického pracovníka. Pracovní doba je 8 hodin denně, tedy 40 hodin týdně. Celkový počet hodin je 200. Odborná praxe je organizována v ranní službě od 6.00 hod. do 14.00 hod., nebo odpolední službě od 12.00 hod. do 20.00 hod. s 30 minutovou přestávkou. Žák je pravidelně kontrolován učitelkou odborných předmětů. Před zahájením je žák seznámen s cíli odborné praxe, poučen o BOZP, povinné mlčenlivosti zdravotnického pracovníka, zacházení s razítky, opiáty a tiskopisy, dále o nutnosti dodržování rozpisu služeb a pracovní doby. Rozvrh služeb a rozmístění jednotlivých žáků jsou uvedeny v plánku praxe. V průběhu odborné praxe žák zpracovává ošetřovatelskou dokumentaci a vede si zápis odborné praxe do Deníku odborné praxe.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Hodnocení vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou součástí Školního řádu. V průběhu odborné praxe je žák kontrolován vyučujícími odborných předmětů, které sledují a hodnotí teoretické znalosti a ošetřovatelské dovednosti. Hodnocení je součástí klasifikace žáka na konci 2. pololetí 3. ročníku z předmětu ošetřování nemocných. Ve spolupráci se zdravotnickými pracovníky na oddělení, se staničními a vrchními sestrami odborné vyučující posuzují, zda žák dodržuje ošetřovatelské postupy a standardy, pracuje v rámci svých kompetencí. Kontrola je zaměřena také na dodržování povinné mlčenlivosti, zásad a pravidel BOZP. O kontrolní činnosti provádí vyučující zápis. Na závěr odborné praxe činnost žáka zhodnotí příslušný zdravotnický pracovník do tiskopisu dodaného školou. Také žák hodnotí pracoviště a průběh odborné praxe.

4.28 Název vyučovacího předmětu: Psychologie a komunikace (PSK)

Celková hodinová dotace předmětu za studium: 6 (2) / 198 (64)

Vzdělávací oblast: Sociální vztahy a dovednosti

4.28.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Psychologie a komunikace je jedním ze základních odborných předmětů, který spolu s dalšími předměty zejména s předměty ošetřovatelství, ošetřování nemocných, občanská nauka, zdravotní výchova významně rozvijí osobnost žáka, formuje jeho vztah k povolání a rozvijí profesní kompetence, zejména vztah k pacientům/klientům. Žáci jsou vedeni k osvojení vybraných vědomostí a dovedností z psychologie a komunikace a jejich aplikaci při řešení konkrétních problémů a situací. Významnou součástí je také rozvoj komunikativních a sociálních kompetencí žáků.

Charakteristika učiva

Učivo předmětu psychologie a komunikace je podle RVP zařazeno do vzdělávací oblasti Sociální vztahy a dovednosti. Předmět psychologie a komunikace je vyučován od druhého ročníku. V průběhu studia se žáci postupně seznamují se základy obecné, vývojové, sociální a zdravotnické psychologie a s pravidly efektivní komunikace. Předmět je chápán jako teoreticko-praktický. Cílem cvičení je naučit žáky rozumět sám sobě i druhým lidem, adekvátně komunikovat jak v běžném životě, tak s pacienty/klienty, se spolupracovníky a s nadřízenými. Žáci jsou vedeni také k dovednosti racionálně se učit a řešit problémy, hodnotit své předpoklady a výsledky, racionálně plánovat svůj osobní rozvoj.

Mezipředmětové vztahy

Znalosti předmětu psychologie a komunikace žáci uplatňují jak v rámci jiných předmětů, zejména ošetřování nemocných, ošetřovatelství, občanská nauka a zdravotní výchova, tak i v osobním životě.

V předmětu psychologie a komunikace je navázáno na učivo somatologie, zejména na tematické celky týkající se stavby a fyziologie centrální nervové soustavy.

Témata šikany, rasismu, intolerance, závislostí a jiných sociálně patologických jevů se prolínají s náplní MPP na škole.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka předmětu psychologie a komunikace směřuje k tomu, aby žáci:

- uměli využívat techniky sebepoznání a sebevýchovy k rozvoji vlastní osobnosti;
- jednali odpovědně a přijímali odpovědnost za svá rozhodnutí a jednání;
- vážili si života, zdraví, materiálních a duchovních hodnot;
- oprostili se od stereotypů, předsudků;
- nenechali sebou manipulovat a byli schopni utvořit si vlastní úsudek;
- byli schopni a ochotni naslouchat druhému, diskutovat i akceptovat názor druhého;
- byli připraveni pracovat v týmu i s mimořádnou zátěží;
- dle svých individuálních možností byli schopni adaptovat se na měnící pracovní podmínky;
- byli schopni chápat potřeby a chování pacientů/klientů a vhodným způsobem s nimi komunikovat.

Metody a formy výuky

Předmět psychologie a komunikace je vyučován od druhého ročníku:

2. ročník – 2 hodiny teorie týdně, celkem 35 týdnů, tj. 70 hodin.

3. ročník – 2 hodiny týdně (z toho 1 hodina cvičení), celkem 33 týdnů, tj. 33 hodin teorie, 33 hodin cvičení. Na hodiny cvičení je třída dělena na skupiny a cvičení je realizováno formou dvouhodinových celků jednou za dva týdny.

4. ročník – 2 hodiny týdně (z toho 1 hodina cvičení), celkem 31 týdnů, tj. 31 hodin teorie, 31 hodin cvičení. Na hodiny cvičení je třída dělena na skupiny a cvičení je realizováno formou dvouhodinových celků jednou za dva týdny.

Počty hodin uvedené v rozpisu učiva jsou orientační. Učitel dle svého zvážení může posílit vybrané tematické celky. Dle zvážení také zařadí do výuky besedy a exkurze.

Předmět je chápán jako teoreticko-praktický. Vedle tradičních metodických postupů (výklad, práce s literaturou, práce s elektronickými informacemi) žáci pracují i s metodou e-learningu. Dále je vhodné, aby se výuka zaměřila na problémové úkoly, situačně komunikační hry a soutěže, na rozbory nedostatků a práci s chybou. Do výuky jsou vhodně zařazovány taktéž metody RWCT. Formy a metody výuky by měly podporovat kritické myšlení, sebehodnocení žáků, dovednost výstižně formulovat myšlenky a názory, diskutovat a argumentovat. Aktivita žáků je podněcována zadáním samostatných prací a jejich prezentací.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení výsledků žáků vychází z Pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou přílohou Školního řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových a odborných kompetencí

Kompetence k učení

Žák:

- je schopen využívat ke svému učení různé informační zdroje;
- je schopen porozumět mluvenému projevu a interpretovat základní myšlenky;
- vyhledává a zpracovává informace;
- orientuje se v možnostech dalšího vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- je ochoten spolupracovat při řešení problémů s dalšími členy týmu;
- snaží se při řešení problémů využívat a uplatňovat vědomosti a zkušenosti již dříve nabyté;
- analyzuje podstatu zadaného úkolu, stanoví pracovní postup.

Komunikativní kompetence

Žák:

- formuluje myšlenky srozumitelně a souvisle;
- je schopen vyjadřovat se v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- podle individuálních schopností je schopen diskutovat;
- hledá argumenty pro své postoje a názory.

Personální a sociální kompetence

Žák:

- je ochoten reálně posuzovat své schopnosti, možnosti a odhaduje důsledky svého jednání a chování;
- je schopen pracovat v týmu;
- je schopen objektivní sebekritiky;
- reaguje adekvátně na hodnocení svého vystupování a jednání;
- přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Žák:

- je ochoten respektovat práva a osobnost druhých lidí;
- jedná v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování;
- uznává hodnotu života.

Kompetence k pracovnímu uplatnění

Žák:

- zdůvodní potřebu celoživotního vzdělávání zdravotnických pracovníků;
- má reálnou představu o možnostech uplatnění ve své profesi;
- je schopen vyhledávat informace o pracovních příležitostech.

Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

- žák je schopen pracovat s informacemi z různých zdrojů (tištěných, audiovizuálních, elektronických).

Odborné kompetence

Absolvent oboru je připraven:

- uplatňovat dovednosti potřebné pro seberegulaci a sebehodnocení a pro zvládání náročných pracovních a životních situací;
- uplatňovat v pracovních i mimopracovních vztazích znalosti sociální psychologie;
- respektovat individuální přístup k nemocným respektovat jejich osobnost, věk, zdravotní stav, sociokulturní a jiné zvláštnosti;
- pracovat v týmu.

<u>Předmět psychologie a komunikace aplikuje průřezová témata ve výuce takto:</u>

Občan v demokratické společnosti

Žáci jednají v souladu s etickými a společenskými principy, dokážou projevovat empatii vůči nemocnému i zdravému člověku. Jsou tolerantní k názorům druhých bez ohledu na rasu, politickou příslušnost, náboženství a sexuální orientaci. Vyjmenují kritéria šikany a mobingu a orientují se v možnostech, jak jim čelit. PT se zaměřením na osobnost a její rozvoj bude začleněno v TC Člověk jako osobnost ve 2. ročníku. Morálka a odpovědnost bude rozvíjena v základech pedagogiky jako součást TC Mravní výchova ve 2. ročníku. Komunikace, vyjednávání a řešení konfliktů bude realizována formou besed a cvičení v psychologii cvičení v TC Náročné životní situace, techniky zvládání ve 3. i ve 4. ročníku.

Člověk a životní prostředí

Žáci chápou vlastní odpovědnost za své jednání a snaží se aktivně předcházet konfliktním situacím. Svým chováním projevují estetický vztah k prostředí, znají a utvářejí příjemné prostředí pro nemocného i zdravého klienta. Svým jednáním aktivně předchází konfliktním situacím. Orientují se v zásadách zdravého životního stylu, ví, jak předcházet stresu a syndromu vyhoření, umí vysvětlit příčiny a důsledky náročných životních situací a jsou nápomocni nemocnému při zvládání psychické zátěže. V TC Vývoj psychiky jedince ve 2. ročníku bude kladen důraz na biologické podmínky života, ochranu přírody a krajiny.

Člověk a svět práce

Žák je seznámen s alternativami uplatnění své profese zdravotnický asistent na trhu práce. Je připraven nést zodpovědnost za vlastní život i zdraví a je spoluodpovědný za životy nemocných, handicapovaných klientů. V TC Vývojová psychologie – adolescence ve 2. ročníku se výuka zaměří na systém školství, vzdělávací soustavu a další profesní vzdělávání jako součást TC. Ve 4. ročníku v psychologii cvičení se bude žák seznamovat s prezentací a sebeprezentací v TC Umění komunikace a jednání s lidmi formou seminářů.

Informační a komunikační technologie

Používá prostředky informační a komunikační technologie pro vedení ošetřovatelské dokumentace. Zná zásady práce s informacemi o pacientech/klientech se zřetelem na ochranu osobních údajů a mlčenlivost zdravotnického pracovníka. Ve 3. ročníku se žáci zaměří na tvorbu prezentací na téma vyhlášené celostátní komisí PSK.

4.28.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Vyučovací předmět: Psychologie a komunikace – teorie

Ročník: 2.

Počet hodin týdně / za školní rok: 2/70

Výsledky vzdělávání	Tematické celky	Počet hodin
Žák: - charakterizuje psychologii jako vědu; - objasní vztah psychologie k jiným vědám; - vyjmenuje základní disciplíny psychologie; - na příkladech vysvětlí přínos psychologie pro zdravotnického pracovníka.	**Psychologie jako věda, vztah k jiným vědám**	2
Žák: - objasní obecnou charakteristiku osobnosti; - vysvětlí faktory ovlivňující vývoj osobnosti; - zdůvodní význam rodiny pro vývoj osobnosti; - vysvětlí na příkladech pojmy vlohy, schopnosti, dovednosti;	**Člověk jako osobnost** - charakteristika osobnosti - determinace osobnosti - struktura a vlastnosti osobnosti - typologie osobnosti - poznávání a posuzování osobnosti - chyby v soudech - poruchy osobnosti a jejich prevence	23

- vymezí pojem motivace; - na příkladech objasní motivované chování; - uvede kladné a záporné volní vlastnosti osobnosti; - objasní metody poznávání osobnosti; - vysvětlí na příkladech použití vhodné metody poznávání osobnosti; - při posuzování druhého člověka na konkrétních příkladech ukáže chyby, stereotypy a předsudky v posuzování osobnosti; - uvede příklady poruch osobnosti a možnosti prevence.		
Žák: - na příkladech rozliší základní psychické stavy a procesy; - vyjádří vlastními slovy, jak se psychické procesy odrážejí v tělesných funkcích, v chování a jednání člověka; - popíše podmínky efektivního poznávání a doloží příklady; - na příkladech objasní čití, vnímání; - popíše faktory, které ovlivňují pozornost a paměť; - rozliší a popíše jednotlivé typy paměti; - vysvětlí podstatu a význam představivosti, fantazie, myšlení, řeči s důrazem na uplatnění myšlení při řešení problémů; - objasní činitele ovlivňující učení; - zhodnotí efektivitu svého učení; - vysvětlí některé poruchy psychických procesů a stavů; - uvede možnosti prevence poruch psychických procesů a stavů.	**Psychické procesy, stavy a vlastnosti** - třídění psychických jevů - poznávací procesy - procesy emoční a volní - pozornost - paměť - učení - myšlení a řeč - poruchy psychických procesů a stavů	19
Žák: - vymezí základní vývojové etapy; - charakterizuje vývoj v jednotlivých etapách života; - srovnává tělesný, psychický a sociální vývoj v jednotlivých etapách; - hodnotí zvláštnosti v psychice jedince v jednotlivých vývojových obdobích; - objasní, jak se specifika jednotlivých vývojových etap promítají do práce zdravotnického pracovníka; - popíše znaky stáří, změny v osobnosti seniorů; - popíše postoje ke starým lidem v různých kulturách.	**Vývoj psychiky jedince** - periodizace vývoje - faktory vývoje - charakteristika vývojových stádií - vývoj a uspokojování potřeb v jednotlivých vývojových stádiích	22

Žák: - vysvětlí význam pedagogiky pro profesi zdravotnického pracovníka; - analyzuje specifika výchovného působení na děti a dospělého nemocného.	**Základy pedagogiky**	4

Vyučovací předmět: Psychologie a komunikace – teorie

Ročník: 3.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1/33

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - vysvětlí, které faktory ovlivňují psychiku pacienta; - popíše, jak nemoc nebo zdravotní postižení mohou ovlivnit chování a jednání člověka (dítěte, dospělého, starého člověka, příbuzných nemocného); - na příkladech se pokusí rozeznat různé postoje pacienta k nemoci - vysvětlí pojmy hospitalismus, iatrogenie; - na příkladech objasní příklady produktivního a neproduktivního chování zdravotníka; - vysvětlí a ukáže na situaci, kterých chyb se nejčastěji dopouštíme při rozhovoru a jednání s druhými lidmi; - vyhledá a zpracuje informace týkající se tematiky; - uvede možnosti, jak zmírnit úzkost a strach pacienta; - orientuje se v problematice zdravotně postižených; - popíše zásady komunikace se smyslově i tělesně handicapovanými; - uvede některé zvláštnosti vztahu k nemoci, v chování a prožívání národnostních menšin a cizinců.	**Psychologie nemocných** - vliv nemoci nebo zdravotního postižení na psychiku člověka - psychosomatické a somatopsychické nemoci - pohled na nemoc a vztah pacienta k nemoci - adaptace na nemoc a hospitalizaci - formování vztahu pacient a zdravotnický pracovník - produktivní a neproduktivní přístup zdravotníka k pacientovi - problematika iatrogenie a sorrogenie - profesní adaptace a deformace - psychoterapie v práci zdravotníka - psychologie bolesti, strachu, úzkosti, umírání, smrti - psychologie jedince se zdravotním postižením - problematika domácí péče - zvláštnosti přístupu k cizincům a příslušníkům národnostních menšin	14
Žák: - vysvětlí pojem socializace; - objasní a na příkladech ukáže, jak se sociální učení a zralost projevují v životě člověka; - vysvětlí rozdíl mezi sociální a biologickou zralostí; - na příkladech ukáže jednotlivé typy sociálních vztahů;	**Základy sociální psychologie** - sociální podstata osobnosti - sociální učení a zrání - sociální skupiny, vliv na vývoj osobnosti - sociální skupiny – pozice, role, - formy práce ve skupině - sociální adaptace, poruchy adaptace - poruchy socializace - patologické jevy ve společnosti	10

- popíše sociální skupinu z hlediska jejich znaků a vztahů mezi členy; - vymezí a charakterizuje základní typy sociálních skupin; - na příkladu předvede, jak mohou sociální skupiny ovlivňovat chování člověka; - objasní pojem sociální adaptace; - uvede příklady poruch socializace; - pomoci příkladů ukáže možnosti prevence a obrany před diskriminací a šikanou; - navrhne řešení modelových konfliktních situací.		
Žák: - objasní náročné životní situace (stres, frustrace, deprivace); - hledá jejich příčiny a možné důsledky; - popíše s využitím příkladů různé způsoby řešení náročných životních situací; - popíše agresivní chování; - uvede některé identifikační znaky domácího násilí; - uvede možnosti obrany před násilím; - navrhne základní postupy v případě zjištění či podezření skutečnosti; - popíše syndrom vyhoření; - vysvětlí jak drogová a jiná závislost ovlivňuje chování a jednání jedince; - vyjádří vlastními slovy, co je duševní zdraví a jak jej udržet; - vyhledává a zpracuje informace týkající se vybrané problematiky.	**Vliv civilizace na psychiku člověka** - náročné životní situace a jejich vliv na člověka - stres, frustrace, deprivace - agrese - týrání a zneužívání, domácí násilí - problematika závislosti - péče o duševní zdraví - syndrom vyhoření a jeho prevence - odolnost k zátěži, techniky vyrovnávání se s náročnými životními situacemi	9

Vyučovací předmět: Psychologie a komunikace – cvičení

Ročník: 3.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1 (1) / 33 (33)

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - charakterizuje a porovná tělesný, psychický a sociální vývoj v jednotlivých etapách dětského věku; - navrhne a předvede výchovná zaměstnání pro děti různého věku; - uvede klady a zápory předvedených metodik	**Vývoj psychiky jedince** - psychologicko-pedagogický přístup při práci s dětmi - výchovné zaměstnání dětí - ukázky metodik jednotlivých výchov u dětí	15

Žák: - vymezí potřeby člověka; - objasní hierarchii potřeb; - vysvětlí vliv nemoci na potřeby člověka; - objasní pojem verbální a neverbální komunikace; - navazuje kontakt – verbálně, neverbálně, vzhledem k věkovým a individuálním zvláštnostem osobnosti; - naslouchá názorům a přáním jiných; - vysvětlí nebo ukáže na příkladu, kterých chyb se nejčastěji dopouštíme při rozhovoru a jednání s druhými lidmi; - dodržuje zásady zdravotnické etiky a společenského chování; - vysvětlí význam sebepoznání a sebehodnocení.	**Psychologie nemocných** - potřeby člověka, zjišťování potřeb - komunikace s nemocným - vliv nemoci na psychiku - sebepoznání, sebehodnocení	10
Žák: - objasní základní náročné životní situace, jejich příčiny, možné důsledky; - popíše s využitím příkladů a zhodnotí různé způsoby řešení náročných životních situací; - popíše vhodné formy duševní hygieny; - vyhledá a zpracuje informace týkající se vybrané problematiky.	**Náročné životní situace, techniky zvládání**	8

Vyučovací předmět: Psychologie a komunikace – teorie

Ročník: 4.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1/31

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - charakterizuje demenci; - objasní různé typy demencí a jejich příčiny; - analyzuje sociální význam demence; - orientuje se v příčinách vzniku a hodnocení mentální retardace; - hodnotí přístup společnosti k takto postiženým lidem; - na příkladech z praxe se snaží popsat možnosti socializace mentálně retardovaných;	**Duševní a behaviorální poruchy** - demence - mentální retardace - dětský autismus - poruchy příjmu potravy - agresivní chování - poruchy chování v dětském věku a dospívání - šikana, kyberšikana - problematika závislosti	14

- objasní podstatu a projevy dětského autismu; - posoudí rizika mentální anorexie a bulimie; - diskutuje o problematice agresivního chování; - diskutuje o problematice závislosti; - navrhne možná preventivní opatření a možnosti léčby; - vypracuje a prezentuje práci na dané téma.		
Žák: - popíše základní funkce rodiny; - objasní základní funkce rodiny na příkladech ze života; - uvádí ve vztah dysfunkční rodinu a vývoj dítěte; - rozliší formy domácího násilí a vyvodí všeobecné závěry; - diskutuje o vlivu negativních jevů společnosti na jedince; - je veden k akceptování a tolerování odlišností; - diskutuje o praktikách psychické manipulace (příklady z TV, literatury…) a důsledcích pro jedince; - vypracuje a prezentuje práci na dané téma.	**Psychologická problematika sociální patologie** - nevhodné působení rodiny (týrané, zneužívané děti, citová deprivace, domácí násilí) - negativní působení (sekty, sociokulturní handicap)	10
Žák: - vyvozuje důsledky ztráty zaměstnání; - navrhne postupy možné pomoci při ztrátě zaměstnání; - vyvodí všeobecné závěry o problematice bezdomovectví.	**Pracovní a ekonomické problémy** - nezaměstnanost - bezdomovectví	2
Žák: - vysvětlí základní formy psychoterapie; - objasní základní metody psychoterapie.	**Základy psychoterapie**	5

Vyučovací předmět: Psychologie a komunikace – cvičení

Ročník: 4.

Počet hodin týdně / za školní rok: 1 (1) / 31 (31)

Výsledky vzdělávání	**Tematické celky**	**Počet hodin**
Žák: - zdůvodní nutnost dovednosti komunikace pro práci zdravotnického pracovníka;	**Umění komunikace a jednání s lidmi** - komunikace jako forma sociální interakce - nonverbální komunikace	23

- popíše a na příkladech lidského chování demonstruje jednotlivé druhy nonverbální komunikace; - na příkladech z vlastní praxe vysvětlí fungování proxemických zón; - vysvětlí význam nonverbální komunikace; - popíše různé způsoby chování lidí dle situačního kontextu; - předvede navázání kontaktu v různých situacích; - předvede a hledá rozdíly různých stylů komunikace v modelových situacích; - objasní zásady vedení rozhovoru; - uvede nejčastější chyby v komunikaci; - demonstruje na příkladech specifické komunikační dovednosti a zdůvodní vhodnost jejich použití; - na příkladu vysvětlí pojmy devalvace a evaluace; - na modelové situaci navrhne řešení konfliktu; - připraví si obsah osobní prezentace určené pro účast v konkurzu; - uvede zásady komunikace s dítětem a s jeho rodiči; - uvede specifika komunikace se seniory; - rozebere profesionální chování zdravotnického pracovníka při ošetřování těžce nemocného pacienta; - navrhne řešení problémů v komunikaci s handicapovanými; - navrhne řešení problémů v komunikaci s cizincem.	- verbální komunikace - styly komunikace - rozhovor - asertivní techniky - devalvace, evalvace - konflikt - specifické komunikační dovednosti (naslouchání, kladení otázek, reflexe, empatie…) - komunikace s institucemi, řešení situací souvisejících s hledáním zaměstnání (odpověď na inzerát, účast v konkurzu) - komunikace s handicapovaným klientem (zrakově, sluchově, tělesně, mentálně) - komunikace s těžce nemocným, umírajícím - komunikace s nemocným dítětem, s rodiči - komunikace s cizincem	
Žák: - vysvětlí význam relaxačních technik pro pacienty/klienty i pro zdravotnického pracovníka; - aktivně se účastní nácviku vybraných technik; - hodnotí prožitek z relaxace.	**Relaxační techniky**	8